

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 360



Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

55. sējums

2012. gada 29. decembris

Saturs

II Nelegislatīvi akti

REGULAS

- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1254/2012 (2012. gada 11. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, attiecībā uz 10. Starptautisko finanšu pārskatu standartu, 11. Starptautisko finanšu pārskatu standartu, 12. Starptautisko finanšu pārskatu standartu, 27. Starptautisko grāmatvedības standartu (2011. gads) un 28. Starptautisko grāmatvedības standartu (2011. gads) ⁽¹⁾ 1
- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1255/2012 (2012. gada 11. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, attiecībā uz 12. starptautisko grāmatvedības standartu, 1. un 13. starptautisko finanšu pārskatu standartu un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas 20. interpretāciju ⁽¹⁾ 78
- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1256/2012 (2012. gada 13. decembris), ar kuru attiecībā uz 7. starptautisko finanšu pārskatu standartu un 32. starptautisko grāmatvedības standartu groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 ⁽¹⁾ 145

Cena: EUR 8

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1254/2012

(2012. gada 11. decembris),

ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, attiecībā uz 10. Starptautisko finanšu pārskatu standartu, 11. Starptautisko finanšu pārskatu standartu, 12. Starptautisko finanšu pārskatu standartu, 27. Starptautisko grāmatvedības standartu (2011. gads) un 28. Starptautisko grāmatvedības standartu (2011. gads)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.

(2) 2011. gada 12. maijā Starptautisko grāmatvedības standartu padome (IASB) publicēja 10. Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) "Konsolidētie finanšu pārskati", 11. SFPS "Kopīgas vienošanās", 12. SFPS "Līdzdalības atklāšana citos uzņēmumos", kā arī grozīto 27. Starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) "Atsevišķie finanšu pārskati" un 28. SGS "Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos". 10. SFPS mērķis ir noteikt vienotu konsolidācijas modeli, kurā kontrole pār citu uzņēmumu ir konsolidācijas pamatā visu veidu uzņēmumiem. Ar 10. SFPS aizstāj 27. SGS "Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati" un Pastāvīgās interpretācijas komitejas (PIK) 12. interpretāciju "Konsolidācija – īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības" (PIK-12). Ar 11. SFPS nosaka principus partnerībā iesaistītu pušu finanšu

pārskatu sniegšanai un ar to aizstāj 31. SGS "Līdzdalība kopuzņēmumos" un PIK-13 "Kopīgi kontrolētas sabiedrības – kopuzņēmuma dalībnieku nemonetārie ieguldījumi". Ar 12. SFPS apvieno, uzlabo un aizstāj informācijas atklāšanas prasības meitasuzņēmumiem, partnerībām, asociētiem uzņēmumiem un nekonsolidētiem strukturētiem uzņēmumiem. Ņemot vērā šos jaunos SFPS, IASB izdeva arī grozītu 27. SGS un grozītu 28. SGS.

(3) Ar šo regulu apstiprina 10. SFPS, 11. SFPS, 12. SFPS un grozītos 27. SGS un 28. SGS, kā arī attiecīgos grozījumus citos standartos un to interpretācijās. Šajos standartos un jau esošo standartu un to interpretāciju grozījumos ir ietvertas dažas atsaucis uz 9. SFPS, ko pašlaik nav iespējams piemērot, jo 9. SFPS vēl nav pieņēmusi Savienība. Tādēļ jebkura atsauce uz 9. SFPS šīs regulas pielikumā būtu jāsaprot kā atsauce uz 39. SGS "Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana". Turklāt nav piemērojami attiecīgie 9. SFPS grozījumi, kas izriet no šīs regulas pielikuma.

(4) Apspriešanās ar Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (EFRAG) tehnisko ekspertu grupu (TEG) apstiprina, ka 10. SFPS, 11. SFPS, 12. SFPS un grozītie 27. SGS un 28. SGS atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem pieņemšanas tehniskajiem kritērijiem.

(5) Tāpēc Regula (EK) Nr. 1126/2008 attiecīgi jāgroza.

(6) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

(¹) OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

(²) OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumu groza šādi:

- (a) iekļauj 10. Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) "Konsolidētie finanšu pārskati", kas sniegts šīs regulas pielikumā;
- (b) saskaņā ar 10. SFPS, kas sniegts šīs regulas pielikumā, groza 1. SFPS, 2. SFPS, 3. SFPS, 7. SFPS, 1. Starptautisko grāmatvedības standartu (SGS), 7. SGS, 21. SGS, 24. SGS, 27. SGS, 32. SGS, 33. SGS, 36. SGS, 38. SGS, 39. SGS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas 5. interpretāciju (SFPIK 5) un aizstāj Pastāvīgās interpretācijas komitejas 12. interpretāciju (PIK-12);
- (c) iekļauj 11. SFPS "Kopīgas vienošanās", kas sniegts šīs regulas pielikumā;
- (d) saskaņā ar 11. SFPS, kas sniegts šīs regulas pielikumā, groza 1. SFPS, 2. SFPS, 5. SFPS, 7. SFPS, 7. SGS, 12. SGS, 18. SGS, 21. SGS, 24. SGS, 32. SGS, 33. SGS, 36. SGS, 38. SGS, 39. SGS un SFPIK 5. interpretāciju, SFPIK 9. interpretāciju un SFPIK 16. interpretāciju un aizstāj 31. SGS un PIK-13;
- (e) iekļauj 12. SFPS "Līdzdalības atklāšana citos uzņēmumos", kas sniegts šīs regulas pielikumā;

(f) saskaņā ar 12. SFPS, kas sniegts šīs regulas pielikumā, groza 1. SGS un 24. SGS;

(g) iekļauj grozīto 27. SGS "Atsevišķie finanšu pārskati", kas sniegts šīs regulas pielikumā;

(h) iekļauj grozīto 28. SGS "Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos", kas sniegts šīs regulas pielikumā.

2. Jebkuru atsauci uz 9. SFPS šīs regulas pielikumā saprot kā atsauci uz 39. SGS "Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana".

3. Nav piemērojami attiecīgie 9. SFPS grozījumi, kas izriet no šīs regulas pielikuma.

2. pants

Uzņēmums piemēro 10. SFPS, 11. SFPS, 12. SFPS, grozīto 27. SGS, grozīto 28. SGS un attiecīgos 1. panta 1. punkta b), d) un f) apakšpunktā minētos grozījumus vēlākais no dienas, kurā sākas tā pirmais finanšu gads, kura sākums ir 2014. gada 1. janvārī vai pēc tam.

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2012. gada 11. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

PIELIKUMS

STARPTAUTISKIE GRĀMATVEDĪBAS STANDARTI

10 SFPS	10. SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati"
11. SFPS	11. SFPS "Kopīgas vienošanās"
12. SFPS	12. SFPS "Līdzdalības atklāšana citos uzņēmumos"
27. SGS	27. SGS "Atsevišķie finanšu pārskati"
28. SGS	28. SGS "Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos"

"Pavairošana atļauta Eiropas Ekonomikas zonā. Visas esošās tiesības saglabātas ārpus EEZ, izņemot tiesības pavairot personīgai lietošanai vai cita godīga darījuma nolūkā. Papildu informāciju var saņemt no Starptautisko grāmatvedības standartu padomes tīmekļa vietnē: www.iasb.org"

10. STARPTAUTISKAIS FINANŠU PĀRSKATU STANDARTS***Konsolidētie finanšu pārskati*****MĒRĶIS**

1. Šī SFPS mērķis ir izveidot principus konsolidēto finanšu pārskatu sniegšanai un sagatavošanai, ja uzņēmums kontrolē vienu vai vairākus uzņēmumus.

Mērķa sasniegšana

2. Lai sasniegtu 1. punktā noteikto mērķi, ar šo SFPS:
 - a) nosaka, ka uzņēmumam (*mātesuzņēmumam*), kas kontrolē vienu vai vairākus citus uzņēmumus (*meitasuzņēmumus*), jāsniedz konsolidētie finanšu pārskati;
 - b) definē kontroles principu un nosaka, ka kontrole ir pamats konsolidācijas veikšanai;
 - c) nosaka, kā piemērojams kontroles princips, lai noteiktu, vai ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju un vai tam attiecīgi jāveic ieguldījumu saņēmēja konsolidācija;
 - d) nosaka grāmatvedības prasības konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanai.
3. Ar šo SFPS nenosaka grāmatvedības prasības uzņēmējdarbības apvienošanai un tās ietekmi uz konsolidāciju, tostarp nemateriālo vērtību, ko rada uzņēmējdarbības apvienošana (sk. 3. SFPS „Uzņēmējdarbības apvienošana”).

DARBĪBAS JOMA

4. Uzņēmums, kas ir mātesuzņēmums, sniedz konsolidētos finanšu pārskatus. Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi, izņemot šādus gadījumus:
 - a) mātesuzņēmumam nav jāsniedz konsolidētie finanšu pārskati, ja tas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:
 - i) tas ir citam uzņēmumam pilnībā piederošs vai daļēji piederošs meitasuzņēmums, un tā īpašnieki, tajā skaitā tie, kam citādi nav balsstiesību, ir informēti un neiebilst, ka mātesuzņēmums nesniedz konsolidētos finanšu pārskatus;
 - ii) tā parāda vai kapitāla instrumenti netiek tirgoti vērtspapīru publiskajā tirgū (vietējā vai ārzemju biržā vai ārpusbiržas tirgū, tajā skaitā vietējos un reģionālos tirgos);
 - iii) tā finanšu pārskati nav reģistrēti un neatrodas reģistrēšanas procesā vērtspapīru tirgus uzraudzības komisijā vai citā reglamentējošā iestādē ar mērķi emitēt jebkuras kategorijas instrumentus vērtspapīru publiskajā tirgū;
 - iv) galīgais vai jebkurš starpposma mātesuzņēmums gatavo sabiedriski pieejamus konsolidētos finanšu pārskatus, kas atbilst starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.
 - b) pēcnodarbinātības pabalstu plāni vai citi ilgtermiņa darbinieku pabalstu plāni, uz kuriem attiecas 19. SGS „Darbinieku pabalsti”.

Kontrole

5. Neatkarīgi no veida, kādā ieguldītājs ir iesaistīts darbībā ar uzņēmumu (ieguldījumu saņēmēju), ieguldītājs nosaka, vai tas ir mātesuzņēmums, novērtējot, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju.
6. Ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja tas ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no tā iesaistīšanās darbībā ar ieguldījumu saņēmēju un tas var ietekmēt šos ieņēmumus, izmantojot savu varu pār ieguldījumu saņēmēju.
7. Tādējādi ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju tikai un vienīgi tad, ja pastāv visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju (sk. 10.–14. punktu);
 - b) ieguldītājs ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no tā iesaistīšanās darbībā ar ieguldījumu saņēmēju (sk. 15. un 16. punktu);

c) **ieguldītājs var izmantot savu varu pār ieguldījumu saņēmēju, lai ietekmētu ieguldītāja ieņēmumu summu (sk. 17. un 18. punktu).**

8. Novērtējot, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājs ņem vērā visus faktus un apstākļus. Ieguldītājs atkārtoti novērtē, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja fakti un apstākļi norāda, ka notikušas pārmaiņas vienā vai vairākos 7. punktā norādītajos kontroles elementos (sk. B80–B85 punktu).
9. Divi vai vairāki ieguldītāji kopīgi kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja tiem jādarbojas kopā, lai virzītu tā nozīmīgās darbības. Šādos gadījumos neviens ieguldītājs viens pats nekontrolē ieguldījumu saņēmēju, jo neviens no ieguldītājiem nevar virzīt darbības, nesadarbojoties ar citiem ieguldītājiem. Katrs ieguldītājs uzskaita savu daļu ieguldījumu saņēmējā saskaņā ar attiecīgajiem SFPS, piemēram, 11. SFPS „Kopīgas struktūras”, 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē” vai 9. SFPS „Finanšu instrumenti”.

Vara

10. Ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju, ja ieguldītājam ir tiesības, saskaņā ar kurām tas noteiktā laikā var virzīt nozīmīgās darbības, t. i., darbības, kas būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus.
11. Vara rodas saistībā ar tiesībām. Dažreiz varu var novērtēt tieši, piemēram, tad, kad varu pār ieguldījumu saņēmēju iegūst tieši un tikai saistībā ar balsstiesībām, ko piešķir kapitāla instrumenti, piemēram, akcijas, un to var novērtēt, ņemot vērā balsstiesības saistībā ar šādām turētām akcijām. Citos gadījumos veikt novērtējumu ir sarežģītāk un jāapsver vairāk nekā viens faktors, piemēram, tad, kad varu rada viens vai vairāki vienošanās dokumenti.
12. Ieguldītājam, kas noteiktā laikā var virzīt nozīmīgās darbības, ir vara arī tad, ja tiesības virzīt darbības vēl tikai jāisteno. Apliecinājums tam, ka ieguldītājs virza nozīmīgās darbības, var palīdzēt noteikt, vai ieguldītājam ir vara, bet pats par sevi šāds apliecinājums nav secinājums, ka ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju.
13. Ja katram no diviem vai vairākiem ieguldītājiem ir tiesības, saskaņā ar kurām tie var vienpersoniski virzīt dažādas nozīmīgās darbības, vara pār ieguldījumu saņēmēju ir tam ieguldītājam, kas var noteiktā laikā virzīt darbības, kuras visbūtiskāk ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus.
14. Ieguldītājam var būt vara pār ieguldījumu saņēmēju, pat ja citiem uzņēmumiem ir tiesības, saskaņā ar kurām tie var noteiktā laikā piedalīties nozīmīgo darbību virzīšanā, piemēram, ja citam uzņēmumam ir *būtiska ietekme*. Tomēr, ja ieguldītāja turējumā ir tikai aizsargājošas tiesības, tam nav varas pār ieguldījumu saņēmēju (sk. B26–B28 punktu) un attiecīgi tas nekontrolē ieguldījumu saņēmēju.

Ieņēmumi

15. Ieguldītājs ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no savas iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, ja ieguldītāja ieņēmumi no iesaistīšanās var mainīties ieguldījumu saņēmēja darbības rezultātā. Ieguldītāja ieņēmumi var būt tikai pozitīvi, tikai negatīvi vai pilnībā pozitīvi un negatīvi.
16. Kaut gan tikai viens ieguldītājs var kontrolēt ieguldījumu saņēmēju, ieguldījumu saņēmēja ieņēmumi var tikt sadalīti vairāk nekā vienai personai. Piemēram, nekontrolējošas līdzdalības turētāji var saņemt daļu no ieguldījumu saņēmēja peļņas vai kapitāla sadales.

Sasaiste starp varu un ieņēmumiem

17. Ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja tam ne tikai ir vara pār ieguldījumu saņēmēju un tas ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, bet tas var arī izmantot savu varu, lai ietekmētu ieguldītāja ieņēmumus no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju.
18. Tādējādi ieguldītājs, kam ir tiesības pieņemt lēmumus, nosaka, vai tas ir pilnvarotājs vai aģents. Ieguldītājs, kas saskaņā ar B58–B72 punktu ir aģents, nekontrolē ieguldījumu saņēmēju, kad tas īsteno tam deleģētās tiesības pieņemt lēmumus.

GRĀMATVEDĪBAS PRASĪBAS

19. **Mātesuzņēmums sagatavo konsolidētos finanšu pārskatus, izmantojot vienotu grāmatvedības politiku līdzīgiem darījumiem un citiem notikumiem līdzīgos apstākļos.**
20. Ieguldījumu saņēmēja konsolidācija tiek sākta datumā, kurā ieguldītājs iegūst kontroli ieguldījumu saņēmējā, un tā tiek izbeigta, kad ieguldītājs zaudē kontroli ieguldījumu saņēmējā.

21. Standarta B86–B93 punktā sniegti norādījumi konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanai.

Nekontrolējoša līdzdalība

22. Konsolidētajā finansiālā stāvokļa pārskatā mātesuzņēmums uzrāda nekontrolējošu līdzdalību pašu kapitāla ietvaros, atsevišķi no mātesuzņēmuma īpašnieku pašu kapitāla.
23. Pārmaiņas mātesuzņēmumam piederošajā daļā meitasuzņēmumā, kuru rezultātā mātesuzņēmums nezaudē kontroli pār meitasuzņēmumu, ir darījumi ar kapitāla instrumentiem (t. i., darījumi ar īpašniekiem to kā īpašnieku statusā).
24. Standarta B94–B96 punktā doti norādījumi nekontrolējošas līdzdalības uzskaitē konsolidētajos finanšu pārskatos.

Kontroles zaudēšana

25. Ja mātesuzņēmums zaudē kontroli pār meitasuzņēmumu, tas:
- a) pārtrauc atzīt bijušā meitasuzņēmuma aktīvus un saistības konsolidētajā finansiālā stāvokļa pārskatā;
 - b) atzīst bijušajā meitasuzņēmumā paturētu ieguldījumu tā patiesajā vērtībā, kad kontrole ir zaudēta, un attiecīgi uzskaita šo ieguldījumu un ikvienas summas, ko tam ir parādā bijušais meitasuzņēmums vai ko mātesuzņēmums ir parādā bijušajam meitasuzņēmumam, saskaņā ar attiecīgajiem SFPS. Šādu patieso vērtību uzskata par finanšu aktīva patieso vērtību, veicot tā sākotnējo atzīšanu saskaņā ar 9. SFPS, vai, ja iespējams, par ieguldījuma asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā izmaksām, veicot tā sākotnējo atzīšanu;
 - c) atzīst guvumus vai zaudējumus, kas saistīti ar kontroles zaudēšanu, ko attiecina uz bijušo kontrolējošo līdzdalību.
26. Standarta B97–B99 punktā doti norādījumi kontroles zaudēšanas uzskaitē.

A pielikums

Terminu definīcijas

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa.

konsolidētie finanšu pārskati	Grupas finanšu pārskati, kuros mātesuzņēmuma un tā meitasuzņēmumu aktīvi, saistības, pašu kapitāls, ienākumi, izdevumi un naudas plūsmas uzrādīti kā vienas saimnieciskas vienības aktīvi, saistības, pašu kapitāls, ienākumi, izdevumi un naudas plūsmas.
ieguldījumu saņēmēja kontrole	Ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja ieguldītājs ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, un tas var ietekmēt šādus ieņēmumus, īstenojot varu pār ieguldījumu saņēmēju.
lēmumu pieņēmējs	Uzņēmums, kam ir tiesības pieņemt lēmumus un kas ir vai nu pilnvarotājs, vai arī aģents citām personām.
grupa	Mātesuzņēmums un tā meitasuzņēmumi .
nekontrolējoša līdzdalība	Pašu kapitāls meitasuzņēmumā , ko ne tieši, ne netieši neattiecinā uz mātesuzņēmumu .
mātesuzņēmums	Uzņēmums, kas kontrolē vienu vai vairākus uzņēmumus.
vara	Tiesības, saskaņā ar kurām noteiktā laikā var virzīt nozīmīgās darbības .
aizsargājošas tiesības	Tiesības, kas izveidotas to turētāja interešu aizsardzībai, bet kas nedod šai personai varu pār uzņēmumu, uz kuru šīs tiesības attiecas.
nozīmīgās darbības	Šī SFPS nolūkā nozīmīgās darbības ir ieguldījumu saņēmēja darbības, kas būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus.
tiesības atcelt	Tiesības atņemt lēmumu pieņēmējam tā pilnvaras pieņemt lēmumus.
meitasuzņēmums	Uzņēmums, kuru kontrolē cits uzņēmums.

Turpmāk minētie termini definēti 11. SFPS, 12. SFPS „Informācijas atklāšana par līdzdalību citos uzņēmumos”, 28. SGS (grozīts 2011. gadā) vai 24. SGS „Informācijas atklāšana par saistītajām pusēm”, un šajā SFPS tie izmantoti minēto standartu nozīmē:

- asociēts uzņēmums;
- līdzdalība citā uzņēmumā;
- kopuzņēmums;
- galvenais vadības personāls;
- saistīta puse;
- būtiska ietekme.

B pielikums

Norādes par piemērošanu

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa. Tajā raksturota 1.–26. punkta piemērošana, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām

- B1 Šajā pielikumā dotie piemēri raksturo hipotētiskas situācijas. Kaut gan daži piemēru aspekti faktiski var pastāvēt, piemērojot 10. SFPS, jāvērtē visi būtiskie faktisko situāciju fakti un apstākļi.

KONTROLES NOVĒRTĒŠANA

- B2 Lai noteiktu, vai ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājam jānovērtē, vai attiecībā uz to ir spēkā visi turpmāk minētie nosacījumi:
- a) ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju;
 - b) ieguldītājs ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai arī tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju;
 - c) ieguldītājs var izmantot savu varu pār ieguldījumu saņēmēju, lai ietekmētu ieguldītāja ieņēmumu summu.
- B3 Ja tiek apsvērti šādi faktori, ir vieglāk noteikt:
- a) ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu (sk. B5–B8 punktu);
 - b) kādas ir nozīmīgās darbības un kā tiek pieņemti lēmumi par šādām darbībām (sk. B11–B13 punktu);
 - c) vai tiesību dēļ ieguldītājs var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības (sk. B14–B54 punktu);
 - d) vai ieguldītājs ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai arī tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju (sk. B55–B57 punktu);
 - e) vai ieguldītājs var izmantot savu varu pār ieguldījumu saņēmēju, lai ietekmētu ieguldītāja ieņēmumu summu (sk. B58–B72 punktu).
- B4 Novērtējot kontroli ieguldījumu saņēmējā, ieguldītājs ņem vērā, kāda veida attiecības tam ir ar citām personām (sk. B73–B75 punktu).

Ieguldījumu saņēmēja mērķis un veids

- B5 Novērtējot kontroli pār ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājs ņem vērā ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu, lai noteiktu, kādas ir nozīmīgās darbības, kā tiek pieņemti lēmumi par nozīmīgām darbībām, kas var noteiktā laikā virzīt šādas darbības un kas saņem ieņēmumus no šādām darbībām.
- B6 Ja ņem vērā ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu, var noskaidrot, ka ieguldījumu saņēmējs tiek kontrolēts, izmantojot kapitāla instrumentus, kuri dod to turētajam proporcionālas balsstiesības, piemēram, parastās akcijas ieguldījumu saņēmējā. Šādā gadījumā, ja nepastāv kāda papildvienošana, kas maina lēmumu pieņemšanu, kontroles novērtējumā tiek noteikta puse, ja tāda ir, kura var īstenot balsstiesības, kas ir pietiekamas ieguldījumu saņēmēja darbības un finansēšanas politikas noteikšanai (sk. B34–B50 punktu). Nepārprotamākā gadījumā ieguldītājs, kura turējumā ir šādu balsstiesību vairākums, kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja nepastāv citi faktori.

- B7 Lai sarežģītākos gadījumos noteiktu, vai ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju, var būt jāapsver daži vai visi B3 punktā minētie faktori.
- B8 Ieguldījumu saņēmējs var būt veidots tā, ka balsstiesības nav dominējošais faktors, nosakot, kas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, piemēram, balsstiesības attiecas tikai uz administratīviem uzdevumiem un nozīmīgās darbības tiek virzītas, sagatavojot vienošanās dokumentus. Šādos gadījumos, ņemot vērā ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu, ieguldītājs ņem vērā arī riskus, kādiem pakļauts ieguldījumu saņēmējs sava veida dēļ, riskus, kādus sava veida dēļ tas nodod personām, kas iesaistītas darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, un to, vai ieguldītājs pakļauts dažiem vai visiem šādiem riskiem. Apsverot riskus, ņem vērā ne tikai risku samazināšanos, bet arī to potenciālo pieaugumu.
- Vara**
- B9 Lai ieguldītājam būtu vara pār ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājam jābūt tiesībām, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības. Lai novērtētu varu, ņem vērā tikai svarīgās tiesības un tiesības, kas nav aizsargājošas tiesības (sk. B22–B28 punktu).
- B10 To, vai ieguldītājam ir vara, nosaka nozīmīgās darbības, veids, kādā tiek pieņemti lēmumi par nozīmīgām darbībām, un ieguldītāja un citu personu tiesības attiecībā uz ieguldījumu saņēmēju.

Nozīmīgās darbības un to virzīšana

- B11 Daudzu ieguldījumu saņēmēju ieņēmumus būtiski ietekmē to dažādās pamatdarbības un finansēšanas darbības. Darbības, kuras atkarībā no apstākļiem var būt nozīmīgas darbības, ir citu starpā arī turpmāk minētās darbības:
- a) preču vai pakalpojumu pārdošana un pirkšana;
 - b) finanšu aktīvu pārvaldība to izmantošanas laikā (tostarp saistību neizpildes gadījumā);
 - c) aktīvu izvēle, iegāde un atsavināšana;
 - d) jaunu produktu vai procesa izpēti un attīstība;
 - e) finansējuma struktūras noteikšana vai finansējuma iegūšana.
- B12 Piemēram, lēmumi par nozīmīgām darbībām ir citu starpā turpmāk minētie lēmumi:
- a) lēmumu noteikšana attiecībā uz ieguldījumu saņēmēja pamatdarbību un kapitālu, tostarp budžetu;
 - b) ieguldījumu saņēmēja galvenā vadības personāla vai pakalpojumu sniedzēju iecelšana amatā un atalgojuma noteikšana, to pakalpojumu vai nodarbinātības izbeigšana.
- B13 Dažos gadījumos nozīmīgas darbības var būt darbības gan pirms, gan pēc noteikta apstākļu kopuma izveidošanās vai notikuma īstenošanās. Ja divi vai vairāki ieguldītāji noteiktā laikā var virzīt nozīmīgas darbības un šādas darbības notiek dažādos laikos, ieguldītāji nosaka, kurš no tiem var virzīt darbības, kuras visbūtiskāk ietekmē ieņēmumus atbilstīgi tam, kā tiek traktētas vienlaicīgi pastāvošas tiesības pieņemt lēmumus (sk. 13. punktu). Laika gaitā ieguldītāji atkārtoti pārskata savu novērtējumu, ja mainās nozīmīgi fakti vai apstākļi.

Piemēri attiecībā uz piemērošanu

1. piemērs

Divi ieguldītāji izveido ieguldījumu saņēmēju medicīnas produkta izstrādei un tirdzniecībai. Viens ieguldītājs atbild par medicīnas produkta izstrādi un regulējumā noteiktās atļaujas saņemšanu; šī atbildība sevī ietver vienpersonisku spēju pieņemt visus lēmumus saistībā ar produkta izstrādi un regulējumā noteiktās atļaujas saņemšanu. Kad regulators izsniedzis atļauju produktam, otrs ieguldītājs saražo un tirgo attiecīgo produktu; šim ieguldītājam ir vienpersoniska spēja pieņemt visus lēmumus par produkta ražošanu un tirdzniecību. Ja visas minētās darbības (medicīnas produkta izstrāde, regulējumā noteiktās atļaujas saņemšana, produkta ražošana un tirdzniecība) ir nozīmīgas darbības, katram ieguldītājam jānosaka, vai tas var virzīt darbības, kuras visbūtiskāk ietekmē ieguldījuma saņēmēja ieņēmumus. Attiecīgi katram ieguldītājam jāapsver, vai medicīnas produkta izstrāde, regulējumā noteiktās atļaujas saņemšana vai medicīnas produkta ražošana un tirdzniecība ir darbība, kura visbūtiskāk ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus, un vai tas var virzīt šādu darbību. Nosakot, kuram ieguldītājam ir vara, jāņem vērā:

- a) ieguldījumu saņēmēja mērķis un veids;

- b) faktori, kuri nosaka peļņas procentu, ieņēmumus un ieguldījumu saņēmēja vērtību, kā arī medicīnas produkta vērtību;
- c) kā ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus ietekmē katra ieguldītāja pilnvaras pieņemt lēmumus saistībā ar b) apakšpunktā noteiktajiem faktoriem;
- d) ieguldītāju pakļautība mainīgiem ieņēmumiem.

Šajā piemērā ieguldītājiem arī jāņem vērā:

- e) nenoteiktība un ieguldītais darbs saistībā ar regulējumā noteiktās atļaujas saņemšanu (ņemot vērā ieguldītāja veiksmīgo iepriekšējo pieredzi saistībā ar medicīnas produktu izstrādi un regulējumā noteiktās atļaujas saņemšanu);
- f) kurš ieguldītājs kontrolē medicīnas produktu, kad izstrādes posms ir veiksmīgi noslēdzies.

2. piemērs

Ir izveidota ieguldījumu instrumentsabiedrība (ieguldījumu saņēmējs), kuru finansē ar parāda instrumentu, ko tur ieguldītājs (parāda instrumenta ieguldītājs), un kapitāla instrumentiem, ko tur vairāki citi ieguldītāji. Kapitāla vērtspāpīru laidieni veidots tā, ka tas sedz pirmos zaudējumus un saņem atlikušos ieņēmumus no ieguldījumu saņēmēja. Viens no ieguldītājiem kapitāla vērtspāpīros, kura turējumā ir 30 procentu kapitāla vērtspāpīru, arī darbojas kā aktīvu pārvaldītājs. Ieguldījumu saņēmējs izmanto savus ieņēmumus finanšu aktīvu portfeļa pirkšanai, un rezultātā ieguldījumu saņēmējs ir pakļauts kredīriskam, kas saistīts ar iespējamu saistību neizpildi attiecībā uz aktīvu pamatsummas un procentu maksājumiem. Darījums tiek pārdots parāda instrumenta ieguldītājam kā ieguldījums ar minimālu pakļautību kredīriskam saistībā ar iespējamu portfeļa aktīvu saistību neizpildi šo aktīvu rakstura dēļ un arī tādēļ, ka kapitāla vērtspāpīru laidieni veidots tā, ka tas sedz pirmos ieguldījumu saņēmēja zaudējumus. Ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja aktīvu portfeļa pārvaldība, kas nozīmē arī lēmumus par aktīvu izvēli, iegādi un atsavināšanu atbilstīgi portfeļa vadlīnijām un portfeļa aktīvu pārvaldību saistību neizpildes gadījumā. Visas minētās darbības pārvalda aktīvu pārvaldītājs, līdz saistību neizpilde sasniedz noteiktu daļu no portfeļa vērtības (t. i., kad portfeļa vērtība ir tāda, ka ieguldījumu saņēmēja kapitāla vērtspāpīru laidieni ir izmantoti). Sākot no šī brīža, aktīvus pārvalda pilnvarota trešā persona, ievērojot parāda instrumenta ieguldītāja norādījumus. Ieguldījumu saņēmēja aktīvu portfeļa pārvaldība ir nozīmīga ieguldījumu saņēmēja darbība. Aktīvu pārvaldītājs var virzīt nozīmīgās darbības, līdz saistības neizpildošie aktīvi sasniedz noteiktu daļu no portfeļa vērtības; parāda instrumenta ieguldītājs var virzīt nozīmīgās darbības, kad saistības neizpildošo aktīvu vērtība pārsniedz noteikto daļu no portfeļa vērtības. Gan aktīvu pārvaldītājam, gan parāda instrumenta ieguldītājam jānosaka, vai tas var virzīt darbības, kuras visbūtiskāk ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus, tostarp jāņem vērā ieguldījumu saņēmēja mērķis un veids, kā arī katras personas pakļautība mainīgiem ieņēmumiem.

Tiesības, kas ieguldītājam piešķir varu pār ieguldījumu saņēmēju

- B14 Vara rodas saistībā ar tiesībām. Lai ieguldītājam būtu vara pār ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājam jābūt tiesībām, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības. Tiesības, kas var piešķirt ieguldītājam varu, var atšķirties dažādiem ieguldījumu saņēmējiem.
- B15 Piemēram, tiesības, kuras vai nu vienas pašas vai kopā ar citām tiesībām var piešķirt ieguldītājam varu, ir citu starpā arī turpmāk minētās tiesības:
 - a) tiesības balsstiesību (vai potenciālu balsstiesību) veidā ieguldījumu saņēmējā (sk. B34–B50 punktu);
 - b) tiesības iecelt, atkārtoti iecelt vai atbrīvot no amata ieguldījumu saņēmēja galveno vadības personālu, kas var virzīt nozīmīgās darbības;
 - c) tiesības norādīt citu uzņēmumu, kas virza nozīmīgās darbības, vai atcelt šādu uzņēmumu;
 - d) tiesības virzīt ieguldījumu saņēmēja iesaistīšanos darījumos ieguldītāja labā vai aizliegt veikt jebkādas pārmaiņas šādos darījumos;
 - e) citas tiesības (piemēram, vadības līgumā noteiktas tiesības pieņemt lēmumus), saskaņā ar kurām to turētāji var virzīt nozīmīgās darbības.
- B16 Vispārīgi runājot, ja ieguldījumu saņēmējs veic visdažādākās pamatdarbības un finansēšanas darbības, kuras būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus, un ja pastāvīgi jāpieņem svarīgi lēmumi saistībā ar šādām darbībām, ieguldītājam varu piešķir balsstiesības vai līdzīgas tiesības, vai nu vienas pašas, vai arī kopā ar citām tiesībām.
- B17 Ja balsstiesības nevar būtiski ietekmēt ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus, piemēram, balsstiesības attiecas tikai uz administratīviem uzdevumiem un vienošanās dokumenti nosaka nozīmīgu darbību virzību, ieguldītājam jāapsver šādi

vienošanās dokumenti, lai noteiktu, vai tā tiesības ir pietiekamas, lai tam būtu vara pār ieguldījumu saņēmēju. Lai noteiktu, vai ieguldītāja tiesības ir pietiekamas, lai tam būtu vara, ieguldītājs ņem vērā ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu (sk. B5–B8 punktu), B51–B54 punkta prasības un B18–B20 punktu.

B18 Dažos gadījumos var būt grūti noteikt, vai ieguldītāja tiesības ir pietiekamas, lai tam būtu vara pār ieguldījumu saņēmēju. Šādos gadījumos, lai varētu novērtēt varu, ieguldītājam jāapsver apliecinājums tam, vai tas vienpersoniski var praktiski virzīt nozīmīgās darbības. Ņem vērā, piemēram, šādus faktorus, kuri līdz ar tiesībām un B19 un B20 punktā minētajām norādēm var liecināt par to, ka ieguldītāja tiesības ir pietiekamas, lai tam būtu vara pār ieguldījumu saņēmēju:

- a) ieguldītājs var iecelt vai apstiprināt amatā ieguldījumu saņēmēja galveno vadības personālu, kas var virzīt nozīmīgās darbības, pat ja ieguldītājam nav vienošanās dokumentā noteiktu tiesību to darīt;
- b) ieguldītājs var virzīt ieguldījumu saņēmēja iesaistīšanos būtiskos darījumos ieguldītāja labā vai aizliegt veikt jebkādas pārmaiņas šādos darījumos, pat ja ieguldītājam nav vienošanās dokumentā noteiktu tiesību to darīt;
- c) ieguldītājs var būt noteicējs vai nu iecelšanas procesā, ievēlot ieguldījumu saņēmēja pārvaldes institūcijas locekļus, vai arī iegūstot pilnvarotās personas, izmantojot citus balsstiesību turētājus;
- d) ieguldījumu saņēmēja galvenais vadības personāls ir ar ieguldītāju saistītas puses (piemēram, ieguldījumu saņēmēja izpilddirektors un ieguldītāja izpilddirektors ir viena un tā pati persona);
- e) vairākums ieguldījumu saņēmēja pārvaldes institūcijas locekļu ir ar ieguldītāju saistītas puses.

B19 Dažreiz pastāv norādes, ka ieguldītājam ir īpašas attiecības ar ieguldījumu saņēmēju, kas liecina, ka ieguldītājam nav tikai pasīva līdzdalība ieguldījumu saņēmējā. Tas, ka pastāv viena atsevišķa norāde vai noteikts norāžu apvienojums, ne vienmēr nozīmē, ka ir izpildīts kritērijs attiecībā uz varu. Tomēr fakts, ka līdzdalība ieguldījumu saņēmējā nav pasīva, var norādīt, ka ieguldītājam ir citas saistītas tiesības, kas ir pietiekamas, lai tam būtu vara, vai kalpot par apliecinājumu pastāvošai varai pār ieguldījumu saņēmēju. Piemēram, šādi faktori var liecināt, ka ieguldītājam nav tikai pasīva līdzdalība ieguldījumu saņēmējā, un apvienojumā ar citām tiesībām tie var norādīt uz varu:

- a) ieguldījumu saņēmēja galvenais vadības personāls, kas var virzīt nozīmīgās darbības, ir ieguldītāja pašreizējie vai kādreizējie darbinieki;
- b) ieguldījumu saņēmēja darbības ir atkarīgas no ieguldītāja, piemēram, šādās situācijās:
 - i) ieguldījumu saņēmējs ir atkarīgs no ieguldītāja, kas finansē būtisku tā darbības daļu;
 - ii) ieguldītājs garantē būtisku ieguldījumu saņēmēja saistību daļu;
 - iii) ieguldījumu saņēmējs ir atkarīgs no ieguldītāja svarīgu pakalpojumu, tehnoloģiju, piegāžu vai izejvielu dēļ;
 - iv) ieguldītājs kontrolē aktīvus, piemēram, licences vai prečzīmes, kas ir svarīgas ieguldījumu saņēmēja darbībai;
 - v) ieguldījumu saņēmējs ir atkarīgs no ieguldītāja galvenā vadības personāla, piemēram, ieguldītāja darbinieki kā eksperti pārzina ieguldījumu saņēmēja darbības;
- c) būtiska ieguldījumu saņēmēja darbību daļa ir vai nu saistīta ar ieguldītāju, vai arī tiek veikta ieguldītāja vārdā;
- d) ieguldītāja pakļautība ieņēmumiem vai tiesības uz ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju neproporcionāli pārsniedz tā balsstiesības vai citas līdzīgas tiesības. Piemēram, var pastāvēt situācija, kad ieguldītājs ir tiesīgs saņemt vairāk nekā pusi no ieguldījumu saņēmēja ieņēmumiem vai ir pakļauts tik lielai ieņēmumu daļai, bet tā turējumā ir mazāk nekā puse balsstiesību ieguldījumu saņēmējā.

B20 Jo lielāka ir ieguldītāja pakļautība mainīgiem ieņēmumiem vai tā tiesības uz šādiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, jo lielāks ir tā stimuls iegādāties tiesības, kas tam piešķir varu. Tādējādi lielāka pakļautība mainīgiem ieņēmumiem liecina, ka ieguldītājam var būt vara. Tomēr ieguldītāja pakļautības apmērs pats par sevi nenosaka, vai ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju.

B21 Ja B18 punktā norādītos faktorus un B19 un B20 punktā minētās norādes ņem vērā līdz ar ieguldītāja tiesībām, lielāka nozīme piešķirama apliecinājumam par varu, kas aprakstīts B18 punktā.

Svarīgas tiesības

B22 Novērtējot, vai tam ir vara, ieguldītājs ņem vērā tikai svarīgās tiesības saistībā ar ieguldījumu saņēmēju (kas ir ieguldītāja un citu personu turējumā). Lai tiesības uzskatītu par svarīgām, to turētājam jāvar tās praktiski īstenot.

B23 Lai noteiktu, vai tiesības uzskatāmas par svarīgām, veic novērtējumu, ņemot vērā visus faktus un apstākļus. Ņem vērā, piemēram, šādus faktorus:

- a) vai pastāv kādi šķēršļi (saimnieciski vai citādi), kuru dēļ tiesību turētājs (vai turētāji) nevar īstenot savas tiesības; tostarp turpmāk minētie šķēršļi:
 - i) finanšu soda naudas un stimuli, kuru dēļ tiesību turētājs nevar īstenot savas tiesības (vai kas to kavē īstenot tā tiesības);
 - ii) īstenošanas vai konvertēšanas cena rada finansiālu šķērslī, kura dēļ tiesību turētājs nevar īstenot savas tiesības (vai kas to kavē īstenot tā tiesības);
 - iii) noteikumi un nosacījumi, kuru dēļ tiesības ir gandrīz neiespējami īstenot, piemēram, nosacījumi, kuri ievērojami ierobežo tiesību īstenošanas laiku;
 - iv) skaidra, saprātīga mehānisma neesamība ieguldījumu saņēmēja dibināšanas dokumentos vai attiecīgajos likumos vai regulējumā, kas ļautu tiesību turētājam īstenot tā tiesības;
 - v) tiesību turētājs nevar iegūt informāciju, kas tam nepieciešama tā tiesību īstenošanai;
 - vi) ar pamatdarbību saistīti šķēršļi vai stimuli, kuru dēļ tiesību turētājs nevar īstenot savas tiesības (vai kas to kavē īstenot tā tiesības) (piemēram, nav citu vadītāju, kuri vēlētos vai varētu nodrošināt īpašus pakalpojumus vai sniegt pakalpojumus un pārņemt citādu līdzdalību, ko tur pašreizējais vadītājs;
 - vii) juridiskas vai regulējošas prasības, kuru dēļ tiesību turētājs nevar īstenot savas tiesības (piemēram, ja ārvalstu ieguldītājam ir aizliegts īstenot savas tiesības);

b) ja tiesību īstenošanai nepieciešama vairāk nekā vienas personas piekrišana vai ja tiesības tur vairāk nekā viena persona, neatkarīgi no tā, vai pastāv mehānisms, saskaņā ar kuru šīs personas praktiski var īstenot savas tiesības kopīgi, ja tās tā nolēm. Ja šāda mehānisma nav, tas liecina, ka tiesības var nebūt svarīgas tiesības. Jo lielākam skaitam personu jādod sava piekrišana tiesību īstenošanai, jo mazāk iespējams, ka tiesības ir svarīgas tiesības. Tomēr valde, kuras locekļi ir neatkarīgi no lēmumu pieņēmēja, var kalpot par šādu mehānismu, saskaņā ar kuru vairāki ieguldītāji var darboties kopīgi, īstenojot savas tiesības. Tādējādi tiesības atcelt, ko var īstenot neatkarīga valde, drīzāk ir svarīgas tiesības nekā tādas pašas tiesības, kuras var īstenot liels skaits ieguldītāju katrs atsevišķi;

c) vai viena vai vairākas personas, kas ir tiesību turētāji, gūs labumu no šādu tiesību īstenošanas. Piemēram, potenciālo balsstiesību turētājs ieguldījumu saņēmējā (sk. B47–B50 punktu) ņem vērā instrumenta izmantošanas vai konvertēšanas cenu. Potenciālo balsstiesību nosacījumi drīzāk ir svarīgi nosacījumi, ja instrumentam ir pozitīva patiesā vērtība vai ieguldītājs gūtu labumu citu iemeslu dēļ (piemēram, īstenojot sinerģiju starp ieguldītāju un ieguldījumu saņēmēju), īstenojot vai konvertējot instrumentu.

B24 Lai tiesības būtu svarīgas, tām jābūt īstenojamām, pieņemot lēmumus par nozīmīgu darbību virzīšanu. Parasti, lai tiesības būtu svarīgas, tām jābūt īstenojamām noteiktā laikā. Tomēr dažreiz tiesības var būt svarīgas tiesības, pat ja tās nav īstenojamas noteiktā laikā.

Piemēri attiecībā uz piemērošanu

3. piemērs

Ieguldījumu saņēmējs rīko akcionāru gada sanāksmi, kurā tiek pieņemti lēmumi par nozīmīgu darbību virzīšanu. Nākamā plānotā akcionāru sanāksme notiks pēc astoņiem mēnešiem. Tomēr akcionāri, kuri atsevišķi vai kopīgi tur vismaz piecus procentus balsstiesību, var sasaukt ārkārtas sanāksmi, lai mainītu pastāvošo politiku saistībā ar nozīmīgām darbībām, bet prasība informēt citus akcionārus nozīmē, ka šādu sanāksmi var sasaukt tikai pēc 30 dienām. Politiku attiecībā uz nozīmīgām darbībām var mainīt tikai ārkārtas vai kārtējā akcionāru sanāksmē. Tas pats attiecas uz nozīmīgu aktīvu pārdošanu un būtisku ieguldījumu veikšanu vai atsavināšanu.

Minētais fakts piemērs attiecas uz 3A–3D piemērā minētajām situācijām. Katrs piemērs aplūkots kā atsevišķa situācija.

3A piemērs

Ieguldītājs tur balsstiesību vairākumu ieguldījumu saņēmējā. Ieguldītāja balsstiesības ir svarīgas tiesības, jo lēmumus par nozīmīgo darbību virzīšanu ieguldītājs var pieņemt tad, kad tie jāpieņem. Tas, ka ieguldītājs var īstenot savas balsstiesības pēc 30 dienām, nenozīmē, ka ieguldītājs nevar noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības, sākot no brīža, kad ieguldītājs iegūst turējumā akcijas.

3B piemērs

Ieguldītājs ir līgumslēdzējpusē nestandardizētā nākotnes līgumā, lai iegādātos ieguldījumu saņēmēja akciju kontrolpaketi. Nestandardizētā nākotnes līguma norēķina termiņš ir 25 dienas. Esošie akcionāri nevar mainīt pastāvošo politiku attiecībā uz nozīmīgām darbībām, jo ārkārtas sanāksmi nevar sasaukt, kamēr nav pagājušas vismaz 30 dienas, bet pēc šī laika norēķins par nestandardizēto nākotnes līgumu jau būs veikts. Tādējādi ieguldītāja tiesības būtībā ir līdzvērtīgas akciju kontrolpaketes turētāja tiesībām, kā minēts iepriekš 3A piemērā (t. i., ieguldītājs, kas tur nestandardizētu nākotnes līgumu, var pieņemt lēmumus par nozīmīgo darbību virzīšanu tad, kad tie jāpieņem). Ieguldītāja nestandardizētais nākotnes līgums ir svarīga tiesības, saskaņā ar kurām ieguldītājs var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības arī pirms norēķinu veikšanas par nestandardizēto nākotnes līgumu.

3C piemērs

Ieguldītājs tur svarīgu iespējas līgumu, lai iegādātos ieguldījumu saņēmēja akciju kontrolpaketi; līguma termiņš ir 25 dienas, un tā patiesā vērtība ir izteikti pozitīva. Secinājums ir tāds pats, kā 3B piemērā.

3D piemērs

Ieguldītājs ir līgumslēdzējpusē nestandardizētā nākotnes līgumā, lai iegādātos ieguldījumu saņēmēja akciju kontrolpaketi, un tam nav citu saistītu tiesību ieguldījumu saņēmējā. Nestandardizētā nākotnes līguma norēķina termiņš ir seši mēneši. Pretēji iepriekšminētajiem piemēriem šajā gadījumā ieguldītājs nevar noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības. Esošie akcionāri var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības, jo viņi var mainīt pastāvošo politiku attiecībā uz nozīmīgām darbībām pirms norēķina veikšanas par nestandardizēto nākotnes līgumu.

- B25 Svarīgas tiesības, kuras var īstenot citas personas, var neļaut ieguldītājam kontrolēt ieguldījumu saņēmēju, uz kuru šīs tiesības attiecas. Saskaņā ar šādām svarīgām tiesībām to turētājiem nav obligāti jābūt spējai iniciēt lēmumus. Ja tiesības nav vienīgi aizsargājošas (sk. B26–B28 punktu), citu personu turētas svarīgas tiesības var neļaut ieguldītājam kontrolēt ieguldījumu saņēmēju, pat ja saskaņā ar šādām tiesībām turētāji var tikai noteiktā laikā apstiprināt vai bloķēt lēmumus saistībā ar nozīmīgām darbībām.

Aizsargājošas tiesības

- B26 Novērtējot, vai tiesības piešķir ieguldītājam varu pār ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājs novērtē, vai tā tiesības — un citu turētās tiesības — ir aizsargājošas tiesības. Aizsargājošas tiesības attiecas uz būtiskām pārmaiņām ieguldījumu saņēmēja darbībā vai tās piemēro ārkārtas gadījumos. Tomēr ne visas tiesības, kuras tiek piemērotas ārkārtas gadījumos vai kuras ir atkarīgas no notikumiem, ir aizsargājošas tiesības (sk. B13 un B53 punktu).
- B27 Tā kā aizsargājošas tiesības izveidotas tā, lai aizsargātu to turētāju intereses, nedodot personai varu pār ieguldījumu saņēmēju, uz kuru šīs tiesības attiecas, ieguldītājam, kas tur tikai aizsargājošas tiesības, nevar būt vara un tas nevar nepieļaut citas personas varu pār ieguldījumu saņēmēju (sk. 14. punktu).
- B28 Aizsargājošas tiesības citu starpā arī turpmāk minētās tiesības:
- a) aizdevēja tiesības ierobežot aizņēmēja iespējas veikt darbības, kas var būtiski mainīt aizņēmēja kredītrisku par sliktu aizdevējam;
 - b) tās personas tiesības, kura tur nekontrolējošu līdzdalību ieguldījumu saņēmējā, apstiprināt kapitālieguldījumus, kuri pārsniedz parastā uzņēmējdarbības gaitā nepieciešamos kapitālieguldījumus, vai apstiprināt kapitāla vai parāda instrumentu emisiju;
 - c) aizdevēja tiesības konfiscēt aizņēmēja aktīvus, ja aizņēmējs neizpilda noteiktos aizdevuma atmaksas nosacījumus.

Franšīzes

- B29 Franšīzes vienošanās, saskaņā ar kuru ieguldījumu saņēmējs ir franšīzesņēmējs, bieži dod franšīzesdevējam tiesības, kas veidotas tā, lai aizsargātu franšīzeszīmolu. Franšīzes vienošanās parasti dod franšīzesdevējam noteiktas tiesības pieņemt lēmumus attiecībā uz franšīzesņēmēja darbībām.

- B30 Vispārīgi runājot, franšīzes devēja tiesības neierobežo personu, kas nav franšīzes devējs, spēju pieņemt lēmumus, kas būtiski ietekmē franšīzesņēmēja ieņēmumus. Tāpat saskaņā ar franšīzes vienošanās dokumentā noteiktajām franšīzes devēja tiesībām franšīzes devējs ne vienmēr var noteiktā laikā virzīt darbības, kuras būtiski ietekmē franšīzesņēmēja ieņēmumus.
- B31 Jānodala spēja noteiktā laikā pieņemt lēmumus, kuri būtiski ietekmē franšīzesņēmēja ieņēmumus, un spēja pieņemt lēmumus, kuri aizsargā franšīzes zīmolu. Franšīzes devējam nav varas pār franšīzesņēmēju, ja citām personām ir tiesības, saskaņā ar kurām tās var noteiktā laikā virzīt franšīzesņēmēja nozīmīgās darbības.
- B32 Parakstot franšīzes vienošanos, franšīzesņēmējs pieņem vienpersonisku lēmumu veikt uzņēmējdarbību saskaņā ar franšīzes vienošanos, bet uz sava rēķina.
- B33 Tā kā franšīzesņēmēja juridisko formu un finansējuma struktūru var noteikt personas, kas nav franšīzes devējs, šādu būtisku lēmumu kontrole var būtiski ietekmēt franšīzesņēmēja ieņēmumus. Jo mazāks ir franšīzes devēja nodrošinātais finansiālais atbalsts un pakļautība mainīgiem franšīzesņēmēja ieņēmumiem, jo lielāka iespēja, ka franšīzes devējam ir tikai aizsargājošas tiesības.

Balsstiesības

- B34 Bieži ieguldītājs var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības, izmantojot balsstiesības vai līdzīgas tiesības. Ieguldītājs ņem vērā šajā iedaļā (B35–B50 punktā) noteiktās prasības, ja ieguldījumu saņēmēja nozīmīgās darbības tiek virzītas, izmantojot balsstiesības.

Vara, ko piešķir balsstiesību vairākums

- B35 Ieguldītājam, kura turējumā ir vairāk nekā puse balsstiesību ieguldījumu saņēmējā, ir vara šādos gadījumos (ja nepiemēro B36 vai B37 punktu):

- a) vai nu nozīmīgās darbības tiek virzītas, izmantojot balsstiesību vairākuma turētāja balsi;
- b) vai arī vairākumu tādas pārvaldes institūcijas locekļu, kas virza nozīmīgās darbības, iecel, izmantojot balsstiesību vairākuma turētāja balsi.

Balsstiesību vairākums, kas nepiešķir varu

- B36 Ieguldītājam, kura turējumā ir vairāk nekā puse balsstiesību ieguldījumu saņēmējā, ir vara pār ieguldījumu saņēmēju; šāda ieguldītāja balsstiesības ir svarīgas tiesības saskaņā ar B22–B25 punktu, un atbilstīgi šādām tiesībām ieguldītājs var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības, kas bieži izpaužas kā pamatdarbības un finansēšanas politikas noteikšana. Ja citam uzņēmumam ir tiesības, kas tam piešķir tiesības virzīt nozīmīgās darbības, un šāds uzņēmums nav ieguldītāja aģents, ieguldītājam nav varas pār ieguldījumu saņēmēju.
- B37 Ieguldītājam nav varas pār ieguldījumu saņēmēju, ja ieguldītāja turētās balsstiesības nav svarīgas tiesības, pat ja tas tur šādu balsstiesību vairākumu ieguldījumu saņēmējā. Piemēram, ieguldītājam, kam ir vairāk nekā puse balsstiesību ieguldījumu saņēmējā, nevar būt vara, ja uz nozīmīgajām darbībām attiecas valdības, tiesas, administratora, saņēmēja, likvidatora vai regulatora norādes.

Vara bez balsstiesību vairākuma

- B38 Ieguldītājam var būt vara, pat ja tā turējumā nav balsstiesību vairākuma ieguldījumu saņēmējā. Ieguldītājam, kuram nav balsstiesību vairākuma ieguldījumu saņēmējā, vara var tikt piešķirta, izmantojot, piem.:

- a) vienošanos, ko noslēdz ieguldītājs un citi balsstiesību turētāji (sk. B39 punktu);
- b) tiesības, ko rada citas vienošanās (sk. B40 punktu);
- c) ieguldītāja balsstiesības (sk. B41–B45 punktu);
- d) potenciālās balsstiesības (sk. B47–B50 punktu);
- e) šī punkta a)–d) apakšpunktā minēto faktoru apvienojums.

Vienošānās ar citiem balsstiesību turētājiem

B39 Saskaņā ar vienošanos starp ieguldītāju un citiem balsstiesību turētājiem ieguldītājam var tikt piešķirtas tiesības īstenot balsstiesības, kas ir pietiekamas, lai ieguldītājam tiktu piešķirta vara, pat ja ieguldītāja balsstiesības nav pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara, neslēdzot vienošanos. Tomēr vienošanās var nodrošināt, ka ieguldītājs var virzīt pietiekama skaita citu balsstiesību turētāju balsojumu par to, lai ieguldītājs varētu pieņemt lēmumus par nozīmīgām darbībām.

No vienošanās izrietošas tiesības

B40 Apvienojot citas tiesības pieņemt lēmumus ar balsstiesībām, ieguldītājs var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības. Piemēram, vienošanās dokumentā noteiktās tiesības kopā ar balsstiesībām var būt pietiekamas, lai ieguldītājs varētu noteiktā laikā virzīt ieguldījumu saņēmēja ražošanas procesus vai pamatdarbību vai finansēšanas darbību, kura būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus. Tomēr, ja šādu tiesību nav, ieguldījumu saņēmēja saimnieciskā atkarība no ieguldītāja (piemēram, kā attiecības starp piegādātāju un tā galveno klientu) nepiešķir ieguldītājam varu pār ieguldījumu saņēmēju.

Ieguldītāja balsstiesības

B41 Ieguldītājam, kam nav balsstiesību vairākuma, ir tiesības, kas ir pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara, ja ieguldītājs praktiski var vienpersoniski virzīt nozīmīgās darbības.

B42 Novērtējot, vai tā balsstiesības ir pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara, ieguldītājs ņem vērā visus faktus un apstākļus, tostarp:

a) ieguldītāja turējumā esošo balsstiesību apjomu attiecībā pret citu turētāju balsstiesību apjomu un sadalījumu, ņemot vērā:

i) jo vairāk balsstiesību ieguldītājs tur, jo ticamāk, ka ieguldītājam ir tiesības, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības;

ii) jo vairāk balsstiesību ieguldītājs tur attiecībā pret citiem balsstiesību turētājiem, jo ticamāk, ka ieguldītājam ir tiesības, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības;

iii) jo lielāks to personu skaits, kam jādarbojas kopā, lai to balsu skaits būtu lielāks par ieguldītāja balsi, jo ticamāk, ka ieguldītājam ir tiesības, saskaņā ar kurām tas var virzīt nozīmīgās darbības;

b) potenciālās balsstiesības, ko tur ieguldītājs, citi balsstiesību turētāji vai citas personas (sk. B47–B50 punktu);

c) tiesības, kas izriet no citiem vienošanās dokumentiem (sk. B40 punktu);

d) jebkādi citi fakti un apstākļi, kas norāda, ka ieguldītājs var (vai nevar) noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības tad, kad jāpieņem lēmumi, tostarp balsošanas rezultāti iepriekšējās akcionāru sanāksmēs.

B43 Ja nozīmīgās darbības tiek virzītas, izmantojot balsu vairākumu, un ieguldītāja turējumā ir ievērojami vairāk balsstiesību nekā ikviena cita balsstiesību turētāja vai organizētas turētāju grupas turējumā, un citas akcijas ir lielā mērā izkliedētas, pēc 42. punkta a)–c) apakšpunktā minēto faktoru apsvēršanas var būt skaidrs, ka ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju.

*Piemēri attiecībā uz piemērošanu***4. piemērs**

Ieguldītājs iegādājās 48 procentus balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Atlikušās balsstiesības tur tūkstošiem akcionāru, un atsevišķi neviens no tiem netur vairāk kā vienu procentu balsstiesību. Neviens akcionārs nav noslēdzis vienošanos, saskaņā ar kuru notiek apspriešanās ar citiem akcionāriem vai tiek pieņemti kopīgi lēmumi. Novērtējot iegādei nepieciešamo balsstiesību daļu, pamatojoties uz citu akcionāru turēto balsstiesību relatīvo apjomu, ieguldītājs nosaka, ka 48 procentu līdzdalība ir pietiekama, lai tam tiktu piešķirta kontrole. Šādā gadījumā, pamatojoties uz turējumā esošo balsstiesību absolūto apjomu un citu akcionāru turējumā esošo balsstiesību relatīvo apjomu, ieguldītājs secina, ka tam ir pietiekama dominējoša balsstiesību līdzdalība, kas atbilst varas kritērijam, un nav jāņem vērā neviens cits apliecinājums par varu.

5. piemērs

A ieguldītāja turējumā ir 40 procentu balsstiesību ieguldījumu saņēmējā, un 12 citi ieguldītāji katrs tur piecus procentus balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Saskaņā ar akcionāru vienošanos A ieguldītājam ir piešķirtas tiesības iecelt amatā un atbrīvot no amata vadītājus, kas atbild par nozīmīgo darbību virzīšanu, un noteikt to atalgojumu. Lai mainītu vienošanos, nepieciešamais akcionāru balsu vairākums ir divas trešdaļas. Šajā gadījumā A ieguldītājs secina, ka tā turētais absolūtais apjoms un citu akcionāru turētais relatīvais apjoms pats par sevi nav noteicošs, nosakot, vai ieguldītāja tiesības ir pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara. Tomēr A ieguldītājs nosaka, ka tā vienošanās dokumentā noteiktās tiesības iecelt amatā un atbrīvot no amata vadītājus un noteikt to atalgojumu ir pietiekamas, lai secinātu, ka tam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju. Tas, ka A ieguldītājs nav īstenojis savas tiesības, vai iespēja, ka A ieguldītājs īstenojis savas tiesības iecelt amatā un atbrīvot no amata vadītājus un noteikt to atalgojumu, nav jāņem vērā, novērtējot, vai A ieguldītājam ir vara.

- B44 Citos gadījumos — tikai pēc B42 punkta a)–c) apakšpunktā minēto faktoru apsvēršanas — var būt skaidrs, ka ieguldītājam nav varas/ietekmes.

Piemērs attiecībā uz piemērošanu

6. piemērs

A ieguldītāja turējumā ir 45 procenti balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Divi pārējie ieguldītāji katrs tur 26 procentus balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Atlikušās balsstiesības tur trīs citi akcionāri, katra turējumā ir viens procents. Nav noslēgta vienošanās, kas ietekmētu lēmumu pieņemšanu. Šajā gadījumā A ieguldītāja balsstiesību daļa un tās apjoms salīdzinājumā ar citu akcionāru daļām ir pietiekams, lai secinātu, ka A ieguldītājam nav varas. Tikai diviem citiem ieguldītājiem ir jāsadarbojas, lai neļautu A ieguldītājam virzīt nozīmīgās ieguldījumu saņēmēja darbības.

- B45 Tomēr tikai B42 punkta a)–c) apakšpunktā minētie faktori var nebūt pietiekami. Ja ieguldītājs apsver šos faktorus un tam nav skaidrs, vai tam ir vara, tas ņem vērā papildu faktus un apstākļus, piemēram, vai citi akcionāri ir pasīvi, par ko liecina balsošanas rezultāti iepriekšējās akcionāru sanāksmēs. Tostarp tas vērtē B18 punktā noteiktos faktorus un B19 un B20 punktā sniegtās norādes. Jo mazāks balsstiesību skaits ir ieguldītāja turējumā un jo mazāks ir to personu skaits, kam jāsadarbojas, lai to balsu skaits būtu lielāks par ieguldītāja balsi, jo vairāk jāpaļaujas uz papildu faktiem un apstākļiem, lai novērtētu, vai ieguldītāja tiesības ir pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara. Ja B18–B20 punktā minētos faktus un apstākļus apsver kopā ar ieguldītāja tiesībām, lielāks svars ir B18 punktā noteiktajam apliecinājumam par varu, nevis B19 un B20 punktā minētajām norādēm par varu.

Piemēri attiecībā uz piemērošanu

7. piemērs

Ieguldītāja turējumā ir 45 procenti balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Vienpadsmit citi ieguldītāji katrs tur piecus procentus balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Neviens akcionārs nav noslēdzis vienošanos, saskaņā ar kuru notiek apspriešanās ar citiem akcionāriem vai tiek pieņemti kopīgi lēmumi. Šajā gadījumā ieguldītāja turējuma absolūtais apjoms un citu turējumu relatīvais apjoms pats par sevi nav noteicošs, nosakot, vai ieguldītāja tiesības ir pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara pār ieguldījumu saņēmēju. Ņem vērā papildu faktus un apstākļus, kuri var liecināt, ka ieguldītājam ir vara (vai nav varas).

8. piemērs

Ieguldītāja turējumā ir 35 procenti balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Trīs citi ieguldītāji katrs tur piecus procentus balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Atlikušās balsstiesības tur vairāki citi akcionāri, un atsevišķi neviens no tiem netur vairāk kā vienu procentu balsstiesību. Neviens akcionārs nav noslēdzis vienošanos, saskaņā ar kuru notiek apspriešanās ar citiem akcionāriem vai tiek pieņemti kopīgi lēmumi. Lai pieņemtu lēmumus par nozīmīgām ieguldījumu saņēmēja darbībām, nepieciešams balsu vairākuma piekrišana attiecīgajās akcionāru sanāksmēs: 75 procenti balsu ieguldījumu saņēmējā tika nodotas pēdējā attiecīgajā akcionāru sanāksmē. Šādā gadījumā citu akcionāru aktīva dalība pēdējā akcionāru sanāksmē liecina, ka ieguldītājs praktiski nevar vienpersoniski virzīt nozīmīgās darbības, neatkarīgi no tā, vai ieguldītājs virzījis nozīmīgās darbības tāpēc, ka pietiekams skaits akcionāru balsojuši tāpat kā ieguldītājs.

- B46 Ja, apsverot B42 punkta a)–d) apakšpunktā minētos faktorus, nav skaidrs, ka ieguldītājam ir vara, ieguldītājs nekontrolē ieguldījumu saņēmēju.

Potenciālās balsstiesības

- B47 Novērtējot kontroli, ieguldītājs apsver savas potenciālās balsstiesības, kā arī citu personu turētās potenciālās balsstiesības, lai noteiktu, vai tam ir vara. Potenciālās balsstiesības ir tiesības iegūt balsstiesības ieguldījumu saņēmējā, piemēram, balsstiesības, ko rada konvertējami instrumenti vai iespējas līgumi, tostarp nestandardizēti nākotnes līgumi. Šādas potenciālās balsstiesības tiek ņemtas vērā tikai tad, ja tiesības ir svarīgas tiesības (sk. B22–B25 punktu).
- B48 Apsverot potenciālās balsstiesības, ieguldītājs ņem vērā instrumenta mērķi un veidu, kā arī to, kāpēc un kā tas iesaistās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju. Tas nozīmē arī novērtēt dažādos instrumenta nosacījumus un ieguldītāja acīmredzamos plānus, motīvus un apsvērumus, piekļūstot šiem nosacījumiem.
- B49 Ja ieguldītājam ir arī balsstiesības vai citas tiesības pieņemt lēmumus saistībā ar ieguldījumu saņēmēja darbībām, ieguldītājs novērtē, vai šādas tiesības apvienojumā ar potenciālajām balsstiesībām tam piešķir varu.
- B50 Svarīgas potenciālās balsstiesības vienas pašas vai kopā ar citām tiesībām var piešķirt ieguldītājam spēju noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības. Piemēram, tā var būt gadījumos, kad ieguldītāja turējumā ir 40 procentu balsstiesību ieguldījumu saņēmējā, un saskaņā ar B23 punktu ieguldītājs tur svarīgas tiesības, kas izriet no iespējas papildus iegādāties 20 procentus balsstiesību.

*Piemēri attiecībā uz piemērošanu***9. piemērs**

A ieguldītāja turējumā ir 70 procentu balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. B ieguldītājam ir 30 procentu balsstiesību ieguldījumu saņēmējā, un tam ir iespēja iegādāties pusi no A ieguldītāja balsstiesībām. Iespēju var īstenot tikai turpmāko divu gadu laikā par nemainīgu cenu, un iespējas līguma patiesā vērtība ir izteikti negatīva (plāno, ka šo divu gadu laikā tā nemainīsies). A ieguldītājs īsteno savas balsstiesības un aktīvi virza nozīmīgās ieguldījumu saņēmēja darbības. Šādā gadījumā pastāv iespēja, ka A ieguldītājs izpildīs varas kritēriju, jo tas var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības. Kaut gan B ieguldītājam ir patlaban īstenojami iespējas līgumi pirkt papildu balsstiesības (īstenojot šādus līgumus, tam būtu balsstiesību vairākums ieguldījumu saņēmējā), ar šiem iespējas līgumiem saistīto nosacījumu dēļ šos līgumus neuzskata par svarīgiem.

10. piemērs

A ieguldītājs un divi citi ieguldītāji katrs tur vienu trešdaļu balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. Ieguldījumu saņēmēja uzņēmējdarbība ir cieši saistīta ar A ieguldītāju. Turklāt A ieguldītājs tur ne tikai kapitāla instrumentus, bet arī parāda instrumentus, kas ir konvertējami parastās ieguldījumu saņēmēja akcijās jebkurā laikā par nemainīgu cenu un ar negatīvu patieso vērtību (bet ne izteikti negatīvu patieso vērtību). Ja parāda instrumentus konvertē, A ieguldītāja turējumā būtu 60 procentu balsstiesību ieguldījumu saņēmējā. A ieguldītājs gūtu labumu, īstenojoties sinerģijai, ja parāda instrumenti tiktu konvertēti parastās akcijās. A ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju, jo tas tur balsstiesības ieguldījumu saņēmējā kopā ar svarīgām potenciālajām balsstiesībām, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības.

Vara, kad balsstiesības vai līdzīgas tiesības būtiski neietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus

- B51 Novērtējot ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu (sk. B5–B8 punktu), ieguldītājs apsver savu iesaistīšanos darbībās ar ieguldījumu saņēmēju un ieguldījumu saņēmēja darbības sākumā pieņemtos lēmumus kā daļu no ieguldījumu saņēmēja veida, kā arī novērtē, vai darījumu nosacījumi un iesaistīšanās iezīmes nodrošina ieguldītājam tiesības, kas ir pietiekamas, lai tam tiktu piešķirta vara. Tas, ka ieguldītājs iesaistās ieguldījumu saņēmēja veida noteikšanā, pats par sevi nav pietiekami, lai ieguldītājam tiktu piešķirta kontrole. Tomēr iesaistīšanās izveidē var norādīt, ka ieguldītājam bijusi iespēja iegūt pietiekamas tiesības, lai tam tiktu piešķirta vara pār ieguldījumu saņēmēju.
- B52 Turklāt ieguldītājs apsver vienošanās dokumentus, piemēram, tiesības pirkt, tiesības pārdot un tiesības likvidēt, kas noteiktas ieguldījumu saņēmēja izveides sākumā. Ja šādas vienošanās nozīmē darbības, kas ir cieši saistītas ar ieguldījumu saņēmēju, šādas darbības būtībā ir neatņemama ieguldījumu saņēmēja vispārējo darbību daļa, pat ja tās tiek veiktas ārpus ieguldījumu saņēmēja juridiskā ietvara. Tādējādi, nosakot varu pār ieguldījumu saņēmēju, nepārprotamas vai ietvertas tiesības pieņemt lēmumus, kas iekļautas vienošanās dokumentos un ir cieši saistītas ar ieguldījumu saņēmēju, jāuztver kā nozīmīgās darbības.
- B53 Daži ieguldījumu saņēmēji veic nozīmīgas darbības tikai tad, kad īstenojas konkrēti apstākļi vai notikumi. Ieguldījumu saņēmējs var būt veidots tā, ka tā darbību virzīšana un ieņēmumi ir iepriekšparedzami, ja vien neīstenojas minētie konkrētie apstākļi vai notikumi. Šādā gadījumā tikai tādi lēmumi par ieguldījumu saņēmēja darbībām, kad

īstenojas šādi apstākļi vai notikumi, var būtiski ietekmēt ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus un tādējādi būt nozīmīgas darbības. Apstākļiem vai notikumiem nav jāīstenojas attiecībā uz ieguldītāju, ja ieguldītājs var pieņemt lēmumus, lai tam būtu vara. Tas, ka tiesības pieņemt lēmumus ir atkarīgas no apstākļu vai notikumu īstenošanās, pats par sevi nepadara šādas tiesības par aizsargājāmām tiesībām.

Piemēri attiecībā uz piemērošanu

11. piemērs

Saskaņā ar dibināšanas dokumentiem ieguldījumu saņēmēja vienīgā uzņēmējdarbība ir pirkt debitoru parādus un apkalpot tos ikdienā ieguldītāju vārdā. Apkalpot ikdienā nozīmē iekasēt un nodot pamatsummu un procentus maksājumu veikšanas datumā. Ja saistībā ar debitora parādu netiek pildītas saistības, ieguldījumu saņēmējs automātiski nodod debitoru parādu ieguldītājam saskaņā ar atsevišķi noslēgtu vienošanos pārdot starp ieguldītāju un ieguldījumu saņēmēju. Vienīgā nozīmīgā darbība ir pārvaldīt debitoru parādus saistību neizpildes gadījumā, jo tā ir vienīgā darbība, kura var būtiski ietekmēt ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus. Debitoru parādu pārvaldība pirms saistību neizpildes nav nozīmīga darbība, jo nav jāpieņem svarīgi lēmumi, kas var būtiski ietekmēt ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus; darbības pirms saistību neizpildes ir iepriekšnoteiktas, un tās nozīmē tikai iekasēt naudas plūsmas to saņemšanas datumā un nodot tās ieguldītājam. Tādējādi, novērtējot vispārējās ieguldījumu saņēmēja darbības, kuras būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus, jāņem vērā tikai ieguldītāja tiesības pārvaldīt aktīvus saistību neizpildes gadījumā. Šajā piemērā ieguldījumu saņēmēja veids nodrošina, ka ieguldītājs ir pilnvarots pieņemt lēmumus saistībā ar darbībām, kuras būtiski ietekmē ieņēmumus vienīgi tajā laikā, kad ir nepieciešamas šīs pilnvaras pieņemt lēmumus. Vienošanās pārdot nosacījumi ir neatņemama ieguldījumu saņēmēja vispārējo darījumu un izveides daļa. Tādējādi vienošanās pārdot nosacījumi kopā ar ieguldījumu saņēmēja dibināšanas dokumentiem noved pie secinājuma, ka ieguldītājam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju, kaut gan ieguldītājs pārņem īpašumā debitoru parādus tikai pēc saistību neizpildes iestāšanās un pārvalda kreditoru parādus, par kuriem netiek pildītas saistības, ārpus ieguldījumu saņēmēja juridiskā ietvara.

12. piemērs

Ieguldījumu saņēmēja vienīgie aktīvi ir debitoru parādi. Ņemot vērā ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu, nosaka, vai vienīgā nozīmīgā darbība ir debitoru parādu pārvaldība saistību neizpildes gadījumā. Personai, kura var pārvaldīt debitoru parādus, par kuriem netiek pildītas saistības, ir vara pār ieguldījumu saņēmēju neatkarīgi no tā, vai kāds aizņēmējs nav izpildījis saistības.

- B54 Ieguldītājam ir nepārprotama vai ietverta apņemšanās nodrošināt, lai ieguldījumu saņēmējs turpina darbību saskaņā ar savu izveidi. Šāda apņemšanās var palielināt ieguldītāja pakļautību mainīgiem ieņēmumiem un attiecīgi palielināt stimulu ieguldītājam iegādāties pietiekamas tiesības, kas tam piešķirtu varu. Tādējādi apņemšanās nodrošināt, lai ieguldījumu saņēmējs darbojas saskaņā ar tā izveidi, var norādīt, ka ieguldītājam ir vara, bet pati par sevi tā nedod ieguldītājam varu un nevar nepieļaut citas personas varu.

Pakļautība ieguldījumu saņēmēja mainīgajiem ieņēmumiem vai tiesības uz šādiem ieņēmumiem

- B55 Novērtējot, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājs nosaka, vai tas ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju vai arī tam ir tiesības uz šādiem ieņēmumiem.

- B56 Mainīgie ieņēmumi ir ieņēmumi, kuri nav fiksēti un kuriem piemīt spēja mainīties ieguldījumu saņēmēja darbības rezultātā. Mainīgie ieņēmumi var būt tikai pozitīvi, tikai negatīvi, vai pozitīvi un negatīvi (sk. 15. punktu). Ieguldītājs novērtē, vai ieguldījumu saņēmēja ieņēmumi ir mainīgi un kādā mērā tie ir mainīgi, pamatojoties uz vienošanās būtību un ņemot vērā ieņēmumu juridisko formu. Piemēram, ieguldītājs var turēt obligāciju ar fiksētiem procentu maksājumiem. Fiksētie procentu maksājumi ir mainīgi ieņēmumi šā SFPS nozīmē, jo tie pakļauti saistību neizpildes riskam un tie pakļauj ieguldītāju obligācijas emitenta kredītriskam. Mainīguma apjoms (t. i., kādā mērā ieņēmumi ir mainīgi) ir atkarīgs no obligācijas kredītriska. Līdzīgā veidā fiksētas maksas par ieguldījumu saņēmēja aktīvu pārvaldības darbības rezultātiem ir mainīgi ieņēmumi, jo to dēļ ieguldītājs ir pakļauts ieguldījumu saņēmēja darbības riskam. Mainīguma apjoms ir atkarīgs no ieguldījumu saņēmēja spējas radīt pietiekamus ienākumus maksas veikšanai.

- B57 Ieņēmumi ir, piemēram:

- a) ieguldījumu saņēmēja dividendes, cita veida saimniecisko labumu sadale (piemēram, procenti no parāda vērtspāpīriem, ko emitējis ieguldījumu saņēmējs) un pārmaiņas ieguldītāja ieguldījuma vērtībā ieguldījumu saņēmējā;

- b) atbildība par ieguldījumu saņēmēja aktīvu vai saistību apkalpošanu, maksa par pakalpojumiem un pakļautība zaudējumiem no kredītu izsniegšanas vai likviditātes atbalsta nodrošināšanas, atlikusī līdzdalība ieguldījumu saņēmēja aktīvos un saistībās ieguldījumu saņēmēja likvidācijas gadījumā, nodokļu atvieglojumi un pieeja likviditātei nākotnē, kas ieguldītājam rodas no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju;
- c) ieņēmumi, kas nav pieejami citiem līdzdalības turētājiem. Piemēram, ieguldītājs var izmantot tā aktīvus kopā ar ieguldījumu saņēmēja aktīviem, piemēram, apvienojot pamatdarbības funkcijas, lai panāktu apjomradītu ietaupījumu, izmaksu ietaupījumu, retu produktu dislocēšanu, nodrošinātu pieeju ar īpašumtiesībām saistītām zināšanām vai ierobežotu dažas operācijas vai aktīvus, veicinātu citu ieguldītāja aktīvu vērtību.

Sasaiste starp varu un ieņēmumiem

Varas deleģēšana

- B58 Kad ieguldītājs, kam ir tiesības pieņemt lēmumus, (lēmumu pieņēmējs) novērtē, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, tas nosaka, vai tas ir pilnvarotājs vai aģents. Tāpat ieguldītājs nosaka, vai cits uzņēmums, kam ir tiesības pieņemt lēmumus, darbojas kā ieguldītāja aģents. Aģents ir primāri iesaistīta persona, kas darbojas citas personas vai personu (pilnvarotājs/pilnvarotāji) vārdā un šo personu labā, un tādējādi tas nekontrolē ieguldījumu saņēmēju, kad tas īsteno savas lēmumu pieņemšanas pilnvaras (sk. 17. un 18. punktu). Tādējādi dažreiz pilnvarotāja varu var turēt un īstenot aģents pilnvarotāja vārdā. Lēmumu pieņēmējs nav aģents tāpēc, ka citas personas gūst labumu no tā pieņemtajiem lēmumiem.
- B59 Ieguldītājs var deleģēt aģentam lēmumu pieņemšanas pilnvaras noteiktos jautājumos vai par visām nozīmīgajām darbībām. Kad ieguldītājs novērtē, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, tas uzskata, ka aģentam deleģētās tiesības pieņemt lēmumus tieši tur ieguldītājs. Gadījumos, kad ir vairāk nekā viens pilnvarotājs, katrs pilnvarotājs novērtē, vai tam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju, ņemot vērā B5–B54 punkta prasības. Standarta B60–B72 punktā sniegti norādījumi par to, kā noteikt, vai lēmumu pieņēmējs ir aģents vai pilnvarotājs.
- B60 Nosakot, vai tas ir aģents, lēmumu pieņēmējs vispārīgi apsver sasaisti starp sevi, pārvaldīto ieguldījumu saņēmēju un citām personām, kas iesaistītas darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, īpaši visus turpmāk uzskaitītos faktorus:
- a) kādā mērā tam ir lēmumu pieņemšanas pilnvaras ieguldījumu saņēmējā (B62 un B63 punkts);
 - b) kādas ir citu personu turētās tiesības (B64–B67 punkts);
 - c) kāds atalgojums tam pienākas atbilstīgi vienošanās dokumentam (dokumentiem) par atalgojumu (B68–B70 punkts);
 - d) kādā mērā lēmumu pieņēmējs pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no citādas līdzdalības, ko tas tur ieguldījumu saņēmējā (B71 un B72 punkts).

Katram faktoram piemēro citādu svērumu, pamatojoties uz noteiktiem faktiem un apstākļiem.

- B61 Lai noteiktu, vai lēmumu pieņēmējs ir aģents, jāvērtē visi B60 punktā uzskaitītie faktori, ja vien kādas vienas personas turējumā nav svarīgu tiesību atcelt lēmumu pieņēmēju (tiesību atcelt) un tā nevar atcelt lēmumu pieņēmēju bez iemesla (sk. B65 punktu).

Lēmumu pieņemšanas pilnvaru darbības joma

- B62 Lēmumu pieņēmēja lēmumu pieņemšanas pilnvaru darbības jomu novērtē, ņemot vērā:

- a) atļautās darbības atbilstīgi vienošanās dokumentam (dokumentiem) par lēmumu pieņemšanu un likumiem;
- b) lēmumu pieņēmēja izvēli, pieņemot lēmumus par šādām darbībām.

- B63 Lēmumu pieņēmējs apsver ieguldījumu saņēmēja mērķi un veidu, riskus, kādiem ieguldījumu saņēmējs pakļauts sava veida dēļ, riskus, kādus sava veida dēļ tas nodod citām personām, kas iesaistītas darbībās ar lēmumu pieņēmēju, un kādā līmenī lēmumu pieņēmējs iesaistās ieguldījumu saņēmēja veida noteikšanā. Piemēram, ja lēmumu pieņēmējs ir būtiski iesaistīts ieguldījumu saņēmēja izveidē (tostarp lēmumu pieņemšanas pilnvaru darbības jomas noteikšanā), šāda iesaistīšanās var norādīt, ka lēmumu pieņēmējam bijusi iespēja un stimulē iegādāties tiesības, kuru rezultātā lēmumu pieņēmējs varētu virzīt nozīmīgās darbības.

Citu personu turētas tiesības

- B64 Citu personu turētas svarīgas tiesības var ietekmēt lēmumu pieņēmēja spēju virzīt nozīmīgās ieguldījumu saņēmēja darbības. Svarīgas tiesības atcelt vai citas tiesības var norādīt, ka lēmumu pieņēmējs ir aģents.
- B65 Ja vienas personas turējumā ir svarīgas tiesības atcelt un šī persona var atcelt lēmumu pieņēmēju bez iemesla, šis apstāklis pats par sevi ir pietiekams secinājumam, ka lēmumu pieņēmējs ir aģents. Ja šādas tiesības ir vairākām personām (un neviena no šīm personām viena pati nevar atcelt lēmumu pieņēmēju, ja tam nepiekrīt citas personas), šādas tiesības pašas par sevi nav noteicošais apstāklis secinājumam, ka lēmumu pieņēmējs darbojas galvenokārt citu personu vārdā vai labā. Turklāt jo lielākam skaitam personu jāsadarbojas, lai īstenotu tiesības atcelt lēmumu pieņēmēju, un jo lielāks apjoms un mainīgums saistīts ar citām lēmumu pieņēmēja saimnieciskajām interesēm (t. i., atalgojumu un citām interesēm), jo mazāka nozīme ir šim faktoram.
- B66 Novērtējot, vai lēmumu pieņēmējs ir aģents, citu personu turētas svarīgas tiesības, kas ierobežo lēmumu pieņēmēja izvēli, tiek traktētas tāpat kā tiesības atcelt. Piemēram, ja lēmumu pieņēmējam jāiegūst dažu citu personu piekrišana savām darbībām, to vispārīgi uzskata par aģentu. (Sk. B22–B25 punktu, kurā doti papildnorādījumi par tiesībām un svarīgām tiesībām.)
- B67 Apsverot citu personu turētas tiesības, jāvērtē arī tiesības, kuras var īstenot ieguldījumu saņēmēja valde (vai cita pārvaldes institūcija), un to ietekme uz lēmumu pieņēmēja pilnvarām (sk. B23 punkta b) apakšpunktu).

Atalgojums

- B68 Jo lielāks apjoms un mainīgums saistīts ar lēmumu pieņēmēja atalgojumu attiecībā pret ieņēmumiem, ko plāno saņemt no ieguldījumu saņēmēja darbībām, jo lielāka iespēja, ka lēmumu pieņēmējs ir pilnvarotājs.
- B69 Nosakot, vai lēmumu pieņēmējs ir pilnvarotājs vai aģents, tam jāapsver, vai pastāv šādi nosacījumi:
- a) lēmumu pieņēmēja atalgojums ir samērīgs ar sniegtajiem pakalpojumiem;
 - b) vienošanās dokumentā par atalgojumu ietverti tikai nosacījumi vai summas, ko parasti iekļauj vienošanās dokumentos par līdzīgiem pakalpojumiem un prasmju līmeņiem, par kuriem parasti vienojas nesaistītas puses.
- B70 Lēmumu pieņēmējs nevar būt aģents, ja vien nepastāv B69 punkta a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi. Tomēr šo nosacījumu izpilde pati par sevi nav pietiekams pamats secinājumam, ka lēmumu pieņēmējs ir aģents.

Pakļautība mainīgiem ieņēmumiem no citādas līdzdalības

- B71 Lēmumu pieņēmējs, kura turējumā ir citāda līdzdalība ieguldījumu saņēmējā (piemēram, tas veicis ieguldījumus ieguldījumu saņēmējā vai sniedzis garantijas saistībā ar ieguldījumu saņēmēja darbību), apsver savu pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no šādas līdzdalības, novērtējot, vai tas ir aģents. Turējumā esoša citāda līdzdalība ieguldījumu saņēmējā var norādīt, ka lēmumu pieņēmējs ir pilnvarotājs.
- B72 Novērtējot savu pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no citādas līdzdalības ieguldījumu saņēmējā, lēmumu pieņēmējs ņem vērā šādus nosacījumus:
- a) jo lielāks apjoms un mainīgums saistīts ar tā saimnieciskajām interesēm, ņemot vērā savu atalgojumu un citas intereses kopumā, jo lielāka iespējamība, ka lēmumu pieņēmējs ir pilnvarotājs;
 - b) vai tā pakļautība mainīgiem ieņēmumiem atšķiras no citu ieguldītāju pakļautības šādiem ieņēmumiem un, ja atšķiras, vai tas var ietekmēt tā darbības. Piemēram, tā var būt, ja lēmumu pieņēmējs tur pakārtotu līdzdalību ieguldījumu saņēmējā vai nodrošina citāda veida kredīta kvalitātes uzlabošanu.

Lēmumu pieņēmējam jānovērtē sava pakļautība, salīdzinot to ar ieguldījumu saņēmēja kopējiem mainīgiem ieņēmumiem. Novērtējumu galvenokārt veic, pamatojoties uz ieņēmumiem, ko plāno saņemt no ieguldījumu saņēmēja darbībām, bet nevar ņemt vērā lēmumu pieņēmēja maksimālo pakļautību mainīgiem ieguldījumu saņēmēja ieņēmumiem, ko rada citāda lēmumu pieņēmēja turēta līdzdalība.

Piemēri attiecībā uz piemērošanu

13. piemērs

Lēmumu pieņēmējs (fonda pārvaldītājs) izveido, reklamē un pārvalda publiski tirgojamu, regulētu fondu atbilstīgi šauri definētiem parametriem, kas noteikti ieguldījumu mandātā atbilstīgi vietējiem likumiem un regulām. Fonds tika reklamēts ieguldītājiem kā ieguldījums dažādā portfelī, ko veido publiski tirgojamu uzņēmumu kapitāla vērtspapīri. Definēto parametru ietvaros fonda pārvaldītājs izlemj, kādos aktīvos veikt ieguldījumus. Fonda pārvaldītājs veicis proporcionālu ieguldījumu fondā 10 procentu apmērā un saņem uz tirgu balstītu maksu par saviem pakalpojumiem, kas ir vienāda ar vienu procentu no fonda aktīvu neto vērtības. Maksa ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem. Fonda pārvaldītājam nav pienākuma finansēt zaudējumus, kas pārsniedz tā 10 procentu ieguldījumu. Nepastāv prasība, ka fondam jāizveido neatkarīga valde, un tas šādu valdi nav izveidojis. Ieguldītāju turējumā nav svarīgu tiesību, kas ietekmētu fonda pārvaldītāja lēmumu pieņemšanas pilnvaras, bet tie var pārdot savu līdzdalību fonda noteiktu ierobežojumu ietvaros.

Lai gan fonda pārvaldītājs darbojas, ievērojot ieguldījumu mandātā noteiktos parametrus un atbilstīgi regulējošām prasībām, tam ir tiesības pieņemt lēmumus, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt fonda nozīmīgās darbības, savukārt ieguldītāju turējumā nav svarīgu tiesību, kas varētu ietekmēt fonda pārvaldītāja lēmumu pieņemšanas pilnvaras. Tāpat fonda pārvaldītājs saņem uz tirgu balstītu maksu par saviem pakalpojumiem, kas ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem, un arī veicis proporcionālu ieguldījumu fondā. Atalgojums un ieguldījums pakļauj fonda pārvaldītāju mainīgiem ieņēmumiem no fonda darbības, tomēr pakļautība nav tik būtiska, lai norādītu, ka fonda pārvaldītājs ir pilnvarotājs.

Šajā piemērā fonda pārvaldītāja pakļautība mainīgiem ieņēmumiem no fonda līdz ar tā lēmumu pieņemšanas pilnvarām noteiktu parametru ietvaros norāda, ka fonda pārvaldītājs ir aģents. Tādējādi fonda pārvaldītājs secina, ka tas nekontrolē fondu.

14. piemērs

Lēmumu pieņēmējs izveido, reklamē un pārvalda fondu, kas nodrošina iespēju ieguldīt vairākiem ieguldītājiem. Lēmumu pieņēmējam (fonda pārvaldītājam) jāpieņem lēmumi, kas ir visu ieguldītāju interesēs un atbilst vienošanās dokumentiem par fonda pārvaldību. Tomēr fonda pārvaldītājam ir plašas izvēles iespējas saistībā ar lēmumu pieņemšanu. Fonda pārvaldītājs saņem uz tirgu balstītu maksu par saviem pakalpojumiem, kas ir vienāda ar vienu procentu no tā pārvaldītajiem aktīviem, un 20 procentus no visas fonda peļņas, ja sasniegts noteikts peļņas līmenis. Maksa ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem.

Kaut gan fonda pārvaldītājam jāpieņem lēmumi, kas ir visu ieguldītāju interesēs, tam ir plašas lēmumu pieņemšanas pilnvaras, virzot fonda nozīmīgās darbības. Fonda pārvaldītājs saņem fiksētu maksu, kas ir saistīta ar darbības rezultātiem un ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem. Turklāt atalgojums salāgo fonda pārvaldītāja un citu ieguldītāju ieinteresētību palielināt fonda vērtību, neveidojot tik būtisku pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no fonda darbībām, lai atalgojums pats par sevi norādītu, ka fonda pārvaldītājs ir pilnvarotājs.

Minētais faktu piemērs un analīze attiecas uz 14A–14C piemērā minētajām situācijām. Katrs piemērs tiek aplūkots atsevišķi.

14A piemērs

Fonda pārvaldītājs arī veicis ieguldījumu fondā divu procentu apmērā, kas salāgo fonda pārvaldītāja un citu ieguldītāju intereses. Fonda pārvaldītājam nav pienākuma finansēt zaudējumus, kas pārsniedz tā divu procentu ieguldījumu. Ieguldītāji var atcelt fonda pārvaldītāju ar vienkāršu balsu vairākumu, bet tikai tad, ja tas pārkāpis līgumu.

Fonda pārvaldītāja ieguldījums, kas ir divi procenti, pakļauj to mainīgiem ieņēmumiem no fonda darbības, neveidojot tik būtisku pakļautību, kas norādītu, ka fonda pārvaldītājs ir pilnvarotājs. Uzskata, ka citu ieguldītāju tiesības atcelt fonda pārvaldītāju ir aizsargājošas tiesības, jo tās var īstenot tikai līguma pārkāpšanas gadījumā. Šajā piemērā, kaut gan fonda pārvaldītājam ir plašas lēmumu pieņemšanas pilnvaras un tas pakļauts mainīgiem ieņēmumiem saistībā ar savu līdzdalību un atalgojumu, fonda pārvaldītāja pakļautība norāda, ka tas ir aģents. Tādējādi fonda pārvaldītājs secina, ka tas nekontrolē fondu.

14B piemērs

Fonda pārvaldītājam ir lielāks proporcionālais ieguldījums fondā, bet tam nav pienākuma finansēt zaudējumus, kas pārsniedz šo ieguldījumu. Ieguldītāji var atcelt fonda pārvaldītāju ar vienkāršu balsu vairākumu, bet tikai tad, ja tas pārkāpis līgumu.

Uzskata, ka šajā piemērā citu ieguldītāju tiesības atcelt fonda pārvaldītāju ir aizsargājošas tiesības, jo tās var īstenot tikai līguma pārkāpšanas gadījumā. Kaut gan fonda pārvaldītājs saņem fiksētu maksu, kas ir saistīta ar darbības rezultātiem un ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem, fonda pārvaldītāja ieguldījums kopā ar tā atalgojumu var veidot tik būtisku pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no fonda darbībām, kas norāda, ka fonda pārvaldītājs ir pilnvarotājs. Jo lielāks apjoms un mainīgums saistīts ar fonda pārvaldītāja saimnieciskajām interesēm (ņemot vērā tā atalgojumu un citas intereses kopumā), jo vairāk fonda pārvaldītājs uzsver šīs saimnieciskās intereses analīzē, un attiecīgi lielāka ir iespējamība, ka fonda pārvaldītājs ir pilnvarotājs.

Piemēram, apsverot atalgojumu un citus faktorus, fonda pārvaldītājs var uzskatīt, ka 20 procentu ieguldījums ir pietiekams pamatojums secinājumam, ka tas kontrolē fondu. Tomēr citos apstākļos (piemēram, ja atalgojums vai citi faktori atšķiras), kontrole var veidoties, ja ieguldījuma līmenis ir atšķirīgs.

14C piemērs

Fonda pārvaldītājs veicis proporcionālu ieguldījumu fondā 20 procentu apmērā, bet tam nav pienākuma finansēt zaudējumus, kas pārsniedz tā 20 procentu ieguldījumu. Fondam ir valde, kuras locekļi ir neatkarīgi no fonda pārvaldītāja, un tos ieceļ citi ieguldītāji. Valde reizi gadā ieceļ fonda pārvaldītāju. Ja valde nolemj neatjaunot līgumu ar fonda pārvaldītāju, fonda pārvaldītāja sniegtos pakalpojumus var veikt citi pārvaldītāji, kas darbojas nozarē.

Kaut gan fonda pārvaldītājs saņem fiksētu maksu, kas ir saistīta ar darbības rezultātiem un ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem, fonda pārvaldītāja 20 procentu ieguldījums kopā ar tā atalgojumu veido tik būtisku pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no fonda darbībām, kas norāda, ka fonda pārvaldītājs ir pilnvarotājs. Tomēr ieguldītājiem ir svarīgas tiesības atcelt fonda pārvaldītāju; valde nodrošina mehānismu, saskaņā ar kuru ieguldītāji var atcelt fonda pārvaldītāju, ja tie pieņem šādu lēmumu.

Šajā piemērā fonda pārvaldītājs analīzē vairāk uzsver svarīgas tiesības atcelt. Tādējādi, pat ja fonda pārvaldītājam ir plašas lēmumu pieņemšanas pilnvaras un tas pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no fonda saistībā ar savu atalgojumu un ieguldījumu, citu ieguldītāju turētās svarīgas tiesības norāda, ka fonda pārvaldītājs ir aģents. Tādējādi fonda pārvaldītājs secina, ka tas nekontrolē fondu.

15. piemērs

Tiek izveidots ieguldījumu saņēmējs, lai pirktu portfeli, ko veido fiksētas likmes ar aktīviem nodrošināti vērtspapīri, un to finansē fiksētas likmes parāda instrumenti un kapitāla instrumenti. Kapitāla instrumenti veidoti tā, lai parāda instrumentu ieguldītājiem tie nodrošinātu aizsardzību pret pirmajiem zaudējumiem un saņemtu ieguldījuma saņēmēja atlikušos ieņēmumus. Darījums tika reklamēts potenciālajiem parāda instrumentu ieguldītājiem kā ieguldījums portfeli, ko veido ar aktīviem nodrošināti vērtspapīri, ar pakļautību kredīriskam, kas saistīts ar šādu portfeļa vērtspapīru emitentu iespējamo saistību neizpildi, un procentu riskam, kas saistīts ar portfeļa pārvaldību. Veidojot portfeli, kapitāla instrumenti veido 10 procentus no pirktu aktīvu vērtības. Lēmumu pieņēmējs (aktīvu pārvaldītājs) pārvalda aktīvu portfeli, pieņemot ieguldījumu lēmumus saskaņā ar ieguldījumu saņēmēja prospektā norādītajiem parametriem. Par šādiem pakalpojumiem aktīvu pārvaldītājs saņem uz tirgu balstītu maksu (kas ir viens procents no tā pārvaldītajiem aktīviem) un uz darbības rezultātiem balstītu maksu (kas ir 10 procenti no peļņas), ja ieguldījumu saņēmēja peļņa pārsniedz noteiktu līmeni. Maksa ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem. Aktīvu pārvaldītājs tur 35 procentus ieguldījumu saņēmēja pašu kapitālā.

Atlikušos 65 procentus pašu kapitālā un visus parāda instrumentus tur daudzi izkaisīti un nesaistīti trešo pušu ieguldītāji. Aktīvu pārvaldītāju var atcelt bez iemesla, lēmumu pieņemot citiem ieguldītājiem ar vienkāršu balsu vairākumu.

Aktīvu pārvaldītājs saņem fiksētu maksu, kas ir saistīta ar darbības rezultātiem un ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem. Atalgojums salāgo fonda pārvaldītāja un citu ieguldītāju ieinteresētību palielināt fonda vērtību. Aktīvu pārvaldītājs pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no fonda darbības, jo tas tur 35 procentus pašu kapitālā un saņem atalgojumu.

Kaut gan aktīvu pārvaldītājs darbojas, ievērojot ieguldījumu saņēmēja prospektā noteiktos parametrus, tas var noteiktā laikā pieņemt ieguldījumu lēmumus, kuri būtiski ietekmē ieguldījumu saņēmēja ieņēmumus, savukārt citu ieguldītāju turētām tiesībām atcelt nav lielas nozīmes analīzē, jo šādas tiesības tur liels skaits izkaisītu ieguldītāju. Šajā piemērā aktīvu pārvaldītājs vairāk uzsver savu pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no fonda, kas saistīti ar tā līdzdalību pašu kapitālā, kura ir subordinēta parāda instrumentiem. Turējumā esošie 35 procenti pašu kapitālā, kas rada subordinētu pakļautību zaudējumiem, un tiesības uz ieguldījumu saņēmēja ieņēmumiem ir tik būtiskas, ka norāda, ka aktīvu pārvaldītājs ir pilnvarotājs. Tādējādi aktīvu pārvaldītājs secina, ka tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju.

16. piemērs

Lēmumu pieņēmējs (sponsors) sponsorē daudzprofilu pārdošanas struktūru, kas emitē īstermiņa parāda instrumentus nesaistītiem trešo pušu ieguldītājiem. Darījums tika reklamēts potenciālajiem ieguldītājiem kā ieguldījums portfeli, ko veido vidēja termiņa aktīvi ar augstu vērtējumu un minimālu pakļautību kredītriskam, kas saistīts ar šādu portfeļa aktīvu emitentu iespējamo saistību neizpildi. Vairāki uzņēmumi, kas nodod un apkalpo aktīvus, pārdod daudzprofilu pārdošanas struktūrai portfeli, ko veido augstas kvalitātes vidēja termiņa aktīvi. Katrs uzņēmums, kas nodod aktīvus, pārdod struktūrai aktīvu portfeli un pārvalda debitoru parādu saistību neizpildes gadījumā, saņemot uz tirgu balstītu maksu. Katrs uzņēmums, kas nodod aktīvus, arī nodrošina aizsardzību pret pirmajiem kredītzaudējumiem tā aktīvu portfeli, izmantojot struktūrai nodoto aktīvu pārmērīgu nodrošināšanu. Sponsors nosaka struktūras nosacījumus un pārvalda tās darbību, saņemot uz tirgu balstītu maksu. Maksa ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem. Sponsors apstiprina pārdevējus, kuri drīkst pārdot struktūrai, apstiprina aktīvus, ko struktūra gatavoja pīrkt, un pieņem lēmumus par struktūras finansējumu. Sponsors darbojas visu ieguldītāju interesēs.

Sponsors saņem struktūras atlikušos ieņēmumus, un tas arī nodrošina struktūrai kredīta kvalitātes uzlabošanu un likviditāti. Sponsora nodrošinātā kredīta kvalitātes uzlabošana sedz zaudējumus, kas nepārsniedz piecus procentus no visiem struktūras aktīviem, pēc tam, kad zaudējumus seguši uzņēmumi, kas nodod aktīvus. Likviditāte netiek nodrošināta pret aktīviem, attiecībā uz kuriem netiek pildītas saistības. Ieguldītāji netur svarīgas tiesības, kas varētu ietekmēt sponsora lēmumu pieņemšanas pilnvaras.

Pat ja sponsors saņem uz tirgu balstītu maksu par saviem pakalpojumiem, kas ir samērīga ar sniegtajiem pakalpojumiem, sponsors ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no struktūras darbības, jo tam ir tiesības saņemt struktūras atlikušos ieņēmumus un tas nodrošina kredīta kvalitātes uzlabošanu un likviditāti (t. i., struktūra ir pakļauta likviditātes riskam, jo tā izmanto īstermiņa parāda instrumentus vidēja termiņa aktīvu finansēšanai). Pat ja katram uzņēmumam, kas nodod aktīvus, ir tiesības pieņemt lēmumus, kas ietekmē struktūras aktīvu vērtību, sponsoram ir plašas lēmumu pieņemšanas pilnvaras, saskaņā ar kurām tas var noteiktā laikā virzīt darbības, kuras visbūtiskāk ietekmē struktūras ieņēmumus (t. i., sponsors nosaka struktūras nosacījumus, tam ir tiesības pieņemt lēmumus par aktīviem (apstiprināt aktīvu pirkšanu un uzņēmumus, kas nodod šādus aktīvus) un struktūras finansējumu (tai regulāri nepieciešami jauni ieguldījumi)). Tiesības saņemt struktūras atlikušos ieņēmumus un kredīta kvalitātes uzlabošanas un likviditātes nodrošināšana pakļauj sponsoru mainīgiem ieņēmumiem no struktūras darbībām, kas atšķiras no citu ieguldītāju pakļautības. Attiecīgi pakļautība norāda, ka sponsors ir pilnvarotājs, un tādējādi tas secina, ka tas kontrolē struktūru. Sponsora pienākums darboties visu ieguldītāju interesēs nevar neļaut tam būt pilnvarotājam.

Attiecības ar citām personām

B73 Novērtējot kontroli, ieguldītājs apsver, kāda veida attiecības tam ir ar citām personām un vai šīs citas personas darbojas ieguldītāja vārdā (t. i., vai tās ir „faktiskie aģenti”). Nosakot, vai citas personas darbojas kā faktiskie aģenti, jāveic novērtējums, ņemot vērā ne tikai attiecību veidu, bet arī šo personu mijiedarbību gan savā starpā, gan ar ieguldītāju.

B74 Šādām attiecībām nav jābūt noteiktām vienošanās dokumentā. Persona ir faktiskais aģents, ja ieguldītājs vai personas, kas virza ieguldītāja darbības, var virzīt šīs personas darbību tā, lai tā darbotos ieguldītāja vārdā. Šādos gadījumos ieguldītājs, novērtējot kontroli ieguldījumu saņēmējā, apsver sava faktiskā aģenta tiesības pieņemt lēmumus un tā netiešo pakļautību mainīgiem ieņēmumiem vai tiesības uz šādiem ieņēmumiem, izmantojot savu faktisko aģentu, un savu pakļautību un tiesības.

B75 Turpmākie piemēri attiecas uz personām, kuras atbilstīgi attiecību veidam, var darboties kā ieguldītāja faktiskie aģenti:

a) ar ieguldītāju saistītas puses;

- b) persona, kas ieguvusi līdzdalību ieguldījumu saņēmējā kā ieguldījumu vai aizdevumu no ieguldītāja;
- c) persona, kas piekritusi nepārdot, nenodot vai neapgrūtināt savu līdzdalību ieguldījumu saņēmējā, nesāņemot ieguldītāja iepriekšēju atļauju (izņemot gadījumus, kad ieguldītājam un citai personai ir tiesības sniegt iepriekšēju piekrišanu un šādu tiesību pamatā ir nosacījumi, par kādiem savstarpēji vienojušās ieinteresētas neatkarīgas personas;
- d) persona, kas nevar finansēt savu darbību, neizmantojot subordinētu finansiālu ieguldītāja atbalstu;
- e) ieguldījumu saņēmējs, kura pārvaldes institūcijas locekļu vairākums vai galvenais vadības personāls ir arī ieguldītāja pārvaldes institūcijas locekļi vai galvenais vadības personāls;
- f) personai ir ciešas uzņēmējdarbības attiecības ar ieguldītāju, piemēram, kā attiecības starp profesionālu pakalpojumu sniedzēju un svarīgu tā klientu.

Norādītu aktīvu kontrole

B76 Ieguldītājs apsver, vai tas vienu daļu no ieguldījumu saņēmēja traktē kā atsevišķu uzņēmumu un, ja traktē, vai tas kontrolē šādu atsevišķu uzņēmumu.

B77 Ieguldītājs traktē vienu daļu no ieguldījumu saņēmēja kā atsevišķu uzņēmumu tikai un vienīgi tad, ja ir izpildīts šāds nosacījums:

Ieguldījumu saņēmēja norādītie aktīvi (un ar tiem saistītā kredīta kvalitātes uzlabošana, ja tāda tiek veikta) ir vienīgais avots, lai veiktu maksājumus par ieguldījumu saņēmēja norādītajām saistībām vai norādītu citādu līdzdalību ieguldījumu saņēmējā. Personām, kurām nav norādīto saistību, nav ne tiesību, ne pienākumu saistībā ar norādītajiem aktīviem vai atlikušajām naudas plūsmām no šādiem aktīviem. Būtībā atlikusī ieguldījumu saņēmēja daļa nevar izmantot ieņēmumus no norādītajiem aktīviem, un maksājumus par atsevišķā uzņēmuma saistībām nevar veikt no atlikušās ieguldījumu saņēmēja daļas aktīviem. Tādējādi būtībā atsevišķā uzņēmuma un visa ieguldījumu saņēmēja aktīvi, saistības un pašu kapitāls ir norobežoti. Šādu atsevišķu uzņēmumu parasti dēvē par „torni”.

B78 Ja ir izpildīts B77 punktā noteiktais nosacījums, ieguldītājs nosaka darbības, kuras būtiski ietekmē atsevišķā uzņēmuma ieņēmumus, un nosaka, kā šādas darbības tiek virzītas, lai novērtētu, vai tam ir vara pār šo ieguldījumu saņēmēja daļu. Novērtējot kontroli atsevišķajā uzņēmumā, ieguldītājs arī ņem vērā, vai tas ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar atsevišķo uzņēmumu, vai arī tam ir tiesības uz šādiem ieņēmumiem, un kā tas var izmantot savu varu pār šo ieguldījumu saņēmēja daļu, lai ietekmētu ieguldītāja ieņēmumu apjomu.

B79 Ja ieguldītājs kontrolē atsevišķo uzņēmumu, ieguldītājs konsolidē attiecīgo ieguldījumu saņēmēja daļu. Šādā gadījumā citas personas izslēdz šo ieguldījumu saņēmēja daļu, kad tās novērtē ieguldījumu saņēmēja kontroli un veic ieguldījumu saņēmēja konsolidāciju.

Pastāvīgs novērtējums

B80 Ieguldītājs atkārtoti novērtē, vai tas kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja fakti un apstākļi norāda, ka notikušas pārmaiņas vienā vai vairākos 7. punktā norādītajos kontroles elementos.

B81 Ja mainījusies pieeja, kā var īstenot varu pār ieguldījumu saņēmēju, šādas pārmaiņas jāatspoguļo ieguldītāja novērtējumā par tā varu pār ieguldījumu saņēmēju. Piemēram, pārmaiņas tiesībās pieņemt lēmumus var nozīmēt, ka nozīmīgās darbības vairs netiek virzītas, izmantojot balsstiesības, bet gan citus vienošanās dokumentus, piemēram, līgumus, saskaņā ar kuriem citai personai vai personām tiek piešķirta spēja noteiktā laikā virzīt nozīmīgās darbības.

B82 Kāda notikuma rezultātā ieguldītājs var iegūt vai zaudēt varu pār ieguldījumu saņēmēju, pat ja ieguldītājs nav iesaistīts šajā notikumā. Piemēram, ieguldītājs var iegūt varu pār ieguldījumu saņēmēju, jo ir beigušās tādas citas personas vai vairāku personu turētas tiesības pieņemt lēmumus, kuru dēļ ieguldītājs iepriekš nevarēja kontrolēt ieguldījumu saņēmēju.

B83 Ieguldītājs arī apsver pārmaiņas, kuras ietekmē tā pakļautību mainīgiem ieņēmumiem no iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju, vai tiesības uz šādiem ieņēmumiem. Piemēram, ieguldītājs, kam ir vara pār ieguldījumu saņēmēju, var zaudēt kontroli ieguldījumu saņēmējā, ja ieguldītājs vairs nav tiesīgs saņemt ieņēmumus vai vairs nav pakļauts saistībām, jo tas neatbilst 7. punkta b) apakšpunktā noteiktajām prasībām (piemēram, ja tiek izbeigts līgums par tādas maksas saņemšanu, kas ir saistīta ar darbības rezultātiem).

B84 Ieguldītājs apsver, vai ir mainījies tā novērtējums par to, ka tas darbojas kā aģents vai kā pilnvarotājs. Pārmaiņas vispārējās attiecībās starp ieguldītāju un citām personām var nozīmēt, ka ieguldītājs vairs nedarbojas kā aģents, pat ja tas iepriekš darbojies kā aģents, un otrādi. Piemēram, ja notiek pārmaiņas ieguldītāja vai citu personu tiesībās, ieguldītājs atkārtoti apsver savu pilnvarotāja vai aģenta statusu.

B85 Ieguldītāja sākotnējais novērtējums par kontroli vai savu pilnvarotāja vai aģenta statusu nemainās tikai tāpēc, ka mainās tirgus nosacījumi (piemēram, mainās ieguldījumu saņēmēja ieņēmumi, kurus virza tirgus apstākļi), ja vien tirgus apstākļu pārmaiņas nemaina vienu vai vairākus no 7. punktā minētajiem trīs kontroles elementiem vai nemaina vispārējās attiecības starp pilnvarotāju un aģentu.

GRĀMATVEDĪBAS PRASĪBAS

Konsolidācijas procedūras

B86 Konsolidētajos finanšu pārskatos:

- a) tiek apvienoti līdzīgi mātesuzņēmuma un tā meitasuzņēmumu aktīvu, saistību, pašu kapitāla, ienākumu, izdevumu posteņi un naudas plūsmas;
- b) tiek savstarpēji izslēgta (likvidēta) mātesuzņēmuma ieguldījuma katrā meitasuzņēmumā un mātesuzņēmuma daļas katra meitasuzņēmuma pašu kapitālā uzskaites vērtība (3. SFPS paskaidrots, kā uzskaitāma attiecīgā nemateriālā vērtība);
- c) tiek pilnībā izslēgti grupas iekšējie aktīvi un saistības, pašu kapitāls, ienākumi, izdevumi un naudas plūsmas saistībā ar darījumiem starp grupas uzņēmumiem (peļņa vai zaudējumi no grupas iekšējiem darījumiem, ko atzīst par aktīviem, piemēram, krājumos un pamatlīdzekļos, tiek izslēgti pilnībā); grupas iekšējie zaudējumi var norādīt uz vērtības samazināšanos, kas jāatzīst konsolidētajos finanšu pārskatos. Pagaidu starpībām, kas rodas, izslēdzot grupas iekšējo darījumu radīto peļņu un zaudējumus, piemēro 12. SGS „Ienākuma nodokļi”.

Vienota grāmatvedības politika

B87 Ja līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos kāds grupas loceklis izmanto grāmatvedības politiku, kas atšķiras no konsolidētajiem finanšu pārskatiem pieņemtās grāmatvedības politikas, šā grupas locekļa finanšu pārskatos tiek veiktas atbilstīgas korekcijas, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, lai nodrošinātu to atbilstību grupas grāmatvedības politikai.

Novērtēšana

B88 Uzņēmums iekļauj meitasuzņēmuma ienākumus un izdevumus konsolidētajos finanšu pārskatos, sākot no datuma, kurā tas ieguvis kontroli, un līdz datumam, kurā uzņēmums pārstāj kontrolēt meitasuzņēmumu. Meitasuzņēmuma ienākumu un izdevumu pamatā ir aktīvu un saistību summas, kas atzītas konsolidētajos finanšu pārskatos iegādes datumā. Piemēram, to nolietojuma izdevumu pamatā, ko atzīst konsolidētajā vispārējo ienākumu pārskatā pēc iegādes datuma, ir attiecīgo to nolietojamo aktīvu patiesās vērtības, kurus atzīst konsolidētajos finanšu pārskatos iegādes datumā.

Potenciālās balsstiesības

B89 Ja pastāv potenciālās balsstiesības vai citi atvasinātie finanšu instrumenti, kuri satur potenciālās balsstiesības, tad, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, to peļņas vai zaudējumu daļu un pārmaiņas pašu kapitālā, ko attiecina uz mātesuzņēmumu, un nekontrolējošo līdzdalību nosaka, pamatojoties vienīgi uz pastāvošu uzņēmumam piederošu daļu, un tā neatspoguļo potenciālo balsstiesību un citu atvasināto finanšu instrumentu iespējamo īstenošanu vai konvertēšanu, ja vien nepiemēro B90 punktu.

B90 Dažos gadījumos uzņēmumam būtībā ir tam piederoša daļa, ko rada darījums, kas noteiktā laikā piešķir uzņēmumam pieeju ieņēmumiem, kas ir saistīti ar tam piederošo daļu. Šādos apstākļos, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, daļu, ko attiecina uz mātesuzņēmumu, un nekontrolējošo līdzdalību nosaka, ņemot vērā tādu potenciālo balsstiesību un citu atvasināto finanšu instrumentu faktisko īstenošanu, kas noteiktā laikā dod uzņēmumam pieeju ieņēmumiem.

B91 Attiecībā uz līdzdalību meitasuzņēmumos, kuri tiek iekļauti konsolidācijā, nepiemēro 9. SFPS. Ja instrumenti, kas satur potenciālās balsstiesības, būtībā uz noteiktu laiku piešķir pieeju ieņēmumiem, kas ir saistīti ar uzņēmumam piederošu daļu meitasuzņēmumā, uz instrumentu neattiecas 9. SFPS prasības. Citos gadījumos instrumentus, kuri satur potenciālās balsstiesības meitasuzņēmumā, uzskaita saskaņā ar 9. SFPS.

Pārskata datums

B92 Mātesuzņēmuma un tā meitasuzņēmumu finanšu pārskatiem, kurus izmanto konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanai, ir viens un tas pats pārskata datums. Ja mātesuzņēmuma un meitasuzņēmuma pārskata perioda beigu datums atšķiras, meitasuzņēmums konsolidācijas nolūkā sagatavo papildu finanšu informāciju tajā pašā datumā, kurā sagatavoti mātesuzņēmuma finanšu pārskati, lai mātesuzņēmums varētu konsolidēt meitasuzņēmuma finanšu informāciju, ja vien tas nav neiespējami.

B93 Ja iepriekšminēto nosacījumu nav iespējams izpildīt, mātesuzņēmums konsolidē meitasuzņēmuma finanšu informāciju, izmantojot meitasuzņēmuma jaunākos finanšu pārskatus, kuri tiek koriģēti, ņemot vērā ietekmi, ko rada būtiski darījumi vai notikumi laikā starp šo finanšu pārskatu datumu un konsolidēto finanšu pārskatu datumu. Ikvienā gadījumā atšķirība starp meitasuzņēmuma finanšu pārskatu datumu un konsolidēto finanšu pārskatu datumu nedrīkst pārsniegt trīs mēnešus, un pārskatu periodu ilgums un ikvienas atšķirības starp finanšu pārskatu datumiem ir vienādas dažādos periodos.

Nekontrolējoša līdzdalība

B94 Uzņēmums attiecina peļņu vai zaudējumus un citu vispārējo ienākumu katru komponentu uz mātesuzņēmuma īpašniekiem un nekontrolējošu līdzdalību. Tāpat uzņēmums attiecina kopējos vispārējos ienākumus uz mātesuzņēmuma īpašniekiem un nekontrolējošu līdzdalību, pat ja rezultātā nekontrolējošajai līdzdalībai veidojas negatīvs atlikums.

B95 Ja meitasuzņēmums emitējis kumulatīvas priekšrocību akcijas, kas iedalītas kā kapitāla vērtspapīri un ko tur nekontrolējošā līdzdalība, uzņēmums aprēķina savu peļņas vai zaudējumu daļu pēc tam, kad tas veicis korekciju saistībā ar dividendēm par šādām akcijām, neatkarīgi no tā, vai šādas dividendes tikušas izsludinātas vai nē.

Pārmaiņas nekontrolējošas līdzdalības turētā daļā

B96 Ja notiek pārmaiņas nekontrolējošas līdzdalības turētā pašu kapitāla daļā, uzņēmums koriģē kontrolējošās un nekontrolējošās līdzdalības uzskaites vērtību, lai atspoguļotu pārmaiņas to relatīvajā līdzdalībā meitasuzņēmumā. Ikvienu starpību starp summu, par kādu nekontrolējošā līdzdalība koriģēta, un samaksātās vai saņemtās atlīdzības patieso vērtību uzņēmums atzīst tieši pašu kapitālā un attiecina to uz mātesuzņēmuma īpašniekiem.

Kontroles zaudēšana

B97 Mātesuzņēmums var zaudēt kontroli meitasuzņēmumā, veicot vienu vai vairākas vienošanās (darījumus). Tomēr dažreiz apstākļi norāda, ka vairākas vienošanās jāuzskaita kā viens darījums. Lai noteiktu, vai vienošanās jāuzskaita kā viens darījums, mātesuzņēmums ņem vērā visus vienošanās nosacījumus un to saimniecisko ietekmi. Viena vai vairākas šādas pazīmes norāda, ka mātesuzņēmumam jāuzskaita vairākas vienošanās kā viens darījums:

- a) tās noslēgtas vienā un tajā pašā laikā vai vienai ņemot vērā citu;
- b) tās veido vienu darījumu, kura mērķis ir panākt vispārēju komerciālu ietekmi;
- c) viena vienošanās ir atkarīga no vismaz vienas citas vienošanās;
- d) viena vienošanās pati par sevi nav saimnieciski pamatota, bet tā ir saimnieciski pamatota, ja to aplūko kopā ar citu vienošanos. Piemēram, ja akcijas tiek atsavinātas par cenu, kas ir zemāka par tirgus cenu, un starpību kompensē, veicot secīgu akciju atsavināšanu par cenu, kas ir augstāka par tirgus cenu.

B98 Ja mātesuzņēmums zaudē kontroli meitasuzņēmumā, tas:

- a) pārstāj atzīt:
 - i) meitasuzņēmuma aktīvus (tostarp nemateriālo vērtību) un saistības to uzskaites vērtībā kontroles zaudēšanas datumā;
 - ii) nekontrolējošas līdzdalības uzskaites vērtību kādreizējā meitasuzņēmumā kontroles zaudēšanas datumā (tostarp uz tiem attiecinātu citu vispārēju ienākumu komponentus);
- b) atzīst:
 - i) tādas saņemtās atlīdzības (ja tāda ir) patieso vērtību, kuru rada darījums, notikums vai apstākļi, kuru rezultātā tiek zaudēta kontrole;
 - ii) meitasuzņēmuma akciju sadali īpašniekiem to īpašnieku statusā, ja darījums, notikums vai apstākļi, kuru rezultātā tiek zaudēta kontrole, sevī ietver šādu sadali;

- iii) ikviena ieguldījuma, kas saglabāts kādreizējā meitasuzņēmumā, patieso vērtību kontroles zaudēšanas datumā;
- c) atkārtoti iedala peļņā vai zaudējumos vai tieši pārved uz nesadalīto peļņu summas, kas atzītas citos vispārējos ienākumos saistībā ar meitasuzņēmumu, pamatojoties uz B99 punktu, ja tā noteikts citos SFPS;
- d) atzīst jebkādu rezultātā radušos starpību kā guvumus vai zaudējumus peļņā vai zaudējumos, ko attiecina uz mātesuzņēmumu.

B99 Ja mātesuzņēmums zaudē kontroli meitasuzņēmumā, visas summas, ko tas iepriekš atzinis par citiem vispārējiem ienākumiem saistībā ar šo meitasuzņēmumu, mātesuzņēmums uzskaita, pamatojoties uz tādiem pašiem apsvērumiem, kādi tam būtu, ja mātesuzņēmums būtu tieši atsavinājis attiecīgos aktīvus vai saistības. Tādējādi, ja guvumus vai zaudējumus, kas iepriekš atzīti par citiem vispārējiem ienākumiem, atkārtoti iedala peļņā vai zaudējumos, veicot attiecīgo aktīvu vai saistību atsavināšanu, mātesuzņēmums atkārtoti iedala guvumus vai zaudējumus no pašu kapitāla peļņā vai zaudējumos (kā atkārtotas iedalīšanas korekciju), kad tas zaudē kontroli meitasuzņēmumā. Ja pārvērtēšanas pārsniegumu, ko iepriekš atzina citos vispārējos ienākumos, tieši pārved uz nesadalīto peļņu, veicot aktīvu atsavināšanu, mātesuzņēmums pārved pārvērtēšanas pārsniegumu tieši uz nesadalīto peļņu, kad tas zaudē kontroli meitasuzņēmumā.

C pielikums

Spēkā stāšanās datums un pāreja

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

C1 Uzņēmums piemēro šo SFPS pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. To drīkst piemērot arī pirms šī datuma. Ja uzņēmums piemēro šo SFPS agrāk, tas šo faktu atklāj un vienlaikus piemēro 11. un 12. SFPS, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” un 28. SGS (grozīts 2011. gadā).

PĀREJA

C2 Uzņēmums piemēro šo SFPS retrospektīvi saskaņā ar 8. SGS „Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas”, izņemot C3–C6 punktā noteikto.

C3 Piemērojot šo SFPS pirmoreiz, uzņēmumam nav jāveic korekcijas pieejā, saskaņā ar kuru tas uzskaita savu iesaistīšanos darbībās ar:

- a) vai nu uzņēmumiem, kuri iepriekš tikuši konsolidēti saskaņā ar 27. SGS „Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati” un 12. PIK “Konsolidācija — īpašam nolīkam dibinātas sabiedrības” un kurus arī turpmāk konsolidē saskaņā ar šo SFPS;
- b) vai arī uzņēmumiem, kuri iepriekš nav konsolidēti saskaņā ar 27. SGS un 12. PIK un kurus arī turpmāk nekonsolidē saskaņā ar šo SFPS.

C4 Ja, piemērojot šo SFPS pirmoreiz, piemērošanas rezultātā ieguldītājs konsolidē ieguldījumu saņēmēju, kas netika konsolidēts saskaņā ar 27. SGS un 12. PIK, ieguldītājs:

- a) novērtē aktīvus, saistības un nekontrolējošo līdzdalību šādā iepriekš nekonsolidētā ieguldījumu saņēmējā sākotnējās piemērošanas datumā tā, it kā ieguldījumu saņēmējs būtu iepriekš konsolidēts (un tādējādi saistībā ar to izmantota iegādes uzskaitīšana saskaņā ar 3. SFPS), sākot no dienas, kad ieguldītājs ieguvis kontroli šajā ieguldījumu saņēmējā, pamatojoties uz šī SFPS prasībām, ja ieguldījumu saņēmējs ir uzņēmums (kā definēts 3. SFPS);
- b) novērtē aktīvus, saistības un nekontrolējošo līdzdalību šādā iepriekš nekonsolidētā ieguldījumu saņēmējā sākotnējās piemērošanas datumā tā, it kā ieguldījumu saņēmējs būtu iepriekš konsolidēts (un tādējādi saistībā ar to izmantota iegādes metode, kā noteikts 3. SFPS, neveicot ieguldījumu saņēmēja nemateriālās vērtības atzīšanu), sākot no dienas, kad ieguldītājs ieguvis kontroli šajā ieguldījumu saņēmējā, pamatojoties uz šī SFPS prasībām, ja ieguldījumu saņēmējs nav uzņēmums (kā definēts 3. SFPS). Ikvienu starpību starp atzītu aktīvu, saistību un nekontrolējošas līdzdalības summu un iepriekšējo uzskaites vērtību saistībā ar ieguldītāja iesaistīšanos darbībās ar ieguldījumu saņēmēju atzīst par pašu kapitāla sākuma atlikuma attiecīgu korekciju.
- c) Ja nav iespējams novērtēt ieguldījumu saņēmēja aktīvus, saistības un nekontrolējošo līdzdalību saskaņā ar a) vai b) apakšpunktu (kā noteikts 8. SGS), ieguldītājs:

- i) piemēro 3. SFPS prasības, ja ieguldījumu saņēmējs ir uzņēmums. Uzskaites datums ir tā agrākā perioda sākums, kurā var piemērot 3. SFPS, kas var būt kārtējais periods;
- ii) piemēro iegādes metodi, kas noteikta 3. SFPS, neveicot ieguldījumu saņēmēja nemateriālās vērtības atzīšanu iegādes datumā, ja ieguldījumu saņēmējs nav uzņēmums. Iegādes datums ir tā agrākā perioda sākums, kurā var piemērot šo punktu, kas var būt kārtējais periods.

Ieguldītājs atzīst starpību starp iegādes datumā atzītām aktīvu, saistību un nekontrolējošas līdzdalības summām un iepriekš atzītām summām saistībā ar iesaistīšanos darbībās par pašu kapitāla korekciju attiecīgajā periodā. Turklāt ieguldītājs nodrošina salīdzināmu informāciju un atklāj informāciju saskaņā ar 8. SGS.

C5 Ja, piemērojot šo SFPS pirmoreiz, tā piemērošanas rezultātā ieguldītājs vairs nekonsolidē ieguldījumu saņēmēju, kas tika konsolidēts saskaņā ar 27. SGS (grozīts 2008. gadā) un 12. PIK, ieguldītājs novērtē savu nesadalīto līdzdalību ieguldījumu saņēmējā sākotnējās piemērošanas datumā par summu, par kādu tas veiktu novērtēšanu, ja šī SFPS prasības būtu pastāvējušas tad, kad ieguldītājs iesaistījās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju vai zaudēja kontroli ieguldījumu saņēmējā. Ja nesadalīto līdzdalību nevar novērtēt (kā noteikts 8. SGS), ieguldītājs piemēro šī SFPS prasības, uzskaitot kontroles zaudēšanu tā agrākā perioda sākumā, kurā var piemērot šo SFPS, kas var būt kārtējais periods. Ieguldītājs atzīst starpību starp iepriekš atzītām aktīvu, saistību un nekontrolējošas līdzdalības summām un uzskaites vērtību saistībā ar ieguldītāja iesaistīšanos darbībās ar ieguldījumu saņēmēju par pašu kapitāla korekciju attiecīgajā periodā. Turklāt ieguldītājs nodrošina salīdzinošu informāciju un atklāj informāciju saskaņā ar 8. SGS.

C6 Standarta 23., 25., B94 un B96–B99 punkts ir 2008. gadā veiktie grozījumi 27. SGS, kuri tika iestrādāti 10. SFPS. Izņemot gadījumus, kad uzņēmums piemēro C3 punktu, tas piemēro minētajos punktos noteiktās prasības šādi:

- a) uzņēmums atkārtoti neuzrāda peļņu vai zaudējumus, ko attiecina uz pārskata periodiem pirms B94 punkta grozījumu pirmās piemērošanas;
- b) standarta 23. un B96 punktā noteiktās prasības, uzskaitot pārmaiņas uzņēmumam piederošajā daļā meitasuzņēmumā pēc kontroles iegūšanas, nepiemēro pārmaiņām, kas notikušas pirms šo grozījumu pirmās piemērošanas;
- c) uzņēmums atkārtoti neuzrāda ieguldījuma kādreizējā meitasuzņēmumā uzskaites vērtību, ja kontrole zaudēta pirms 25. un B97–B99 punkta grozījumu pirmās piemērošanas. Turklāt uzņēmums atkārtoti neapņēma guvumus vai zaudējumus saistībā ar kontroles zaudēšanu meitasuzņēmumā, kas notikusi pirms 25. un B97–B99 punkta grozījumu pirmās piemērošanas.

Atsauces uz 9. SFPS

C7 Ja uzņēmums piemēro šo SFPS, bet vēl nepiemēro 9. SFPS, ikviena atsauce uz 9. SFPS jāsaprot kā atsauce uz 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”.

CITU SFPS ATSAUKŠANA

C8 Šis SFPS aizstāj prasības, kas attiecas uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem 27. SGS (grozīts 2008. gadā).

C9 Šis SFPS arī aizstāj 12. PIK “Konsolidācija – īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības”.

D pielikums

Grozījumi citos SFPS

Šajā pielikumā noteikti grozījumi citos SFPS, kurus noteica šis valdes izdots SFPS. Uzņēmums piemēro grozījumus pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Ja uzņēmums piemēro šo SFPS pirms norādītā datuma, tas piemēro grozījumus, sākot no tā paša agrākā perioda. Grozījumi punktos norādīti, jauno tekstu pasvītrotot un dzēsto tekstu pārsvītrotot.

1. SFPS. Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmā pieņemšana

D1 Pievieno šādu 39I punktu:

- 39I Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 31., B7, C1, D1, D14 un D15 punkts, un tiek pievienots D31 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D2 Standarta B pielikuma B7 punktu groza šādi:

B7 Pirmreizējs piemērotājs piemēro šādas 10. SFPS prasības perspektīvi, sākot no pārejas datuma uz SFPS:

- a) standarta B94 punktā noteikto prasību, ka kopējie vispārējie ienākumi ir attiecināmi uz mātesuzņēmuma īpašniekiem un nekontrolējošu līdzdalību pat tad, ja tāpēc nekontrolējošai līdzdalībai rodas negatīvs atlikums;
- b) standarta 23. un B93 punktā noteiktās prasības, uzskaitot pārmaiņas mātesuzņēmumam piederošajā daļā meitasuzņēmumā, kā rezultātā nenotiek kontroles zaudēšana;
- c) standarta B97–B99 punktā noteiktās prasības, uzskaitot kontroles zaudēšanu pār meitasuzņēmumu, un ar to saistītās 5. SFPS „Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības” 8A punkta prasības.

Tomēr, ja pirmreizējs piemērotājs izvēlas retrospektīvi piemērot 3. SFPS iepriekšējai uzņēmējdarbības apvienošanai, tas saskaņā ar šī SFPS C1 punktu piemēro arī 10. SFPS.

D3 Standarta C pielikuma C1 punktu groza šādi:

- C1 Pirmreizējs piemērotājs var izlemt nepiemērot 3. SFPS retrospektīvi iepriekšējai uzņēmējdarbības apvienošanai (uzņēmējdarbības apvienošanai pirms pārejas datuma uz SFPS). Taču, ja pirmreizējs piemērotājs atkārtoti uzrāda kādas uzņēmējdarbības apvienošanu, lai nodrošinātu atbilstību 3. SFPS, tas atkārtoti uzrāda visas vēlāk veiktās uzņēmējdarbības apvienošanas un piemēro 10. SFPS no tā paša datuma. Piemēram, ja pirmreizējs piemērotājs nolēm atkārtoti uzrādīt uzņēmējdarbības apvienošanu, kas veikta 20X6. gada 30. jūnijā, tas atkārtoti uzrāda visas uzņēmējdarbības apvienošanas, kas veiktas starp 20X6. gada 30. jūniju un pārejas datumu uz SFPS, un tas arī piemēro 10. SFPS no 20X6. gada 30. jūnija.

2. SFPS. Akciju maksājumi

D4 Pievieno šādu 63A punktu:

- 63A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS tiek grozīts 5. punkts un A pielikums. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

Standarta A pielikumā zemsvītras piezīmi termina „vienošanās par maksājumu ar akcijām” definīcijai groza šādi:

- * Termins „grupa” definēts 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” A pielikumā kā „mātesuzņēmums un tā meitasuzņēmumi” no pārskatus sniedzēja uzņēmuma galīgā mātesuzņēmuma viedokļa.

3. SFPS. Uzņēmējdarbības apvienošana

D5 Standarta 7. punktu groza šādi un pievieno šādu 64E punktu:

7. Pircēja — uzņēmuma, kas iegūst kontroli pār citu uzņēmumu, t. i., iegādāto uzņēmumu — identificēšanai izmanto 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” ietvertos norādījumus. Ja uzņēmējdarbības apvienošana ir notikusi, bet 10. SFPS ietvērto norādījumu piemērošana skaidri nenosaka, kurš no uzņēmumiem, kas apvienojas, ir pircējs, tad šī apstākļa noteikšanai izmanto B14–B18 punktā ietvertos faktorus.

- 64E Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS tiek grozīts 7. punkts, B63 punkta e) apakšpunkts un A pielikums. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. SFPS.
- D6 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]
- D7 Standarta A pielikumā svītro termina „kontrole” definīciju.
- D8 Standarta B pielikuma B13 punktu un B63 punkta e) apakšpunktu groza šādi:
- B13 Pircēja — uzņēmuma, kas iegūst kontroli pār iegādāto uzņēmumu — identificēšanai izmanto 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” ietvertos norādījumus. Ja uzņēmējdarbības apvienošana ir notikusi, bet 10. SFPS ietvertos norādījumu piemērošana skaidri nenosaka, kurš no uzņēmumiem, kas apvienojas, ir pircējs, tad šī apstākļa noteikšanai izmanto B14–B18 punktā ietvertos faktorus.
- B63 Dažu citu SFPS piemēri, kas sniedz norādījumus par uzņēmējdarbības apvienošanā iegādāto aktīvu un pārņemto vai radušos saistību novērtēšanu un uzskaiti:
- a) ...
- e) 10. SFPS sniedz norādījumus par mātesuzņēmumam piederošās daļas meitasuzņēmumā izmaiņu uzskaiti pēc kontroles iegūšanas.

7. SFPS. Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana

- D9 Standarta 3. punkta a) apakšpunktu groza šādi un pievieno šādu 44O punktu:
3. Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
- a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē” [...]. Tomēr dažos gadījumos 27. vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 39. SGS; šādos gadījumos [...]
- 44O Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

9. SFPS. Finanšu instrumenti (izdots 2009. gada novembrī)

- D10 Pievieno šādu 8.1.2. punktu:
- 8.1.2. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts C8 punkts un svīroti virsraksti pirms C18 punkta un C18–C23 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.
- D11 Standarta C pielikumā svītro C18 un C19 punktu un virsrakstus pirms abiem minētajiem punktiem, un C8 punktu groza šādi:
- C83 Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
- a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 39. SGS un 9. SFPS; šādos gadījumos [...]

9. SFPS. Finanšu instrumenti (izdots 2010. gada oktobrī)

- D12 Standarta 3.2.1. punktu groza šādi un pievieno šādu 7.1.2. punktu:
- 3.2.1. Konsolidētajos finanšu pārskatos 3.2.2.–3.2.9. punktu, B3.1.1., B3.1.2. un B3.2.1.–B3.2.17. punkts piemērojams konsolidētā līmenī. Tas nozīmē, ka vispirms uzņēmums konsolidē visus meitasuzņēmumus saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, bet pēc tam piemēro minētos punktus rezultātā izveidotajai uzņēmumu grupai.

- 7.1.2. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3.2.1. un B3.2.1.–B3.2.3. punkts, B4.3.12. punkta c) apakšpunkts, B5.7.15., C11 un C30 punkts un svītrots C23–C28 punkts un attiecīgie virsraksti. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D13 Standarta B pielikuma B3.2.1.–B3.2.3. punktu un B5.7.15. punktu groza šādi:

Standarta B3.2.1. punktā tiek dzēsts teksts „(ieskaitot īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību)” grafika pirmajā lōgā.

B3.2.2. Situācija, kas aprakstīta standarta 3.2.4. punkta b) apakšpunktā (kad uzņēmums saglabā līgumā paredzētās tiesības, lai no finanšu aktīva saņemtu naudas plūsmas, bet pieņem līgumā paredzētās saistības maksāt naudas plūsmas vienam vai vairākiem saņēmējiem), gadās, piemēram, ja uzņēmums ir trasta kompānija un emitē investoriem izdevīgu līdzdalību pamatā esošajos finanšu aktīvos, kuri tam pieder, un nodrošina šo finanšu aktīvu apkalpošanu. Šajā gadījumā finanšu aktīvi atbilst atzīšanas pārtraukšanas prasībām, ja ir izpildīti 3.2.5. un 3.2.6. punkta nosacījumi.

B3.2.3. Piemērojot 3.2.5. punktu, uzņēmums, piemēram, varētu būt finanšu aktīva iniciators vai tā varētu būt grupa, kas ietver meitasuzņēmumu, kas iegūst finanšu aktīvu un nodod naudas plūsmas nesaistītiem trešo pušu ieguldītājiem.

B5.7.15. Aktīviem raksturīgs darbības rezultātu risks ir, piem.:

a) ...

b) saistības, ko emitējis strukturēts uzņēmums, kuram piemīt šādas īpašības. Uzņēmums ir juridiski nesaistīts, tādējādi uzņēmuma aktīvi ir norobežoti vienīgi ieguldītāju labā, arī bankrota gadījumā. Uzņēmums neiesaistās citos darījumos, un uzņēmuma aktīvus nevar izmantot hipotēkai. Summas pienākas uzņēmuma ieguldītājiem tikai tad, ja norobežotie aktīvi rada naudas plūsmas. Tādējādi, [...]

D14 Standarta C pielikumā svītrot virsrakstu pirms C23 punkta un C23 un C24 punktu, un C11 un C30 punktu groza šādi:

C11 3. Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 9. SFPS; šādos gadījumos [...]

C30 4. Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 9. SFPS; šādos gadījumos [...]

1. SGS. Finanšu pārskatu sniegšana

D15 Standarta 4. un 123. punktu groza šādi un pievieno šādu 139H punktu:

4. Šis standarts neattiecas uz saskaņā ar 34. SGS „Starpperioda finanšu pārskati” sagatavotu saīsinātu starpperioda finanšu pārskatu struktūru un saturu. Tomēr 15.–35. punkts attiecas uz šādiem finanšu pārskatiem. Šis standarts ir vienlīdz attiecināms uz visiem uzņēmumiem: gan tiem, kuri sniedz konsolidētos finanšu pārskatus saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, gan tiem, kuri sniedz atsevišķos finanšu pārskatus saskaņā ar 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati”.

123. Uzņēmuma grāmatvedības politiku īstenošanas procesā vadība izdara dažādus vērtējumus, ne tikai vērtējumus saistībā ar aplēsēm, kas var būtiski ietekmēt finanšu pārskatos atzītās summas. Piemēram, vadība izdara vērtējumus, lai noteiktu:

- a) ...
- b) vai būtībā visi nozīmīgie riski un labumi, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz finanšu aktīviem un iznomātiem aktīviem, ir nodoti citiem uzņēmumiem;
- c) vai būtībā konkrētu preču pārdošana nav vienošanās par finansējuma nodrošināšanu un tādējādi nerada ieņēmumus;
- d) ~~dzēsts.~~

139H Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. un 12. SFPS tiek grozīts 4., 119., 123. un 124. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 12. SFPS.

7. SGS. Naudas plūsmu pārskats

D16 Standarta 42B punktu groza šādi un pievieno šādu 57. punktu:

- 42B Izmaiņas uzņēmumam piederošā daļā meitasuzņēmumā, kuras neizraisa kontroles zaudēšanu, piemēram, mātesuzņēmumam attiecīgi pērkot vai pārdodot meitasuzņēmuma kapitāla instrumentus, uzskaita kā darījumus ar kapitāla vērtspapīriem (sk. 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”). Attiecīgi [...]
57. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 37., 38. un 42B punkts un svītrots 50. punkta b) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

21. SGS. Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme

D17 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D18 Standarta 19., 45. un 46. punktu groza šādi un pievieno šādu 60F punktu:

19. Šis standarts atļauj arī autonomam uzņēmumam, kas sagatavo finanšu pārskatus, vai uzņēmumam, kas sagatavo atsevišķus finanšu pārskatus saskaņā ar 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” sniegt finanšu pārskatus jebkurā valūtā (vai valūtās). Ja [...]
45. Ārvalstu darbības rezultātu un finansiālā stāvokļa apvienošana ar pārskatu sniedzēja uzņēmuma rezultātiem un finansiālo stāvokli tiek veikta, ievērojot parasto konsolidācijas kārtību, piemēram, koncerna savstarpējo atlikumu un darījumu izslēgšana (sk. 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”). Tomēr [...]
46. Ja ārvalstu darbības un pārskatu sniedzēja uzņēmuma finanšu pārskatus sagatavo atšķirīgos pārskata datumos, ārvalstu darbība bieži sagatavo papildu pārskatus tajā pašā datumā, kurā tiek sagatavoti pārskatu sniedzēja uzņēmuma pārskati. Ja tas nav tā izdarīts, 10. SFPS ļauj izmantot citu pārskata sagatavošanas datumu ar noteikumu, ka starpība nav lielāka kā trīs mēneši un korekcijas veiktas jebkuru būtisku darījumu vai citu notikumu ietekmes uzrādīšanai, kas radusies laikā starp dažādiem datumiem. Tādā gadījumā ārvalstu darbības aktīvus un saistības pārrēķina pēc valūtas kursa ārvalstu darbības pārskata perioda beigās. Korekcijas tiek veiktas valūtas kursa nozīmīgu izmaiņu gadījumā laikā līdz pārskatu sniedzēja uzņēmuma pārskata perioda beigām saskaņā ar 10. SFPS. Šādu pieeju [...]
- 60F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3. punkta b) apakšpunkts, 8., 11., 18., 19., 33., 44.–46. un 48A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

24. SGS. Informācijas atklāšana par saistītajām pusēm

D19 Standarta 3. punktu groza šādi:

3. Šis standarts pieprasa informācijas atklāšanu par saistīto pušu darījumiem, darījumiem un atlikušām summām, tostarp apņemšanos, konsolidētajos un atsevišķajos mātesuzņēmuma vai ieguldītāja, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme ieguldījumu saņēmējā, finanšu pārskatos, kas sniegti saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” vai 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati”. Šo standartu piemēro arī atsevišķajiem finanšu pārskatiem.

Standarta 9. punktā svītro terminu „kontrolē”, „kopīga kontrolē” un „būtiska ietekme” definīcijas un pievieno šādu teikumu:

Termini „kontrolē”, „kopīga kontrolē” un „būtiska ietekme” definēti 10. SFPS, 11. SFPS „Kopīgas struktūras” un 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”, un šajā standartā tos izmanto minēto standartu nozīmē.

Pievieno šādu 28A punktu:

28A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS, 11. SFPS „Kopīgas struktūras” un 12. SFPS tiek grozīts 3. un 9. punkts, 11. punkta b) apakšpunkts, 15. punkts, 19. punkta b) un e) apakšpunkts un 25. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10., 11. un 12. SFPS.

27. SGS. Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati

D20 Prasības, kuras 27. SGS „Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati” attiecas uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, svītro un pēc nepieciešamības iekļauj 10. SFPS. Uzskaites un informācijas atklāšanas prasības atsevišķajos finanšu pārskatos joprojām ir noteiktas 27. SGS, standarta virsraksts ir grozīts un ir „Atsevišķie finanšu pārskati”, atlikušo punktu numerācija ir attiecīgi mainīta, koriģēta standarta darbības joma un veikti citi redakcionāli labojumi. Uzskaites un informācijas atklāšanas prasības, kas joprojām ir noteiktas 27. SGS (grozīts 2011. gadā), ir atjauninātas, lai atspoguļotu 10., 11. un 12. SFPS un 28. SGS (grozīts 2011. gadā) norādījumus. Sīkāka informācija par pārmaiņām atsevišķos 27. SGS (grozīts 2008. gadā) punktos sniegtas 27. SGS (grozīts 2011. gadā) pievienotajā atbilstības tabulā.

32. SGS. Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana

D21 Standarta 4. punkta a) apakšpunktu groza šādi un pievieno šādu 97I punktu:

4. Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 39. SGS [...]

97I Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. un 11. SFPS tiek grozīts 4. punkta a) apakšpunkts un AG29 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D22 Standarta pielikuma AG29 punktu groza šādi:

AG29 Konsolidētajos finanšu pārskatos uzņēmums uzrāda nekontrolējošu līdzdalību, t. i., citu pušu līdzdalību pašu kapitālā un tā meitasuzņēmumu ienākumus, saskaņā ar 1. SGS un 10. SFPS. Klasificējot [...]

33. SGS. Peļņa par akciju

D23 Standarta 4. punktu groza šādi un pievieno šādu 74B punktu:

4. Ja uzņēmums sniedz gan konsolidētos finanšu pārskatus, gan atsevišķos finanšu pārskatus, kas sagatavoti saskaņā ar attiecīgi 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati”, saskaņā ar šī standarta prasībām informācija jāatklāj, pamatojoties uz konsolidētajos finanšu pārskatos ietverto informāciju. Uzņēmumam [...]

74B Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 4., 40. un A11 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

36. SGS. Aktīvu vērtības samazināšanās

D24 Standarta 4. punkta a) apakšpunktu groza šādi un pievieno šādu 140H punktu:

4. Šis standarts attiecas uz finanšu aktīviem, kas klasificēti kā:

a) meitasuzņēmumi, kā definēti 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”;

b) [...]

- 140H Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. un 11. SFPS tiek grozīts 4. punkts, virsraksts pirms 12. punkta h) apakšpunkta un 12. punkta h) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D25 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

38. SGS. Nemateriālie aktīvi

D26 Standarta 3. punkta e) apakšpunktu groza šādi un pievieno šādu 130F punktu:

3. Ja kāds cits standarts nosaka, kā uzskaitāms konkrēts nemateriālo aktīvu veids, uzņēmums izmanto nevis šo standartu, bet gan attiecīgo standartu. Piemēram, šo standartu nepiemēro:

a) [...]

b) finanšu aktīviem, kā definēts 32. SGS. Dažu finanšu aktīvu atzīšana un novērtēšana ir aplūkota 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” un 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”;

c) [...]

- 130F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3. punkta e) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

39. SGS. Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana (grozīts 2009. gada oktobrī)

D27 Standarta 2. punkta a) apakšpunktu un 15. punktu groza šādi un pievieno šādu 103P punktu:

2. Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati”, vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS vai ~~31. SGS~~ ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot šo standartu. [...]

15. Konsolidētajos finanšu pārskatos 16.–23. punkts un A pielikuma AG34–AG52 punkts piemērojams konsolidētā līmenī. Tas nozīmē, ka vispirms uzņēmums konsolidē visus meitasuzņēmumus saskaņā ar 10. SFPS, bet pēc tam piemēro 16.–23. punktu un A pielikuma AG34–AG52 punktu rezultātā izveidotajai uzņēmumu grupai.

- 103P Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 2. punkta a) apakšpunkts, 15., AG3, AG36–AG38 punkts un AG41 punkta a) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D28 Standarta A pielikumā AG36–AG38 punktu groza šādi:

Standarta AG36. punktā tiek dzēsts teksts „(ieskaitot īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību)” grafika pirmajā logā.

AG37 Situācija, kas aprakstīta 18. punkta b) apakšpunktā (kad uzņēmums saglabā līgumā paredzētās tiesības, lai no finanšu aktīva saņemtu naudas plūsmas, bet pieņem līgumā paredzētās saistības maksāt naudas plūsmas vienam vai vairākiem saņēmējiem), gadās, piemēram, ja uzņēmums ir trasta kompānija un emitē investoriem izdevīgu līdzdalību pamatā esošajos finanšu aktīvos, kuri tam pieder, un nodrošina šo finanšu aktīvu apkalpošanu. Šajā gadījumā finanšu aktīvi atbilst atzīšanas pārtraukšanas prasībām, ja ir izpildīti 19. un 20. punkta nosacījumi.

AG38 Piemērojot 19. punktu, uzņēmums, piemēram, varētu būt finanšu aktīva iniciators vai tā varētu būt grupa, kas ietver meitasuzņēmumu, kas iegūst finanšu aktīvu un nodod naudas plūsmas nesaistītiem trešo pušu ieguldītājiem.

5. SFPIK. Tiesības uz likvidācijas, atjaunošanas un vides rehabilitācijas fondu procentu maksājumiem

D29 Sadaļā „Atsauces” atsauci uz 27. un 31. SGS svītro, atsauci uz 28. SGS groza, norādot virsrakstu „28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”, un pievieno atsauci uz 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS „Kopīgas struktūras”.

Standarta 8. punktu groza šādi un pievieno šādu 14B punktu:

8. Dalībniekam ir jānovērtē, vai tam ir kontrole, kopīga kontrole vai būtiska ietekme fondā, ņemot vērā 10. un 11. SFPS un 28. SGS. Ja pastāv kāds no iepriekš minētajiem apstākļiem, dalībniekam ir jāuzskaita sava līdzdalība fondā saskaņā ar šiem standartiem.

14B Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. un 11. SFPS tiek grozīts 8. un 9. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

17. SFPIK. Nenaudas aktīvu sadale īpašniekiem

D30 Sadaļā „Atsauces” pievieno atsauci uz 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”.

Standarta 7. punktu groza šādi un pievieno šādu 19. punktu:

7. Saskaņā ar 5. punktu šo Interpretāciju nepiemēro, ja uzņēmums sadala atsevišķas sev piederošas daļas meitasuzņēmumā, bet patur kontroli pār šo meitasuzņēmumu. Uzņēmums, kas veic sadali un tās rezultātā atzīst nekontrolējošu līdzdalību meitasuzņēmumā, uzskaita sadali saskaņā ar 10. SFPS.

19. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS tiek grozīts 7. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 10. SFPS.

11. STARPTAUTISKAIS FINANŠU PĀRSKATU STANDARTS***Kopīgas struktūras*****MĒRĶIS**

1. Šī SFPS mērķis ir izveidot principus, saskaņā ar kuriem uzņēmumi, kam ir līdzdalība kopīgi kontrolētās struktūrās (t. i., „kopīgās struktūrās”), sniedz finanšu pārskatus.

Mērķa sasniegšana

2. Lai sasniegtu 1. punktā noteikto mērķi, šajā SFPS definēta „kopīga kontrole” un noteikts, ka uzņēmumam, kas ir „kopīgā struktūrā iesaistīta puse”, jānosaka, kāda veida kopīgā struktūrā tas ir iesaistīts, novērtējot savas tiesības un pienākumus un uzskaitot šīs tiesības un pienākumus atbilstīgi kopīgās struktūras veidam.

DARBĪBAS JOMA

3. Šo SFPS piemēro visiem uzņēmumiem, kuri ir kopīgā struktūrā iesaistīta puse.

KOPĪGAS STRUKTŪRAS

4. Kopīga struktūra ir struktūra, kuru kopīgi kontrolē divas vai vairākas puses.
5. Kopīgu struktūru raksturo šādas pazīmes:
 - a) puses saista vienošanās (sk. B2–B4 punktu);
 - b) saskaņā ar vienošanos divas vai vairākas šādas puses kopīgi kontrolē struktūru (sk. 7.–13. punktu).
6. Kopīga struktūra ir vai nu „kopīga darbība”, vai „kopuzņēmums”.

Kopīga kontrole

7. Kopīga kontrole ir vienošanās dokumentā noteikta kontroles savstarpēja dalīšana saistībā ar struktūru, kas pastāv tikai tad, ja, pieņemot lēmumus par nozīmīgām darbībām, nepieciešama kontroli savstarpēji dalošo pušu vienprātīga piekrišana.
8. Uzņēmums, kas ir struktūrā iesaistīta puse, novērtē, vai saskaņā ar vienošanos struktūru kopīgi kontrolē visas puses vai pušu grupu. Visas puses vai pušu grupa kopīgi kontrolē struktūru, ja tām jādarbojas kopā, lai virzītu darbības, kuras nozīmīgi ietekmē struktūras ieņēmumus (t. i., nozīmīgās darbības).
9. Kad ir noskaidrots, ka visas puses vai pušu grupa kopīgi kontrolē struktūru, kopīga kontrole pastāv tikai tad, ja lēmumiem par nozīmīgām darbībām nepieciešama struktūru kopīgi kontrolējošo pušu vienprātīga piekrišana.
10. Kopīgā struktūrā neviena puse viena pati nekontrolē struktūru. Puse, kurai ir kopīga kontrole struktūrā, var nepieļaut, ka cita puse vai pušu grupa kontrolē struktūru.
11. Struktūra var būt kopīga struktūra, pat ja ne visām struktūrā iesaistītajām pusēm ir kopīga kontrole struktūrā. Šajā SFPS tiek nodalītas puses, kurām ir kopīga kontrole kopīgā struktūrā („kopīgas struktūras operatori” vai „kopīgas struktūras dalībnieki”), un puses, kuras piedalās kopīgā struktūrā, bet kurām tajā nav kopīgas kontroles.
12. Uzņēmumam jāpieņem lēmums, kad tas novērtē, vai visām pusēm vai pušu grupai ir kopīga kontrole struktūrā. Uzņēmums veic novērtējumu, ņemot vērā visus faktus un apstākļus (sk. B5–B11 punktu).
13. Ja fakti un apstākļi mainās, uzņēmums veic atkārtotu novērtējumu, vai tam joprojām ir kopīga kontrole struktūrā.

Kopīgu struktūru veidi

14. Uzņēmums nosaka, kāda veida kopīgā struktūrā tas ir iesaistīts. Tas, vai kopīga struktūra ir kopīga darbība vai kopuzņēmums, ir atkarīgs no kopīgā struktūrā iesaistīto pušu tiesībām un pienākumiem.

15. **Kopīga darbība ir kopīga struktūra, kurā pusēm, kam ir kopīga kontrole struktūrā, ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām.** Šādas puses sauc par kopīgas struktūras operatoriem.
16. **Kopuzņēmums ir kopīga struktūra, kurā pusēm, kam ir kopīga kontrole struktūrā, ir tiesības uz struktūras neto aktīviem.** Šādas puses sauc par kopīgas struktūras dalībniekiem.
17. Uzņēmumam jāpieņem lēmums, kad tas novērtē, vai kopīga struktūra ir kopīga darbība vai kopuzņēmums. Uzņēmums nosaka, kāda veida kopīgā struktūrā tas ir iesaistīts, ņemot vērā savas tiesības un pienākumus, kas tam rodas saistībā ar struktūru. Uzņēmums novērtē savas tiesības un pienākumus, ņemot vērā struktūras uzbūvi un juridisko formu, pušu vienošanās nosacījumus un pēc nepieciešamības citus faktus un apstākļus (sk. B12–B33 punktu).
18. Dažreiz puses saista pamatvienošanās, kurā noteikti vispārīgi līgumiski nosacījumi vienas vai vairāku darbību veikšanai. Pamatvienošanās var noteikt, ka puses izveido dažādas kopīgas struktūras īpašu darbību veikšanai, un šīs darbības ir vienošanās daļa. Pat ja šādas kopīgas struktūras attiecas uz vienu un to pašu pamatvienošanās, tās var būt dažāda veida struktūras, ja, veicot dažādas pamatvienošanās dokumentā noteiktās darbības, pušu tiesības un pienākumi atšķiras. Attiecīgi kopīgas darbības un kopuzņēmumi var līdzāspastāvēt, ja puses veic dažādas darbības, kas veido vienas un tās pašas pamatvienošanās daļu.
19. Ja fakti un apstākļi mainās, uzņēmums veic atkārtotu novērtējumu, vai ir mainījies tās kopīgās struktūras veids, kurā tas ir iesaistīts.

KOPĪGĀ STRUKTŪRĀ IESAISTĪTO PUŠU FINANŠU PĀRSKATI

Kopīga darbība

20. Saistībā ar savu līdzdalību kopīgā darbībā kopīgas struktūras operators atzīst:

- a) **savus aktīvus, tostarp savu daļu kopīgi turētos aktīvos;**
 - b) **savas saistības, tostarp savu daļu kopīgas struktūras saistībās;**
 - c) **savus ieņēmumus, kas rodas, pārdodot tā daļu kopīgas darbības rezultātā saražotajā produkcijā;**
 - d) **savu daļu no ieņēmumiem, kas rodas, pārdodot kopīgas darbības saražoto produkciju;**
 - e) **savus izdevumus, tostarp savu daļu kopīgi radītos izdevumos.**
21. Kopīgas struktūras operators uzskaita aktīvus, saistības, ieņēmumus un izdevumus saistībā ar savu līdzdalību kopīgā darbībā saskaņā ar tiem SFPS, kurus piemēro konkrētajiem aktīviem, saistībām, ieņēmumiem un izdevumiem.
22. Tādus darījumus kā, piem., aktīvu pārdošanu, ieguldīšanu vai pirkšanu, ko uzņēmums veic ar tādu kopīgo darbību, kurā tas ir kopīgas struktūras operators, uzskaita saskaņā ar B34–B37 punktu.
23. Puse, kas ir dalībnieks, bet kam nav kopīgas kontroles kopīgā darbībā, arī uzskaita savu līdzdalību struktūrā saskaņā ar 20.–22. punktu, ja šai pusei ir tiesības uz kopīgās darbības aktīviem un pienākumi pret kopīgās darbības saistībām. Ja pusei, kas ir dalībnieks, bet kam nav kopīgas kontroles kopīgā darbībā, nav tiesību uz kopīgās darbības aktīviem un pienākumi pret kopīgās darbības saistībām, tā uzskaita savu līdzdalību kopīgā darbībā saskaņā ar tiem SFPS, kurus piemēro šādai līdzdalībai.

Kopuzņēmumi

24. **Kopīgas struktūras dalībnieks atzīst savu līdzdalību kopuzņēmumā par ieguldījumu un to uzskaita, lietojot pašu kapitāla metodi saskaņā ar 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”, ja vien uzņēmums nav atbrīvots no pašu kapitāla metodes piemērošanas, kā noteikts minētajā standartā.**
25. Puse, kas ir dalībnieks, bet kam nav kopīgas kontroles kopuzņēmumā, uzskaita savu līdzdalību struktūrā saskaņā ar 9. SFPS „Finanšu instrumenti”, ja vien tai nav būtiskas ietekmes kopuzņēmumā, jo pretējā gadījumā tā uzskaita savu līdzdalību saskaņā ar 28. SGS (grozīts 2011. gadā).

ATSEVIŠĶIE FINANŠU PĀRSKATI

26. Atsevišķajos finanšu pārskatos kopīgas struktūras operators vai kopīgas struktūras dalībnieks uzskaita savu līdzdalību šādi:

- a) kopīgā darbībā saskaņā ar 20.–22. punktu;
- b) kopuzņēmumā saskaņā ar 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” 10. punktu.

27. Savos atsevišķajos finanšu pārskatos puse, kas ir dalībnieks, bet kam nav kopīgas kontroles kopīgā struktūrā, uzskaita savu līdzdalību šādi:

- a) kopīgā darbībā saskaņā ar 23. punktu;
- b) kopuzņēmumā saskaņā ar 9. SFPS, ja vien uzņēmumam nav būtiskas ietekmes kopuzņēmumā, jo pretējā gadījumā tas piemēro 27. SGS (grozīts 2011. gadā) 10. punktu.

A pielikums

Terminu definīcijas

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa.

kopīga struktūra	Struktūra, kurā divām vai vairākām pusēm ir kopīga kontrole .
kopīga kontrole	Vienošanās dokumentā noteikta kontroles savstarpēja dalīšana struktūrā, kas pastāv tikai tad, ja, pieņemot lēmumus par nozīmīgām darbībām, nepieciešama kontroli savstarpēji dalošo pušu vienprātīga piekrišana.
kopīga darbība	Kopīga struktūra , kurā pusēm, kam ir kopīga kontrole struktūrā, ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām.
kopīgas struktūras operators	Kopīgā darbībā iesaistīta puse, kurai ir kopīga kontrole šajā kopīgajā darbībā.
kopuzņēmums	Kopīga struktūra , kurā pusēm, kam ir kopīga kontrole struktūrā, ir tiesības uz struktūras neto aktīviem.
kopīgas struktūras dalībnieks	Kopuzņēmumā iesaistīta puse, kurai ir kopīga kontrole šajā kopuzņēmumā.
kopīgā struktūrā iesaistīta puse	Uzņēmums, kas piedalās kopīgā struktūrā , neatkarīgi no tā, vai šādam uzņēmumam ir kopīga kontrole struktūrā vai nav.
atsevišķa instrumentsabiedrība	Atsevišķi nosakāma finanšu struktūra, tostarp atsevišķas juridiskas personas vai uzņēmumi, kuri tiek atzīti saskaņā ar statūtiem, neatkarīgi no tā, vai šādiem uzņēmumiem ir juridiskas personas statuss vai nav.

Šādi termini definēti 27. SGS (grozīts 2011. gadā), 28. SGS (grozīts 2011. gadā) vai 10. SFPS “Konsolidētie finanšu pārskati”, un šajā SFPS tie izmantoti minēto standartu nozīmē:

- ieguldījumu saņēmēja kontrole;
- pašu kapitāla metode;
- vara/ietekme;
- aizsargājošas tiesības;
- nozīmīgas darbības;
- atsevišķi finanšu pārskati;
- būtiska ietekme.

*B pielikums***Norādes par piemērošanu**

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa. Tajā raksturota 1.–27. punkta piemērošana, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām.

- B1 Šajā pielikumā dotie piemēri raksturo hipotētiskas situācijas. Kaut gan daži piemēru aspekti faktiski var pastāvēt, piemērojot 11. SFPS, jāvērtē visi būtiskie faktisko situāciju fakti un apstākļi.

KOPĪGAS STRUKTŪRAS**Vienošanās (5. punkts)**

- B2 Par vienošanos var liecināt vairāki fakti. Izpildāma vienošanās bieži, bet ne vienmēr, ir noformēta rakstiski, parasti kā līgums starp pusēm vai dokumentēta pušu saruna. Statūtos noteikti mehānismi arī var radīt izpildāmas vienošanās, kas pastāv vai nu pašas par sevi, vai saistībā ar līgumu starp pusēm.
- B3 Ja kopīgu struktūru veido, izmantojot „atsevišķu instrumentsabiedrību” (sk. B19–B33 punktu), vienošanos vai dažus tās aspektus dažos gadījumos iestrādās atsevišķās instrumentsabiedrības statūtos vai citā dokumentā.
- B4 Vienošanās paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem puses piedalās darbībā, kas ir struktūras priekšmets. Vienošanās dokumentā vispārīgi aplūko šādus jautājumus:
- a) kopīgās struktūras mērķi, darbību un darbības ilgumu;
 - b) kopīgās struktūras valdes vai līdzvērtīgas vadības institūcijas locekļu iecelšanu amatā;
 - c) lēmumu pieņemšanas procesu: jautājumus, kuriem nepieciešams pušu lēmums, pušu balsstiesības, un nepieciešamo atbalstu šādos jautājumos. Vienošanās nosaka lēmumu pieņemšanas procesu, un saskaņā ar to tiek noteikta kopīga kontrole struktūrā (sk. B5–B11 punktu);
 - d) kapitālu vai citu ieguldījumu, kas pusēm jāveic;
 - e) kā puses sadala aktīvus, saistības, ieņēmumus, izdevumus, peļņu vai zaudējumus saistībā ar kopīgo struktūru.

Kopīga kontrole (7.–13. punkts)

- B5 Novērtējot, vai uzņēmumam ir kopīga kontrole struktūrā, uzņēmumam vispirms jānovērtē, vai struktūru kontrolē visas puses vai pušu grupa. Kontroles definīcija dota 10. SFPS, un to izmanto, lai noteiktu, vai mainīgie ieņēmumi saistībā ar iesaistīšanos struktūrā attiecas uz visām pusēm vai pušu grupu, vai pusēm vai pušu grupai ir tiesības uz šādiem ieņēmumiem un vai tās var ietekmēt šādus ieņēmumus, izmantojot savu varu/ietekmi struktūrā. Ja visas puses vai pušu grupa, kopīgi ņemot vērā, var virzīt darbības, kuras būtiski ietekmē struktūras ieņēmumus (t. i., nozīmīgās darbības), puses kopīgi kontrolē struktūru.
- B6 Pēc tam, kad uzņēmums secinājis, ka visas puses vai pušu grupa kopīgi kontrolē struktūru, tam jānovērtē, vai tam ir kopīga kontrole struktūrā. Kopīga kontrole pastāv tikai tad, ja, pieņemot lēmumu par nozīmīgām darbībām, nepieciešama struktūru kopīgi kontrolējošo pušu vienprātīga piekrišana. Lai novērtētu, vai struktūru kopīgi kontrolē visas puses vai pušu grupa, vai arī tikai kāda viena puse, var būt jāpieņem lēmums.
- B7 Dažreiz lēmumu pieņemšanas process, par kuru puses vienojušās, netieši rada kopīgu kontroli. Piemēram, pieņem, ka divas puses izveido struktūru, kurā katrai pieder 50 procentu no balsstiesībām, un saskaņā ar savstarpējo vienošanos nepieciešams vismaz 51 procents balsstiesību, lai pieņemtu lēmumus par nozīmīgām darbībām. Šādā gadījumā puses ir netieši vienojušās, ka tām ir kopīga kontrole izveidotajā struktūrā, jo lēmumus par nozīmīgām darbībām nevar pieņemt bez abu pušu piekrišanas.

- B8 Citā gadījumā saskaņā ar vienošanos var būt nepieciešama minimāla balsstiesību daļa, lai pieņemtu lēmumus par nozīmīgām darbībām. Ja minimālo nepieciešamo balsstiesību daļu var panākt, izmantojot vairāk nekā vienu variantu, kurā puses apvienojas kopīgam lēmumam, izveidotā struktūra nav kopīga struktūra, ja vien vienošanās dokumentā netiek precizēts, kuras puses (vai pušu apvienošanās variants) ir nepieciešamas, lai vienprātīgi piekristu lēmumiem par nozīmīgām struktūras darbībām.

Piemēri attiecībā uz piemērošanu

1. piemērs

Pieņem, ka trīs puses izveido struktūru: A pusei struktūrā pieder 50 procentu no balsstiesībām, B pusei — 30 procentu, un C pusei — 20 procentu. Saskaņā ar A, B un C pušu vienošanos nepieciešami vismaz 75 procenti no balsstiesībām, lai pieņemtu lēmumus par nozīmīgām struktūras darbībām. Pat ja A puse var bloķēt jebkuru lēmumu, tā nekontrolē struktūru, jo tai ir nepieciešama B puses piekrišana. Tas, ka saskaņā ar vienošanos nepieciešami vismaz 75 procenti no balsstiesībām, lai pieņemtu lēmumus par nozīmīgām darbībām, nozīmē, ka A pusei un B pusei ir kopīga kontrole struktūrā, jo lēmumus par nozīmīgām struktūras darbībām nevar pieņemt bez A puses un B puses piekrišanas.

2. piemērs

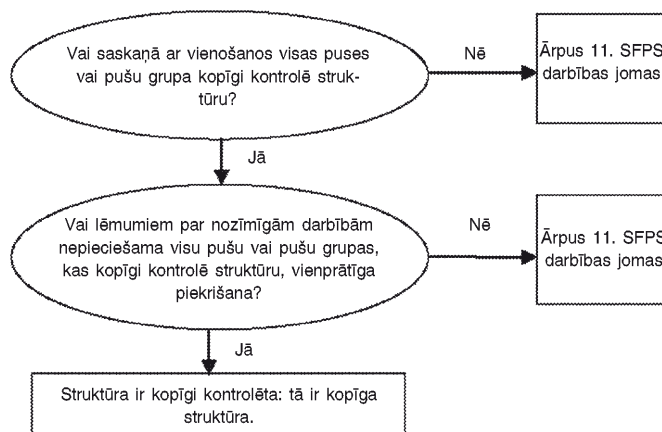
Pieņem, ka trīs puses izveido struktūru: A pusei struktūrā pieder 50 procentu no balsstiesībām, un B un C pusei — 25 procenti katrai. Saskaņā ar A, B un C pušu vienošanos nepieciešami vismaz 75 procenti no balsstiesībām, lai pieņemtu lēmumus par nozīmīgām struktūras darbībām. Pat ja A puse var bloķēt jebkuru lēmumu, tā nekontrolē struktūru, jo tai ir nepieciešama B vai C puses piekrišana. Šajā piemērā A, B un C puse kopīgi kontrolē struktūru. Tomēr pastāv vairāk nekā viens apvienošanās variants, kādā puses var vienoties un panākt 75 procentus no balsstiesībām (t. i., vai nu A un B puse, vai arī A un C puse). Šādā situācijā kopīgai struktūrai būtu nepieciešams, lai pušu vienošanās noteiktu, kurš pušu apvienošanās variants ir nepieciešams vienprātīgai piekrišanai lēmumiem par nozīmīgām struktūras darbībām.

3. piemērs

Pieņem, ka struktūrā A un B pusei katrai pieder 35 procenti no balsstiesībām un atlikušie 30 procenti ir izklaidēti plašam īpašnieku lokam. Lēmumiem par nozīmīgām darbībām nepieciešama balsstiesību vairākuma piekrišana. A un B pusei ir kopīga kontrole struktūrā tikai tad, ja vienošanās nosaka, ka lēmumiem par nozīmīgām struktūras darbībām nepieciešama gan A puses, gan B puses piekrišana.

- B9 Prasība par vienprātīgu piekrišanu nozīmē, ka ikviena puse, kurai ir kopīga kontrole struktūrā, var neļaut citām pusēm vai pušu grupai pieņemt vienpersoniskus lēmumus (par nozīmīgām darbībām) bez tās piekrišanas. Ja prasība par vienprātīgu piekrišanu attiecas tikai uz lēmumiem, saskaņā ar kuriem pusei tiek piešķirtas aizsargājošas tiesības, nevis lēmumiem par nozīmīgām struktūras darbībām, puse nav puse, kurai ir kopīga kontrole struktūrā.
- B10 Vienošanās dokumentā var būt iekļautas klauzulas par strīdu risināšanas kārtību, piem., arbitrāžu. Saskaņā ar šādiem noteikumiem lēmumus var pieņemt bez kopīgu kontroli īstenojošu pušu vienprātīgas piekrišanas. Šādu noteikumu dēļ struktūra var būt kopīgi kontrolēta un attiecīgi kopīga struktūra.

Novērtējums par kopīgu kontroli



B11 Ja struktūra ir ārpus 11. SPFS darbības jomas, uzņēmums uzskaita savu līdzdalību struktūrā saskaņā ar attiecīgajiem SPFS, piem., 10. SPFS, 28. SGS (grozīts 2011. gadā) vai 9. SPFS.

KOPĪGU STRUKTŪRU VEIDI (14.–19. PUNKTS)

B12 Kopīgas struktūras tiek dibinātas dažādiem nolūkiem (piem., kā iespēja pusēm savstarpēji dalīt izmaksas un riskus vai kā iespēja nodrošināt pusēm pieeju jaunām tehnoloģijām vai jauniem tirgiem), un tām var būt dažāda uzbūve un juridiskā forma.

B13 Dažām struktūrām nav nepieciešama darbība, par kuru tiek slēgta vienošanās ar atsevišķu instrumentsabiedrību. Tomēr dažās struktūrās ir ietverta atsevišķa instrumentsabiedrība.

B14 Šajā SPFS noteiktais kopīgu struktūru iedalījums ir atkarīgs no pušu tiesībām un pienākumiem, kas rodas saistībā ar struktūru parastā uzņēmējdarbības gaitā. Šajā SPFS kopīgas struktūras tiek iedalītas kopīgās darbībās un kopuzņēmumos. Ja uzņēmumam ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām, struktūra ir kopīga darbība. Ja uzņēmumam ir tiesības uz struktūras neto aktīviem, struktūra ir kopuzņēmums. Standarta B16–B33 punktā izklāstīts novērtējums, ko uzņēmums veic, lai noteiktu, vai tam ir līdzdalība kopīgā darbībā vai līdzdalība kopuzņēmumā.

Kopīgas struktūras iedalījums

B15 Saskaņā ar B14 punktu kopīgas struktūras iedalījuma noteikšanai pusēm jānovērtē savas ar struktūru saistītās tiesības un pienākumi. Veicot novērtējumu, uzņēmums ņem vērā šādus aspektus:

- a) kopīgās struktūras uzbūvi (sk. B16–B21 punktu);
- b) ja kopīgās struktūras uzbūvē ir atsevišķa instrumentsabiedrība:
 - i) atsevišķās instrumentsabiedrības juridisko formu (sk. B22–B24 punktu);
 - ii) vienošanās nosacījumus (sk. B25–B28 punktu);
 - iii) pēc nepieciešamības citus faktus un apstākļus (sk. B29–B33 punktu).

Kopīgas struktūras uzbūve

Kopīgas struktūras, kuru uzbūvē nav atsevišķas instrumentsabiedrības

B16 Kopīga struktūra, kuras uzbūvē nav atsevišķas instrumentsabiedrības, ir kopīga darbība. Šādos gadījumos vienošanās nosaka pušu tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumus pret struktūras saistībām, un pušu tiesības uz atbilstīgajiem ieņēmumiem, un pienākumus pret atbilstīgajiem izdevumiem.

B17 Vienošanās bieži nosaka struktūras darbību raksturu un to, kā puses plāno veikt šīs darbības kopā. Piemēram, kopīgā struktūrā iesaistītas puses var vienoties kopā ražot produktu, un šajā procesā katra puse atbild par konkrētu uzdevumu, izmanto savus aktīvus un rada savas saistības. Vienošanās var arī noteikt, kā puses savstarpēji sadala ieņēmumus un izdevumus, kas ir kopīgi visām pusēm. Šādos gadījumos katras kopīgās struktūras operators savos finanšu pārskatos atzīst konkrētajam uzdevumam izmantotos aktīvus un saistības un atzīst savu daļu ieņēmumos un izdevumos saskaņā ar vienošanos.

B18 Citos gadījumos kopīgā struktūrā iesaistītas puses var vienoties, piemēram, savstarpēji dalīt un izmantot aktīvu kopā. Šādā gadījumā vienošanās nosaka pušu tiesības uz kopīgi izmantoto aktīvu un aktīva radītās saražotās produkcijas vai ieņēmumu un pamatdarbības izmaksu savstarpēju dalīšanu. Katrs kopīgās struktūras operators uzskaita savu daļu kopīgajā aktīvā un sev noteikto saistību daļu un atzīst savu daļu saražotajā produkcijā, ieņēmumos un izdevumos saskaņā ar vienošanos.

Kopīgas struktūras, kuru uzbūvē ir atsevišķa instrumentsabiedrība

B19 Kopīga struktūra, kurā ar struktūru saistītie aktīvi un saistības tiek turēti atsevišķā instrumentsabiedrībā, var būt gan kopīga darbība, gan kopuzņēmums.

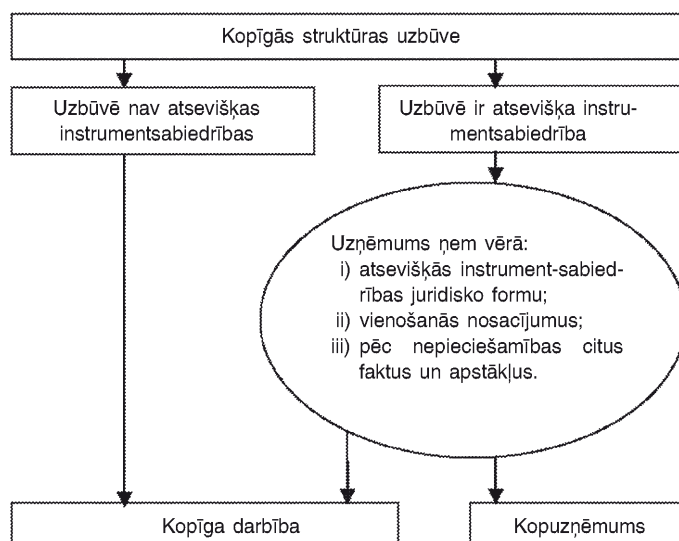
B20 Tas, vai puse ir kopīgas struktūras operators vai kopīgas struktūras dalībnieks, ir atkarīgs no puses tiesībām uz tiem struktūras aktīviem un pienākumiem pret tām struktūras saistībām, ko tur atsevišķā instrumentsabiedrībā.

B21 Saskaņā ar B15 punktu, ja puses kopīgi izveidojušas struktūru, kuras uzbūvē ir atsevišķa instrumentsabiedrība, pusēm jānovērtē, vai atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma, vienošanās nosacījumi un pēc nepieciešamības citi fakti un nosacījumi tām piešķir:

a) vai nu tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumus pret struktūras saistībām (t. i., vai izveidotā struktūra ir kopīga darbība);

b) vai arī tiesības uz struktūras neto aktīviem (t. i., vai izveidotā struktūra ir kopuzņēmums).

Kopīgu struktūru iedalījums: saistībā ar struktūru radīto pušu tiesību un pienākumu novērtējums



Atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma

B22 Atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma ir nozīmīga, novērtējot kopīgas struktūras veidu. Juridiskā forma palīdz sākotnēji novērtēt pušu tiesības uz tiem aktīviem un pienākumiem pret tām saistībām, ko tur atsevišķā instrumentsabiedrība, piem., vai pusēm ir līdzdalība atsevišķā instrumentsabiedrībā turētos aktīvos un vai tās atbilst par atsevišķā instrumentsabiedrībā turētām saistībām.

B23 Piemēram, puses var izveidot kopīgu struktūru, kuras uzbūvē ir tāda atsevišķa instrumentsabiedrība, kura juridiskās formas dēļ tiek uzskatīta par pilntiesīgu uzņēmumu (t. i., atsevišķās instrumentsabiedrības turētie aktīvi un pasīvi ir atsevišķās instrumentsabiedrības, nevis pušu aktīvi un saistības). Šādā gadījumā to tiesību un pienākumu novērtējums, ko pusēm nosaka atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma, norāda, ka izveidotā struktūra ir kopuzņēmums. Tomēr pušu noslēgtās vienošanās nosacījumi (sk. B25–B28 punktu) un pēc nepieciešamības arī citi fakti un apstākļi (sk. B29–B33 punktu) var būt primāri salīdzinājumā ar to tiesību un pienākumu novērtējumu, ko pusēm nosaka atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma.

B24 Ar to tiesību un pienākumu novērtējumu, ko pusēm nosaka atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma, pietiek, lai secinātu, ka struktūra ir kopīga darbība tikai tad, ja puses izveido kopīgu struktūru ar atsevišķu instrumentsabiedrību, kuras juridiskā forma neparedz nodalīt puses no atsevišķās instrumentsabiedrības (t. i., atsevišķās instrumentsabiedrības turētie aktīvi un saistības ir pušu aktīvi un saistības).

Vienošanās nosacījumu novērtējums

B25 Daudzos gadījumos pušu tiesības un pienākumi saskaņā ar vienošanos atbilst un nav pretrunā ar tiesībām un pienākumiem, ko pusēm nosaka tās atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma, kas ir struktūras uzbūvē.

B26 Citos gadījumos puses izmanto vienošanos, lai apvērstu vai grozītu tiesības un pienākumus, ko tām nosaka tās atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma, kas ir struktūras uzbūvē.

Piemērs attiecībā uz piemērošanu

4. piemērs

Pieņem, ka divas puses izveido kopīgu struktūru, kas ir reģistrēta sabiedrība. Katras puses līdzdalība reģistrētajā sabiedrībā ir 50 procentu. Uzņēmuma reģistrācijas dēļ uzņēmumu un tā īpašniekus var nodalīt, un tādējādi uzņēmuma turētie aktīvi un saistības ir reģistrētā uzņēmuma aktīvi un saistības. Šādā gadījumā to pušu tiesību un pienākumu novērtējums, ko nosaka atsevišķās instrumentsabiedrības juridiskā forma, norāda, ka pusēm ir tiesības uz struktūras neto aktīviem.

Tomēr puses izmanto vienošanos uzņēmuma iezīmju grozīšanai, un rezultātā katrai pusei ir līdzdalība reģistrētā uzņēmuma aktīvos un katrai ir pienākumi pret reģistrētā uzņēmuma saistībām noteiktā apjomā. Šādu vienošanās grozījumu dēļ, kas skar uzņēmuma iezīmes, struktūra var būt kopīga darbība.

B27 Tabulā turpmāk salīdzināti kopīgie nosacījumi, kādi pastāv vienošanās dokumentā starp kopīgā darbībā iesaistītām pusēm un vienošanās dokumentā starp kopuzņēmumā iesaistītām pusēm. Vienošanās nosacījumu uzskaitījums tabulā nav pilnīgs.

Vienošanās nosacījumu novērtējums

	Kopīga darbība	Kopuzņēmums
Vienošanās nosacījumi	Vienošanās starp kopīgā struktūrā iesaistītām pusēm nosaka pušu tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumus pret struktūras saistībām.	Vienošanās starp kopīgā struktūrā iesaistītām pusēm nosaka pušu tiesības uz struktūras neto aktīviem (t. i., atsevišķajai instrumentsabiedrībai, nevis pusēm, ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām).
Tiesības uz aktīviem	Saskaņā ar vienošanos kopīgā struktūrā iesaistītās puses savstarpēji daļa līdzdalību (piem., tiesības vai īpašuma tiesības) struktūras aktīvos noteiktā apjomā (piem., proporcionāli pušu līdzdalības daļai struktūrā vai proporcionāli darbībai, kuru veic, izmantojot struktūru, un kura tiek tieši attiecināta uz katru pusi).	Saskaņā ar vienošanos aktīvi, kuri nonāk struktūrā vai kurus kopīgā struktūra attiecīgi iegādājas, ir struktūras aktīvi. Pusēm nav līdzdalības (t. i., nav tiesību vai īpašuma tiesību) struktūras aktīvos.
Pienākumi pret saistībām	Saskaņā ar vienošanos kopīgā struktūrā iesaistītās puses savstarpēji daļa visas saistības, pienākumus, izmaksas un izdevumus noteiktā apjomā (piem., proporcionāli pušu līdzdalības daļai struktūrā vai proporcionāli darbībai, kuru veic, izmantojot struktūru, un kura tiek tieši attiecināta uz katru pusi).	Saskaņā ar vienošanos kopīgā struktūra ir atbildīga par struktūras parādiem un pienākumiem. Saskaņā ar vienošanos kopīgā struktūrā iesaistīto pušu atbildība saistībā ar struktūru attiecas tikai uz to attiecīgo ieguldījumu vai attiecīgo pienākumu iemaksāt nesamaksāto vai papildu kapitālu struktūrā, vai abiem minētajiem.

	Kopīga darbība	Kopuzņēmums
	Saskaņā ar vienošanos kopīgā struktūrā iesaistītās puses ir atbildīgas par trešo personu prasījumiem.	Saskaņā ar vienošanos kopīgas struktūras kreditoriem nav tiesību celt prasību tiesā pret kādu no pusēm struktūras parādu vai pienākumu dēļ.
Ieņēmumi, izdevumi, peļņa vai zaudējumi	Vienošanās nosaka ieņēmumu un izdevumu attiecināšanu, pamatojoties uz katras struktūrā iesaistītās puses relatīvajiem darbības rezultātiem. Piemēram, saskaņā ar vienošanos ieņēmumus un izdevumus var attiecināt, pamatojoties uz jauktu, kādu katra puse izmanto kopīgi izveidotajā ražotnē, un attiecinātais apjoms var atšķirties no pušu līdzdalības daļas kopīgajā struktūrā. Citos gadījumos puses var vienoties savstarpēji dalīt struktūras peļņu vai zaudējumus, pamatojoties uz noteiktu apjomu, piem., pušu līdzdalības daļu struktūrā. Struktūra var būt kopīga darbība, ja pusēm ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām.	Vienošanās nosaka katras puses daļu no peļņas vai zaudējumiem saistībā ar struktūras darbībām.
Garantijas	Kopīgās struktūrās iesaistītām pusēm bieži jāsniedz garantijas trešām personām, kuras, piem., saņem pakalpojumu no kopīgās struktūras vai nodrošina tai finansējumu. Šādu garantiju sniegšana vai pušu apņemšanās sniegt garantijas pati par sevi nenosaka, ka kopīgā struktūra ir kopīga darbība. Pazīme, saskaņā ar kuru kopīga struktūra ir kopīga darbība vai kopuzņēmums, ir pušu pienākums pret struktūras saistībām (dažām saistībām puses var sniegt garantijas, citām — nē).	

B28 Ja vienošanās nosaka, ka pusēm ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām, puses ir kopīgā darbībā iesaistītas puses un tām nav jāņem vērā citi fakti un apstākļi (B29–B33 punkts) kopīgās struktūras iedalīšanai.

Citu fakti un apstākļu novērtēšana

B29 Ja vienošanās nosacījumos nav noteikts, ka pusēm ir tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumi pret struktūras saistībām, pusēm jāņem vērā citi fakti un apstākļi, lai novērtētu, vai struktūra ir kopīga darbība vai kopuzņēmums.

B30 Kopīgu struktūru var izveidot ar atsevišķu instrumentsabiedrību, kuras juridiskā forma nosaka, ka puses un atsevišķā instrumentsabiedrība tiek nodalītas. Pušu vienošanās nosacījumos var nebūt precizētas pušu tiesības uz aktīviem un pienākumi pret saistībām, tomēr, ņemot vērā citus faktus un apstākļus, rezultātā šādu struktūru var iedalīt kā kopīgu darbību. Tas attiecas uz situācijām, kad citi fakti un apstākļi piešķir pusēm tiesības uz struktūras aktīviem un pienākumus pret struktūras saistībām.

B31 Ja struktūras darbības galvenokārt veidotas tā, lai pusēm tiktu nodrošināta saražotā produkcija, tas liecina, ka pusēm būtībā ir tiesības uz visiem saimnieciskajiem labumiem, ko rada struktūras aktīvi. Šādā struktūrā iesaistītās puses bieži nodrošina sev pieeju struktūras saražotajai produkcijai, un tās neļauj struktūrai pārdot saražoto produkciju trešām personām.

B32 Ja struktūra ir šādi izveidota minētajam nolūkam, tās radītās saistības būtībā tiek segtas, izmantojot naudas plūsmas, kas tiek saņemtas no pusēm, pārdodot tām saražoto produkciju. Ja puses būtībā ir vienīgais naudas plūsmas avots, kas veic ieguldījumus struktūras darbības nepārtrauktības nodrošināšanai, tas liecina, ka pusēm ir pienākums pret struktūras saistībām.

Piemērs attiecībā uz piemērošanu

5. piemērs

Pieņem, ka divas puses izveido kopīgu struktūru kā reģistrētu uzņēmumu (C uzņēmumu), kurā katras puses līdzdalības daļa ir 50 procenti. Struktūras mērķis ir ražot materiālus, kas pusēm vajadzīgi to individuālajam ražošanas procesam. Struktūra nodrošina, ka ražotne, kura ražo materiālus, tiek izmantota atbilstīgi pušu norādītajai kvantitātei un kvalitātei.

Darbības veikšanai izmantotā C uzņēmuma (reģistrēts uzņēmums) juridiskā forma sākotnēji liecina, ka C uzņēmuma turētie aktīvi un saistības ir C uzņēmuma aktīvi un saistības. Vienošanās neprecizē, ka pusēm ir tiesības uz C uzņēmuma aktīviem vai pienākumi pret C uzņēmuma saistībām. Attiecīgi C uzņēmuma juridiskā forma un vienošanās nosacījumi liecina, ka struktūra ir kopuzņēmums.

Tomēr puses ņem vērā arī šādus aspektus:

- puses vienojušās pirkt visu C uzņēmuma saražoto produkciju vienādās daļās (50:50). C uzņēmums nevar pārdot nekādu saražotās produkcijas daļu trešām personām, ja tam nepiekrīt struktūrā iesaistītās puses. Tā kā struktūras nolūks ir nodrošināt pusēm tām nepieciešamo saražoto produkciju, pārdošana trešām personām varētu būt neierasta un nebūtiska;
- pusēm pārdotās saražotās produkcijas cenu nosaka abas puses un cenas līmenis ir atbilstīgs, lai segtu C uzņēmuma ražošanas izmaksas un administratīvos izdevumus. Pamatojoties uz šādu darbības modeli, struktūra varētu darboties uz peļņas sliekšņa.

Minētajā faktiskajā situācijā ir svarīgi šādi fakti un apstākļi:

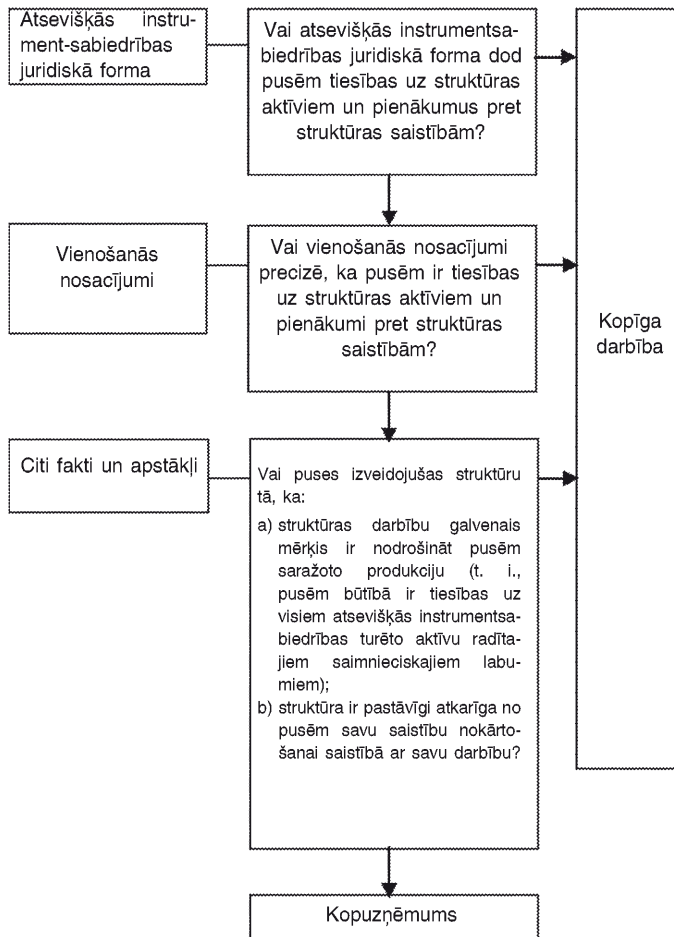
- pušu pienākums pirkt C uzņēmuma saražoto produkciju liecina, ka C uzņēmums ir īpaši atkarīgs no pusēm attiecībā uz naudas plūsmu veidošanu, un tādējādi pusēm ir pienākums finansēt C uzņēmuma saistības;
- pušu tiesības uz visu C uzņēmuma saražoto produkciju nozīmē, ka puses patērē C uzņēmuma aktīvu radītos saimnieciskos labumus, un tādēļ tām ir tiesības uz šādiem labumiem.

Šie fakti un apstākļi norāda, ka struktūra ir kopīga darbība. Secinājums par kopīgās struktūras iedalījumu šajos apstākļos nemainīsies, ja savu daļu no saražotās produkcijas puses nevis pašas izmantos tālākā ražošanas procesā, bet pārdos trešām personām.

Ja puses groza vienošanās nosacījumus un struktūra var pārdot saražoto trešām personām, šādu grozījumu rezultātā C uzņēmums uzņemsies pieprasījuma risku, krājumu risku un kredītrisku. Šajā scenārijā faktu un apstākļu pārmaiņas noteiktu nepieciešamību atkārtoti novērtēt kopīgās struktūras iedalījumu. Šādi fakti un apstākļi norādītu, ka struktūra ir kopuzņēmums.

B33 Attēlā turpmāk parādīts novērtējums, kādu uzņēmums izmanto struktūras iedalīšanai, ja kopīgas struktūras uzbūvē ir atsevišķa instrumentsabiedrība:

Kopīgas struktūras iedalījums, ja tās uzbūvē ir atsevišķa instrumentsabiedrība



KOPĪGĀ STRUKTŪRĀ IESAISTĪTO PUŠU FINANŠU PĀRSKATI (22. PUNKTS)

Kopīgās darbības aktīvu pārdošanas vai ieguldījumu uzskaitē

B34 Kad uzņēmums veic darījumu, piem., aktīvu pārdošanu vai ieguldīšanu, ar kopīgu darbību, kurā uzņēmums ir kopīgas struktūras operators, uzņēmums veic darījumu ar citām kopīgajā darbībā iesaistītajām pusēm, un tas kā kopīgas struktūras operators atzīst šāda darījuma rezultātā radītos guvumus un zaudējumus tikai citu pušu līdzdalības apjomā kopīgajā darbībā.

B35 Ja šāds darījums liecina, ka aktīvu, kurus pārdos kopīgajai darbībai vai ieguldīs kopīgajā darbībā, neto pārdošanas vērtība samazinās vai rodas zaudējumi no šādu aktīvu vērtības samazināšanās, kopīgās struktūras operators šādas zaudējumus atzīst pilnībā.

No kopīgās darbības nopirktu aktīvu uzskaitē

B36 Kad uzņēmums veic darījumu, piem., aktīvu pirkšanu, ar kopīgu darbību, kurā uzņēmums ir kopīgas struktūras operators, uzņēmums atzīst savu daļu no guvumiem un zaudējumiem, līdz tas pārdod šādus aktīvus trešai personai.

B37 Ja šāds darījums liecina, ka aktīvu, kurus pērk no kopīgas darbības, neto pārdošanas vērtība samazinās vai rodas zaudējumi no šādu aktīvu vērtības samazināšanās, kopīgās struktūras operators atzīst savu daļu šādos zaudējumos.

C pielikums

Spēkā stāšanās datums, pāreja un citu SFPS atsaukšana

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

- C1 Uzņēmums piemēro šo SFPS pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. To drīkst piemērot arī pirms šī datuma. Ja uzņēmums piemēro šo SFPS pirms norādītā datuma, tas šo faktu norāda un vienlaikus piemēro 10. SFPS, 12. SFPS „Informācijas atklāšana par līdzdalību citos uzņēmumos”, 27. SGS (grozīts 2011. gadā) un 28. SGS (grozīts 2011. gadā).

PĀREJA**Kopuzņēmumi — pāreja no proporcionālās konsolidācijas uz pašu kapitāla metodi**

- C2 Pārejot no proporcionālās konsolidācijas uz pašu kapitāla metodi, uzņēmums atzīst ieguldījumu kopuzņēmumā agrākā uzrādītā perioda sākumā. Sākotnējo ieguldījumu novērtē kā tādu aktīvu un saistību, tostarp iegādes radītās nemateriālās vērtības, uzskaites vērtības kopsummu, attiecībā uz kuriem uzņēmums iepriekš izmantoja proporcionālās konsolidācijas metodi. Ja nemateriālā vērtība iepriekš piederējusi lielākai naudu ienesošai vienībai vai šādu vienību grupai, uzņēmums attiecina nemateriālo vērtību uz kopuzņēmumu, pamatojoties uz kopuzņēmuma, naudu ienesošās vienības vai šādu vienību grupas, kuras loceklis uzņēmums bijis, relatīvajām uzskaites vērtībām.
- C3 Ieguldījuma sākuma atlikumu nosaka saskaņā ar C2 punktu, un to uzskata par ieguldījuma domātajām izmaksām, veicot sākotnējo atzīšanu. Ieguldījuma sākuma atlikumam uzņēmums piemēro 28. SGS (grozīts 2011. gadā) 40.–43. punktu, lai novērtētu, vai ieguldījuma vērtība ir samazinājusies, un zaudējumus no vērtības samazināšanās atzīst par nesadalītās peļņas korekciju agrākā uzrādītā perioda sākumā. Sākotnējās atzīšanas izņēmumu, kas minēts 12. SGS „Ienākuma nodokļi” 15. un 24. punktā, nepiemēro, ja uzņēmums atzīst ieguldījumu kopuzņēmumā, ko rada pārejas prasību piemērošana kopuzņēmumiem, kam iepriekš tika piemērota proporcionālās konsolidācijas metode.
- C4 Ja visu to aktīvu un saistību kopsumma, kam iepriekš tika piemērota proporcionālās konsolidācijas metode, ir negatīvi neto aktīvi, uzņēmumam jānovērtē, vai tam ir juridisks vai konstruktīvs pienākums attiecībā uz negatīvajiem neto aktīviem, un, ja tā ir, uzņēmumam jāatzīst atbilstīgās saistības. Ja uzņēmums secina, ka tam nav juridiska vai konstruktīva pienākuma attiecībā uz negatīvajiem neto aktīviem, tas neatzīst atbilstīgās saistības, bet koriģē nesadalīto peļņu agrākā uzrādītā perioda sākumā. Uzņēmums šo faktu norāda līdz ar kumulatīvo neatzīto daļu no zaudējumiem savos kopuzņēmumos agrākā uzrādītā perioda sākumā un datumā, kurā pirmo reizi piemēro šo SFPS.
- C5 Uzņēmums norāda to aktīvu un saistību dalījumu, kuri saskaitīti vienā ieguldījumu bilances pozīcijā agrākā uzrādītā perioda sākumā. Šādu informāciju sagatavo uzrādīšanai apkopotā veidā par visiem kopuzņēmumiem, kuriem uzņēmums piemēro C2–C6 punktā noteiktās pārejas prasības.
- C6 Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums uzskaita savu ieguldījumu kopuzņēmumā saskaņā ar pašu kapitāla metodi atbilstīgi 28. SGS (grozīts 2011. gadā).

Kopīgas darbības — pāreja no pašu kapitāla metodes uz aktīvu un saistību uzskaiti

- C7 Pārejot no pašu kapitāla metodes uz aktīvu un saistību uzskaiti saistībā ar līdzdalību kopīgā darbībā, uzņēmums agrākā uzrādītā perioda sākumā pārtrauc atzīt ieguldījumu, kuru tas iepriekš uzskaitīja saskaņā ar pašu kapitāla metodi, un citus postepus, kas veido daļu no uzņēmuma neto ieguldījuma struktūrā saskaņā ar 28. SGS (grozīts 2011. gadā) 38. punktu, un atzīst savu daļu ikvienos aktīvos un saistībās attiecībā uz līdzdalību kopīgajā darbībā, tostarp nemateriālo vērtību, kas varētu būt daļa no ieguldījuma uzskaites vērtības.
- C8 Uzņēmums nosaka savu līdzdalību kopīgās darbības aktīvos un saistībās, pamatojoties uz tiesībām un pienākumiem kā noteiktu apjomu saskaņā ar vienošanos. Uzņēmums nosaka aktīvu un saistību sākotnējo uzskaites vērtību, nodalot šādus aktīvus un saistības no ieguldījuma uzskaites vērtības agrākā uzrādītā perioda sākumā, pamatojoties uz informāciju, ko uzņēmums izmantojis, piemērojot pašu kapitāla metodi.

C9 Ikvienu starpību, kas veidojas starp ieguldījumu, kas iepriekš tika uzskaitīts saskaņā ar pašu kapitāla metodi, līdz ar citiem posteņiem, kas veidoja daļu no uzņēmuma neto ieguldījuma struktūrā saskaņā ar 28. SGS (grozīts 2011. gadā) 38. punktu, un aktīvu un saistību, tostarp nemateriālās vērtības, atzīto neto summu:

a) savstarpēji ieskaita ar ieguldījumu saistītu nemateriālo vērtību, un jebkāda atlikusi starpība tiek koriģēta, ņemot vērā nesadalīto peļņu agrākā uzrādītā perioda sākumā, ja aktīvu un saistību, tostarp nemateriālās vērtības, atzītā neto summa ir lielāka nekā ieguldījums (un citi posteņi, kas veido daļu no uzņēmuma neto ieguldījuma), kura atzīšana ir pārtraukta;

b) koriģē, ņemot vērā nesadalīto peļņu agrākā uzrādītā perioda sākumā, ja aktīvu un saistību, tostarp nemateriālās vērtības, atzītā neto summa ir mazāka nekā ieguldījums (un citi posteņi, kas veido daļu no uzņēmuma neto ieguldījuma), kura atzīšana ir pārtraukta.

C10 Uzņēmums, kas pāriet no pašu kapitāla metodes uz aktīvu un saistību uzskaiti, nodrošina, ka ieguldījums, kura atzīšana tiek pārtraukta, un atzītie aktīvi un saistības līdz ar atlikušo starpību, kuru koriģē, ņemot vērā nesadalīto peļņu, tiek saskaņots agrākā uzrādītā perioda sākumā.

C11 Sākotnējās atzīšanas izņēmumu, kas minēts 12. SGS 15. un 24. punktā, nepiemēro, ja uzņēmums atzīst aktīvus un saistības saistībā ar savu līdzdalību kopīgajā darbībā.

Pārejas noteikumi uzņēmuma atsevišķajos finanšu pārskatos

C12 Uzņēmums, kas saskaņā ar 27. SGS 10. punktu savos atsevišķajos finanšu pārskatos iepriekš uzskaitīja savu līdzdalību kopīgā darbībā kā ieguldījumu par tā pašizmaksu saskaņā ar 9. SFPS:

a) pārtrauc atzīt ieguldījumu un atzīst aktīvus un saistības saistībā ar savu līdzdalību kopīgajā darbībā, ņemot vērā summas, kas noteiktas atbilstīgi C7–C9 punktam;

b) nodrošina, ka ieguldījums, kura atzīšana tiek pārtraukta, un atzītie aktīvi un saistības līdz ar atlikušo starpību, kuru koriģē, ņemot vērā nesadalīto peļņu, tiek saskaņoti agrākā uzrādītā perioda sākumā.

C13 Sākotnējās atzīšanas izņēmumu, kas minēts 12. SGS 15. un 24. punktā, nepiemēro, ja uzņēmums savos atsevišķajos finanšu pārskatos atzīst aktīvus un saistības par savu līdzdalību kopīgajā darbībā, ko rada C12 punktā minēto pārejas prasību piemērošana kopīgām darbībām.

Atsauces uz 9. SFPS

C14 Ja uzņēmums piemēro šo SFPS, bet vēl nepiemēro 9. SFPS, ikviena atsauce uz 9. SFPS jāsaprot kā atsauce uz 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”.

CITU SFPS ATSAUKŠANA

C15 Šis SFPS aizstāj šādus SFPS:

a) 31. SGS „Līdzdalība kopuzņēmumos”;

b) 13. PIK „Kopīgi kontrolētas sabiedrības – kopuzņēmuma dalībnieku nemonetārie ieguldījumi”.

D Pielikums

Grozījumi citos SFPS

Šajā pielikumā noteikti grozījumi citos SFPS, kurus noteica valdes izdots 11. SFPS. Uzņēmums piemēro grozījumus pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Ja uzņēmums piemēro 11. SFPS pirms norādītā datuma, tas piemēro grozījumus, sākot no tā paša agrākā perioda. Grozījumi punktos norādīti, jauno tekstu pasvītrotot un dzēsto tekstu pārsvītrotot.

D1 Šajā tabulā norādīts, kā citos SFPS grozītas noteiktas atsauces.

Pastāvošā atsauce,	kas norādīta standarta	punktā,	tiek grozīta ar atsauci uz
31. SGS „Līdzdalība kopuzņēmumos”	2. SFPS	5. punktā	11. SFPS „Kopīgas struktūras”
	9. SFPS (izdots 2010. g. oktobrī)	B4 punkta 3. apakšpunkta 12. daļas c) apakšiedaļā	
	36. SGS	4. punkta c) apakšpunktā	
	5. SFPIK	atsaucēs	
	9. SFPIK	5. punkta c) apakšpunktā	
28. SGS „Asociētajos uzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”	18. SGS	6. punkta b) apakšpunktā	28. SGS “Asociētos uzņēmumos un kopuzņēmumos veiktu ieguldījumu uzskaitē”
	36. SGS	4. punkta b) apakšpunktā	
	5. SFPIK	atsaucēs	
kopīga kontrole pār	24. SGS	9. punkta a) apakšpunkta I) daļā un 11. punkta b) apakšpunktā	kopīga kontrole
kopīgi kontrolēts uzņēmums (uzņēmumi)	1. SFPS	nosaukumā pirms 31. punkta, 31. punktā un D1 punkta g) apakšpunktā, nosaukumā pirms D14 punkta, D14 un D15 punktā	kopuzņēmums (kopuzņēmumi)
	36. SGS	nosaukumā pirms 12. punkta h) apakšpunkta, 12. punkta h) apakšpunktā un 12. punkta h) apakšpunkta ii daļā	
kopuzņēmums (kopuzņēmumi)	12. SGS	2. un 15. punktā, 18. punkta e) apakšpunktā, 24. punktā, nosaukumā pirms 38. punkta, 38. punktā, 38. punkta a) apakšpunktā, 44. un 45. punktā, 81. punkta f) apakšpunktā, 87. punktā un 87C punktā	kopīga struktūra (kopīgas struktūras)
	21. SGS	„darbības ārvalstīs” definīcijā 8. punktā un 11. un 18. punktā	
kopuzņēmuma dalībnieks (dalībnieki)	24. SGS	11. punkta b) apakšpunktā un 19. punkta e) apakšpunktā	kopīgas struktūras dalībnieks (dalībnieki)

1. SFPS. Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā pielietošana

D2 Tiek pievienots šāds 39.I punkts:

39.I Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 31., B7, C1, D1, D14 un D15 punkts, un tiek pievienots D31 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D3 D1 punktā veic šādus grozījumus:

D1 Uzņēmums var izlemt izmantot vienu vai vairākus šādus atbrīvojumus:

a) [...]

p) finanšu saistību dzēšana, izmantojot pašu kapitāla instrumentus (D25 punkts);

q) smaga hiperinflācija (D26–D30 punkts);

r) kopīgas struktūras (D31 punkts).

D4 Pēc D30 punkta pievieno šādu nosaukumu un D31 punktu.

Kopīgas struktūras

D31 Uzņēmums, kas pirmo reizi pielieto šo standartu, var piemērot 11. SFPS pārejas noteikumus ar šādu izņēmumu. Pārejot no proporcionālās konsolidācijas uz pašu kapitāla metodi, uzņēmums, kas pirmo reizi pielieto šo standartu, pārbauda ieguldījuma vērtības samazināšanos saskaņā ar 36. SGS agrākā uzrādītā perioda sākumā, neatkarīgi no tā, vai pastāv norāde par ieguldījuma vērtības iespējamo samazināšanos. Ikvienu rezultātā izveidojušos vērtības samazinājumu atzīst par nesadalītās peļņas korekciju agrākā uzrādītā perioda sākumā.

2. SFPS. Akciju maksājumi

D5 Tiek pievienots šāds 63A punkts:

63A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS tiek grozīts 5. punkts un A pielikums. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

5. SFPS. Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības

D6 28. punktu groza šādi:

28 Tā ilgtermiņa aktīva uzskaites vērtības nepieciešamo korekciju, ko vairs neklasificē kā turētu pārdošanai, uzņēmums ietver peļņā vai zaudējumos [zemsvītras piezīme ir svītrotā] no turpināmām darbībām periodā, kurā 7.–9. punktā noteiktie kritēriji vairs netiek izpildīti. Finanšu pārskatus par periodiem, kuros aktīvs tiek iedalīts kā turēts pārdošanai, atbilstīgi groza, ja atsavināšanas grupa vai ilgtermiņa aktīvs, kuru vairs neiedala kā turētu pārdošanai, ir meitasuzņēmums, kopīga darbība, kopuzņēmums, asociēts uzņēmums vai daļa no līdzdalības kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā. Uzņēmumam jāuzrāda šī korekcija tajā pašā pārskata par vispārīgiem ienākumiem sadaļā, kuru izmanto, uzrādot guvumu vai zaudējumu, ja tāds ir, kas atzīts saskaņā ar 37. punktu.

D7 Pievieno šādu 44G punktu:

44G Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 28. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 11. SFPS.

7. SFPS. Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana

D8 Standarta 3. punkta a) apakšpunktu groza šādi:

3 Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaiti”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 39. SGS; šajos gadījumos [...]

D9 Pievieno šādu 44O punktu:

44O Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

9. SFPS. Finanšu instrumenti (izdots 2009. gada novembrī)

D10 Pievieno šādu 8.1.2. punktu:

8.1.2. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts C8 punkts un svītrots C18–C23 punkts un attiecīgie nosaukumi. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D11 C pielikuma C8 punktā grozījumi 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana” 3. punkta a) apakšpunktā grozīti šādi:

3. Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
 - a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS “Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 39. SGS un 9. SFPS; šajos gadījumos [...]

D12 Svītro nosaukumu pirms C20 punkta un C20 un C21 punktu.

D13 Svītro nosaukumu pirms C22 punkta un C22 un C23 punktu.

9. SFPS. Finanšu instrumenti (izdots 2010. gada oktobrī)

D14 Pievieno šādu 7.1.2. punktu:

- 7.1.2. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3.2.1. un B3.2.1.–B3.2.3. punkts, B4 punkta 3. apakšpunkta 12. daļas c) apakšdaļa, B5 punkta 7. apakšpunkta 15. iedaļa, C11 un C30 punkts un svītrots C23–C28 punkts un attiecīgie nosaukumi. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

D15 C pielikuma C11 punktā grozījumi 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana” 3. punkta a) apakšpunktā grozīti šādi:

3. Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
 - a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS “Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 9. SFPS; šajos gadījumos [...]

D16 Svītro nosaukumu pirms C25 punkta un C25 un C26 punktu.

D17 Svītro nosaukumu pirms C27 punkta un C27 un C28 punktu.

D18 Standarta C30 punktā grozījumi 32. SGS „Finanšu instrumenti: informācijas uzrādīšana” 4. punkta a) apakšpunktā grozīti šādi:

4. Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
 - a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS “Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 9. SFPS; šajos gadījumos [...]

7. SGS. Naudas plūsmas pārskats

D19 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D20 Standarta 37. un 38. punkta groza šādi:

37. Grāmatojot ieguldījumu asociētajā uzņēmumā, kopuzņēmumā vai meitasuzņēmumā pēc pašu kapitāla vai izmaksu metodes, ieguldītājs ierobežo tā atklāšanu naudas plūsmas pārskatā līdz naudas plūsmām starp sevi un ieguldījumu saņēmēju, piemēram, līdz dividendēm un avansiem.

38. Uzņēmums, kurš atklāj savu līdzdalību asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, lietojot pašu kapitāla metodi, naudas plūsmas pārskatā iekļauj naudas plūsmas, kas attiecas uz ieguldījumiem asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, un peļņas sadales un citus maksājumus vai ieņēmumus starp sevi un asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu.

D21 Standarta 50. punkta b) apakšpunktu svīturo.

D22 Pievieno šādu 57. punktu:

57. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 37., 38. un 42B punkts un svītrots 50. punkta b) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

12. SGS. Ienākuma nodokļi

D23 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D24 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D25 Standarta 39. punktu groza šādi:

39. Uzņēmumam jāatzīst atliktā nodokļa saistības visām ar nodokli apliekamām pagaidu starpībām, kas saistītas ar ieguldījumiem meitasuzņēmumos, filiālēs un asociētajos uzņēmumos un līdzdalību kopīgās struktūrās, izņemot gadījumus, ja ir izpildīti abi šie nosacījumi:

a) mātesuzņēmums, ieguldītājs, kopīgas struktūras dalībnieks vai kopīgas struktūras operators var kontrolēt pagaidu starpības apvērse laiku;

b) [...]

D26 Standarta 43. punktu groza šādi:

43. Vienošanās starp kopīgā struktūrā iesaistītām pusēm parasti paredz peļņas sadali un nosaka, vai lēmumiem par šiem jautājumiem vajadzīga visu pušu vai pušu grupas piekrišana. Ja kopīgas struktūras dalībnieks vai kopīgas struktūras operators var kontrolēt laiku, kad tam tiek iedalīta tā daļa no kopīgās struktūras peļņas, un ir ticams, ka tā peļņas daļa paredzamā nākotnē netiks sadalīta, atliktā nodokļa saistības neatzīst.

D27 Pievieno šādu 98A punktu:

- 98A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 2. un 15. punkts, 18. punkta e) apakšpunkts, 24., 38., 39. un 43.–45. punkts, 81. punkta f) apakšpunkts, 87. un 87C punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 11. SFPS.

18. SGS. Ieņēmumi

D28 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D29 Pievieno šādu 41. punktu:

41. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 6. punkta b) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 11. SFPS.

21. SGS. Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme

D30 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D31 Standarta 3. punkta b) apakšpunktā un 44. punktā svīturo „proporcionāli konsolidējot” un 33. punktā svīturo „proporcionāli konsolidē”.

D32 Standarta 45. punktā svītro „31. SGS. Līdzdalība kopuzņēmumos”.

D33 Standarta 46. punkta pēdējo teikumu groza šādi:

46. [...] Tādu pašu pieeju izmanto, piemērojot pašu kapitāla metodi asociētajiem uzņēmumiem un kopuzņēmumiem saskaņā ar 28. SGS (grozīts 2011. gadā).

D34 Standarta 48A punktu groza šādi:

- 48A Papildus visas uzņēmuma līdzdalības ārvalstu darbībā atsavināšanai šādas daļējas atsavināšanas situācijas arī uzskaita kā atsavināšanu:

- a) ja daļējā atsavināšana ir saistīta ar kontroles zaudēšanu pār meitasuzņēmumu, kas sevī ietver darbību ārvalstīs, neatkarīgi no tā, vai pēc daļējās atsavināšanas uzņēmums saglabā līdzdalību bez kontroles savā iepriekšējā meitasuzņēmumā;
- b) ja nesadalītā līdzdalība pēc līdzdalības kopīgā struktūrā daļējas atsavināšanas vai pēc līdzdalības asociētā uzņēmumā, kas veic darbību ārvalstīs, daļējas atsavināšanas ir finanšu aktīvs, kas sevī ietver darbību ārvalstīs;
- c) [svītro].

D35 Pievieno šādu 60F punktu:

- 60F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3. punkta b) apakšpunkts, 8., 11., 18., 19., 33., 44.–46. un 48A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

24. SGS. Informācijas atklāšana par saistītajām pusēm

D36 Standarta 3. punktu groza šādi:

3. Šis standarts pieprasa informācijas atklāšanu par saistīto pušu attiecībām, darījumiem un atlikušām summām, tostarp apņemšanos, konsolidētajos un atsevišķajos mātesuzņēmuma vai ieguldītāja, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme ieguldījumu saņēmējā, finanšu pārskatos, kas sniegti saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” vai 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati”. Šo standartu piemēro arī atsevišķajiem finanšu pārskatiem.

D37 Standarta 19. pantu groza šādi:

19. 18. punktā noteiktā informācijas atklāšana sniedzama atsevišķi par katru no šīm kategorijām:

- a) mātesuzņēmums;
- b) uzņēmumi ar kopīgu kontroli vai būtisku ietekmi uz uzņēmumu;
- c) meitasuzņēmumi; [...]

D38 Standarta 25. punktu groza šādi:

- 25 Pārskatu sniedzējam uzņēmumam nepiemēro 18. punkta prasības par informācijas atklāšanu attiecībā uz saistīto pušu darījumiem un atlikušām summām, tostarp apņemšanos, ar:

- a) valsti, kam ir kontrole; vai kopīga kontrole, vai arī būtiska ietekme uz pārskatu sniedzēju uzņēmumu;
- b) citu uzņēmumu, kas ir saistītā puse, jo šai pašai valstij ir kontrole; vai kopīga kontrole, vai arī būtiska ietekme gan uz pārskatu sniedzēju uzņēmumu, gan uz otru uzņēmumu.

D39 Pievieno šādu 28A pantu:

- 28A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS, 11. SFPS „Kopīgas struktūras” un 12. SFPS tiek grozīts 3. un 9. punkts, 11. punkta b) apakšpunkts, 15. punkts, 19. punkta b) un e) apakšpunkts un 25. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10., 11. un 12. SFPS.

32. SGS. Finanšu instrumenti: informācijas uzrādīšana

D40 Standarta 4. panta a) apakšpunktu groza šādi:

4 Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

- a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot 39. SGS; šajos gadījumos [...]

D41 Pievieno šādu 971 punktu:

- 971 Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 4. punkta a) apakšpunkts un AG29 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

33. SGS. Peļņa par akciju

D42 Standarta 40. un A11 punktu groza šādi un pievieno šādu 74B punktu:

40. Meitasuzņēmums, kopuzņēmums vai asociētais uzņēmums pusēm, kas nav mātesuzņēmums vai ieguldītājs, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme ieguldījumu saņēmējā, var emitēt potenciālās parastās akcijas, kuras ir konvertējamas meitasuzņēmuma, kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma parastajās akcijās vai arī mātesuzņēmuma vai ieguldītāja, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme ieguldījuma saņēmējā (pārskatu sniedzējs uzņēmums) parastajās akcijās. Ja šīm meitasuzņēmuma, kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma potenciālajām parastajām akcijām ir mazināša ietekme uz pārskatu sniedzēja uzņēmuma pamatpeļņu par akciju, tās iekļauj mazinātās peļņas par akciju aprēķinā.

- A11 Meitasuzņēmuma, kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma potenciālās parastās akcijas, kas konvertējamas vai nu meitasuzņēmuma, kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma parastajās akcijās, vai mātesuzņēmuma vai ieguldītāja, kam ir kopīga kontrole vai nozīmīga ietekme ieguldījumu saņēmējā, (pārskatu sniedzēja uzņēmuma) parastajās akcijās, tiek iekļautas mazinātās peļņas par akciju aprēķinā šādā veidā: [...]

- 74B Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 4., 40. un A11 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. SFPS un 11. SFPS.

36. SGS. Aktīvu vērtības samazināšanās

D43 Pievieno šādu 140H punktu:

- 140H Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS tiek grozīts 4. punkts, nosaukums pirms 12. punkta h) apakšpunkta un 12. punkta h) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

38. SGS. Nemateriālie aktīvi

D44 Standarta 3. punkta e) apakšpunktu groza šādi:

3. Ja kāds cits standarts nosaka, kā uzskaitāms konkrēts nemateriālo aktīvu veids, uzņēmums izmanto nevis šo standartu, bet gan attiecīgo standartu. Piemēram, šo standartu nepiemēro:

- a) ...

- e) finanšu aktīviem, kā definēts 32. SGS. Dažu finanšu aktīvu atzīšana un novērtēšana ir aplūkota 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” un 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”.

f) ...

D45 Pievieno šādu 130F punktu:

- 130F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 3. punkta e) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 10. SFPS un 11. SFPS.

39. SGS. Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana (grozīts 2009. gada oktobrī)

D46 Standarta 2. punkta a) apakšpunktu groza šādi:

2 Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:

- a) tās līdzdalības meitasuzņēmumos, asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, kuras uzskaita saskaņā ar 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati”, 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati” vai 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē”. Tomēr dažos gadījumos 27. SGS vai 28. SGS ļauj uzņēmumam uzskaitīt līdzdalību meitasuzņēmumā, asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot šo standartu. [...]

D47 Standarta AG3 punktu un AG4I punkta a) apakšpunktu groza šādi:

- AG3 Dažkārt uzņēmums veic, ko pats uzskata par „stratēģisko ieguldījumu” pašu kapitāla instrumentos, ko emitējis cits uzņēmums, ar nodomu izveidot vai uzturēt ilgtermiņa attiecības ar uzņēmumu, kurā izdarīts ieguldījums. Uzņēmums, kas veic ieguldījumu, vai kopīgas struktūras dalībnieka uzņēmums piemēro 28. SGS, lai noteiktu, vai uzskaitē izmantotā pašu kapitāla metode ir atbilstoša šādam ieguldījumam. Ja pašu kapitāla metode nav atbilstoša, uzņēmums šim stratēģiskajam ieguldījumam piemēro šo standartu.

- AG4I(a) Uzņēmums ir riska kapitāla organizācija, kopieguldījumu fonds, kopinvestīciju fonds vai līdzīga sabiedrība, kuras uzņēmējdarbība ir ieguldījumi finanšu aktīvos ar nolūku gūt peļņu no to kopējās atdeves procentu vai dividendu veidā un no patiesās vērtības pārmaiņām. Saskaņā ar 28. SGS šādus ieguldījumus var novērtēt to patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus atbilstīgi šim standartam. Uzņēmums var izmantot to pašu grāmatvedības politiku citiem ieguldījumiem, kurus pārvalda, pamatojoties uz kopējo atdevi, bet pār kuriem tā ietekme nav pietiekama, lai iekļautos 28. SGS darbības jomā.

D48 Pievieno šādu 103P punktu:

- 103P Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras” tiek grozīts 2. punkta a) apakšpunkts, 15., AG3, AG36–AG38 punkts un AG4I punkta a) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 11. SFPS.

5. SFPIK. Tiesības uz likvidācijas, atjaunošanas un vides rehabilitācijas fondu procentu maksājumiem

D49 Standarta 8. un 9. pantu groza šādi:

8. Dalībniekam ir jānovērtē, vai tam ir kontrole vai kopīga kontrole, vai arī būtiska ietekme fondā, ņemot vērā 10. un 11. SFPS un 28. SGS. Ja pastāv kāds no iepriekš minētajiem apstākļiem, dalībniekam ir jāuzskaita sava līdzdalība fondā saskaņā ar šiem standartiem.
9. Ja dalībniekam nav kontroles vai kopīgas kontroles, vai arī būtiskas ietekmes fondā, dalībniekiem ir jāatzīst tiesības no fonda saņemt atlīdzību kā atlīdzību, kas atbilst 37. SGS. Šo atlīdzību novērtē, izmantojot šādas summas, atkarībā no tā, kura no tām ir mazāka:

a) ...

D50 Pievieno šādu 14B punktu:

- 14B Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS un 11. SFPS tiek grozīts 8. un 9. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. SFPS un 11. SFPS.

9. SFPIK. Iegulto atvasinājumu atkārtota novērtēšana

D51 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D52 Pievieno šādu 12. punktu:

- 12 Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 11. SFPS tiek grozīts 5. punkta c) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 11. SFPS.

16. SFPIK. Neto ieguldījuma apdrošināšana ārvalstu darījumos

D53 Zemsvītras piezīmi 2. punktā groza šādi:

- * Tas attiecas uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, finanšu pārskatiem, kuros ieguldījumi, piem., asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos, uzskaitīti, izmantojot pašu kapitāla metodi, un finanšu pārskatiem, kas ietver filiāli vai kopīgu darbību, kā noteikts 11. SFPS „Kopīgas struktūras”.

12. STARPTAUTISKAIS FINANŠU PĀRSKATU STANDARTS

Informācijas atklāšana par līdzdalību citos uzņēmumos

MĒRĶIS

1. Šī SFPS mērķis ir pieprasīt uzņēmumam atklāt informāciju tā, lai tā finanšu pārskatu lietotāji var novērtēt:

- a) uzņēmuma līdzdalības veidu citos uzņēmumos un ar šo līdzdalību saistītos riskus;
- b) šādas līdzdalības ietekmi uz uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmām.

Mērķa sasniegšana

2. Lai sasniegtu 1. punktā noteikto mērķi, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

- a) būtiskos vērtējumus un pieņēmumus, ko tas izmantojis, lai noteiktu savas līdzdalības veidu citā uzņēmumā vai struktūrā un kopīgās struktūras veidu, kurā tam ir līdzdalība (7.–9. punkts);
- b) informāciju par savu līdzdalību:
 - i) meitasuzņēmumos (10.–19. punkts);
 - ii) kopīgās struktūrās un asociētos uzņēmumos (20.–23. punkts);
 - iii) strukturētos uzņēmumos, kurus uzņēmums nekontrolē (nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos) (24.–31. punkts).

3. Ja šajā SFPS un citos SFPS noteiktā informācijas atklāšana nenodrošina 1. punktā noteiktā mērķa sasniegšanu, uzņēmums atklāj mērķa sasniegšanai nepieciešamo papildu informāciju.

4. Uzņēmums apsver, cik sīka informācija nepieciešama informācijas atklāšanas mērķa sasniegšanai un kādā mērā uzsverama katra šajā SFPS noteiktā prasība. Uzņēmums atklāj informāciju apkopotā vai sadalītā veidā, lai lietderīgu informāciju nepadarītu nesaprotamu, tajā iekļaujot lielu skaitu nebūtisku detaļu vai apkopojot posteņus ar dažādām iezīmēm (sk. B2–B6 punktu).

DARBĪBAS JOMA

5. Šo SFPS piemēro uzņēmums, kam ir līdzdalība:

- a) meitasuzņēmumos;
- b) kopīgās struktūrās (t. i., kopīgās darbībās vai kopuzņēmumos);
- c) asociētos uzņēmumos;
- d) nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos.

6. Šis SFPS neattiecas uz:

- a) pēcnodarbinātības pabalstu plāniem vai citiem ilgtermiņa darbinieku pabalstu plāniem, uz kuriem attiecas 19. SGS „Darbinieku pabalsti”;
- b) uzņēmuma atsevišķajiem finanšu pārskatiem, uz kuriem attiecas 27. SGS „Atsevišķie finanšu pārskati”. Tomēr, ja uzņēmumam ir līdzdalība nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos un tas kā vienīgos savus finanšu pārskatus gatavo atsevišķos finanšu pārskatus, tas, sagatavojot šādus atsevišķos finanšu pārskatus, piemēro 24.–31. punktā noteiktās prasības;
- c) līdzdalību, kas pieder uzņēmumam, kurš piedalās kopīgā struktūrā, bet kam tajā nav kopīgas kontroles, ja vien līdzdalības rezultātā uzņēmumam nav būtiskas ietekmes struktūrā vai līdzdalība nenozīmē līdzdalību strukturētā uzņēmumā;

d) līdzdalību citā uzņēmumā, kuru uzskaita saskaņā ar 9. SFPS „Finanšu instrumenti”. Tomēr uzņēmums piemēro šo SFPS:

i) ja šāda līdzdalība nozīmē līdzdalību asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, kuru saskaņā ar 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē” novērtē patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus;

ii) ja šāda līdzdalība nozīmē līdzdalību nekonsolidētā strukturētā uzņēmumā.

BŪTISKI VĒRTĒJUMI UN PIEŅĒMUMI

7. Uzņēmums atklāj informāciju par būtiskiem vērtējumiem un pieņēmumiem (un pārmaiņām šādos vērtējumos un pieņēmumos), ko tas izmantojis, lai noteiktu:

a) **ka tam ir kontrole citā uzņēmumā, t. i., ieguldījumu saņēmējā, kā aprakstīts 10. SFPS „Konsolidētie finanšu pārskati” 5. un 6. punktā;**

b) **ka tam ir kopīga kontrole struktūrā vai būtiska ietekme citā uzņēmumā;**

c) **kopīgās struktūras veidu (t. i., kopīga darbība vai kopuzņēmums), ja struktūra ir veidota ar atsevišķu instrumentsabiedrību.**

8. Būtiskajos vērtējumos un pieņēmumos, kurus atklāj saskaņā ar 7. punktu, ietverti tādi vērtējumi un pieņēmumi, kurus uzņēmums izmanto, kad faktu un apstākļu pārmaiņu ietekmē pārskata periodā mainās secinājumi par to, vai uzņēmumam ir kontrole, kopīga kontrole vai būtiska ietekme.

9. Lai nodrošinātu atbilstību 7. punktam, uzņēmums atklāj informāciju par, piem., būtiskiem vērtējumiem un pieņēmumiem, ko tas izmantojis, lai noteiktu, ka:

a) tas nekontrolē citu uzņēmumu, pat ja tam pieder vairāk nekā puse no šā cita uzņēmuma balsstiesībām;

b) tas kontrolē citu uzņēmumu, pat ja tam pieder mazāk nekā puse no šā cita uzņēmuma balsstiesībām;

c) tas ir aģents vai pilnvarotājs (sk. 10. SFPS 58.–72. punktu);

d) tam nav būtiskas ietekmes, pat ja tam pieder 20 procentu vai vairāk no cita uzņēmuma balsstiesībām;

e) tam ir būtiska ietekme, pat ja tam pieder mazāk nekā 20 procentu no cita uzņēmuma balsstiesībām.

LĪDZDALĪBA MEITASUZŅĒMUMOS

10. Uzņēmums atklāj informāciju, kas tā konsolidēto finanšu pārskatu lietotājiem ļauj

a) **saprast:**

i) **koncerna sastāvu;**

ii) **nekontrolējošās līdzdalības daļu koncerna darbībās un naudas plūsmās (12. punkts);**

b) **novērtēt:**

i) **to būtisko ierobežojumu veidu un apjomu, kuri saistīti ar uzņēmuma spēju piekļūt koncerna aktīviem vai tos izmantot un kārtot koncerna saistības (13. punkts);**

ii) **to risku veidu, kuri saistīti ar uzņēmuma līdzdalību konsolidētos strukturētos uzņēmumos (14.–17. punkts), kā arī izmaiņas tajos;**

iii) **sekas, ko rada tādas izmaiņas tam piederošā daļā meitasuzņēmumā, kuru rezultātā netiek zaudēta kontrole (18. punkts);**

iv) **sekas, ko rada kontroles zaudēšana meitasuzņēmumā pārskata periodā (19. punkts).**

11. Ja meitasuzņēmuma finanšu pārskati, kurus izmanto konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanai, sagatavoti datumā vai par periodu, kas atšķiras no konsolidēto finanšu pārskatu datuma vai perioda (sk. 10. SFPS B92 un B93 punktu), uzņēmums atklāj šādu informāciju:

- a) meitasuzņēmuma finanšu pārskatu aptvertā pārskata perioda beigu datumu;
- b) iemeslu, kādēļ izmantots cits datums vai periods.

Nekontrolējošās līdzdalības daļa koncerna darbības un naudas plūsmās

12. Uzņēmums atklāj šādu informāciju attiecībā uz katru meitasuzņēmumu, kura nekontrolējošā līdzdalība ir nozīmīga pārskatus sniedzējam uzņēmumam:

- a) meitasuzņēmuma nosaukumu;
- b) meitasuzņēmuma galveno uzņēmējdarbības vietu (un reģistrācijas valsti, ja tā atšķiras no galvenās uzņēmējdarbības vietas);
- c) nekontrolējošās līdzdalības turējumā esošās uzņēmumam piederošās daļas īpatsvaru;
- d) nekontrolējošās līdzdalības turējumā esošo balsstiesību īpatsvaru, ja tas atšķiras no tās turējumā esošās uzņēmumam piederošās daļas īpatsvara;
- e) peļņu vai zaudējumus, kas pārskata periodā attiecināti uz meitasuzņēmuma nekontrolējošo līdzdalību;
- f) meitasuzņēmuma uzkrāto nekontrolējošo līdzdalību pārskata perioda beigās;
- g) kopsavilkuma finanšu informāciju par meitasuzņēmumu (sk. B10 punktu).

Būtisko ierobežojumu veids un apmērs

13. Uzņēmums atklāj informāciju par:

- a) būtiskiem ierobežojumiem (piem., statūtos, līgumā un regulējumā noteiktiem ierobežojumiem) saistībā ar tā spēju piekļūt koncerna aktīviem vai tos izmantot un kārtot koncerna saistības, piem.:
 - i) ierobežojumiem, kas ierobežo mātesuzņēmuma vai tā meitasuzņēmuma spēju nodot naudu vai citus aktīvus citiem koncerna uzņēmumiem (vai no citiem koncerna uzņēmumiem);
 - ii) garantijām vai citām prasībām, kas var ierobežot dividenžu un citas kapitāla ienākumu sadales izmaksu vai aizņēmumu un avansu veikšanu vai atmaksu citiem koncerna uzņēmumiem (vai no citiem koncerna uzņēmumiem);
- b) veidu un apmēru, kādā nekontrolējošās līdzdalības aizsargājošas tiesības var būtiski ierobežot uzņēmuma spēju piekļūt koncerna aktīviem vai tos izmantot un kārtot koncerna saistības (piem., kad mātesuzņēmumam ir pienākums nokārtot meitasuzņēmuma saistības pirms paša saistību nokārtošanas vai kad nepieciešama nekontrolējošās līdzdalības piekrišana, lai piekļūtu meitasuzņēmuma aktīviem vai nokārtotu meitasuzņēmuma saistības);
- c) to aktīvu un saistību uzskaites vērtībām konsolidētajos finanšu pārskatos, uz kuriem attiecas šie ierobežojumi.

To risku veids, kuri saistīti ar uzņēmuma līdzdalību konsolidētos strukturētos uzņēmumos

14. Uzņēmums atklāj informāciju par ikvienas vienošanās nosacījumiem, saskaņā ar kuriem mātesuzņēmumam vai tā meitasuzņēmumiem jānodrošina finansiāls atbalsts konsolidētam strukturētam uzņēmumam, tostarp par notikumiem vai apstākļiem, kuru dēļ pārskatus sniedzējam uzņēmumam var rasties zaudējumi (piem., vienošanās dokumentiem par likviditātes nodrošināšanu vai kredītvērtējuma sliekšņiem, kas saistīti ar pienākumu pirkst strukturēta uzņēmuma aktīvus vai nodrošināt finansiālu atbalstu).

15. Ja pārskata periodā mātesuzņēmums vai kāds tā meitasuzņēmums nodrošina finansiālu vai citādu atbalstu konsolidētam strukturētam uzņēmumam (piem., pērk strukturētā uzņēmuma aktīvus vai tā emitētus instrumentus), pat ja tam nav vienošanās dokumentā noteikta pienākuma to darīt, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

- a) sniegtā atbalsta veidu un apmēru, tostarp situācijas, kurās mātesuzņēmums vai tā meitasuzņēmumi palīdzējuši strukturētajam uzņēmumam iegūt finansiālu atbalstu;

b) iemeslus atbalsta sniegšanai.

16. Ja pārskata periodā mātesuzņēmums vai kāds tā meitasuzņēmums sniedzis finansiālu vai citādu atbalstu iepriekš nekonsolidētam strukturētam uzņēmumam, pat ja tam nav vienošanās dokumentā noteikta pienākuma to darīt, un atbalsta sniegšanas rezultātā uzņēmums kontrolē strukturēto uzņēmumu, uzņēmums atklāj paskaidrojumu par nozīmīgajiem faktoriem, kuri noteica šādu lēmumu.
17. Uzņēmums atklāj savus kārtējos nodomus sniegt finansiālu vai citādu atbalstu konsolidētam strukturētam uzņēmumam, tostarp nodomus palīdzēt strukturētam uzņēmumam iegūt finansiālu atbalstu.

Sekas, ko rada izmaiņas mātesuzņēmumam piederošā daļā meitasuzņēmumā, kuru rezultātā netiek zaudēta kontrole

18. Uzņēmums sniedz plānu, kurā parādīts, kā izmaiņas mātesuzņēmumam piederošajā daļā meitasuzņēmumā, kuru rezultātā netiek zaudēta kontrole, ietekmē pašu kapitālu, ko attiecina uz mātesuzņēmuma īpašniekiem.

Sekas, ko rada kontroles zaudēšana meitasuzņēmumā pārskata periodā

19. Uzņēmums atklāj informāciju par guvumiem vai zaudējumiem, ja tādi ir, ko aprēķina saskaņā ar 10. SFPS 25. punktu, un:
- a) šādu guvumu vai zaudējumu daļu, ko attiecina uz bijušā meitasuzņēmumā paturēta ieguldījuma novērtēšanu tā patiesajā vērtībā kontroles zaudēšanas datumā;
- b) rindas posteņi (posteņiem) peļņā vai zaudējumos, kuros atzīst guvumus vai zaudējumus (ja tos neuzrāda atsevišķi).

LĪDZDALĪBA KOPĪGĀS STRUKTŪRĀS UN ASOCIĒTOS UZŅĒMUMOS

20. Uzņēmums atklāj informāciju, kas tā finanšu pārskatu lietotājiem ļauj novērtēt:

- a) **tā līdzdalības kopīgās struktūrās un asociētos uzņēmumos veidu, apmēru un finansiālo ietekmi, tostarp vienošanās dokumenta ar citiem ieguldītājiem, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme kopīgās struktūrās un asociētos uzņēmumos, veidu un ietekmi (21. un 22. punkts);**
- b) **to risku veidu, kuri saistīti ar uzņēmuma līdzdalību kopuzņēmumos un asociētos uzņēmumos (23. punkts), kā arī izmaiņas tajos.**

Uzņēmuma līdzdalības kopīgās struktūrās un asociētos uzņēmumos veids, apmērs un finansiālā ietekme

21. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:

- a) attiecībā uz katru kopīgo struktūru un asociēto uzņēmumu, kas ir nozīmīgs pārskatu sniedzējam uzņēmumam:
- i) kopīgās struktūras vai asociētā uzņēmuma nosaukumu;
- ii) uzņēmuma attiecību veidu ar kopīgo struktūru vai asociēto uzņēmumu (piem., raksturojot kopīgās struktūras vai asociētā uzņēmuma darbības veidu un vai šāda darbība ir stratēģiski nozīmīga uzņēmuma darbībai);
- iii) kopīgās struktūras vai asociētā uzņēmuma galveno uzņēmējdarbības vietu (un atbilstošā gadījumā reģistrācijas valsti, ja tā atšķiras no galvenās uzņēmējdarbības vietas);
- iv) uzņēmuma īpašumā esošās tam piederošās daļas vai dalības daļas īpatsvaru un tā īpašumā esošo balsstiesību īpatsvaru (atbilstošā gadījumā), ja tas atšķiras;
- b) attiecībā uz katru kopuzņēmumu un asociēto uzņēmumu, kas ir nozīmīgs pārskatus sniedzējam uzņēmumam:
- i) vai ieguldījums kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā tiek novērtēts saskaņā ar pašu kapitāla metodi vai tā patiesajā vērtībā;
- ii) kopsavilkuma finanšu informāciju par kopuzņēmumu vai asociēto uzņēmumu, kā noteikts B12 un B13 punktā;
- iii) ja kopuzņēmums vai asociētais uzņēmums tiek uzskaitīts saskaņā ar pašu kapitāla metodi, ieguldījuma kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā patieso vērtību, ja ieguldījumam ir kotēta tirgus cena;

c) finanšu informāciju (kā noteikts B16 punktā) par uzņēmuma ieguldījumiem kopuzņēmumos un asociētos uzņēmumos, kuri vieni paši nav nozīmīgi:

i) apkopotā veidā par visiem kopuzņēmumiem, kuri vieni paši nav nozīmīgi, un atsevišķi;

ii) apkopotā veidā par visiem asociētajiem uzņēmumiem, kuri vieni paši nav nozīmīgi.

22. Uzņēmums arī atklāj šādu informāciju:

a) tādu būtisku ierobežojumu veidu un apmēru (piem., kas rodas saistībā ar aizņēmuma līgumiem, regulatīvajām prasībām vai vienošanos starp ieguldītājiem, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā), kuri ir saistīti ar kopuzņēmumu vai asociēto uzņēmumu spēju nodot līdzekļus uzņēmumam naudas dividenžu veidā vai atmaksāt uzņēmuma veiktus aizdevumus vai avansus;

b) ja kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma finanšu pārskati, ko izmanto, piemērojot pašu kapitāla metodi, sagatavoti datumā vai par periodu, kas atšķiras no uzņēmuma finanšu pārskatu datuma vai perioda:

i) kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma finanšu pārskatu aptvertā pārskata perioda beigu datumu;

ii) iemeslu, kādēļ izmantots cits datums vai periods;

c) kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma neatzīto zaudējumu daļu gan pārskata periodā, gan kumulatīvi, ja uzņēmums vairs neatzīst savu daļu kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma zaudējumus, piemērojot pašu kapitāla metodi.

Riski, kas saistīti ar uzņēmuma līdzdalību kopuzņēmumos un asociētos uzņēmumos

23. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) savas saistības attiecībā uz saviem kopuzņēmumiem tas uzrāda atsevišķi no citu saistību summas, kā norādīts B18–B20 punktā;

b) saskaņā ar 37. SGS „Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi”, izņemot gadījumus, kad zaudējumu iespējamība ir maz ticama, iespējamās saistības, kas uzņēmumam radušās saistībā ar līdzdalību kopuzņēmumos vai asociētos uzņēmumos (tostarp tā daļu iespējamajās saistībās, kas tam radušās kopīgi ar citiem ieguldītājiem, kam ir kopīga kontrole vai būtiska ietekme kopuzņēmumos vai asociētajos uzņēmumos), tas uzrāda atsevišķi no citu iespējamo saistību summas.

LĪDZDALĪBA NEKONSOLIDĒTOS STRUKTURĒTOS UZŅĒMUMOS

24. Uzņēmums atklāj informāciju, kas tā finanšu pārskatu lietotājiem ļauj:

a) saprast tā līdzdalības veidu un apmēru nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos (26.–28. punkts);

b) novērtēt to risku veidu, kuri saistīti ar uzņēmuma līdzdalību nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos (29.–31. punkts), kā arī izmaiņas tajos.

25. Šī standarta 24. punkta b) apakšpunktā minētajā informācijā iekļauta informācija par risku, ko uzņēmumam radījusi iesaistīšanās darbībās ar nekonsolidētiem strukturētiem uzņēmumiem iepriekšējos periodos (piem., kā strukturēta uzņēmuma sponsoram), pat ja pārskata datumā tam vairs nav vienošanās dokumentā noteikta iesaistīšanās darbībās ar strukturēto uzņēmumu.

Līdzdalības veids

26. Uzņēmums atklāj kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par savu līdzdalību nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos, tostarp ne tikai, bet arī informāciju par strukturētā uzņēmuma veidu, mērķi, lielumu, darbību un finansējumu.

27. Ja uzņēmums sponsorējis nekonsolidētu strukturētu uzņēmumu, par kuru tas nesniedz attiecīgo informāciju saskaņā ar 29. punkta prasībām (piem., tāpēc, ka pārskata datumā tam nav līdzdalības šajā uzņēmumā), uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) kā tas noteicis, kādu strukturētu uzņēmumu tas sponsorējis;

b) ienākumu no šādiem strukturētiem uzņēmumiem pārskata periodā, tostarp aprakstu par uzrādīto ienākumu veidiem;

- c) visu to aktīvu uzskaites vērtību (nodošanas laikā), kuri nodoti šādiem strukturētiem uzņēmumiem pārskata periodā.
28. Uzņēmums sniedz 27. punkta b) un c) apakšpunktā noteikto informāciju tabulas veidā, ja vien cits formāts nav atbilstīgāks, un iedala sponsorēšanas darbības attiecīgās kategorijās (sk. B2–B6 punktu).

Risku veids

29. Uzņēmums atklāj tabulā šādu kopsavilkuma informāciju, ja vien cits formāts nav atbilstīgāks:
- a) to finanšu pārskatos atzīto aktīvu un saistību uzskaites vērtību, kuri attiecas uz tā līdzdalību nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos;
- b) rindas posteņus finansiālā stāvokļa pārskatā, kurā atzīti minētie aktīvi un saistības;
- c) summu, kura vislabāk rāda uzņēmuma maksimālo pakļautību zaudējumiem, kurus rada tā līdzdalība nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos, tostarp informāciju par to, kā tas nosaka maksimālo pakļautību zaudējumiem. Ja uzņēmums nevar kvantitatīvi izteikt maksimālo pakļautību zaudējumiem, kurus rada tā līdzdalība nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos, tas atklāj šo faktu un iemeslus;
- d) salīdzinājumu starp to aktīvu un saistību uzskaites vērtībām, kuri ir saistīti ar uzņēmuma līdzdalību nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos, un uzņēmuma maksimālo pakļautību zaudējumiem saistībā ar šādiem uzņēmumiem.
30. Ja pārskata periodā uzņēmums sniedzis finansiālu vai citādu atbalstu nekonsolidētam strukturētam uzņēmumam, kurā tam iepriekš bijusi vai patlaban ir līdzdalība (piem., pērk strukturētā uzņēmuma aktīvus vai emitētos finanšu instrumentus), pat ja tam nav vienošanās dokumentā noteikta pienākuma to darīt, uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- a) sniegtā atbalsta veidu un apmēru, tostarp situācijas, kurās uzņēmums palīdzējis strukturētajam uzņēmumam iegūt finansiālu atbalstu;
- b) iemeslus atbalsta sniegšanai.
31. Uzņēmums atklāj savus kārtējos nodomus sniegt finansiālu vai citādu atbalstu nekonsolidētam strukturētam uzņēmumam, tostarp nodomus palīdzēt strukturētam uzņēmumam iegūt finansiālu atbalstu.

A pielikums

Terminu definīcijas

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa.

Ienākums no strukturēta uzņēmuma

Šā SFPS nolūkā ienākums no **strukturēta uzņēmuma** sevī ietver ne tikai, bet arī regulāras un vienreizējas maksas, procentus un dividendes, guvumus vai zaudējumus, kas rodas, atkārtoti novērtējot vai pārtraucot atzīt līdzdalību strukturētos uzņēmumos, un guvumus vai zaudējumus, kas rodas, nododot aktīvus un saistības strukturētam uzņēmumam.

Līdzdalība citā uzņēmumā

Šā SFPS nolūkā līdzdalība citā uzņēmumā nozīmē vienošanās dokumentā vai citā dokumentā noteiktu iesaistīšanos darbībās ar citu uzņēmumu, kuras rezultātā uzņēmums ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem, ko rada cita uzņēmuma darbības rezultāti. Līdzdalību citā uzņēmumā apliecina ne tikai, bet arī piederoši kapitāla vai parāda instrumenti un cita veida iesaistīšanās, piem., finansējuma, likviditātes atbalsta, kredīta kvalitātes uzlabošana un garantiju nodrošināšana. Tā nozīmē veidu, kādā uzņēmumam ir kontrole, kopīga kontrole vai būtiska ietekme citā uzņēmumā. Uzņēmumam nav obligāti jābūt līdzdalībai citā uzņēmumā tikai tādēļ, ka pastāv parastas klienta un piegādātāja attiecības.

Standarta B7–B9 punktā iekļauta papildinformācija par līdzdalību citos uzņēmumos.

10. SFPS B55–B57 punktā paskaidrots mainīgu ieņēmumu jēdziens.

strukturēts uzņēmums

Uzņēmums, kas veidots tā, ka balsstiesības vai līdzīgas tiesības nav domnējošais faktors, pieņemot lēmumu par to, kas kontrolē uzņēmumu, piem., balsstiesības attiecas tikai uz administratīviem uzdevumiem, un nozīmīgas darbības tiek virzītas, sagatavojot vienošanās dokumentu.

Standarta B22–B24 punktā noteikta papildinformācija par strukturētiem uzņēmumiem.

Šādi termini definēti 27. SGS (grozīts 2011. gadā), 28. SGS (grozīts 2011. gadā) 10. SFPS un 11. SFPS „Kopīgas struktūras”, un šajā SFPS tie izmantoti minēto standartu nozīmē:

- asociēts uzņēmums;
- konsolidētie finanšu pārskati;
- uzņēmuma kontrole;
- pašu kapitāla metode;
- koncerns;
- kopīga struktūra;
- kopīga kontrole;
- kopīga darbība;
- kopuzņēmums;
- nekontrolējoša līdzdalība;
- mātesuzņēmums;
- aizsargājošas tiesības;
- nozīmīgas darbības;
- atsevišķi finanšu pārskati;
- atsevišķa instrumentsabiedrība;
- būtiska ietekme;
- meitasuzņēmums.

*B pielikums***Norādes par piemērošanu**

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa. Tajā raksturota 1.–31. punkta piemērošana, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām

B1 Šajā pielikumā dotie piemēri raksturo hipotētiskas situācijas. Kaut gan daži piemēru aspekti faktiski var pastāvēt, piemērojot 12. SFPS, jāvērtē visi būtiskie faktisko situāciju fakti un apstākļi.

INFORMĀCIJAS APKOPOŠANA (4. PUNKTS)

B2 Ņemot vērā apstākļus, uzņēmums pieņem lēmumu, cik sīku informāciju tas sniedz, lai nodrošinātu lietotājiem nepieciešamo informāciju, kādā mērā tas uzsver dažādos prasību aspektus un kā apkopo informāciju. Jāatrod līdzsvars starp pārmērīgi sīkas informācijas iekļaušanu finanšu pārskatos, jo tā nepalīdz finanšu pārskatu lietotājiem, un pārmērīgu informācijas apkopošanu, jo tā padara informāciju nesaprotamu.

B3 Uzņēmums var apkopot informāciju, ko tas atklāj saskaņā ar šo SFPS, par līdzdalību līdzīgos uzņēmumos, ja apkopšana atbilst informācijas atklāšanas mērķim un B4 punktā noteiktajām prasībām un sniegtā informācija ir saprotama. Uzņēmums atklāj, kā tas apkopojis informāciju par līdzdalību līdzīgos uzņēmumos.

B4 Uzņēmums atsevišķi uzrāda informāciju par savu līdzdalību:

- a) meitasuzņēmumos;
- b) kopuzņēmumos;

- c) kopīgās darbībās;
 - d) asociētos uzņēmumos;
 - e) nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos.
- B5 Nosakot, vai informācija ir apkopojama, uzņēmums ņem vērā kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par dažādām risku un ieņēmumu pazīmēm katrā tādā uzņēmumā, kuru tas apsver iekļaut apkopotajā informācijā, un katra šāda uzņēmuma būtiskumu pārskatus sniedzējam uzņēmumam. Uzņēmums uzrāda atklājamo informāciju tā, lai finanšu pārskatu lietotājiem nepārprotami paskaidrotu savas līdzdalības veidu un apmēru šādos citos uzņēmumos.
- B6 Piemēram, var būt atbilstīgi apkopot informāciju šādos līmeņos B4 punktā noteikto uzņēmumu kategoriju ietvaros:
- a) pēc uzņēmumu darbības veida (piem., uzņēmums, kas nodarbojas ar pētniecību un izstrādi, uzņēmums, kas nodarbojas ar atjaunojamo kredītkaršu parādu vērtspapīrošanu);
 - b) pēc nozares iedalījuma;
 - c) pēc ģeogrāfiskā iedalījuma (piem., valsts vai reģiona).

LĪDZDALĪBA CITOS UZŅĒMUMOS

- B7 Līdzdalība citos uzņēmumos nozīmē vienošanās dokumentā un citā dokumentā noteiktu iesaistīšanos darbībās ar citu uzņēmumu, kuras rezultātā pārskatus sniedzējs uzņēmums ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no cita uzņēmuma darbības. Ja pārskatus sniedzējs uzņēmums ņem vērā cita uzņēmuma izveidošanas nolūku un veidu, tam var būt vieglāk novērtēt, vai tam ir līdzdalība šādā uzņēmumā un vai tam attiecīgi jāatklāj informācija saskaņā ar šo SFPS. Novērtējumā iekļauj apsvērumus attiecībā uz riskiem, kādus cits uzņēmums paredz radīt, un riskiem, kādus cits uzņēmums paredz nodot pārskatus sniedzējam uzņēmumam un citām personām.
- B8 Pārskatus sniedzējs uzņēmums parasti ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no cita uzņēmuma darbības, jo tā īpašumā ir instrumenti (piem., kapitāla vai parāda finanšu instrumenti, ko emitējis cits uzņēmums) vai tas citādi iesaistās darbībās ar citu uzņēmumu tā, ka ieņēmumu mainīgums tiek kompensēts. Piemēram, pieņem, ka strukturētā uzņēmumam ir aizdevumu portfelis. Strukturētais uzņēmums no cita uzņēmuma (pārskatus sniedzēja uzņēmuma) iegādājas kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu, lai pasargātu sevi pret saistību nepildīšanu attiecībā uz aizdevumu procentu un pamatsummas maksājumiem. Pārskatus sniedzējs uzņēmums iesaistās darbībās ar strukturēto uzņēmumu, tādējādi tas ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem no šāda uzņēmuma darbības, jo kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas darījums kompensē strukturētā uzņēmuma mainīgos ieņēmumus.
- B9 Daži instrumenti veidoti tā, ka risks no pārskatu sniedzēja uzņēmuma tiek nodots citam uzņēmumam. Šādi instrumenti rada mainīgus ieņēmumus citam uzņēmumam, bet parasti tie nepakļauj pārskatu sniedzēju uzņēmumu mainīgiem ieņēmumiem no cita uzņēmuma darbības. Piemēram, pieņem, ka tiek izveidots strukturēts uzņēmums, lai nodrošinātu ieguldīšanas iespējas ieguldītājiem, kuri vēlas pozīciju ar Z uzņēmuma kredītrisku (Z uzņēmums nav saistīts ne ar vienu strukturā iesaistītu personu). Strukturētais uzņēmums iegūst finansējumu, emitējot šiem ieguldītājiem parādzīmes, kas ir saistītas ar Z uzņēmuma kredītrisku (ar kredītu saistītas parādzīmes), un tas iegulda ieņēmumus bezriskā finanšu aktīvu portfelī. Strukturētais uzņēmums iegādājas pozīciju ar Z uzņēmuma kredītrisku, noslēdzot kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu ar mijmaiņas darījumā iesaistītu partneri. Saskaņā ar kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu Z uzņēmuma kredītrisks tiek nodots strukturētajam uzņēmumam apmaiņā pret maksu, ko veic mijmaiņas darījumā iesaistītais partneris. Ieguldītāji, kas veikuši ieguldījumu strukturētajā uzņēmumā, saņem lielākus ieņēmumus, kuri atspoguļo gan strukturētā uzņēmuma ieņēmumus no aktīvu portfeļa, gan maksu par kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu. Tā kā mijmaiņas darījuma partneris neiesaistās darbībās ar strukturēto uzņēmumu, tas nav pakļauts mainīgajiem ieņēmumiem no strukturētā uzņēmuma darbības, jo saskaņā ar kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu mainīgie ieņēmumi tiek nodoti strukturētajam uzņēmumam un netiek kompensēti strukturētā uzņēmuma mainīgie ieņēmumi.

KOPSAVILKUMA FINANŠU INFORMĀCIJA PAR MEITASUZŅĒMUMIEM, KOPUZŅĒMUMIEM UN ASOCIĒTIEM UZŅĒMUMIEM (12. UN 21. PUNKTS)

- B10 Attiecībā uz katru meitasuzņēmumu, kurā ir nekontrolējoša līdzdalība, kura ir būtiska pārskatu sniedzējam uzņēmumam, uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- a) dividendes, kas tiek maksātas nekontrolējošajai līdzdalībai;
 - b) kopsavilkuma finanšu informāciju par meitasuzņēmuma aktīviem, saistībām, peļņu vai zaudējumiem un naudas plūsmām, kas ļauj lietotājiem saprast daļu, kāda ir nekontrolējošās līdzdalības daļa koncerna darbībā un naudas plūsmās. Šādā informācijā var ietvert ne tikai, bet arī, piem., īstermiņa aktīvus, ilgtermiņa aktīvus, īstermiņa saistības, ilgtermiņa saistības, ieņēmumus, peļņu vai zaudējumus un kopējos vispārējos ienākumus.

B11 Standarta B10 punkta b) apakšpunktā noteiktā kopsavilkuma finanšu informācija ir summas pirms izslēgšanas, ko veic starp vairākām sabiedrībām.

B12 Attiecībā uz katru kopuzņēmumu un asociēto uzņēmumu, kas ir būtiska pārskatu sniedzējam uzņēmumam, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

- a) dividendes, kas saņemtas no kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma;
- b) kopsavilkuma finanšu informāciju par kopuzņēmumu vai asociēto uzņēmumu (sk. B14 un B15 punktu), ietverot ne tikai, bet arī:
 - i) īstermiņa aktīvus;
 - ii) ilgtermiņa aktīvus;
 - iii) īstermiņa saistības;
 - iv) ilgtermiņa saistības;
 - v) ieņēmumus;
 - vi) peļņu vai zaudējumus no turpināmām darbībām;
 - vii) peļņu vai zaudējumus pēc nodokļu nomaksas no pārtrauktām darbībām;
 - viii) citus vispārējus ienākumus;
 - ix) kopējos vispārējos ienākumus.

B13 Papildus B12 punktā noteiktajai kopsavilkuma finanšu informācijai uzņēmums par katru kopuzņēmumu, kas ir nozīmīgs pārskatu sniedzējam uzņēmumam, atklāj šādas summas:

- a) naudu un naudas ekvivalentus, kas ietverti B12 punkta b) apakšpunkta i) daļā;
- b) īstermiņa finanšu saistības (izņemot tirdzniecības un citus parākus kreditoriem un uzkrājumus), kas ietvertas B12 punkta b) apakšpunkta iii) daļā;
- c) ilgtermiņa finanšu saistības (izņemot tirdzniecības un citus parākus kreditoriem un uzkrājumus), kas ietvertas B12 punkta b) apakšpunkta iv) daļā;
- d) nolietojumu un amortizāciju;
- e) procentu ienākumus;
- f) procentu izdevumus;
- g) ienākuma nodokļa izdevumus vai ienākumus.

B14 Kopsavilkuma finanšu informācija, ko uzrāda saskaņā ar B12 un B13 punktu, nozīmē summas, kas ietvertas kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma SFPS finanšu pārskatos (nevis uzņēmuma daļu šādās summās). Ja uzņēmums uzskaita savu līdzdalību kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā, izmantojot pašu kapitāla metodi:

- a) summas, kas iekļautas kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma SFPS finanšu pārskatos, tiek koriģētas, lai atspoguļotu korekcijas, ko uzņēmums veicis, izmantojot pašu kapitāla metodi, piem., patiesās vērtības korekcijas, ko tas veicis iegādes laikā, un korekcijas saistībā ar atšķirīgām grāmatvedības politikām;
- b) uzņēmums nodrošina, ka uzrādītā kopsavilkuma finanšu informācija un tā līdzdalības uzskaites vērtība kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā ir saskaņota.

B15 Uzņēmums var uzrādīt B12 un B13 punktā noteikto kopsavilkuma finanšu informāciju, pamatojoties uz kopuzņēmuma vai asociētā uzņēmuma finanšu pārskatiem, ja:

- a) uzņēmums novērtē savu līdzdalību kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā patiesajā vērtībā saskaņā ar 28. SGS (grozīts 2011. gadā);
- b) kopuzņēmums vai asociētais uzņēmums nesagatavo SFPS finanšu pārskatus un pārskatu sagatavošana, pamatojoties uz SFPS, būtu neiespējama vai radītu nepieņemamas izmaksas.

Šādā gadījumā uzņēmums atklāj kopsavilkuma finanšu informācijas sagatavošanas pamatu.

B16 Uzņēmums atklāj apkopotu informāciju par to uzskaites vērtību līdzdalībai kopuzņēmumos vai asociētos uzņēmumos, kas paši par sevi nav būtiski, kuru uzskaita saskaņā ar pašu kapitāla metodi. Tāpat uzņēmums atsevišķi atklāj apkopotas summas par savu daļu šādu kopuzņēmumu vai asociēto uzņēmumu:

- a) peļņā vai zaudējumos no turpināmām darbībām;
- b) peļņā vai zaudējumos pēc nodokļu nomaksas no pārtrauktām darbībām;
- c) citos vispārējos ienākumos;
- d) kopējos vispārējos ienākumos.

Uzņēmums atsevišķi atklāj informāciju par kopuzņēmumiem un par asociētiem uzņēmumiem.

B17 Ja uzņēmuma līdzdalība meitasuzņēmumā, kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā (vai tā līdzdalības daļa kopuzņēmumā vai asociētā uzņēmumā) tiek klasificēta kā turēta pārdošanai saskaņā ar 5. SFPS „Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības”, uzņēmumam nav jāatklāj kopsavilkuma finanšu informācija par šādu meitasuzņēmumu, kopuzņēmumu vai asociēto uzņēmumu saskaņā ar B10–B16 punktu.

APŅĒMŠANĀS SAISTĪBĀ AR KOPUZŅĒMUMIEM (23. PUNKTA A) APAKŠPUNKTS)

B18 Uzņēmums atklāj kopējo summu saistībā ar apņemšanos, ko tas uzņēmis, bet nav atzinis pārskata datumā (tostarp savu daļu, kopīgi apņemoties ar citiem ieguldītājiem, kam ir kopīga kontrole kopuzņēmumā), un kas ir saistītas ar tā līdzdalību kopuzņēmumos. Apņemšanās var radīt naudas vai citu resursu aizplūdi nākotnē.

B19 Neatzītas apņemšanās, kas var radīt naudas vai citu resursu aizplūdi nākotnē, sevī ietver:

- a) neatzītas apņemšanās ieguldīt finansējumu vai resursus, ko rada, piem.:
 - i) kopuzņēmuma vienošanās dokumenti par izveidi vai iegādi (saskaņā ar kuriem uzņēmums, piem., iegulda līdzekļus noteiktā periodā);
 - ii) kapitālietilpīgi projekti, kuros iesaistās kopuzņēmums;
 - iii) beznosacījuma saistības pirkt, kas sevī ietver tādu iekārtu, inventāra vai pakalpojumu nodrošināšanu, ko uzņēmums apņēmis pirkt no kopuzņēmuma vai kopuzņēmuma vārdā;
 - iv) neatzītas apņemšanās nodrošināt aizdevumus vai citādu finansiālu atbalstu kopuzņēmumam;
 - v) neatzītas apņemšanās ieguldīt kopuzņēmumā resursus, piem., aktīvus vai pakalpojumus;
 - vi) citas neanulējamas neatzītas apņemšanās saistībā ar kopuzņēmumu;
- b) neatzītas apņemšanās iegādāties citai personai piederošu daļu kopuzņēmumā (vai daļu no piederošas daļas), ja nākotnē īstenosies vai neīstenosies kāds notikums.

B20 Standarta B18 un B19 punktā minētās prasības un piemēri rāda dažus piemērus saistībā ar informācijas atklāšanu, kas noteikta 24. SGS „Informācijas atklāšana par saistītajām pusēm” 18. punktā.

LĪDZDALĪBA NEKONSOLIDĒTOS STRUKTURĒTOS UZŅĒMUMOS (24.–31. PUNKTS)

Strukturēti uzņēmumi

B21 Strukturēts uzņēmums ir uzņēmums, kas veidots tā, ka balsstiesības vai līdzīgas tiesības nav dominējošais faktors, pieņemot lēmumu par to, kas kontrolē uzņēmumu, piem., balsstiesības attiecas tikai uz administratīviem uzdevumiem, un nozīmīgas darbības tiek noteiktas, sagatavojot vienošanās dokumentus.

B22 Strukturētam uzņēmumam bieži ir šādas pazīmes (vairākas vai visas):

- a) ierobežota darbība;
- b) šaurs, labi definēts mērķis, piem., īstenot no nodokļu viedokļa efektīvu nomu, veikt pētniecības un izstrādes darbību, nodrošināt kapitāla vai finansējuma avotu uzņēmumam vai nodrošināt ieguldītājiem iespējas ieguldīt, nododot ar šādu strukturētu uzņēmumu aktīviem saistītos riskus ieguldītājiem;
- c) nepietiekams pašu kapitāls, lai strukturēts uzņēmums varētu finansēt savu darbu bez subordinēta finansiāla atbalsta;
- d) finansējums ieguldītājiem vairāku līgumiski saistītu instrumentu veidā, kas rada kredītriska vai citu risku koncentrāciju (laidienus).

B23 Piem., uzņēmumi, kurus uzskata par strukturētiem uzņēmumiem, ir ne tikai, bet arī:

- a) vērtspāpīrošanas instrumentsabiedrības;
- b) ar aktīviem nodrošināta finansējuma uzņēmumi;
- c) daži ieguldījumu fondi.

B24 Uzņēmums, kuru kontrolē, izmantojot balsstiesības, nav strukturēts uzņēmums tikai tāpēc, ka tas, piem., pēc restrukturizācijas saņem finansējumu no trešām personām.

To risku veidi, ko rada līdzdalība nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos (29.–31. punkts)

B25 Papildus 29.–31. punktā prasītajai informācijai uzņēmumam jāatklāj papildinformācija, kas nepieciešama 24. punkta b) apakšpunktā noteiktā informācijas atklāšanas mērķa sasniegšanai.

B26 Papildinformācija, kas atkarībā no apstākļiem var būt nozīmīga, novērtējot riskus, kādiem uzņēmums pakļauts saistībā ar līdzdalību nekonsolidētā strukturētā uzņēmumā, ir, piem.:

- a) vienošanās noteikumi, saskaņā ar kuriem uzņēmumam var būt jānodrošina finansiāls atbalsts nekonsolidētam strukturētam uzņēmumam (piem., vienošanās nodrošināt likviditāti vai kredītvērtējuma sliekšņi, kas saistīti ar pienākumu pirkt strukturēta uzņēmuma aktīvus vai nodrošināt finansiālu atbalstu), tostarp:
 - i) apraksts par notikumiem vai apstākļiem, kuru dēļ pārskatus sniedzējam uzņēmumam var rasties zaudējumi;
 - ii) vai pastāv noteikumi, kuri ierobežotu saistības;
 - iii) vai ir personas, kas nodrošina finansiālu atbalstu, un, ja tādas personas ir, kā pārskatu sniedzēja uzņēmuma saistības tiek ierindotas attiecībā pret šādu personu saistībām;
- b) zaudējumi, kas uzņēmumam rodas pārskata periodā un attiecas uz uzņēmuma līdzdalību nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos;
- c) ienākuma veidi, ko uzņēmums saņem pārskata periodā no savas līdzdalības nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos;

- d) vai uzņēmumam jākompensē nekonsolidēta strukturēta uzņēmuma zaudējumi, pirms to dara citas personas, kāda ir šādu zaudējumu maksimālā robeža uzņēmumam, kā tiek ierindoti potenciālie zaudējumi (ja tas ir svarīgi) un kādas ir summas, ko sedz personas, kuru līdzdalība tiek ierindota zemāk nekā uzņēmuma līdzdalība nekonsolidētajā strukturētajā uzņēmumā;
- e) informācija par vienošanos nodrošināt likviditāti, garantijām vai citādu apņemšanos ar trešām personām, kas var ietekmēt uzņēmuma līdzdalības patieso vērtību nekonsolidētos strukturētos uzņēmumos vai riskus saistībā ar šādu līdzdalību;
- f) grūtības, ar kādām saskāries nekonsolidēts strukturēts uzņēmums, finansējot savu darbību pārskata periodā;
- g) attiecībā uz nekonsolidēta strukturēta uzņēmuma finansējumu — finansējuma formas (piem., komerciāli vērtspapīri vai vidēja termiņa parādzīmes) un to vidējais svērtais termiņš. Šāda informācija var ietvert nekonsolidēta strukturēta uzņēmuma aktīvu un finansējuma dzēšanas termiņa analīzi, ja strukturētajam uzņēmumam ir ilgāka termiņa aktīvi, kurus sedz īsāka termiņa finansējums.

C pielikums

Spēkā stāšanās datums un pāreja

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJA

- C1 Uzņēmums piemēro šo SFPS pārskata periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. To drīkst piemērot arī pirms šī datuma.
- C2 Uzņēmumi tiek aicināti sniegt šajā SFPS prasīto informāciju pirms pārskata perioda, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Atklājot daļu no šajā SFPS pieprasītās informācijas, uzņēmumam nav pienākuma agrāk nodrošināt atbilstību visām šī SFPS prasībām vai piemērot 10. SFPS, 11. SFPS, 27. SGS (grozīts 2011. gadā) un 28. SGS (grozīts 2011. gadā).

ATSAUCES UZ 9. SFPS

- C3 Ja uzņēmums piemēro šo SFPS, bet vēl nepiemēro 9. SFPS, ikviena atsauce uz 9. SFPS jāsaprot kā atsauce uz 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”.

D pielikums

Grozījumi citos SFPS

Šajā pielikumā noteikti grozījumi citos SFPS, kurus noteica valdes izdots 12. SFPS. Uzņēmums piemēro grozījumus pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Ja uzņēmums piemēro 12. SFPS pirms norādītā datuma, tas piemēro grozījumus, sākot no tā paša agrākā perioda. Grozījumi punktos norādīti, jauno tekstu pasvītrojot un dzēsto tekstu pārsvītrojot.

1. SGS. Finanšu pārskatu sniegšana

D1 Standarta 119. un 124. punktu groza šādi un pievieno šādu 139H punktu:

- 119. [...] Piemērs ir informācijas atklāšana par to, vai uzņēmums ieguldījuma īpašumam piemēro patiesās vērtības vai izmaksu modeli (sk. 40. SGS „Ieguldījuma īpašums”). Daži SFPS sevišķi pieprasa atklāt informāciju par konkrētām grāmatvedības politikām, ieskaitot izvēles, kuras ir izdarījusi vadība, izvēloties dažādas pieļaujamās politikas. [...]
- 124. Saskaņā ar 122. punktu sniegtā informācija tiek pieprasīta arī citu SFPS kontekstā. Piemēram, 12. SFPS „Informācijas atklāšana par līdzdalību citos uzņēmumos” pieprasa uzņēmumam atklāt informāciju par vērtējumiem, ko tas izmantojis, nosakot, vai tas kontrolē citu uzņēmumu. [...] 40. SGS pieprasa [...]
- 139.H Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. un 12. SFPS tiek grozīts 4., 119., 123. un 124. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10. un 12. SFPS.

24. SGS. Informācijas atklāšana par saistītajām pusēm

D2 Standarta 15. punktu groza šādi un pievieno šādu 28A punktu:

- 15. Prasība atklāt informāciju par saistīto pušu attiecībām starp mātesuzņēmumu un tā meitasuzņēmumiem papildina 27. SGS un 12. SFPS „Informācijas atklāšana par līdzdalību citos uzņēmumos” noteikto prasību atklāt informāciju.
- 28.A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 10. SFPS, 11. SFPS „Kopīgas struktūras” un 12. SFPS tiek grozīts 3. un 9. punkts, 11. punkta b) apakšpunkts, 15. punkts, 19. punkta b) un e) apakšpunkts un 25. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 10., 11. un 12. SFPS.

27. STARPTAUTISKAIS GRĀMATVEDĪBAS STANDARTS

Atsevišķie finanšu pārskati

MĒRĶIS

- 1 Šā standarta mērķis ir noteikt grāmatvedības uzskaites un informācijas sniegšanas prasības par ieguldījumiem meitasuzņēmumos, kopuzņēmumos un asociētajos uzņēmumos, ja uzņēmums sagatavo atsevišķus finanšu pārskatus.

DARBĪBAS JOMA

- 2 Šo standartu piemēro, uzskaitot ieguldījumus meitasuzņēmumos, kopuzņēmumos un asociētos uzņēmumos, ja uzņēmums izvēlas vai valsts normatīvie akti tam pieprasa sniegt atsevišķus finanšu pārskatus.
- 3 Šis standarts nenosaka, kuriem uzņēmumiem jā sagatavo atsevišķi finanšu pārskati. Tas attiecas uz gadījumiem, kad uzņēmums sagatavo atsevišķus finanšu pārskatus, kas atbilst starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

DEFINĪCIJAS

- 4 Šajā standartā lietoto terminu nozīme ir šāda:

Konsolidētie finanšu pārskati ir koncerna finanšu pārskati, kuros gan mātesuzņēmuma, gan tā meitasuzņēmumu aktīvu, saistību, pašu kapitāla, ienākumu, izdevumu un naudas plūsmu datus sniedz vienas saimnieciskās vienības finanšu pārskatā.

Atsevišķie finanšu pārskati ir tie, kurus iesniedz mātesuzņēmums (t. i., ieguldītājs, kas kontrolē meitasuzņēmumu) vai ieguldītājs, kuram ir kopīga kontrole pār vai būtiska ietekme uz ieguldījumu saņēmēju, kurā ieguldījumi tiek uzskaitīti izmaksu vērtībā saskaņā ar 9. SFPS "Finanšu instrumenti".

- 5 Turpmākie termini ir definēti 10. SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati" pielikumā A, 11. SFPS "Kopīgas vienošanās" pielikumā A un 28. SGS "Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos" 3. punktā:

- asociētais uzņēmums
- ieguldījumu saņēmēja kontrole
- koncerns
- kopīga kontrole
- kopuzņēmums
- kopuzņēmuma dalībnieks
- mātesuzņēmums
- būtiska ietekme
- meitasuzņēmums.

- 6 Atsevišķie finanšu pārskati ir tie, kurus iesniedz papildus konsolidētajiem finanšu pārskatiem vai papildus finanšu pārskatiem, kuros ieguldījumi asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos ir uzskaitīti, lietojot pašu kapitāla metodi, izņemot 8. punktā minētajos gadījumos. Atsevišķie finanšu pārskati nav jāpievieno šiem finanšu pārskatiem.
- 7 Finanšu pārskati, kuros lietota pašu kapitāla metode, nav atsevišķi finanšu pārskati. Tāpat tāda uzņēmuma finanšu pārskati, kuram nav neviena meitasuzņēmuma, asociēta uzņēmuma vai kopuzņēmuma dalībnieka līdzdalības kopuzņēmumā, nav atsevišķi finanšu pārskati.
- 8 Uzņēmums, kurš saskaņā ar 10. SFPS 4. punkta a) apakšpunktu ir atbrīvots no konsolidācijas vai saskaņā ar 2011. gadā grozītā 28. SGS 17. punktu — no pašu kapitāla metodes lietošanas, var iesniegt atsevišķus finanšu pārskatus kā uzņēmuma vienīgos finanšu pārskatus.

ATSEVIŠĶO FINANŠU PĀRSKATU SAGATAVOŠANA

9 Atsevišķos finanšu pārskatus sagatavo saskaņā ar piemērojamiem SFPS, izņemot 10. punktā minētajos gadījumos.

10 Ja uzņēmums sagatavo atsevišķus finanšu pārskatus, tam jāuzskaita ieguldījumi meitasuzņēmumos, kopuzņēmumos un asociētajos uzņēmumos:

(a) izmaksu vērtībā vai

(b) saskaņā ar 9. SFPS.

Uzņēmumam tāda pati uzskaitē jāpiemēro katrai ieguldījumu kategorijai. Ieguldījumi, kas tiek uzskaitīti izmaksu vērtībā, jāuzskaita saskaņā ar 5. SFPS "Pārdošanai turēti neapgrozāmi aktīvi un pārtrauktas darbības", ja tie ir klasificēti kā turēti pārdošanai (vai ietverti atsavinātajā grupā, kura tiek klasificēta kā turēta pārdošanai). Šādā situācijā ieguldījumiem, kas tiek uzskaitīti saskaņā ar 9. SFPS, novērtēšana netiek mainīta.

11 Ja uzņēmums saskaņā ar 2011. gadā grozītā 28. SGS 18. punktu vēlas novērtēt savus ieguldījumus asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos to patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos atbilstīgi 9. SFPS, tas šos ieguldījumus tāpat uzskaita arī atsevišķajos finanšu pārskatos.

12 Uzņēmums atzīst dividendi no meitasuzņēmuma, kopuzņēmuma vai asociēta uzņēmuma peļņā vai zaudējumos atsevišķajos finanšu pārskatos, kad ir konstatētas tā tiesības saņemt dividendi.

13 Kad mātesuzņēmums reorganizē savu koncerna struktūru, nodibinot jaunu uzņēmumu kā savu mātesuzņēmumu tādā veidā, kas atbilst šādiem kritērijiem:

(a) jaunais mātesuzņēmums iegūst kontroli pār sākotnējo mātesuzņēmumu, emitējot pašu kapitāla instrumentus apmaiņā pret sākotnējā mātesuzņēmuma esošiem pašu kapitāla instrumentiem;

(b) jaunās grupas un sākotnējās grupas aktīvi un saistības ir tādas pašas tieši pirms un pēc reorganizācijas; kā arī

(c) sākotnējā mātesuzņēmuma īpašniekiem pirms reorganizācijas ir tāda pati absolūtā un relatīvā līdzdalība sākotnējās grupas un jaunās grupas neto aktīvos tieši pirms un pēc reorganizācijas,

un jaunais mātesuzņēmums atsevišķajos finanšu pārskatos uzskaita ieguldījumu sākotnējā mātesuzņēmumā saskaņā ar 10. punkta a) apakšpunktu, jaunais mātesuzņēmums novērtē izmaksas to pašu kapitāla posteņu daļas uzskaites vērtībā, kuri norādīti sākotnējā mātesuzņēmuma atsevišķajos finanšu pārskatos reorganizācijas datumā.

14 Līdzīgā veidā uzņēmums, kas nav mātesuzņēmums, varētu nodibināt jaunu uzņēmumu kā savu mātesuzņēmumu tādā veidā, kas atbilst 13. punktā noteiktajiem kritērijiem. Uz šādām reorganizācijām tāpat attiecas 13. punktā noteiktās prasības. Šādos gadījumos atsauces uz "sākotnējo mātesuzņēmumu" un "sākotnējo koncernu" ir uz "sākotnējo uzņēmumu".

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

15 Atklājot informāciju savos atsevišķajos finanšu pārskatos, uzņēmums piemēro visus piemērojamos SFPS, tostarp 16. un 17. punktā noteiktās prasības.

16 Ja mātesuzņēmums saskaņā ar 10. SFPS 4. punkta 4) apakšpunktu izvēlas nesagatavot konsolidētos finanšu pārskatus un to vietā sagatavo atsevišķus finanšu pārskatus, tas šajos atsevišķajos pārskatos atklāj:

(a) faktu, ka šie finanšu pārskati ir atsevišķie finanšu pārskati; ka tiek izmantots atbrīvojums no konsolidācijas; nosaukumu un galvenās darbības vietu (un reģistrācijas valsti, ja tā atšķiras) uzņēmumam, kura konsolidētie finanšu pārskati, kas atbilst starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, ir publiski pieejami; un adresi, kur šie konsolidētie finanšu pārskati iegūstami;

(b) būtiskus ieguldījumus meitasuzņēmumos, kopuzņēmumos un asociētajos uzņēmumos, norādot

(i) ieguldījumu saņēmēju nosaukumu,

- (ii) šo ieguldījumu saņēmēju galvenās darbības vietu (un reģistrācijas valsti, ja tā atšķiras),
 - (iii) tā līdzdalības daļu (un balsstiesību daļu, ja tā atšķiras) šajos ieguldījumu saņēmējos;
 - (c) b) apakšpunktā minēto ieguldījumu uzskaitē izmantotās metodes aprakstu.
- 17 Ja mātesuzņēmums (izņemot 16. punktā minētos) vai ieguldītājs, kuram ir kopīga kontrole pār vai būtiska ietekme uz ieguldījumu saņēmēju, sagatavo atsevišķus finanšu pārskatus, šis mātesuzņēmums vai ieguldītājs norāda tos saskaņā ar 10. SFPS, 11. SFPS un 2011. gada grozīto 28. SGS sagatavotos finanšu pārskatus, uz kuriem tie attiecas. Mātesuzņēmums vai ieguldītājs savā atsevišķajā finanšu pārskatā atklāj:
- (a) faktu, ka finanšu pārskati ir atsevišķie finanšu pārskati, un iemeslus, kādēļ šie pārskati tiek gatavoti, ja to nepieprasa likums;
 - (b) būtiskus ieguldījumus meitasuzņēmumos, kopuzņēmumos un asociētajos uzņēmumos, norādot
 - (i) ieguldījumu saņēmēju nosaukumu,
 - (ii) šo ieguldījumu saņēmēju galvenās darbības vietu (un reģistrācijas valsti, ja tā atšķiras),
 - (iii) tā līdzdalības daļu (un balsstiesību daļu, ja tā atšķiras) šajos ieguldījumu saņēmējos;
 - (c) b) apakšpunktā minēto ieguldījumu uzskaitē izmantotās metodes aprakstu.
- Šis mātesuzņēmums vai ieguldītājs arī norāda tos saskaņā ar 10. SFPS, 11. SFPS un 2011. gada grozīto 28. SGS sagatavotos finanšu pārskatus, uz kuriem tie attiecas.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJAS NOTEIKUMI

- 18 Uzņēmums šo standartu piemēro gada periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Ir atļauta agrāka piemērošana. Ja uzņēmums šo standartu piemēro agrāk, tas šo faktu atklāj un tajā pašā laikā piemēro arī 10. SFPS, 11. SFPS, 12. SFPS "Līdzdalības atklāšana citos uzņēmumos" un 2011. gada grozīto 28. SGS.

Atsauces uz 9. SFPS

- 19 Ja uzņēmums piemēro šo standartu, bet vēl nepiemēro 9. SFPS, jebkuru atsauci uz 9. SFPS lasa kā atsauci uz 39. SGS "Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana".

27. SGS (2008. GADS) ATSAUKŠANA

- 20 Šis standarts izstrādāts vienlaikus ar 10. SFPS. Kopā šie divi SFPS aizstāj 27. SGS "Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati" (grozīts 2008. gadā).

28. STARPTAUTISKAIS GRĀMATVEDĪBAS STANDARTS

Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos

MĒRĶIS

- 1 Šā standarta mērķis ir reglamentēt asociētajos uzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaiti un noteikt prasības pašu kapitāla metodes piemērošanai attiecībā uz ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos.

DARBĪBAS JOMA

- 2 Šo standartu piemēro visi uzņēmumi, kam ir kopīga kontrole pār vai būtiska ietekme uz ieguldījumu saņēmēju.

DEFINĪCIJAS

- 3 Šajā standartā lietoto terminu nozīme ir šāda.

Asociētais uzņēmums ir tāds uzņēmums, kas atrodas ieguldītāja būtiskā ietekmē.

Konsolidētie finanšu pārskati ir koncerna finanšu pārskati, kuros gan mātesuzņēmuma, gan tā meitasuzņēmumu aktīvu, saistību, pašu kapitāla, ienākumu, izdevumu un naudas plūsmu datus sniedz vienas saimnieciskās vienības finanšu pārskatā.

Pašu kapitāla metode ir grāmatvedības metode, saskaņā ar kuru ieguldījumu sākotnēji atzīst izmaksās un pēc tam koriģē, lai ņemtu vērā pēc iegādes notikušās izmaiņas ieguldītāja daļā ieguldījuma saņēmēja neto aktīvos. Ieguldītāja peļņa vai zaudējumi ietver ieguldītāja daļu ieguldījuma saņēmēja peļņā vai zaudējumos, savukārt ieguldītāja citi vispārējie ienākumi ietver ieguldītāja daļu ieguldījuma saņēmēja citos vispārējos ienākumos.

Partnerība ir uzņēmums, kuru kopīgi kontrolē viena vai vairākas puses.

Kopīga kontrole ir uzņēmuma kontroles savstarpēja dalīšana, kas noteikta ar līgumu un kas pastāv tikai tad, kad, pieņemot lēmumus par attiecīgajām darbībām, ir vajadzīgs to pušu vienprātīgs apstiprinājums, kuras savstarpēji dala kontroli.

Kopuzņēmums ir uzņēmums, kura līgumslēdzējam pusēm, kas kopīgi kontrolē uzņēmumu, ir tiesības uz tā neto aktīviem.

Kopuzņēmuma dalībnieks ir kopuzņēmumā līgumslēdzēja puse, kurai ir kopīga kontrole pār šo kopuzņēmumu.

Būtiska ietekme ir tiesības piedalīties ieguldījumu saņēmēja finanšu un pamatdarbības politikas lēmumu pieņemšanā, bet tā nenozīmē šīs politikas kontroli vai kopīgu kontroli.

- 4 Šādi termini ir definēti 27. SGS *Atsevišķie finanšu pārskati* 4. punktā, kā arī 10. SFPS *Konsolidētie finanšu pārskati* A pielikumā, un šajā standartā izmantoti tā standarta nozīmē, kurā tie ir definēti:

- ieguldījumu saņēmēja kontrole;
- koncerns;
- mātesuzņēmums;
- atsevišķie finanšu pārskati;
- meitasuzņēmums.

BŪTISKA IETEKME

- 5 Ja uzņēmumam tieši vai netieši (piemēram, ar meitasuzņēmumu starpniecību) pieder 20 vai vairāk procentu no balsstiesībām ieguldījumu saņēmējā uzņēmumā, tad pieņem, ka uzņēmumam ir būtiska ietekme, ja vien nevar nepārprotami pierādīt pretējo. Un otrādi — ja uzņēmumam tieši vai netieši (piemēram, ar meitasuzņēmumu starpniecību) pieder mazāk kā 20 procenti no balsstiesībām ieguldījumu saņēmējā uzņēmumā, tad pieņem, ka uzņēmumam nav būtiskas ietekmes, ja vien šo ietekmi nevar nepārprotami pierādīt. Ja kādam ieguldītājam ir būtiska vai vairākuma līdzdalība, tas nenozīmē, ka citam uzņēmumam nevar būt būtiska ietekme.

- 6 Faktu, ka uzņēmumam ir būtiska ietekme, parasti pamato viens vai vairāki šādi nosacījumi:
- (a) pārstāvība ieguldījumu saņēmēja valdē vai līdzvērtīgā pārvaldes institūcijā;
 - (b) piedalīšanās politikas veidošanas procesos, tostarp piedalīšanās lēmumos par dividendēm vai par citu peļņas sadali;
 - (c) būtiski darījumi starp uzņēmumu un ieguldījumu saņēmēju;
 - (d) vadības personāla savstarpējā apmaiņa vai
 - (e) būtiskas tehniskas informācijas sniegšana.
- 7 Uzņēmumam var piederēt akciju iegādes garantijas līgumi, akciju pirkšanas iespēju līgumi, parāda vai pašu kapitāla instrumenti, kuri ir pārveidojami parastajās akcijās, vai citi līdzīgi instrumenti, kuri potenciāli var, ja tos izmanto vai pārveido, dot uzņēmumam papildu balsstiesības vai samazināt citas puses balsstiesības pār cita uzņēmuma finanšu un pamatdarbības politiku (potenciālās balsstiesības). Potenciālo balsstiesību, kuras ir pašlaik realizējamas vai pārvēršamas, esība un ietekme, ieskaitot potenciālās balsstiesības, kas pieder citam uzņēmumam, tiek ņemtas vērā, novērtējot, vai uzņēmumam ir būtiska ietekme. Potenciālās balsstiesības nav pašlaik realizējamas vai pārvēršamas, ja, piemēram, tās nevar realizēt vai pārvērst līdz turpmākam termiņam vai notikumam.
- 8 Novērtējot, vai potenciālās balsstiesības rada būtisku ietekmi, uzņēmums izskata visus faktus un apstākļus (tai skaitā atsevišķi vai kopumā novērtējot potenciālo balsstiesību realizēšanas noteikumus un jebkurus citus līguma nosacījumus), kas ietekmē potenciālās balsstiesības, izņemot vadības nodomus un finansiālo spēju tās realizēt vai pārvērst.
- 9 Uzņēmums zaudē būtisku ietekmi pār ieguldījumu saņēmēju, kad tas zaudē tiesības piedalīties ieguldījumu saņēmēja finanšu un pamatdarbības politikas lēmumu pieņemšanā. Būtiskas ietekmes zaudēšana var notikt ar vai bez izmaiņām absolūtā vai relatīvā līdzdalības apjomā. Tas var notikt, piemēram, ja asociētais uzņēmums tiek pakļauts valdības, tiesas, administratora vai regulatora kontrolei. Tas var notikt arī vienošanās rezultātā.

PAŠU KAPITĀLA METODE

- 10 Saskaņā ar pašu kapitāla metodi asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā veikto ieguldījumu sākotnēji atzīst izmaksās, un tā uzskaites vērtību palielina vai samazina, lai atzītu ieguldītāja daļu ieguldījuma saņēmēja peļņā vai zaudējumos pēc iegādes datuma. Ieguldītāja daļu ieguldījuma saņēmēja peļņā vai zaudējumos atzīst ieguldītāja peļņā vai zaudējumos. Peļņas daļas, kas saņemtas no ieguldījumu saņēmēja, samazina ieguldījuma uzskaites vērtību. Uzskaites vērtības korekcijas var būt arī nepieciešamas dēļ tādām izmaiņām attiecīgā līdzdalības vērtībā, kuras izriet no izmaiņām, kas notikušas ieguldījuma saņēmēja citos vispārējos ienākumos. Šīs izmaiņas ietver izmaiņas, kas rodas no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas, un no ārvalstu valūtas konvertācijas starpībām. Šo izmaiņu ieguldītāja daļu atzīst ieguldītāja citos vispārējos ienākumos (sk. 1. SGS *Finanšu pārskatu sniegšana*).
- 11 Kad ienākumus atzīst, par pamatu ņemot saņemtās daļas, ne vienmēr var pareizi novērtēt tos ienākumus, kurus ieguldītājs nopelnījis par ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, jo saņemtajām daļām var būt maza sasaiste ar asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma darbības rezultātiem. Tā kā ieguldītājam ir kopīga kontrole pār vai būtiska ietekme uz ieguldījumu saņēmēju, ieguldītājam ir sava līdzdalības daļa asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma darbības rezultātos un līdz ar to arī ienākumos no ieguldījuma. Ieguldītājs uzskaita šo līdzdalības daļu, paplašinot savu finanšu pārskatu jomu tā, lai tajos iekļautu savu daļu no attiecīgā ieguldījuma saņēmēja peļņas vai zaudējumiem. Kā rezultātā pašu kapitāla metodes piemērošana nodrošina saturīgāku pārskatu par ieguldītāja neto aktīviem un peļņu vai zaudējumiem.
- 12 Kad pastāv potenciālās balsstiesības vai citi atvasinātie instrumenti, kuros iekļautas potenciālās balsstiesības, konkrēta uzņēmuma līdzdalību asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā nosaka, pamatojoties uz esošo līdzdalības daļu un neatspoguļojot potenciālo balsstiesību un citu atsavinājumu iespējamo izmantošanu vai pārvēršanu, izņemot gadījumus, kad piemēro 13. punktu.
- 13 Atsevišķos gadījumos uzņēmumam pēc būtības ir līdzdalības daļa, kura izriet no darījuma, kas pašlaik tam dod piekļuvi ienākumiem, kuri saistīti ar līdzdalības daļu. Šādos gadījumos uzņēmumam piešķiramo daļu nosaka, ņemot vērā to potenciālo balsstiesību un atvasināto instrumentu iespējamo izmantošanu, kas pašlaik tam dod piekļuvi attiecīgajiem ienākumiem.
- 14 9. SFPS *Finanšu instrumenti* nepiemēro līdzdalībai asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos, kuru uzskaita pašu kapitāla metodes piemērošanai. 9. SFPS neattiecas uz instrumentiem, kuros iekļautas potenciālās balsstiesības, kas uz doto brīdi pēc būtības dod pieeju ienākumiem, kuri saistīti ar līdzdalības daļu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā. Visos pārējos gadījumos instrumentus, kuros iekļautas potenciālās balsstiesības asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, uzskaita saskaņā ar 9. SFPS.

- 15 Ja vien ieguldījums vai ieguldījuma daļa asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā nav klasificēta kā turēta pārdošanai saskaņā ar 5. SFPS *Pārdošanai turēti neapgrozāmi aktīvi un pārtrauktas darbības*, tas ieguldījums vai tā atlikusī daļa nav klasificējama kā turēta pārdošanai, bet kā ilgtermiņa aktīvi.

PAŠU KAPITĀLA METODES LIETOŠANA

- 16 Uzņēmums, kuram ir kopīga kontrole pār vai būtiska ietekme uz ieguldījumu saņēmēju, uzskaita savu ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, izmantojot pašu kapitāla metodi, izņemot gadījumus, kad uz šo ieguldījumu attiecas izņēmums saskaņā ar 17.–19. punktu.

Pašu kapitāla metodes piemērošanas izņēmumi

- 17 Uzņēmums var nepiemērot pašu kapitāla metodi attiecībā uz ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, ja šis uzņēmums ir mātesuzņēmums, kas ir atbrīvots no pienākuma sagatavot konsolidētos finanšu pārskatus, jo uz to attiecas 10. SFPS 4. punkta a) apakšpunktā paredzētais izņēmums, vai arī ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- (a) uzņēmums ir citam uzņēmumam pilnīgi piederošs vai daļēji piederošs meitasuzņēmums, un tā īpašnieki, tajā skaitā tie, kam parasti nav balsstiesību, ir informēti un neiebilst, ka uzņēmums nepiemēro pašu kapitāla metodi;
 - (b) uzņēmuma parāda vai pašu kapitāla instrumenti nav publisko vērtspapīru tirgus apgrozībā (vietējā vai ārzemju biržā vai ārpusbiržas tirgū, tajā skaitā vietējos un reģionālos tirgos);
 - (c) uzņēmuma finanšu pārskati nav reģistrēti un neatrodas reģistrēšanas procesā vērtspapīru tirgus uzraudzības komisijā vai citā reglamentējošā iestādē ar mērķi emitēt jebkuras kategorijas instrumentus publisko vērtspapīru tirgū;
 - (d) uzņēmuma galīgais vai jebkurš starpposma mātesuzņēmums uzrāda sabiedriski pieejamus konsolidētos finanšu pārskatus, kas atbilst starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.
- 18 Kad ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā ir veikis tāds uzņēmums (vai kad ieguldījums asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā tika veikts ar tāda uzņēmuma starpniecību), kas ir riska kapitāla organizācija vai kopieguldījumu fonds, trasts ar daļām un līdzīgas sabiedrības, tostarp ar ieguldījumiem saistīti apdrošināšanas fondi, uzņēmums var pieņemt lēmumu un novērtēt ieguldījumus šādos asociētajos uzņēmumos vai kopuzņēmumos pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā atbilstīgi 9. SFPS.

- 19 Ja uzņēmums ir veikis ieguldījumu asociētajā uzņēmumā, kura daļa tam pieder ar tāda uzņēmuma starpniecību, kas ir riska kapitāla organizācija vai kopieguldījumu fonds, trasts ar daļām un līdzīgas sabiedrības, tostarp ar ieguldījumiem saistīti apdrošināšanas fondi, uzņēmums var pieņemt lēmumu un novērtēt šo ieguldījuma daļu asociētajā uzņēmumā pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā atbilstīgi 9. SFPS un neatkarīgi no tā, vai riska kapitāla organizācijai vai kopieguldījumu fondam, trastam ar daļām un līdzīgām sabiedrībām, tostarp ar ieguldījumiem saistītiem apdrošināšanas fondiem, ir būtiska ietekme uz šo ieguldījuma daļu. Ja uzņēmums pieņem šādu lēmumu, tas piemēro pašu kapitāla metodi attiecībā uz jebkuru asociētajā uzņēmumā saglabāto ieguldījuma daļu, kas tam nepieder ar tāda uzņēmuma starpniecību, kas ir riska kapitāla organizācija vai kopieguldījumu fonds, trasts ar daļām un līdzīgas sabiedrības, tostarp ar ieguldījumiem saistīti apdrošināšanas fondi.

Klasifikācija „turēts pārdošanai”

- 20 Uzņēmums piemēro 5. SFPS tādām ieguldījumiem vai tā daļai asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, kas atbilst kritērijiem, lai to klasificētu kā turētu pārdošanai. Jebkuru asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā saglabāto ieguldījuma daļu, kas nav klasificēta kā pārdošanai turēta daļa, uzskaita saskaņā ar pašu kapitāla metodi līdz brīdim, kamēr šī daļa, kuru klasificē kā turētu pārdošanai, netiek atsavināta. Pēc attiecīgās atsavināšanas uzņēmums uzskaita jebkuru asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā saglabāto līdzdalību saskaņā ar 9. SFPS, izņemot gadījumus, kad saglabātās līdzdalības daļa vēl joprojām atbilst asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma statusam, attiecīgi šajā gadījumā uzņēmums piemēro pašu kapitāla metodi.

- 21 Kad asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā veiktais ieguldījums vai tā daļa, kas iepriekš klasificēta kā daļa, kas turēta pārdošanai, vairs neatbilst attiecīgās klasifikācijas kritērijiem, to uzskaita, retrospektīvi piemērojot pašu kapitāla metodi no datuma, kad tā tika klasificēta kā turēta pārdošanai. Attiecīgi jāizdara grozījumi finanšu pārskatos par periodiem, kas ir pēc datuma, kad ieguldījums vai tā daļa tika klasificēta kā turēta pārdošanai.

Pašu kapitāla metodes piemērošanas pārtraukšana

22 Uzņēmums pārtrauc piemērot pašu kapitāla metodi no datuma, kad tā ieguldījumam vairs nav asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma statuss, un rīkojas, ņemot vērā turpmāk izklāstīto.

- (a) Ja uzņēmums kļūst par meitasuzņēmumu, tas uzskaita savu ieguldījumu saskaņā ar 3. SFPS *Komerclarbības apvienošana* un 10. SFPS.
- (b) Ja bijušajā asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā saglabātā līdzdalība veido finanšu aktīvu, uzņēmums novērtē saglabāto līdzdalību pēc patiesās vērtības. Saglabātās līdzdalības patiesā vērtība ir patiesā vērtība brīdī, kad līdzdalību sākotnēji atzina par finanšu aktīvu saskaņā ar 9. SFPS. Peļņas un zaudējumu aprēķinā uzņēmums norāda jebkuru starpību starp:
 - (i) jebkādas saglabātās līdzdalības patieso vērtību un jebkādiem ieņēmumiem no atsavinātās līdzdalības daļas asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā; un
 - (ii) ieguldījuma uzskaites vērtību datumā, kurā pašu kapitāla metodes piemērošana tika pārtraukta.
- (c) Kad uzņēmums pārtrauc piemērot pašu kapitāla metodi, tas uzskaita visas ar attiecīgo ieguldījumu saistītās summas, kuras sākotnēji atzītas citos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, atbilstoši tai pašai metodei, kāda būtu bijusi jāpiemēro, ja ieguldījuma saņēmējs būtu tieši atsavinājis atbilstošos aktīvus vai saistības.

23 Tādēļ, ja ieguldījuma saņēmējs sākotnēji atzīst peļņu vai zaudējumus citos vispārējos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un pēc atbilstošu aktīvu vai saistību atsavināšanas tie būtu jāpārklasificē kā peļņa vai zaudējumi, uzņēmums pārklasificē peļņu vai zaudējumus no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem (kā pārklasificēšanas korekciju) tad, kad tas pārtrauc piemērot pašu kapitāla metodi. Piemēram, ja asociētajam uzņēmumam vai kopuzņēmumam ir kumulatīvas valūtas kursa starpības saistībā ar darbību ārvalstīs un ja uzņēmums pārtrauc pašu kapitāla metodes piemērošanu, tas pārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem, kas sākotnēji tika atzīti citos vispārējos ienākumos, kuri saistīti ar attiecīgo darbību ārvalstīs.

24 Ja ieguldījums asociētajā uzņēmumā kļūst par ieguldījumu kopuzņēmumā vai arī ja ieguldījums kopuzņēmumā kļūst par ieguldījumu asociētajā uzņēmumā, uzņēmums turpina piemērot pašu kapitāla metodi un neveic saglabātās līdzdalības atkārtotu novērtēšanu.

Izmaiņas līdzdalības daļā

25 Ja uzņēmuma līdzdalības daļa asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā tiek samazināta, bet uzņēmums turpina piemērot pašu kapitāla metodi, tas pārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem to peļņas vai zaudējumu daļu, kas sākotnēji atzīta citos vispārējos ienākumos, kuri attiecas uz minēto līdzdalības daļas samazinājumu, gadījumā, ja šī peļņa vai šie zaudējumi bija jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem brīdī, kad tika atsavināti attiecīgie aktīvi vai saistības.

Pašu kapitāla metodes piemērošanas procedūras

26 Daudzas no pašu kapitāla metodes piemērošanas procedūrām ir līdzīgas konsolidācijas procedūrām, kas izklāstītas 10. SFPS. Turklāt koncepcijas, kas lietotas meitasuzņēmuma iegādes uzskaites procedūru pamatā, tiek izmantotas arī lai, uzskaitītu ieguldījuma iegādi asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā.

27 Koncerna daļa asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā ir mātesuzņēmuma un tā meitasuzņēmumu ieguldījumu kopums šajā asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā. Šim nolūkam koncerna citu asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu ieguldījumi tiek ignorēti. Ja asociētajam uzņēmumam vai kopuzņēmumam ir meitasuzņēmumi, asociētie uzņēmumi vai kopuzņēmumi, piemērojot pašu kapitāla metodi, tiek ņemta vērā to peļņa vai zaudējumi, citi ienākumi, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un neto aktīvi, kas atzīti asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma finanšu pārskatos (tostarp asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma peļņa vai zaudējumi, citi ienākumi, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un neto aktīvi to asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos) pēc jebkādam korekcijām, kas nepieciešamas, lai lietotu vienotas grāmatvedības metodes (sk. 35. un 36. punktu).

- 28 Pelņu un zaudējumus, kas rodas no augšupējiem un lejupējiem darījumiem starp uzņēmumu (ieskaitot tā konsolidētos meitasuzņēmumus) un tā asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu, uzņēmuma finanšu pārskatos atzīst tikai kā ieguldītāju nesaistītas daļas asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā. Augšupēji darījumi ir, piemēram, asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma aktīvu pārdošana ieguldītājam. Lejupēji darījumi ir, piemēram, ieguldītāja aktīvu pārdošana tā asociētajam uzņēmumam vai kopuzņēmumam vai šo aktīvu ieguldīšana minētajos uzņēmumos. Ieguldītāja daļu asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma peļņā vai zaudējumos, kas radušies no šiem darījumiem, svītro.
- 29 Ja lejupēji darījumi rada pārdodamo vai ieguldāmo aktīvu neto pārdošanas vērtības samazināšanos vai zaudējumus no minēto aktīvu vērtības samazināšanās, visus šos zaudējumus atzīst ieguldītājs. Ja augšupēji darījumi rada ieguldāmo aktīvu neto pārdošanas vērtības samazināšanos vai zaudējumus no minēto aktīvu vērtības samazināšanās, ieguldītājs atzīst tikai savu daļu šajos zaudējumos.
- 30 Nemonetāro aktīvu ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, kas veikts apmaiņā pret uzņēmuma daļu asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma pašu kapitālā, uzskaita atbilstīgi 28. punktam, izņemot gadījumus, kad darījuma raksturs nav komerciāls 16. SGS *Pamatlīdzekļi* nozīmē. Ja runa ir par nekomerciāla rakstura darījumu, peļņu vai zaudējumus uzskata par nerealizētiem, un tos neatzīst peļņā vai zaudējumos, ja vien nepiemēro arī 31. punktu. Nerealizētu peļņu vai zaudējumus atskaita no ieguldījuma, kas uzskaitīts saskaņā ar pašu kapitāla metodi, un uzņēmuma konsolidētajā finanšu stāvokļa pārskatā vai uzņēmuma finanšu stāvokļa pārskatā, kurā ieguldījums uzskaitīts saskaņā ar pašu kapitāla metodi, neuzrāda kā atlikto peļņu vai zaudējumus.
- 31 Ja papildus daļai asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma pašu kapitālā, uzņēmums saņem vēl monetārus vai nemonetārus aktīvus, tas savā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pilnībā atzīst tās peļņas un to zaudējumu daļu, kas attiecas uz nemonetāro ieguldījumu saistībā ar saņemtajiem monetārajiem vai nemonetārajiem aktīviem.
- 32 Ieguldījumu asociētajā uzņēmumā uzskaita pēc pašu kapitāla metodes no datuma, kad uzņēmums kļūst par asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu. Saņemot ieguldījumu, jebkuru starpību starp ieguldījuma izmaksām un uzņēmuma daļu ieguldījuma saņēmēja identificējamo aktīvu un saistību neto patiesajā vērtībā uzskaita šādi:
- (a) nemateriālo vērtību saistībā ar asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu iekļauj ieguldījuma uzskaites vērtībā; šīs nemateriālās vērtības amortizācija nav atļauta;
 - (b) nosakot uzņēmuma daļu asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma peļņā vai zaudējumos periodā, kurā ieguldījums iegādāts, jebkuru uzņēmuma daļas pārsniegumu ieguldījumu saņēmēja identificējamo aktīvu un saistību neto patiesajā vērtībā pār ieguldījuma izmaksām norāda kā ieņēmumu.
- Uzņēmuma daļa asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma peļņā vai zaudējumos pēc iegādes tiek koriģēta, lai ņemtu vērā, piemēram, nolietojamo aktīvu vērtības samazināšanos, pamatojoties uz aktīvu patiesajām vērtībām iegādes datumā. Līdzīgi uzņēmuma daļa asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma peļņā un zaudējumos pēc iegādes tiek koriģēta attiecībā uz zaudējumiem no vērtības samazināšanās, piemēram, attiecībā uz zaudējumiem no nemateriālās vērtības vai pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās.
- 33 Piemērojot pašu kapitāla metodi, uzņēmums izmanto asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma jaunākos pieejamos finanšu pārskatus. Ja uzņēmuma un asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma pārskatu perioda noslēguma datums atšķiras, asociētais uzņēmums vai kopuzņēmums sagatavo uzņēmumam finanšu pārskatus par laikposmu, par kādu sagatavoti uzņēmuma finanšu pārskati, ja vien tas nav neiespējams.
- 34 Ja saskaņā ar 33. punktu asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma finanšu pārskati, ko izmanto pašu kapitāla metodes piemērošanai, ir sagatavoti ar citu pārskata datumu nekā uzņēmuma finanšu pārskati, tad veic korekcijas, lai ņemtu vērā tādu nozīmīgu darījumu vai notikumu ietekmi, kuri notikuši laikā starp minēto datumu un uzņēmuma finanšu pārskatu datumu. Jebkurā gadījumā laikposms starp asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma un uzņēmuma pārskatu datumiem nedrīkst pārsniegt trīs mēnešus. Pārskata periodu ilgumam un jebkurai atšķirībai starp pārskata periodu noslēguma datumiem visos periodos jābūt vienādi.
- 35 Uzņēmuma finanšu pārskatus sagatavo, izmantojot vienotas grāmatvedības metodes līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos.

- 36 Ja asociētais uzņēmums vai kopuzņēmums izmanto tādas grāmatvedības metodes, kas atšķiras no metodēm, ko izmanto uzņēmums līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos, asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma grāmatvedības metodēs veic korekcijas, lai tās atbilstu uzņēmuma grāmatvedības metodēm gadījumā, kad uzņēmums lieto asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma finanšu pārskatus, piemērojot pašu kapitāla metodi.
- 37 Ja asociētajam uzņēmumam vai kopuzņēmumam apgrozībā ir kumulatīvo priekšrocību akcijas, kuras pieder citām pusēm, nevis uzņēmumam, un ir tās klasificētas kā pašu kapitāls, uzņēmums savu peļņu vai zaudējumu daļu aprēķina pēc tam, kad tā korigēta, lai ņemtu vērā uz šīm akcijām attiecināmās dividendes, neatkarīgi no tā, vai dividendes ir izsludinātas vai ne.
- 38 Ja ieguldītāja daļa asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma zaudējumos ir vienāda ar tā līdzdalību asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā vai pārsniedz to, uzņēmums pārstāj atzīt savu daļu turpmākajos zaudējumos. Saskaņā ar pašu kapitāla metodi līdzdalība asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā ir ieguldījuma uzskaites vērtība kopā ar jebkuriem ilgtermiņa ieguldījumiem, kas būtībā veido daļu no ieguldītāja neto ieguldījuma asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā. Piemēram, postenis, par kuru norēķins nav plānots, vai nav ticams, ka tas notiks tuvākajā laikā, būtībā ir uzņēmuma papildu ieguldījums šajā asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā. Šādos posteņos var iekļaut priekšrocību akcijas, ilgtermiņa debitoru parākus vai aizdevumus, bet nevar iekļaut pircēju un pasūtītāju parākus, parākus piegādātājiem un darbuzņēmējiem, nedz jebkurus debitoru ilgtermiņa parākus, kam ir atbilstošs nodrošinājums, piemēram, nodrošinātus aizdevumus. Saskaņā ar pašu kapitāla metodi atzītos zaudējumus, kas pārsniedz uzņēmuma ieguldījumu parastajās akcijās, attiecina uz citām uzņēmuma līdzdalības asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā komponentēm apgrieztā secībā attiecībā pret to nozīmīgumu (proti, prioritātes kārtībā likvidācijas gadījumā).
- 39 Pēc tam, kad uzņēmuma daļa tikusi samazināta līdz nullei, papildu zaudējumus nosedz ar uzkrājumiem, un saistības atzīst tikai tad, ja uzņēmumam ir radušies juridiski vai prakses radīti pienākumi vai ja tas ir veicis maksājumus asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma vārdā. Ja asociētais uzņēmums vai kopuzņēmums vēlāk uzrāda peļņu, tas atskaidrē iekļaut savu daļu peļņā tikai tad, kad tā daļa peļņā ir vienāda ar daļu neatzītajos zaudējumos.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās

- 40 Pēc pašu kapitāla metodes piemērošanas, tai skaitā pēc asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma zaudējumu atzīšanas atbilstīgi 38. punktam, uzņēmums piemēro 39. SGS *Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana* prasības, lai noteiktu, vai nepieciešams papildus atzīt vērtības samazināšanos attiecībā pret uzņēmuma neto ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā.
- 41 Uzņēmums piemēro 39. SGS arī tad, lai noteiktu, vai attiecībā pret ieguldītāja daļu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, kas neveido daļu no neto ieguldījumiem, atzīst papildu zaudējumus no vērtības samazināšanās un šo zaudējumu summu.
- 42 Ņemot vērā to, ka nemateriālā vērtība, kas ir asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma ieguldījuma uzskaites vērtības daļa, atsevišķi netiek uzskaitīta, vērtības samazinājums atsevišķi netiek pārbaudīts, piemērojot prasības attiecībā uz nemateriālo vērtību samazinājuma pārbaudi, kuras minētas 36. SGS *Aktīvu vērtības samazināšanās*. Ieguldījuma kopējās uzskaites vērtības samazinājumu pārbauda kā atsevišķu aktīvu saskaņā ar 36. SGS, salīdzinot tā atgūstamo summu (augstāka lietošanas vērtība un patiesās vērtības mīnus pārdošanas izmaksas) ar tā uzskaites vērtību, tajos gadījumos, ja 39. SGS piemērošana norāda, ka ieguldījuma vērtība, iespējams, ir samazināta. Zaudējumi no vērtības samazināšanās, kas atzīti šādos apstākļos, netiek iedalīti pie tādiem aktīviem (tostarp nemateriālām vērtībām), kas ir daļa no asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma ieguldījuma uzskaites vērtības. Tādēļ jebkāda zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta saskaņā ar 36. SGS gadījumā, ja ieguldījuma atgūstamā summa pēc tam palielinās. Nosakot ieguldījuma lietošanas vērtību, uzņēmums aprēķina:
- (a) savu daļu no tās aplēstās gaidāmās naudas plūsmas pašreizējās vērtības, kuru ienesīs asociētais uzņēmums vai kopuzņēmums un kura radīsies no asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma darbībām un ienākumiem no ieguldījuma galīgās atsavināšanas; vai
 - (b) tās aplēstās gaidāmās naudas plūsmas pašreizējo vērtību, kura radīsies no dividendēm, kas tiks saņemtas no ieguldījuma un no ieguldījuma galīgās atsavināšanas.

Ja par pamatu tiek ņemti atbilstīgi pieņēmumi, tad ar abu metožu palīdzību var iegūt vienu un to pašu rezultātu.

- 43 Ieguldījuma asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā atgūstamo vērtību novērtē katram asociētajam uzņēmumam vai kopuzņēmumam, ja vien asociētais uzņēmums vai kopuzņēmums no tā ilgstošas lietošanas nerada ienākošās naudas plūsmas, kas lielā mērā ir neatkarīgas no tām naudas plūsmām, kas ienāk no citiem sabiedrības aktīviem.

ATSEVIŠĀJIE FINANŠU PĀRSKATI

44 Ieguldījumu asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā uzskaita uzņēmuma atsevišķajos pārskatos atbilstīgi 2011. gada grozītā 27. SGS 10. punktam.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJAS NOTEIKUMI

45 Uzņēmums šo standartu piemēro gada periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma. Ir atļauta agrāka piemērošana. Ja uzņēmums šo standartu piemēro agrāk, tas šo faktu atklāj un tajā pašā laikā piemēro arī 10. SFPS, 11. SFPS *Partnerība*, 12. SFPS *Līdzdalības atklāšana citos uzņēmumos* un 2011. gadā grozīto 27. SGS.

Atsauces uz 9. SFPS

46 Ja uzņēmums piemēro šo standartu, bet vēl nepiemēro 9. SFPS, jebkuru atsauci uz 9. SFPS lasa kā atsauci uz 39. SGS.

SGS NR. 28 (2003. G.) ATSAUKŠANA

47 Šis standarts aizstāj 28. SGS *Asociētajos uzņēmumos veiktie ieguldījumi* (pārstrādāts 2003. gadā).

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1255/2012

(2012. gada 11. decembris),

ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, attiecībā uz 12. starptautisko grāmatvedības standartu, 1. un 13. starptautisko finanšu pārskatu standartu un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas 20. interpretāciju

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008 ⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.

(2) Starptautiskā grāmatvedības standartu padome (IASB) 2010. gada 20. decembrī publicēja grozījumus 1. starptautisko finanšu pārskatu standartā (SFPS) "Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā piemērošana" – *Smaga hiperinflācija un obligāto termiņu atcelšana attiecībā uz pirmreizējiem piemērotājiem* (turpmāk "grozījumi 1. SFPS") un grozījumus 12. starptautiskajā grāmatvedības standartā (SGS) „Ienākuma nodokļi” – *Atliktais nodoklis: pamatā esošo aktīvu atgūšana* (turpmāk "grozījumi 12. SGS"). Grozījumu 1. SFPS mērķis ir ieviest jaunu izņēmumu no 1. SFPS darbības jomas, proti, uzņēmumiem, kas bijuši pakļauti smagai hiperinflācijai, ir atļauts saskaņā ar SFPS sagatavotajā sākuma bilancē izmantot savu aktīvu un saistību patieso vērtību kā domātās izmaksas. Turklāt ar šiem grozījumiem atsaucies uz noteiktiem datumiem 1. SFPS tiek aizstātas ar atsaucēm uz pārejas datumu. 12. SGS noteikta attiecībā uz ienākuma nodokļiem piemērojamā grāmatvedības metode. Grozījumu 12. SGS mērķis ir ieviest izņēmumu no 12. SGS noteiktā novērtēšanas principa atspēkojama pieņēmuma veidā, saskaņā ar kuru ieguldījumu īpašuma, ko novērtē tā patiesajā vērtībā, uzskaites vērtība tiktu atgūta līdz ar pārdošanu un uzņēmumam būtu jāpiemēro nodokļa likme, kas piemērojama pamatā esošā aktīva pārdošanai.

(3) IASB 2011. gada 12. maijā izdeva 13. SFPS *Patiesās vērtības noteikšana* (turpmāk "13. SFPS"). 13. SFPS noteikta vienota SFPS sistēma patiesās vērtības noteikšanai un

sniegti visaptveroši norādījumi par to, kā noteikt patieso vērtību gan finanšu, gan nefinanšu aktīviem un saistībām. 13. SFPS piemēro, ja citā SFPS ir pieprasīts vai atļauts noteikt patieso vērtību vai atklāt informāciju par patiesās vērtības noteikšanu.

(4) IASB 2011. gada 19. oktobrī izdeva Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) 20. interpretāciju *Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā* ("SFPIK 20. interpretācija"). SFPIK 20. interpretācijas mērķis ir sniegt norādījumus par izstrādes posma segkārtas noņemšanas izmaksu atzīšanu kā aktīvu un par segkārtas noņemšanas darbības aktīva sākotnējo un turpmāko novērtēšanu, lai samazinātu prakses dažādību attiecībā uz to, kā uzņēmumi uzskaita izmaksas, kas radušās virszemes raktuvju izstrādes posmā.

(5) Ar šo regulu apstiprina grozījumus 12. SGS, grozījumus 1. SFPS, 13. SFPS un SFPIK 20. interpretāciju un attiecīgos grozījumus citos standartos un interpretācijās. Šajos standartos un esošo standartu vai interpretāciju grozījumos ir dažas atsaucies uz 9. SFPS, kuras šobrīd nevar piemērot, jo Savienība vēl nav pieņēmusi 9. SFPS. Tāpēc visas atsaucies uz 9. SFPS, kā noteikts šīs regulas pielikumā, būtu jālasa kā atsauci uz 39. SGS *Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana*. Turklāt nevar piemērot arī grozījumus 9. SFPS, kas izriet no šīs regulas pielikuma.

(6) Apspriešanās ar Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (EFRAG) tehnisko ekspertu grupu (TEG) apstiprina, ka grozījumi 12. SGS un grozījumi 1. SFPS, kā arī 13. SFPS un SFPIK 20. interpretācija atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem pieņemšanas tehniskajiem kritērijiem.

(7) Tāpēc attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 1126/2008.

(8) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

⁽¹⁾ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumu groza šādi:

- (a) 12. starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) *Ienākuma nodokļi* groza, kā norādīts šīs regulas pielikumā;
- (b) Pastāvīgās interpretācijas komitejas (PIK) 21. interpretāciju svītro saskaņā ar 12. SGS grozījumiem, kā noteikts šīs regulas pielikumā;
- (c) 1. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) *Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā piemērošana* groza, kā norādīts šīs regulas pielikumā;
- (d) 13. SFPS *Patiesās vērtības noteikšana* iekļauj, kā norādīts šīs regulas pielikumā;
- (e) 1. SFPS, 2. SFPS, 3. SFPS, 4. SFPS, 5. SFPS, 7. SFPS, 1. SGS, 2. SGS, 8. SGS, 10. SGS, 16. SGS, 17. SGS, 18. SGS, 19. SGS, 20. SGS, 21. SGS, 28. SGS, 31. SGS, 32. SGS, 33. SGS, 34. SGS, 36. SGS, 38. SGS, 39. SGS, 40. SGS, 41. SGS, SFPIK 2. interpretāciju, SFPIK 4. interpretāciju, SFPIK 13. interpretāciju, SFPIK 17. interpretāciju un SFPIK 19. interpretāciju groza saskaņā ar 13. SFPS, kā norādīts šīs regulas pielikumā;

(f) SFPIK 20. interpretāciju *Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā* iekļauj, kā norādīts šīs regulas pielikumā;

(g) 1. SFPS groza saskaņā ar SFPIK 20. interpretāciju, kā norādīts šīs regulas pielikumā;

2. Visas atsauces uz 9. SFPS, kā noteikts šīs regulas pielikumā, lasa kā atsauci uz 39. SGS *Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana*.

3. Nepiemēro grozījumus 9. SFPS, kas izriet no šīs regulas pielikuma.

2. pants

1. Katrs uzņēmums piemēro 1. panta 1. punkta a) b) un c) apakšpunktā minētos grozījumus, vēlākais, no dienas, kad sākas tā pirmais finanšu gads, kurš sākas šīs regulas spēkā stāšanās dienā vai vēlāk.

2. Katrs uzņēmums piemēro 13. SFPS, SFPIK 20. interpretāciju un izrietošos grozījumus, kā minēts 1. panta 1. punkta d) līdz g) apakšpunktā, vēlākais, no dienas, kurā sākas tā pirmais finanšu gads, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk.

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2012. gada 11. decembrī.

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

PIELIKUMS

STARPTAUTISKIE GRĀMATVEDĪBAS STANDARTI

1. SFPS	1. SFPS <i>Pirmreizējā piemērošana – Smaga hiperinflācija un obligāto termiņu atcelšana attiecībā uz pirmreizējiem piemērotājiem</i>
12. SGS	12. SGS <i>Ienākuma nodokļi – Atliktais nodoklis: pamatā esošo aktīvu atgūšana</i>
13. SFPS	13. SFPS <i>Patiesās vērtības noteikšana</i>
SFPIK 20. interpretācija	SFPIK 20. interpretācija <i>Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā</i>

GROZĪJUMI 1. SFPS***Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā piemērošana***

Aiz 31B. punkta pievieno šādu virsrakstu un šādu 31C. punktu.

UZRĀDĪŠANA UN INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA**Pārejas uz SFPS skaidrojums**

Domāto izmaksu izmantošana pēc smagas hiperinflācijas

31C Ja smagas hiperinflācijas rezultātā (skat. D26.–D30. punktu) uzņēmums izvēlas novērtēt savus aktīvus un saistības patiesajā vērtībā un saskaņā ar SFPS sagatavotajā sākuma bilancē izmantot šo patieso vērtību kā domātās izmaksas, tam saskaņā ar SFPS sagatavotajos pirmajos finanšu pārskatos jāpaskaidro, kā un kāpēc uzņēmuma funkcionālo valūtu skāra, bet tad pārstāja skart šādi apstākļi:

- (a) nav pieejams drošticams vispārējs cenu indekss, ko varētu izmantot visi tie uzņēmumi, kuri veic darījumus minētajā valūtā un kuru atlikumi ir izteikti minētajā valūtā;
- (b) nav iespējams apmainīt šo valūtu pret relatīvi stabili ārvalstu valūtu.

B pielikums

Izņēmumi attiecībā uz citu SFPS piemērošanu ar atpakaļejošu spēku

B2. punktu groza šādi.

Finanšu aktīvu un finanšu saistību atzīšanas pārtraukšana

B2 Izņemot B3. punktā pieļautos gadījumus, pirmreizējs piemērotājs visiem turpmākajiem darījumiem, kas veikti no pārejas datuma uz SFPS, piemēro atzīšanas pārtraukšanas prasības, kuras noteiktas 39. SGS *Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtējums*. Piemēram, ja pirmreizējais piemērotājs pārtrauca atzīšanu neatvasinātiem finanšu aktīviem vai neatvasinātām finanšu saistībām saskaņā ar iepriekšējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem darījuma rezultātā, kas notika pirms pārejas datuma uz SFPS, tas neatzīst šos aktīvus vai saistības saskaņā ar SFPS (izņemot gadījumu, ja tās ir jāatzīst vēlāka darījuma vai notikuma dēļ).

D papildinājums

Atbrīvojumi no citiem SFPS

D1. un D20. punktu groza šādi.

D1 Uzņēmums var izvēlēties izmantot vienu vai vairākus šādus atbrīvojumus:

- (a) ...
- (o) klientu aktīvu nodošana (D24. punkts);
- (p) finanšu saistību dzēšana ar pašu kapitāla instrumentiem (D25. punkts); un
- (q) smaga hiperinflācija (D26.–D30. punkts).

Uzņēmums nepiemēro šos atbrīvojumus analogiski citiem posteņiem.

Finanšu aktīvu vai finanšu saistību novērtēšana patiesajā vērtībā to sākotnējās atzīšanas brīdī

D20 Neatkarīgi no 7. un 9. punkta noteikumiem uzņēmums var piemērot 39. SGS AG76. punkta pēdējo teikumu un AG76A. punktu visiem turpmākajiem darījumiem, kas noslēgti pārejas datumā uz SFPS vai pēc tā.

Pievieno šādu nosaukumu un šādu D26.–D30. punktu.

Smaga hiperinflācija

- D26 Ja uzņēmuma funkcionālā valūta ir vai bija tādas valsts valūta, kurā pastāv hiperinflācija, uzņēmumam ir jānosaka, vai hiperinflācija skārusi šo valūtu pirms pārejas datuma uz SFPS. Šis noteikums attiecas gan uz uzņēmumiem, kas pirmo reizi piemēro SFPS, gan uz uzņēmumiem, kas jau iepriekš piemērojuši SFPS.
- D27 Tādas valsts valūtu, kurā pastāv hiperinflācija, uzskata par valūtu, ko skārusi smaga hiperinflācija, tad, ja uz šo valūtu attiecas šādi apstākļi:
- (a) nav pieejams drošticams vispārējs cenu indekss, ko varētu izmantot visi tie uzņēmumi, kuri veic darījumus šajā valūtā un kuru atlikumi ir izteikti šajā valūtā;
 - (b) nav iespējams apmainīt šo valūtu pret relatīvi stabilu ārvalstu valūtu.
- D28 Datumā, kad funkcionālās valūtas stāvoklis normalizējas, uzņēmuma funkcionālo valūtu vairs neuzskata par tādu valūtu, ko skārusi smaga hiperinflācija. Tas ir datums, kurā vismaz viens no abiem D27. punktā minētajiem apstākļiem vairs neattiecas uz funkcionālo valūtu, vai arī datums, kurā uzņēmums izvēlas izmantot citu valūtu, kuru nav skārusi smaga hiperinflācija.
- D29 Kad uzņēmuma pāreja uz SFPS notiek funkcionālās valūtas normalizācijas datumā vai pēc tā, uzņēmums var izvēlēties novērtēt patiesajā vērtībā, kas ir pārejas datumā uz SFPS, visus aktīvus un saistības, kas bija uzņēmuma rīcībā līdz funkcionālās valūtas normalizācijas datumam. Saskaņā ar SFPS sagatavotajā sākuma bilancē uzņēmums var izmantot šo patieso vērtību kā šo aktīvu un saistību domātās izmaksas.
- D30 Kad funkcionālās valūtas normalizācijas datums iekrīt salīdzināmajā 12 mēnešu periodā, tad salīdzināmais periods drīkst būt mazāks nekā 12 mēneši ar nosacījumu, ka par šo saīsināto periodu tiek sniegts pilns finanšu pārskatu komplekts (kas noteikts 1. SGS 10. punktā).

SPĒKĀ STĀŠANĀS DIENA

Pievieno šādu 39H. punktu.

- 39H Ar 2010. gada decembra publikāciju „Smaga hiperinflācija un obligāto termiņu atcelšana attiecībā uz pirmreizējiem piemērotājiem” (1. SFPS grozījumi) groza B2., D1. un D20. punktu un pievieno 31C. un D26–D30. punktu. Uzņēmums šos grozījumus piemēro gada periodiem, kas sākas 2011. gada 1. jūlijā vai pēc šī datuma. Ir atļauta agrāka piemērošana.

9. SFPS GROZĪJUMI**9. SFPS Finanšu instrumenti (publicēts 2009. gada novembrī)**

C2. punktu groza šādi.

C2 B papildinājuma B1., B2. un B5. punktu groza šādi:

- B2 Izņemot B3. punktā pieļautos gadījumus, pirmreizējs piemērotājs visiem turpmākajiem darījumiem, kas veikti no pārejas datuma uz SFPS, piemēro atzīšanas pārtraukšanas prasības, kuras noteiktas 39. SGS *Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtējums*. Piemēram, ja pirmreizējais piemērotājs pārtrauca atzīšanu neatvasinātiem finanšu aktīviem vai neatvasinātām finanšu saistībām saskaņā ar iepriekšējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem darījuma rezultātā, kas notika pirms pārejas uz SFPS, tas neatzīst šos aktīvus vai saistības saskaņā ar SFPS (izņemot gadījumu, ja tās ir jāatzīst vēlāka darījuma vai notikuma dēļ).

C3. punktu groza šādi un tam pievieno šādu D20. punktu.

C3 D papildinājuma (atbrīvojumi no citiem SFPS) D19. un D20. punktu groza šādi.

- D20 Neatkarīgi no 7. un 9. punkta noteikumiem uzņēmums var piemērot 39. SGS AG76. punkta pēdējo teikumu un AG76A punktu turpmākajiem darījumiem, kas noslēgti pārejas datuma uz SFPS vai pēc tā.

9. SFPS *Finanšu instrumenti* (publicēts 2010. gada oktobrī)

C2. un C3. punktu grozā šādi.

C2. punkta B2. punkta grozīto tekstu groza šādi.

B2 Izņemot B3. punktā pieļautos gadījumus, pirmreizējs piemērotājs visiem turpmākajiem darījumiem, kas veikti no pārejas uz SFPS datuma, piemēro atzīšanas pārtraukšanas prasības, kuras noteiktas 9. SFPS. Piemēram, ja pirmreizējais piemērotājs pārtrauca atzīšanu neatvasinātiem finanšu aktīviem vai neatvasinātām finanšu saistībām saskaņā ar iepriekšējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem darījuma rezultātā, kas notika pirms pārejas uz SFPS, tas neatzīst šos aktīvus vai saistības saskaņā ar SFPS (izņemot gadījumu, ja tās ir jāatzīst vēlāka darījuma vai notikuma dēļ).

C3. punkta D20. punkta grozīto tekstu groza šādi.

D20 Neatkarīgi no 7. un 9. punkta noteikumiem uzņēmums var piemērot 9. SGS B5.4.8. punkta pēdējo teikumu un B.4.9. punktu turpmākajiem darījumiem, kas noslēgti pārejas datumā uz SFPS vai pēc tā.

Grozījumi 12.***Starptautiskajā grāmatvedības standartā (SGS) „Ienākuma nodokļi”***

52. punkta numerācija ir mainīta, un tagad tas ir 51.A punkts. Grozījumi veikti 10. punktā un piemēros pēc 51.A punkta. Pievienots 51.B punkts, 51.C punkts un tam sekojošais piemērs, kā arī 51.D punkts, 51.E punkts, 98. punkts un 99. punkts.

DEFINĪCIJAS**Nodokļa bāze**

10. Ja aktīva vai saistību nodokļa bāze nav uzreiz acīmredzama, ir lietderīgi ņemt vērā šī standarta pamatprincipu: gadījumos, kad šīs uzskaites vērtības atgūšana vai samaksāšana palielinās (samazinās) nākotnes nodokļa maksājumu summu salīdzinājumā ar summu, kas veidotos, ja atgūšana vai samaksāšana neietekmētu nodokļus, uzņēmumam, pieļaujot zināmus ierobežotus izņēmumus, ir jāatzīst atliktā nodokļa saistības (atliktā nodokļa aktīvu). C piemērā aiz 51.A punkta raksturoti gadījumi, kad ir lietderīgi ņemt vērā šo pamatprincipu, piemēram, ja aktīva vai saistību nodokļa bāze ir atkarīga no atgūšanas vai samaksāšanas veida.

NOVĒRTĒŠANA

- 51.A Dažās jurisdikcijās veids, kādā uzņēmums atgūst (samaksā) aktīva (saistību) uzskaites vērtību, var ietekmēt vienu vai abus šādus lielumus:

- a) piemērojamo nodokļa likmi, uzņēmumam atgūstot (samaksājot) aktīva (saistību) uzskaites vērtību; un
- b) aktīva (saistību) nodokļa bāzi.

Tādos gadījumos uzņēmums novērtē atliktā nodokļa saistības un atliktā nodokļa aktīvus, lietojot nodokļa likmi un nodokļa bāzi, kas atbilst gaidāmajam atgūšanas vai maksāšanas veidam.

A piemērs

Pamatlīdzekļu posteņa uzskaites vērtība ir 100, un nodokļa bāze ir 60. Posteni pārdodot, piemērotu 20 % nodokļa likmi, un citiem ienākumiem piemērotu 30 % nodokļa likmi.

Uzņēmums atzīst atliktā nodokļa saistības 8 (40 pēc 20 % likmes), ja tas paredz pārdot posteni, to turpmāk nelietojot, un atliktā nodokļa saistības 12 (40 pēc 30 % likmes), ja tas paredz saglabāt posteni un atgūt tā uzskaites vērtību, lietojot posteni.

B piemērs

Pamatlīdzekļu posteni, kura izmaksas ir 100 un uzskaites vērtība ir 80, pārvērtē uz 150. Nodokļa aprēķina vajadzībām neveic līdzvērtīgu korekciju. Uzkrātais nolietojums nodokļa aprēķina vajadzībām ir 30, un nodokļa likme ir 30 %. Ja posteņa pārdošanas cena pārsniedz tā izmaksas, uzkrāto nolietojumu nodokļa aprēķina vajadzībām 30 iekļaus ar nodokli apliekamajos ienākumos, bet pārdošanas ieņēmumus, kuri pārsniedz izmaksas, neapliks ar nodokli.

Posteņa nodokļa bāze ir 70, un pastāv ar nodokli apliekama pagaidu starpība 80. Ja uzņēmums paredz atgūt uzskaites vērtību, lietojot posteni, tam jāgūst ar nodokli apliekamie ienākumi 150, bet uzņēmums varēs atskaitīt tikai nolietojumu 70. Pamatojoties uz iepriekš minēto, atliktā nodokļa saistības ir 24 (80 pēc 30 % likmes). Ja uzņēmums paredz atgūt uzskaites vērtību, posteni tūlīt pārdodot un saņemot 150, atliktā nodokļa saistības aprēķina šādi:

	Ar nodokli apliekamā pagaidu starpība	Nodokļa likme	Atliktā nodokļa saistības
Uzkrātais nolietojums nodokļa aprēķina vajadzībām	30	30 %	9
Ieņēmumi, kuri pārsniedz izmaksas	50	nulle	—
Kopā	80		9

(Piezīme: saskaņā ar 61.A punktu papildu atlikto nodokli, kas rodas pārvērtēšanas rezultātā, uzskaita citos vispārējos ienākumos).

C piemērs

Fakti ir tādi paši kā B piemērā, izņemot: ja posteņa pārdošanas cena pārsniegs tā izmaksas, uzkrāto nolietojumu nodokļa aprēķina vajadzībām iekļaus ar nodokli apliekamajos ienākumos (nodokļa likme 30 %) un pārdošanas ieņēmumus apliks ar nodokli pēc 40 % likmes pēc tam, kad būs atskaitītas pēc inflācijas koriģētās izmaksas 110.

Ja uzņēmums paredz atgūt uzskaites vērtību, lietojot posteni, tam jāgūst ar nodokli apliekamie ienākumi 150, bet uzņēmums varēs atskaitīt tikai nolietojumu 70. Pamatojoties uz iepriekš minēto, nodokļa bāze ir 70, pastāv ar nodokli apliekama pagaidu starpība 80, un atliktā nodokļa saistības ir 24 (80 pēc 30 % likmes), kā B piemērā.

Ja uzņēmums paredz atgūt uzskaites vērtību, pārdodot posteni uzreiz par 150, uzņēmums varēs atskaitīt indeksētās izmaksas 110. Neto ieņēmumus 40 apliks ar nodokli pēc 40 % likmes. Turklāt uzkrāto nolietojumu nodokļa aprēķina vajadzībām 30 iekļaus ar nodokli apliekamajos ienākumos un apliks ar nodokli pēc 30 % likmes. Pamatojoties uz iepriekš minēto, nodokļa bāze ir 80 (110 mīnus 30), pastāv ar nodokli apliekama pagaidu starpība 70, un atliktā nodokļa saistības ir 25 (40 pēc 40 % likmes plus 30 pēc 30 % likmes). Ja nodokļa bāze nav uzreiz acīmredzama šajā piemērā, var būt lietderīgi ņemt vērā 10. punktā minēto pamatprincipu.

(Piezīme: saskaņā ar 61.A punktu papildu atlikto nodokli, kas rodas pārvērtēšanas rezultātā, uzskaita citos vispārējos ienākumos).

51.B Ja atliktā nodokļa saistības vai atliktā nodokļa aktīvu rada neamortizējams aktīvs, kuru novērtē, izmantojot 16. SGS noteikto pārvērtēšanas modeli, atliktā nodokļa saistību vai atliktā nodokļa aktīva pārvērtējumam jāatspoguļo nodokļu sekas, kādas radīs neamortizējama aktīva uzskaites vērtības atgūšana, to pārdodot, neatkarīgi no tā, kāda ir šāda aktīva uzskaites vērtības novērtēšanas bāze. Attiecīgi, ja nodokļu tiesību aktos noteiktā nodokļa likme, ko piemēro ar nodokli apliekamajai summai, kādu iegūst, pārdodot aktīvu, atšķiras no nodokļa likmes, ko piemēro ar nodokli apliekamajai summai, kādu iegūst, lietojot aktīvu, pirmo likmi piemēro, lai novērtētu atliktā nodokļa saistības vai aktīvu, kas saistīts ar neamortizējamu aktīvu.

51.C Ja atliktā nodokļa saistības vai aktīvu rada ieguldījumu īpašums, kuru novērtē, izmantojot 40. SGS noteikto patiesās vērtības modeli, pastāv atspēkojams pieņēmums, ka ieguldījumu īpašuma uzskaites vērtību atgūs, to pārdodot. Attiecīgi, ja pieņēmumu neatspēko, atliktā nodokļa saistību vai atliktā nodokļa aktīva novērtējumam jāatspoguļo nodokļu sekas, kādas radīs visas ieguldījumu īpašuma uzskaites vērtības atgūšana, to pārdodot. Šo pieņēmumu atspēko, ja ieguldījumu īpašums ir amortizējams un to tur tāda uzņēmējdarbības modeļa vajadzībām, kura mērķis ir ievērojami patērēt visus saimnieciskos labumus, kurus laikā gaitā sevī iemieso ieguldījumu īpašums, nevis to pārdot. Ja pieņēmumu atspēko, ievēro 51. punkta un 51.A punkta prasības.

Piemērs, kas ilustrē 51.C punktu

Ieguldījumu īpašuma izmaksas ir 100 un patiesā vērtība ir 150. To novērtē, izmantojot 40. SGS doto patiesās vērtības modeli. Tajā ietverta zeme, kuras izmaksas ir 40 un patiesā vērtība ir 60, un ēka, kuras izmaksas ir 60 un patiesā vērtība ir 90. Zemei ir neierobežots lietderīgās lietošanas laiks.

Ēkas uzkrātais nolietojums nodokļu aprēķina vajadzībām ir 30. Nerealizētās pārmaiņas ieguldījumu īpašuma patiesajā vērtībā neietekmē ar nodokli apliekamo peļņu. Ja ieguldījumu īpašuma pārdošanas cena pārsniedz izmaksas, apvērsto uzkrāto nolietojumu nodokļu aprēķina vajadzībām 30 ietvers ar nodokli apliekamajā peļņā un tam piemēros parasto 30 % nodokļa likmi. Attiecībā uz pārdošanas ieņēmumiem, kuri pārsniedz izmaksas, saskaņā ar nodokļu tiesību aktiem piemēro 25 % nodokļa likmi, ja aktīvi tiek turēti mazāk nekā divus gadus, un 20 % nodokļa likmi, ja aktīvi tiek turēti divus gadus vai ilgāk.

Tā kā ieguldījumu īpašumu novērtē, izmantojot 40. SGS noteikto patiesās vērtības modeli, pastāv atspēkojams pieņēmums, ka uzņēmums atgūs visu ieguldījumu īpašuma uzskaites vērtību, pārdodot ieguldījumu īpašumu. Ja šādu pieņēmumu neatspēko, atliktais nodoklis rāda nodokļu sekas, kādas rada uzskaites vērtības pilnīga atgūšana, pārdodot īpašumu, pat ja uzņēmums paredz nopelnīt ienākumus, īpašumu izīrējot pirms pārdošanas.

Nodokļa bāze zemei, ja to pārdod, ir 40, un ar nodokli apliekamā pagaidu starpība ir 20 (60 – 40). Nodokļa bāze ēkai, ja to pārdod, ir 30 (60 – 30), un ar nodokli apliekamā pagaidu starpība ir 60 (90 – 30). Tādējādi ar nodokli apliekamā kopējā pagaidu starpība saistībā ar ieguldījumu īpašumu ir 80 (20 + 60).

Saskaņā ar 47. punktu nodokļa likme ir likme, kuru paredz piemērot periodā, kad ieguldījumu īpašumu realizē. Tādējādi rezultātā iegūtās atliktā nodokļa saistības aprēķina šādi, ja uzņēmums paredz pārdot īpašumu pēc tam, kad to būs turējis vairāk nekā divus gadus:

	Ar nodokli apliekamā pagaidu starpība	Nodokļa likme	Atliktā nodokļa saistības
Uzkrātais nolietojums nodokļa aprēķina vajadzībām	30	30 %	9
Ieņēmumi, kuri pārsniedz izmaksas	50	20 %	10
Kopā	80		19

Ja uzņēmums paredz pārdot īpašumu pēc tam, kad to turējis mazāk nekā divus gadus, iepriekšminēto aprēķinu groza, lai ieņēmumiem, kuri pārsniedz izmaksas, piemērotu 25 %, nevis 20 % nodokļa likmi.

Ja tomēr uzņēmums tur ēku tāda uzņēmējdarbības modeļa vajadzībām, kura mērķis ir ievērojami patērēt visus laika gaitā ēkā iemiesotos saimnieciskos labumus, nevis to pārdot, šo priekšlikumu atspēko attiecībā uz ēku. Tomēr zemei nav nolietojuma. Tāpēc pieņēmums par atgūšanu, izmantojot pārdošanu, nevar tikt atspēkots attiecībā uz zemi. Jāsecina, ka atliktā nodokļa saistības rada nodokļu sekas, kādas rada ēkas uzskaites vērtības atgūšana, ēku lietojot, un zemes uzskaites vērtības atgūšana, to pārdodot.

Nodokļa bāze ēkai, ja to lieto, ir 30 (60 – 30), ar nodokli apliekamā pagaidu starpība ir 60 (90 – 30), un tās rada atliktā nodokļa saistības, kas ir 18 (60 pēc 30 % likmes).

Nodokļa bāze zemei, ja to pārdod, ir 40, ar nodokli apliekamā pagaidu starpība ir 20 (60 – 40), un tās rada atliktā nodokļa saistības, kas ir 4 (20 pēc 20 % likmes).

Tādējādi, ja pieņēmumu par atgūšanu, veicot pārdošanu, atspēko attiecībā uz ēku, atliktā nodokļa saistības ieguldījumu īpašumam ir 22 (18 + 4).

51.D Atspēkojamo pieņēmumu, kas minēts 51.C punktā, piemēro arī tad, kad atliktā nodokļa saistības vai atliktā nodokļa aktīvu rada, novērtējot ieguldījumu īpašumu uzņēmējdarbības apvienošanā, ja uzņēmums, vēlāk novērtējot ieguldījumu īpašumu, izmantos patiesās vērtības modeli.

51.E Ar 51.B–51.D punktu netiek mainītas prasības piemērot principus, kas noteikti šī standarta 24.–33. punktā (atskaitāmās pagaidu starpības) un 34.–36. punktā (neizmantoti nodokļa zaudējumi un neizmantoti nodokļa kredīti), atzīstot un novērtējot atliktā nodokļa aktīvus.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

98. Ar 2010. gada decembrī izdoto dokumentu „Atliktais nodoklis: bāzes aktīvu atgūšana” ir mainīta 52. punkta numerācija, un tagad tas ir 51.A punkts, veikti grozījumi 10. punktā un piemēros pēc 51.A punkta, pievienots 51.B punkts, 51.C punkts un tam sekojošais piemērs, kā arī 51.D punkts, 51.E punkts un 99. punkts. Uzņēmumam jāpiemēro šie grozījumi gada periodiem, kuri sākas 2012. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Grozījumus drīkst piemērot arī agrāk. Ja uzņēmums piemēro grozījumus agrāk, tam šis fakts jāatklāj.

21. PIK ATCELŠANA

99. Grozījumi, kurus izdara ar 2010. gada decembrī izdoto dokumentu „Atliktais nodoklis: bāzes aktīvu atgūšana”, aizstāj 21. PIK interpretāciju „Ienākuma nodokļi — pārvērtēto neamortizējamo aktīvu atgūšana”.

STARPTAUTISKAIS FINANŠU PĀRSKATU STANDARTS

Patiesās vērtības novērtēšana

MĒRĶIS

1. Šis SFPS:

- a) **definē terminu „patiesā vērtība”;**
 - b) **nosaka vienu SFPS par pamatu patiesās vērtības novērtēšanai;**
 - c) **nosaka, kāda informācija jāatklāj par patiesās vērtības novērtējumu.**
2. Patiesā vērtība ir uz tirgu balstīts, nevis uzņēmumam raksturīgs novērtējums. Par dažiem aktīviem un saistībām var būt novērojami darījumi tirgū vai pieejama tirgus informācija. Par citiem aktīviem un saistībām var nebūt ne novērojamu darījumu tirgū, ne pieejamas tirgus informācijas. Tomēr abos gadījumos patiesās vērtības novērtēšanas mērķis ir viens un tas pats: aplēst cenu, par kādu *ierindas darījums*, pārdodot aktīvu vai nododot saistību, notiks *starp tirgus dalībniekiem* novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos (t. i., *darījuma pabeigšanas cenu* novērtēšanas datumā no tā tirgus dalībnieka viedokļa, kurš tur aktīvu vai ir parādā saistību).
 3. Ja identiska aktīva vai saistības cena nav novērojama, uzņēmums novērtē patieso vērtību, izmantojot citu vērtēšanas paņēmieni, kurā pēc iespējas tiek palielināta svarīgu *novērojamu datu* izmantošana un pēc iespējas tiek samazināta *nenovērojamu datu* izmantošana. Tā kā patiesā vērtība ir uz tirgu balstīts novērtējums, to novērtē, izmantojot pieņēmumus, kādus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu, tostarp pieņēmumus par risku. Tādēļ uzņēmuma nodomam turēt aktīvu vai veikt norēķinu vai kā citādi izpildīt saistību nav nozīmes, novērtējot patieso vērtību.
 4. Patiesās vērtības definīcija koncentrēta uz aktīviem un saistībām, jo uz tiem primāri attiecas uzskaites novērtējums. Turklāt šo SFPS piemēro paša uzņēmuma kapitāla instrumentiem, kurus novērtē to patiesajā vērtībā.

DARBĪBAS JOMA

5. **Šo SFPS piemēro, kad cits SFPS prasa vai ļauj novērtēt patieso vērtību vai atklāt informāciju par patiesās vērtības novērtējumu (un novērtēt, piem., patieso vērtību, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, pamatojoties uz patieso vērtību vai atklāto informāciju par tās novērtējumu), izņemot 6. un 7. punktā norādītajos gadījumos.**
6. Šajā SFPS noteiktās novērtēšanas un informācijas atklāšanas prasības neattiecas uz:
 - a) maksājumiem ar akcijām, uz kuriem attiecas 2. SFPS „*Akciju maksājumi*” darbības joma;
 - b) nomu, uz kuru attiecas 17. SGS „*Noma*” darbības joma;
 - c) novērtēšanu, kas nedaudz līdzinās patiesās vērtības novērtēšanai, bet nav patiesās vērtības novērtēšana, piem., neto pārdošanas vērtības novērtēšanu 2. SGS „*Krājumi*” vai lietošanas vērtības novērtēšanu 36. SGS „*Aktīvu vērtības samazināšanās*”.
7. Šajā SFPS noteiktā informācija nav jāatklāj par:
 - a) plāna aktīviem, kurus novērtē to patiesajā vērtībā saskaņā ar 19. SGS „*Darbinieku pabalsti*”;
 - b) pensijas pabalsta plānu ieguldījumiem, kurus novērtē to patiesajā vērtībā saskaņā ar 26. SGS „*Pensijas pabalsta plānu uzskaitē un pārskatu sniegšana*”;
 - c) aktīviem, kuru atgūstamā summa saskaņā ar 36. SGS ir patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas.
8. Šajā SFPS aprakstītais pamats patiesās vērtības novērtēšanai attiecas gan uz sākotnējo, gan turpmāko novērtēšanu, ja citi SFPS prasa vai pieļauj patieso vērtību.

NOVĒRTĒŠANA

Patiesās vērtības definīcija

9. Šajā SFPS termins „patiesā vērtība” definēts kā cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā.
10. Standarta B2 punktā aprakstīta vispārējā patiesās vērtības novērtēšanas metode.

Aktīvs vai saistība

11. Patiesās vērtības novērtēšana attiecas uz noteiktu aktīvu vai saistību. Tādējādi, novērtējot patieso vērtību, uzņēmums ņem vērā aktīva vai saistības iezīmes, ja tirgus dalībnieki ņems vērā šādas iezīmes, nosakot aktīva vai saistības cenu novērtēšanas datumā. Šādas iezīmes ir, piemēram:

- a) aktīva stāvoklis un atrašanās vieta;
- b) ierobežojumi pārdot vai izmantot aktīvu (ja tādi ir).

12. Noteikta iezīme dažādi ietekmē novērtēšanu atkarībā no tā, kā attiecīgo iezīmi ņems vērā tirgus dalībnieki.

13. Aktīvs vai saistība, ko novērtē patiesajā vērtībā, var būt viens no šādiem aktīviem vai saistībām:

- a) atsevišķs aktīvs vai saistība (piem., finanšu instruments vai nefinanšu aktīvs);
- b) aktīvu grupa, saistību grupa vai aktīvu un saistību grupa (piem., naudu ienesoša vienība vai uzņēmējdarbība).

14. Tas, vai aktīvs vai saistība ir atsevišķs aktīvs vai saistība, aktīvu grupa, saistību grupa vai aktīvu un saistību grupa, atzīšanas vai informācijas atklāšanas nolūkā ir atkarīgs no uzskaites vienības. Aktīva vai saistības uzskaites vienību nosaka saskaņā ar SFPS, kas prasa vai ļauj novērtēt patieso vērtību, izņemot šajā SFPS noteikto.

Darījums

15. Novērtējot patieso vērtību, tiek pieņemts, ka aktīvu vai saistību apmaina ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem, pārdodot aktīvu vai nododot saistību, novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos.

16. Novērtējot patieso vērtību, tiek pieņemts, ka darījums, pārdodot aktīvu vai nododot saistību, notiek:

- a) vai nu aktīva vai saistības galvenajā tirgū; vai
- b) ja nav galvenā tirgus, aktīva vai saistības visizdevīgākajā tirgū.

17. Uzņēmumam nav sīki jāpēta visi iespējamie tirgi, lai noteiktu galveno tirgu vai, ja nav galvenā tirgus, visizdevīgāko tirgu, bet tas ņem vērā visu pamatoti pieejamo informāciju. Ja nav pierādījumu par pretējo, tad uzskata, ka tirgus, kurā uzņēmums parasti slēdz darījumus, pārdodot aktīvu vai nododot saistību, ir galvenais tirgus vai, ja nav galvenā tirgus, visizdevīgākais tirgus.

18. Ja aktīvam vai saistībai ir galvenais tirgus, patiesās vērtības novērtējums rāda cenu šajā tirgū (neatkarīgi no tā, vai šī cena ir tieši novērojama, vai arī to aplēš, izmantojot citu vērtēšanas paņēmieni), pat ja cena citā tirgū ir potenciāli izdevīgāka novērtēšanas datumā.

19. Uzņēmumam jābūt pieejai galvenajam (vai visizdevīgākajam) tirgum novērtēšanas datumā. Tā kā dažādiem uzņēmumiem (un uzņēmējdarbībai, ko veic uzņēmumi), veicot dažādas darbības, var būt pieeja dažādiem tirgiem, galvenais (vai visizdevīgākais) tirgus vienam un tam pašam aktīvam vai saistībai var būt atšķirīgs dažādiem uzņēmumiem (un uzņēmējdarbībai, ko veic uzņēmumi). Tāpēc galvenais (vai visizdevīgākais) tirgus (un attiecīgi tirgus dalībnieki) tiek apsvērts no uzņēmuma viedokļa, pieļaujot atšķirības starp uzņēmumiem, kas veic dažādas darbības.

20. Kaut gan uzņēmumam jāvar piekļūt tirgum, tam nav obligāti jāvar pārdot noteikto aktīvu vai nodot noteikto saistību novērtēšanas datumā, lai varētu novērtēt patieso vērtību, pamatojoties uz cenu šajā tirgū.
21. Pat ja nepastāv atskaites tirgus, kas nodrošinātu cenas noteikšanai nepieciešamo informāciju par aktīva pārdošanu vai saistības nodošanu novērtēšanas datumā, novērtējot patieso vērtību, tiek pieņemts, ka darījums notiek šajā datumā no tā tirgus dalībnieka viedokļa, kurš tur aktīvu vai ir parādā saistību. Šāds pieņēmums par darījumu nosaka pamatu cenas aplēsei, pārdodot aktīvu vai nododot saistību.

Tirgus dalībnieki

22. **Uzņēmums novērtē aktīva vai saistības patieso vērtību, pamatojoties uz pieņēmumiem, kādus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu, pieņemot, ka tirgus dalībnieki rīkosies atbilstīgi labākajām saimnieciskajām interesēm.**
23. Veidojot pieņēmumus, uzņēmumam nav jānosaka konkrēti tirgus dalībnieki. Uzņēmums drīzāk nosaka, kādas iezīmes vispārīgi atšķir tirgus dalībniekus, ņemot vērā faktorus, kas raksturīgi:
- a) aktīvam vai saistībai;
 - b) aktīva vai saistības galvenajam (vai visizdevīgākajam) tirgum;
 - c) tirgus dalībniekiem, ar kuriem uzņēmums slēgs darījumus šajā tirgū.

Cena

24. **Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā galvenajā (vai visizdevīgākajā) tirgū novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos (t. i., darījuma pabeigšanas cena), neatkarīgi no tā, vai šāda cena ir tieši novērojama, vai arī to aplēš, izmantojot citu vērtēšanas paņēmieni.**
25. Cena galvenajā (vai visizdevīgākajā) tirgū, ko izmanto aktīva vai saistības patiesās vērtības novērtēšanai, netiek koriģēta, ņemot vērā *darījuma izmaksas*. Darījuma izmaksas uzskaita atbilstīgi citiem SFPS. Tās nav aktīva vai saistības iezīme, bet drīzāk raksturīgas darījumam, un būs atšķirīgas atkarībā no tā, kā uzņēmums slēgs darījumu par aktīvu vai saistību.
26. Darījuma izmaksās nav iekļautas *transportēšanas izmaksas*. Ja atrašanās vieta ir aktīva iezīme (kā tas var būt, piem., preces gadījumā), cena galvenajā (vai visizdevīgākajā) tirgū tiek koriģēta, ņemot vērā izmaksas (ja tādas ir), kādas rastos, lai transportētu aktīvu no tā kārtējās atrašanās vietas uz noteikto tirgu.

Standarta piemērošana nefinanšu aktīviem

Nefinanšu aktīvu visplašākā un vislabākā izmantošana

27. **Novērtējot nefinanšu aktīva patieso vērtību, tiek ņemts vērā, vai tirgus dalībnieks var radīt saimnieciskus labumus, nodrošinot aktīva *visplašāko un vislabāko izmantošanu* vai pārdodot to citam tirgus dalībniekam, kas nodrošinās aktīva *visplašāko un vislabāko izmantošanu*.**
28. Nodrošinot nefinanšu aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu, tiek ņemta vērā aktīva fiziski iespējamā, juridiski atļautā un finansiāli iespējamā izmantošana, piem.:
- a) attiecībā uz fiziski iespējamo izmantošanu ņem vērā aktīva fiziskās iezīmes, kuras ņems vērā tirgus dalībnieki, nosakot aktīva cenu (piem., īpašuma atrašanās vietu vai apmēru);
 - b) attiecībā uz juridiski atļauto izmantošanu ņem vērā juridiskus ierobežojumus izmantot aktīvu, kurus ņems vērā tirgus dalībnieki, nosakot aktīva cenu (piem., zonējuma regulējumu, ko piemēro īpašumam);
 - c) attiecībā uz finansiāli iespējamo izmantošanu ņem vērā, vai aktīva izmantošana, kas ir fiziski iespējama un juridiski atļauta, rada atbilstīgu ienākumu vai naudas plūsmas (ņemot vērā izmaksas par aktīva konvertēšanu šādai izmantošanai) tādas ieguldījuma atdeves nodrošināšanai, kādu plāno tirgus dalībnieki, ieguldot šādi izmantotajā aktīvā.

29. Visplašāko un vislabāko izmantošanu nosaka no tirgus dalībnieku viedokļa, pat ja uzņēmums plāno aktīvu izmantot citādi. Tomēr pieņem, ka noteiktā laikā nodrošināta nefinanšu aktīva izmantošana ir tā visplašākā un vislabākā izmantošana, ja vien tirgus vai citi faktori neliecina, ka aktīva citāda izmantošana palielinātu tā vērtību.
30. Lai nosargātu savu konkurētspējīgo pozīciju vai citu iemeslu dēļ uzņēmums var plānot, ka tas aktīvi neizmantos iegādāto nefinanšu aktīvu vai nenodrošinās šāda aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu. Piemēram, tā var būt gadījumos, ja iegādāto nemateriālo aktīvu uzņēmums plāno izmantot kā aizsardzību, neļaujot to izmantot citiem. Tomēr uzņēmums novērtē nefinanšu aktīva patieso vērtību, pieņemot, ka tirgus dalībnieki nodrošina tā visplašāko un vislabāko izmantošanu.

Nefinanšu aktīva vērtēšanas priekšnoteikums

31. Nodrošinot nefinanšu aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu, tiek noteikts vērtēšanas priekšnoteikums, ko izmanto aktīva patiesās vērtības novērtēšanai:
- a) nodrošinot nefinanšu aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu, var tikt nodrošināta maksimālā vērtība tirgus dalībniekiem, kas izmanto aktīvu apvienojumā ar citiem aktīviem kā grupu (ko uzstāda vai citādi konfigurē izmantošanai) vai apvienojumā ar citiem aktīviem un saistībām (piem., uzņēmējdarbībā):
 - i) ja, nodrošinot aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu, aktīvs tiek izmantots apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām, aktīva patiesā vērtība ir cena, kādu saņem kārējā darījumā, pārdodot aktīvu, pieņemot, ka aktīvs tiks izmantots kopā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām un ka šie aktīvi un saistības (t. i., papildaktīvi un attiecīgās saistības) būs pieejami tirgus dalībniekiem;
 - ii) saistības, kuras attiecas uz šo aktīvu un papildaktīviem, sevī ietver saistības, ar kurām tiek finansēts apgrozāmais kapitāls, bet neietver saistības, kuras izmanto aktīvu grupā neietilpstošu aktīvu finansēšanai;
 - iii) pieņēmumi par nefinanšu aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu konsekvēnti attiecas uz visiem aktīviem (kuriem visplašākā un vislabākā izmantošana ir svarīga) aktīvu grupā vai aktīvu un saistību grupā, kurā šo aktīvu izmantos;
 - b) nodrošinot aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu, tirgus dalībniekiem var tikt nodrošināta maksimālā vērtība no katra atsevišķā aktīva. Ja nodrošināt aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu nozīmē izmantot aktīvu atsevišķi, aktīva patiesā vērtība ir cena, kādu saņem kārējā darījumā, pārdodot aktīvu tirgus dalībniekiem, kuri izmantos aktīvu atsevišķi.
32. Novērtējot nefinanšu aktīva patieso vērtību, tiek pieņemts, ka aktīvu pārdod atbilstīgi citos SFPS norādītai uzskaites vienībai (kas var būt atsevišķs aktīvs). Tā notiek pat tad, ja patiesās vērtības novērtēšanai tiek pieņemts, ka nodrošināt aktīva visplašāko un vislabāko izmantošanu nozīmē izmantot aktīvu apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām, jo patiesās vērtības novērtēšanai tiek pieņemts, ka tirgus dalībnieka turējumā jau ir papildaktīvi un saistības, kuras attiecas uz aktīvu.

33. Standarta B3 punktā aprakstīta vērtēšanas priekšnoteikuma koncepcijas piemērošana nefinanšu aktīviem.

Standarta piemērošana saistībām un paša uzņēmuma kapitāla instrumentiem

Vispārīgi principi

34. Novērtējot patieso vērtību, tiek pieņemts, ka finanšu vai nefinanšu saistība vai paša uzņēmuma kapitāla instruments (piem., līdzdalība pašu kapitālā, kas emitēta kā atlīdzība uzņēmējdarbības apvienošanas ietvaros) tiek nodots tirgus dalībniekam novērtēšanas datumā. Nododot saistību vai paša uzņēmuma kapitāla instrumentu, tiek pieņemts, ka:
- a) saistība paliks neizpildīta un tirgus dalībniekam, kas saņem pārvedumu, būs jāizpilda pienākums. Norēķins ar darījuma partneri netiks veikts vai saistība netiks citādi dzēsta novērtēšanas datumā;
 - b) paša uzņēmuma kapitāla instruments paliks apgrozībā un tirgus dalībnieks, kas saņem pārvedumu, uzņems tiesības un atbildību saistībā ar instrumentu. Instruments netiks anulēts vai citādi dzēsts novērtēšanas datumā.

35. Pat ja nepastāv atskaites tirgus, kas nodrošinātu cenas noteikšanai nepieciešamo informāciju par saistības vai paša uzņēmuma kapitāla instrumenta nodošanu (piem., jo līgumisku vai citu juridisku ierobežojumu dēļ šādus posteņus nevar nodot), var pastāvēt atskaites tirgus šādiem posteņiem, ja citas personas tos tur kā aktīvus (piem., uzņēmuma obligācijas vai iespēja pirkt uzņēmuma akcijas).
36. Jebkurā gadījumā uzņēmums pēc iespējas palielina svarīgu novērojamu datu izmantošanu un pēc iespējas samazina nenovērojamu datu izmantošanu, lai izpildītu patiesās vērtības novērtēšanas mērķi: aplēst cenu, par kādu ierindas darījums, nododot saistību vai kapitāla instrumentu, tiks veikts starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos.

Saistības un kapitāla instrumenti, ko citas personas tur kā aktīvus

37. Ja identiskas vai līdzīgas saistības vai paša uzņēmuma kapitāla instrumenta nodošanai nav kotētas cenas un cita persona tur identisku posteni kā aktīvu, uzņēmums novērtē saistības vai kapitāla instrumenta patieso vērtību no tā tirgus dalībnieka viedokļa, kurš tur identisko posteni kā aktīvu novērtēšanas datumā.
38. Šādā gadījumā uzņēmums novērtē saistības vai kapitāla instrumenta patieso vērtību šādi:
- a) izmantojot tāda identiska posteņa kotētu cenu *aktīvā tirgū*, ko cita persona tur kā aktīvu, ja šāda cena ir pieejama;
 - b) ja šādas cenas nav, izmanto citus novērojamus datus, piem., tāda identiska posteņa kotētu cenu tirgū, kas nav aktīvs tirgus identiskajam postenim, kuru cita persona tur kā aktīvu;
 - c) ja a) un b) apakšpunktā minētās novērojamās cenas nav, izmanto citu vērtēšanas paņēmieni, piem.:
 - i) *ienākumu metodi* (piem., pašreizējās vērtības paņēmieni, kurā ņem vērā nākotnes naudas plūsmas, kādas tirgus dalībnieks plāno saņemt, turot saistību vai kapitāla instrumentu kā aktīvu; sk. B10 un B11 punktu);
 - ii) *tirgus metodi* (piem., izmantojot kotētas cenas līdzīgām saistībām vai kapitāla instrumentiem, ko citas personas tur kā aktīvus; sk. B5–B7 punktu).
39. Uzņēmums koriģē saistības vai paša uzņēmuma kapitāla instrumenta, ko cita persona tur kā aktīvu, kotēto cenu tikai tad, ja pastāv aktīvam raksturīgi faktori, kurus nepiemēro saistības vai kapitāla instrumenta patiesās vērtības novērtēšanai. Uzņēmums nodrošina, ka aktīva cena neatpoguļo tāda ierobežojuma radītu ietekmi, kura dēļ aktīvu nevar pārdot. Daži faktori, kuri var norādīt, ka aktīva kotētā cena jākoriģē, ir, piem.:
- a) aktīva kotētā cena attiecas uz līdzīgu (bet ne identisku) saistību vai kapitāla instrumentu, ko cita persona tur kā aktīvu. Piemēram, saistībai vai kapitāla instrumentam var būt noteikta iezīme (piem., emitenta kredītkvalitāte), kas atšķiras no iezīmes, kuru atspoguļo tādas līdzīgas saistības vai kapitāla instrumenta patiesā vērtība, kuru tur kā aktīvu;
 - b) aktīva uzskaites vienība nav tāda pati kā saistības vai kapitāla instrumenta uzskaites vienība. Piemēram, attiecībā uz saistībām dažos gadījumos aktīva cena atspoguļo kombinētu cenu par paketi, kurā ietvertas gan summas, kuras pienākas no emitenta, gan trešās personas kredīta kvalitātes uzlabošana. Ja saistības uzskaites vienība neattiecas uz kombinēto paketi, mērķis ir novērtēt emitenta saistības patieso vērtību, nevis kombinētās paketes patieso vērtību. Tādējādi šādos gadījumos uzņēmums koriģēs aktīva novērojamu cenu, lai izslēgtu ietekmi, ko rada trešās personas kredīta kvalitātes uzlabošana.

Saistības un kapitāla instrumenti, kurus citas personas netur kā aktīvus

40. Ja identiskas vai līdzīgas saistības vai paša uzņēmuma kapitāla instrumenta nodošanai nav kotētas cenas un cita persona netur identisku posteni kā aktīvu, uzņēmums novērtē saistības vai kapitāla instrumenta patieso vērtību, izmantojot vērtēšanas paņēmieni no tā tirgus dalībnieka viedokļa, kurš ir parādā saistību vai ir emitējis prasību pret pašu kapitālu.

41. Piemēram, piemērojot pašreizējās vērtības paņēmieni, uzņēmums varētu ņemt vērā vienu no šādiem faktoriem:

- a) nākotnes izejošās naudas plūsmas, kādas tirgus dalībnieks plāno, izpildot savus pienākumus, tostarp kompensāciju, kādu tirgus dalībnieks pieprasīs, uzņemoties pienākumu (sk. B31–B33 punktu);
- b) summu, kādu tirgus dalībnieks saņems, iegūstot vai emitējot identisku saistību vai kapitāla instrumentu, izmantojot pieņēmumus, kādus izmantos tirgus dalībnieki identiskā posteņa (piem., posteņa, kam ir tāda pati kredītzīme) cenas noteikšanai galvenajā (vai visizdevīgākajā) tirgū saistības vai kapitāla instrumenta emitēšanai saskaņā ar tādiem pašiem līguma noteikumiem.

Pienākuma nepildīšanas risks

42. **Saistības patiesā vērtība rāda ietekmi, ko rada pienākuma nepildīšanas risks. Pienākuma nepildīšanas risks sevī ietver paša uzņēmuma kredītrisku (kā definēts 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana”, bet tas var nebūt vienīgais ietvertais risks. Pieņem, ka pienākuma nepildīšanas risks ir viens un tas pats gan pirms, gan pēc saistības nodošanas.**

43. Novērtējot saistības patieso vērtību, uzņēmums ņem vērā kredītriska (kredītstāvokļa) radīto ietekmi un ikvienu citu faktoru, kas var ietekmēt iespējamību, ka pienākums tiks vai netiks izpildīts. Šāda ietekme var būt atšķirīga atkarībā no saistības, piem.:

- a) vai saistība ir pienākums piegādāt naudu (finanšu saistība) vai pienākums piegādāt preces vai pakalpojumus (nefinanšu saistība);
- b) kādi kredīta kvalitātes uzlabošanas nosacījumi attiecas uz saistību (ja tādi ir).

44. Saistības patiesā vērtība atspoguļo pienākuma nepildīšanas riska radīto ietekmi, pamatojoties uz uzskaites vienību. Saistības emitents, kurš emitējis saistību ar nenodalāmu trešās personas kredīta kvalitātes uzlabošanu, ko uzskaita atsevišķi no saistības, neietver kredīta kvalitātes uzlabošanas (piem., trešās personas parāda garantijas) radīto ietekmi, kad tas novērtē saistības patieso vērtību. Ja kredīta kvalitātes uzlabošanu un saistību uzskaita katru atsevišķi, emitents, novērtējot saistības patieso vērtību, ņem vērā savu paša, nevis trešās personas garantētāja kredītstāvokli.

Ierobežojumi, kuru dēļ nevar nodot saistību vai paša uzņēmuma kapitāla instrumentu

45. Kad uzņēmums novērtē saistības vai sava paša kapitāla instrumenta patieso vērtību, tas neietver tādu atsevišķus datus vai citu tādu datu korekciju, kuri attiecas uz ierobežojumu, kura dēļ nevar nodot posteni. Ietekme, kādu rada ierobežojums, kura dēļ nevar nodot saistību vai paša uzņēmuma kapitāla instrumentu, ir vai nu netieši, vai arī tieši iekļauta citos datos, kurus izmanto patiesās vērtības novērtēšanai.

46. Piemēram, darījuma datumā gan kreditors, gan parādnieks piekrīt darījuma cenai attiecībā uz saistību, pilnībā apzinoties, ka pienākums sevī ietver ierobežojumu, kura dēļ saistību nevar nodot. Rezultātā ierobežojums tiek iekļauts darījuma cenā, nav nepieciešami atsevišķi dati vai esošu datu koriģēšana darījuma datumā, lai atspoguļotu ietekmi, ko rada ierobežojums veikt nodošanu. Tāpat nav vajadzīgi ne atsevišķi dati, ne esošu datu koriģēšana turpmākos novērtēšanas datumos, lai atspoguļotu ietekmi, ko rada ierobežojums veikt nodošanu.

Finanšu saistība ar pieprasījuma pazīmi

47. Finanšu saistības, kurai ir pieprasījuma pazīme (piem., pieprasījuma noguldījumam), patiesā vērtība nedrīkst būt mazāka par summu, kas jāmaksā pēc pieprasījuma, kuru diskontē, sākot no pirmās dienas, kurā var pieprasīt izmaksāt šo summu.

Standarta piemērošana finanšu aktīviem un finanšu saistībām, kam ir savstarpējas izslēgšanas pozīcijas saistībā ar tirgus riskiem vai darījumu partnera kredītrisku

48. Uzņēmums, kurš tur finanšu aktīvu un finanšu saistību grupu, ir pakļauts tirgus riskiem (kā definēts 7. SFPS) un kredītriskam (kā definēts 7. SFPS) saistībā ar katru darījumu partneri. Ja šādu finanšu aktīvu un finanšu saistību grupu uzņēmums pārvalda, pamatojoties uz savu tīro pakļautību vai nu tirgus riskiem, vai arī kredītriskam, uzņēmums drīkst piemērot šajā SFPS noteikto izņēmumu attiecībā uz patiesās vērtības novērtēšanu. Saskaņā ar šādu izņēmumu uzņēmums drīkst novērtēt finanšu aktīvu un finanšu saistību grupas patieso vērtību, pamatojoties uz cenu, kādu saņems, pārdodot neto garo pozīciju (t. i., aktīvu) apmaiņā pret pakļautību noteiktam riskam vai nododot neto īso pozīciju (t. i., saistību) apmaiņā pret pakļautību noteiktam riskam, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos. Attiecīgi uzņēmums novērtē finanšu aktīvu un finanšu saistību grupas patieso vērtību atbilstīgi tam, kā tirgus dalībnieki noteiks cenu neto riska pakļautībai novērtēšanas datumā.

49. Uzņēmums drīkst izmantot 48. punktā noteikto izņēmumu tikai tad, ja tas izpilda visus šādus nosacījumus:

- a) tas pārvalda finanšu aktīvu un finanšu saistību grupu, pamatojoties uz savu neto pakļautību noteikta darījumu partnera noteiktam tirgus riskam (vai riskiem) vai kredītriskam atbilstīgi savai dokumentētajai riska pārvaldības vai ieguldījumu stratēģijai;
- b) tas uz šāda paša pamata sniedz informāciju par finanšu aktīvu un finanšu saistību grupu uzņēmuma galvenajam vadības personālam, kā definēts 24. SGS „*Informācijas atklāšana par saistītajām pusēm*”;
- c) tam noteikta prasība vai tas izvēlēties novērtēt finanšu aktīvus un finanšu saistības patiesajā vērtībā finansiālā stāvokļa pārskatā katra pārskata perioda beigās.

50. Standarta 48. punktā noteiktais izņēmums neattiecas uz informācijas sniegšanu finanšu pārskatos. Dažos gadījumos pamats informācijas sniegšanai par finanšu instrumentiem finansiālā stāvokļa pārskatā atšķiras no pamata finanšu instrumentu novērtēšanai, piem., ja SFPS neprasa vai neļauj sniegt informāciju par finanšu instrumentiem pēc neto principa. Šādos gadījumos var būt, ka portfeļa līmenī veiktas korekcijas (sk. 53.–56. punktu) jāattiecinā uz atsevišķiem aktīviem vai saistībām, kas veido finanšu aktīvu un finanšu saistību grupu, kura tiek pārvaldīta, pamatojoties uz uzņēmuma neto riska pakļautību. Veicot šādu attiecināšanu, uzņēmums izmanto pamatotos un atbilstīgus apsvērumus un apstākļiem atbilstīgu metodoloģiju.

51. Uzņēmums pieņem lēmumu par grāmatvedības politiku atbilstīgi 8. SGS „*Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas*”, lai izmantotu 48. punktā noteikto izņēmumu. Ja uzņēmums izmanto minēto izņēmumu, tas piemēro attiecīgo grāmatvedības politiku, tostarp politiku pieprasījuma un piedāvājuma korekcijas (sk. 53.–55. punktu) un kredītkorekciju (sk. 56. punktu) attiecināšanai, konsekventi katrā periodā attiecībā uz noteiktu portfeli.

52. Standarta 48. punktā minēto izņēmumu piemēro tikai finanšu aktīviem un finanšu saistībām, uz kuriem attiecas 39. SGS „*Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana*” un 9. SFPS „*Finanšu instrumenti*”.

Pakļautība tirgus riskiem

53. Izmantojot 48. punktā noteikto izņēmumu tādas finanšu aktīvu un finanšu saistību grupas patiesās vērtības novērtēšanai, kura tiek pārvaldīta, pamatojoties uz uzņēmuma neto pakļautību noteiktam tirgus riskam (vai riskiem), uzņēmums piemēro tādu cenu — starpības starp pieprasījumu un piedāvājumu ietvaros —, kura vislabāk rāda patieso vērtību konkrētajos apstākļos saistībā ar uzņēmuma neto pakļautību šādiem tirgus riskiem (sk. 70. un 71. punktu).

54. Izmantojot 48. punktā noteikto izņēmumu, uzņēmums nodrošina, ka tirgus risks (vai riski), kādiem uzņēmums pakļauts saistībā ar finanšu aktīvu un finanšu saistību grupu, būtībā ir viens un tas pats. Piemēram, uzņēmums neapvieno procentu likmju risku, kas saistīts ar finanšu aktīvu, ar preces cenas risku, kas saistīts ar finanšu saistību, jo pretējā gadījumā netiktu mazināta uzņēmuma pakļautība procentu likmju riskam vai preces cenas riskam. Izmantojot 48. punktā noteikto izņēmumu, uzņēmums, novērtējot grupā esošo finanšu aktīvu un finanšu saistību patieso vērtību, ņem vērā ikvienu bāzes risku, ko rada neidentiski tirgus riska parametri.

55. Tāpat ilgums, kādā uzņēmums pakļauts noteiktam tirgus riskam (vai riskiem), ko rada finanšu aktīvi un finanšu saistības, būtībā ir viens un tas pats. Piemēram, ja uzņēmums izmanto standartizētu nākotnes līgumu, kura termiņš ir 12 mēneši, pret naudas plūsmām, kas saistītas ar 12 mēnešu vērtu pakļautību procentu likmju riskam par finanšu instrumentu, kura termiņš ir pieci gadi, grupā, kuru veido tikai šādi finanšu aktīvi un finanšu saistības, tas novērtē pakļautības procentu likmju riskam uz 12 mēnešiem patieso vērtību pēc neto principa un atlikušās pakļautības procentu likmju riskam (t. i., no otrā līdz piektajam gadam) patieso vērtību pēc bruto principa.

Pakļautība noteikta darījumu partnera kredītriskam

56. Izmantojot 48. punktā noteikto izņēmumu, lai novērtētu tādas finanšu aktīvu un finanšu saistību grupas patieso vērtību, kas izveidota ar noteiktu darījumu partneri, uzņēmums patiesās vērtības novērtējumā ietver ietekmi, kādu rada tā neto pakļautība šī darījumu partnera kredītriskam vai darījumu partnera neto pakļautība uzņēmuma kredītriskam, ja tirgus dalībnieki ņems vērā ikvienu pastāvošu vienošanos, kas mazina pakļautību kredītriskam saistību neizpildes gadījumā (piem., ģenerālvienošanos par neto norēķiniem ar darījumu partneri vai vienošanos, saskaņā ar kuru notiek apmaiņa ar nodrošinājumu, pamatojoties uz katras puses neto pakļautību otras puses kredītriskam). Patiesās vērtības novērtējums atspoguļo tirgus dalībnieku prognozes saistībā ar iespējamību, ka šādas vienošanās būs juridiski īstenojamas saistību neizpildes gadījumā.

Patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu

57. Ja aktīvu iegādājas vai saistība rodas apmaiņas darījumā par šādu aktīvu vai saistību, darījuma cena ir cena, kādu maksā, iegūstot aktīvu, vai saņem, uzņemoties saistību (*darījuma uzsākšanas cena*). Savukārt aktīva un saistības patiesā vērtība ir cena, kādu saņem, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību (*darījuma pabeigšanas cena*). Uzņēmumiem nav obligāti jāpārdod aktīvi par cenu, par kādu tie aktīvus iegādājušies. Tāpat uzņēmumiem nav obligāti jānodod saistības par cenu, kādu tie saņēmuši, uzņemoties saistību.
58. Daudzos gadījumos darījuma cena ir vienāda ar patieso vērtību (piem., tā var būt, ja darījuma datumā darījums, kas ir aktīva pirkšana, tiek veikts tirgū, kurā aktīvs tiks pārdots).
59. Nosakot, vai patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, ir vienāda ar darījuma cenu, uzņēmums ņem vērā darījumam un aktīvam vai saistībai raksturīgus faktorus. Standarta B4 punktā raksturotas situācijas, kad darījuma cena var nebūt aktīva vai saistības patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu.
60. Ja cits SFPS prasa vai ļauj uzņēmumam sākotnēji novērtēt aktīvu vai saistību tā patiesajā vērtībā un darījuma cena atšķiras no patiesās vērtības, uzņēmums atzīst rezultātā radušos guvumus vai zaudējumus par peļņu vai zaudējumiem, ja attiecīgais SFPS nenosaka citādi.

Vērtēšanas paņēmieni

- 61. Patiesās vērtības novērtēšanai uzņēmums izmanto vērtēšanas paņēmienus, kuri atbilst apstākļiem un kuru piemērošanai ir pieejami pietiekami daudz datu, pēc iespējas palielinot svarīgu novērojamu datu izmantošanu un attiecīgi samazinot nenovērojamu datu izmantošanu.**
62. Vērtēšanas paņēmienus izmanto, lai aplēstu cenu, par kādu ierindas darījums, kas ir aktīva pārdošana vai saistības nodošana, tiek veikts starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos. Plaši izmanto trīs vērtēšanas paņēmienus: tirgus metodi, *izmaksu metodi* un ienākumu metodi. Minēto metožu galvenie aspekti apkopoti B5–B11 punktā. Patiesās vērtības novērtēšanai uzņēmums izmanto vērtēšanas paņēmienus, kas atbilst vienai vai vairākām minētajām metodēm.
63. Dažos gadījumos ir atbilstīgs viens vērtēšanas paņmiens (piem., aktīvu vai saistību vērtē, izmantojot identisku aktīvu vai saistību kotētas cenas aktīvā tirgū). Citos gadījumos ir atbilstīgi vairāki vērtēšanas paņēmieni (piem., gadījumos, kad tiek vērtēta nauda ienesoša vienība). Ja patiesās vērtības novērtēšanai izmanto vairākus vērtēšanas paņēmienus, rezultātus (t. i., attiecīgās norādes par patieso vērtību) novērtē, apsverot, cik pamatots ir rezultātu norādītais vērtību diapazons. Patiesās vērtības novērtējums ir punkts šādā diapazonā, kurš vislabāk rāda patieso vērtību konkrētajos apstākļos.
64. Ja, veicot sākotnējo atzīšanu, darījuma cena ir patiesā vērtība un patiesās vērtības novērtēšanai turpmākajos periodos izmantos vērtēšanas paņēmieni, kurā tiek izmantoti nenovērojami dati, vērtēšanas paņēmieni kalibrē tā, lai, veicot sākotnējo atzīšanu, ar attiecīgo vērtēšanas paņēmieni iegūtais rezultāts būtu vienāds ar darījuma cenu. Kalibrēšana nodrošina, ka vērtēšanas paņmiens rāda esošos tirgus apstākļus, un tā palīdz uzņēmumam noteikt, vai nepieciešams koriģēt vērtēšanas paņēmieni (piem., ja pastāv aktīva vai saistības iezīme, kura vērtēšanas paņēmienā nav ņemta vērā). Pēc sākotnējās atzīšanas, kad patieso vērtību novērtē, izmantojot vienu vai vairākus vērtēšanas paņēmienus, kuros tiek izmantoti nenovērojami dati, uzņēmums nodrošina atskaites tirgus datu (piem., līdzīga aktīva vai saistības cenas) atspoguļošanu šādos vērtēšanas paņēmienos novērtēšanas datumā.
65. Vērtēšanas paņēmienus, kurus izmanto patiesās vērtības novērtēšanai, piemēro konsekventi. Tomēr ir atbilstīgi mainīt vērtēšanas paņēmieni vai tā piemērošanu (piem., mainīt paņēmiena svērumu, ja izmanto vairākus vērtēšanas paņēmienus, vai mainīt vērtēšanas paņēmienam piemērojamo korekciju), ja pārmaiņu rezultātā novērtējums tikpat reprezentatīvi vai reprezentatīvāk rādīs patieso vērtību konkrētajos apstākļos. Tā var būt gadījumos, ja, piemēram, notiek kāds no šādiem notikumiem:
- a) tiek izveidots jauns tirgus;
 - b) ir pieejama jauna informācija;
 - c) iepriekš pieejamā informācija vairs nav pieejama;

d) tiek uzlabots vērtēšanas paņēmieni;

e) mainās tirgus apstākļi.

66. Pārskatīto informāciju, kas rodas, mainot vērtēšanas paņēmieni vai tā piemērošanu, uzskaita par izmaiņu grāmatvedības aplēsēs saskaņā ar 8. SGS. Tomēr 8. SGS noteiktā informācijas atklāšana par izmaiņām grāmatvedības aplēsēs nav nepieciešama, ja pārskatīto informāciju rada vērtēšanas paņēmiena vai paņēmiena piemērošanas maiņa.

Vērtēšanas paņēmienos izmantotie dati

Vispārīgi principi

67. **Vērtēšanas paņēmienos, kurus izmanto patiesās vērtības novērtēšanai, pēc iespējas palielina svarīgu novērojamo datu izmantošanu un samazina nenovērojamo datu izmantošanu.**

68. Piemēram, tirgus, kurā var būt novērojami dati par dažiem aktīviem un saistībām (piem., finanšu instrumentiem), ir biržas tirgus, dīleru tirgus, brokeru tirgus un tirgus, kurā pilnvarotāji veic savstarpējus darījumus (sk. B34 punktu).

69. Uzņēmums atlasa datus, kuri atbilst tādām aktīva vai saistības pazīmēm, kuras tirgus dalībnieki ņems vērā darījumā ar attiecīgo aktīvu vai saistību (sk. 11. un 12. punktu). Dažos gadījumos šādu pazīmju pastāvēšanas rezultātā tiek veikta korekcija, piem., prēmija vai diskonts (piem., kontroles prēmija vai nekontrolējošas līdzdalības diskonts). Tomēr patiesās vērtības novērtējumā neietver prēmiju vai diskontu, kas neatbilst uzskaites vienībai tādā SFPS, kurš prasa vai ļauj novērtēt patieso vērtību (sk. 13. un 14. punktu). Novērtējot patieso vērtību, nav atļautas tādas prēmijas vai diskonti, kas rāda apjomu kā uzņēmuma turējuma pazīmi (īpaši bloķēšanas faktors, kas koriģē aktīva vai saistības kotēto cenu, jo tirgus parastais ikdienas tirdzniecības apjoms nav pietiekams, lai absorbētu uzņēmuma turēto daudzumu, kā aprakstīts 80. punktā), nevis apjomu kā aktīva vai saistības pazīmi (piem., kontroles prēmija, novērtējot kontrolējošas līdzdalības patieso vērtību). Jebkurā gadījumā, ja aktīvam vai saistībai ir kotēta cena aktīvā tirgū (t. i., *pirmā līmeņa dati*), uzņēmums, novērtējot patieso vērtību, izmanto šo cenu nekoriģētu, izņemot 79. punktā norādīto.

Dati, kuru pamatā ir piedāvātā un prasītā cena

70. Ja aktīvam vai saistībai, kuru novērtē tā patiesajā vērtībā, ir piedāvātā cena un prasītā cena (piem., dati no dīleru tirgus), patiesās vērtības novērtēšanai izmanto tādu cenu — starpības starp piedāvājumu un pieprasījumu ietvaros —, kura ir visprezentatīvākā attiecībā uz patieso vērtību konkrētajos apstākļos, neatkarīgi no tā, kurā līmenī dati iedalīti patiesās vērtības hierarhijā (t. i., pirmajā, otrajā vai trešajā līmenī; sk. 72.–90. punktu). Drikt izmantot piedāvāto cenu aktīvu pozīcijām un prasīto cenu saistību pozīcijām, bet tas nav obligāti jādara.
71. Šis SFPS neizslēdz iespēju izmantot vidējās tirgus cenas noteikšanu vai citu cenas noteikšanas modeli, kuru tirgus dalībnieki izmanto, lai praktiski novērtētu patieso vērtību starpības starp piedāvājumu un pieprasījumu ietvaros.

Patiesās vērtības hierarhija

72. Lai panāktu lielāku konsekveni un salīdzināmību patiesās vērtības novērtēšanā un ar to saistītās informācijas atklāšanā, šajā SFPS noteikta patiesās vērtības hierarhija, saskaņā ar kuru dati, kurus izmanto vērtēšanas paņēmienos patiesās vērtības novērtēšanai, tiek iedalīti trīs līmeņos (sk. 76.–90. punktu). Patiesās vērtības hierarhijā vislielākā prioritāte tiek piešķirta identisku aktīvu vai saistību kotētām (nekoriģētām) cenām aktīvos tirgos (*pirmā līmeņa datiem*) un viszemākā prioritāte ir nenovērojamiem datiem (*trešā līmeņa datiem*).
73. Dažos gadījumos dati, kurus izmanto aktīva vai saistības patiesās vērtības novērtēšanai, var tikt iedalīti dažādos patiesās vērtības hierarhijas līmeņos. Šādos gadījumos patiesās vērtības novērtējums kopumā tiek iedalīts tajā patiesās vērtības hierarhijas līmenī, kurš ir zemākais līmenis datiem, kuri ir svarīgi novērtējumam kopumā. Lai novērtētu, cik svarīgi ir noteikti dati novērtējumam kopumā, jāņem vērā visi aktīvam vai saistībai raksturīgie faktori. Korekcijas, kuras veic, lai iegūtu uz patieso vērtību balstītu novērtējumu, piem., pārdošanas izmaksas, novērtējot patieso vērtību, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, netiek ņemtas vērā, nosakot patiesās vērtības hierarhijas līmeni, kurā iedalīts patiesās vērtības novērtējums.
74. Tas, vai ir pieejami svarīgi dati un kāds ir to relatīvais subjektīvisms, var ietekmēt atbilstīga vērtēšanas paņēmiena izvēli (sk. 61. punktu). Tomēr patiesās vērtības hierarhijā prioritāte tiek piešķirta datiem vērtēšanas paņēmienos, nevis vērtēšanas paņēmieniem, kurus izmanto patiesās vērtības novērtēšanai. Piemēram, patiesās vērtības novērtējums, kas izstrādāts, izmantojot pašreizējās vērtības paņēmieni, var tikt iedalīts otrajā vai trešajā līmenī atkarībā no datiem, kuri ir nozīmīgi novērtējumam kopumā, un no patiesās vērtības hierarhijas līmeņa, kurā šie dati iedalīti.

75. Ja novērojami dati jākorrigē, izmantojot nenovērojamus datus, un korekcijas rezultātā patiesās vērtības novērtējums ir ievērojami augstāks vai zemāks, rezultātā iegūto novērtējumu iedala patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī. Piemēram, ja, aplēšot aktīva cenu, tirgus dalībnieks ņem vērā ietekmi, kādu rada ierobežojums pārdot aktīvu, uzņēmums koriģē kotēto cenu, lai atspoguļotu šī ierobežojuma radīto ietekmi. Ja šāda kotēta cena ir *otrā līmeņa dati* un korekcija ir nenovērojami dati, kuri ir svarīgi novērtējumam kopumā, novērtējumu iedala patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī.

Pirmā līmeņa dati

76. Pirmā līmeņa dati ir identisku aktīvu un saistību kotētas (nekorrigētas) cenas aktīvos tirgos, kuriem uzņēmums var piekļūt novērtēšanas datumā.
77. Kotēta cena aktīvā tirgū nodrošina visticamāko patiesās vērtības apliecinājumu, un, ja tā ir pieejama, tad patiesās vērtības novērtēšanai to izmanto nekorrigētu, izņemot 79. punktā noteikto.
78. Pirmā līmeņa dati ir pieejami par daudziem finanšu aktīviem un finanšu saistībām, un dažus šādus aktīvus un saistības var apmainīt vairākos aktīvos tirgos (piem., dažādās biržās). Tāpēc pirmajā līmenī ir svarīgi šādi divi faktori:
- a) aktīva vai saistības galvenais tirgus vai, ja nav galvenā tirgus, aktīva vai saistības visizdevīgākais tirgus;
 - b) vai uzņēmums var veikt darījumu ar aktīvu vai saistību par cenu, kāda pastāv šādā tirgū novērtēšanas datumā.
79. Uzņēmums nekorrigē pirmā līmeņa datus, izņemot šādos apstākļos:

- a) kad uzņēmums tur lielu skaitu līdzīgu (bet ne identisku) aktīvu vai saistību (piem., parāda vērtspapīrus), kurus novērtē patiesajā vērtībā, un kotētā cena aktīvā tirgū ir pieejama, bet tā nav viegli pieejama katram šādam aktīvam vai saistībai atsevišķi (t. i., ņemot vērā uzņēmuma turēto līdzīgo aktīvu vai saistību lielo skaitu, būs grūti iegūt cenas noteikšanai nepieciešamo informāciju katram atsevišķajam aktīvam vai saistībai novērtēšanas datumā). Šādā gadījumā uzņēmums praktiski var novērtēt patieso vērtību, izmantojot alternatīvu cenas noteikšanas metodi, kas nepaļaujas vienīgi uz kotētām cenām (piem., cenas noteikšanas matricu). Tomēr, izmantojot alternatīvu cenas noteikšanas metodi, patiesās vērtības novērtējums tiek iedalīts zemākā patiesās vērtības hierarhijas līmenī;
- b) kad kotēta cena aktīvā tirgū nerāda patieso vērtību novērtēšanas datumā. Tas var būt gadījumā, ja būtiski notikumi (piem., darījumi tirgū, kurā pilnvarotāji veic savstarpējus darījumus, tirdzniecība brokeru tirgū vai paziņojumi) risinās pēc tam, kad tirgus tiek slēgts darījumiem, bet pirms novērtēšanas datuma. Uzņēmums nosaka un konsekventi piemēro politiku šādu notikumu identificēšanai, jo tie var ietekmēt patiesās vērtības novērtēšanu. Tomēr, ja kotētu cenu koriģē, ņemot vērā jaunu informāciju, korekcijas rezultātā patiesās vērtības novērtējums var tikt iedalīts zemākā patiesās vērtības hierarhijas līmenī;
- c) kad saistības vai paša uzņēmuma kapitāla instrumenta patiesā vērtība tiek novērtēta, izmantojot tāda identiska posteņa kotētu cenu, kuru tirgo kā aktīvu aktīvā tirgū, un šāda cena jākorrigē, ņemot vērā postenim vai aktīvam raksturīgus faktorus (sk. 39. punktu). Ja aktīva kotētā cena nav jākorrigē, patiesās vērtības novērtējumu iedala patiesās vērtības hierarhijas pirmajā līmenī. Tomēr, koriģējot aktīva kotēto cenu, patiesās vērtības novērtējums tiek iedalīts zemākā patiesās vērtības hierarhijas līmenī.

80. Ja uzņēmums tur pozīciju vienā aktīvā vai saistībā (tostarp pozīciju, ko veido liels skaits identisku aktīvu vai saistību, piem., tas tur finanšu instrumentu) un aktīvu vai saistību tirgo aktīvā tirgū, aktīva vai saistības patieso vērtību novērtē atbilstīgi pirmajam līmenim, uzskatot to par produktu, kam ir kotēta cena atsevišķam aktīvam vai saistībai, un ņemot vērā uzņēmuma turēto daudzumu. Tas attiecas uz gadījumiem, kad tirgus parastais ikdienas tirdzniecības apjoms nav pietiekams, lai absorbētu turēto daudzumu, un saņemtie rīkojumi pārdot pozīciju viena darījuma ietvaros var ietekmēt kotēto cenu.

Otrā līmeņa dati

81. Otrā līmeņa dati ir dati, kas nav pirmajā līmenī ietvertas kotētas cenas, ko tieši vai netieši novēro aktīvam vai saistībai.

82. Ja aktīvam vai saistībai ir īpašs (līgumā noteikts) termiņš, otrā līmeņa datus novēro būtībā visā aktīva vai saistības termiņā. Otrā līmeņa dati sevī ietver:
- a) kotētas cenas līdzīgiem aktīviem vai saistībām aktīvā tirgū;
 - b) identisku vai līdzīgu aktīvu vai saistību kotētas cenas tirgū, kas nav aktīvs tirgus;
 - c) datus, kas nav kotētas cenas, ko novēro aktīvam vai saistībai, piem.:
 - i) procentu likmju un ienesīguma līknes, ko novēro vispārīgi kotētos intervālos;
 - ii) ietvertu svārstīgumu;
 - iii) kredīstarpības;
 - d) *tirgus apstiprinātus datus*.
83. Otrā līmeņa datu korekcijas ir atkarīgas no aktīvam vai saistībai raksturīgiem faktoriem. Šādi faktori ir, piem.:
- a) aktīva stāvoklis un atrašanās vieta;
 - b) kādā mērā dati attiecas uz posteņiem, kurus var salīdzināt ar aktīvu vai saistību (tostarp 39. punktā aprakstītie faktori);
 - c) tā tirgus apjoms un aktivitātes līmenis, kurā dati ir novērojami.
84. Koriģējot otrā līmeņa datus, kuri ir svarīgi novērtējumam kopumā, patiesās vērtības novērtējums tiek iedalīts patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, ja korekcijai tiek izmantoti svarīgi nenovērojami dati.
85. Standarta B35 punktā aprakstīta otrā līmeņa datu izmantošana noteiktiem aktīviem un saistībām.

Trešā līmeņa dati

86. Trešā līmeņa dati ir nenovērojami dati par aktīvu vai saistību.
87. Nenovērojamus datus izmanto patiesās vērtības novērtēšanai, ja nav pieejami svarīgi novērojami dati, tādējādi pieļaujot situācijas, kad tirgus aktivitāte aktīvam vai saistībai novērtēšanas datumā ir neliela (ja tāda vispār ir). Tomēr patiesās vērtības novērtēšanas mērķis joprojām ir darījuma pabeigšanas cena novērtēšanas datumā no tā tirgus dalībnieka viedokļa, kurš tur aktīvu vai ir parādā saistību. Tādējādi nenovērojami dati rāda pieņēmumus, kādus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu, tostarp pieņēmumus par risku.
88. Pieņēmumi par risku sevī ietver risku, kas piemīt patiesās vērtības novērtēšanai izmantotam vērtēšanas paņēmienam (piem., cenas noteikšanas modelim) un vērtēšanas paņēmienā izmantotiem datiem. Novērtējums, kurā nav ietverta riska korekcija, nerāda patiesās vērtības novērtējumu, ja tirgus dalībnieki šādu riska korekciju ietvers, nosakot aktīva vai saistības cenu. Piemēram, riska korekciju var būt nepieciešams ietvert, ja pastāv būtiska ar novērtējumu saistīta nenoteiktība (piem., ja, salīdzinot ar parasto tirgus aktivitāti aktīvam vai saistībai vai līdzīgiem aktīviem vai saistībām, aktivitātes apjoms vai līmenis ir būtiski samazinājies un uzņēmums noteicis, ka darījuma cena vai kotētā cena nerāda patieso vērtību, kā aprakstīts B37–B47 punktā).
89. Uzņēmums izstrādā nenovērojamus datus, izmantojot labāko pieejamo informāciju konkrētajos apstākļos, un šādos datus var tikt iekļauti paša uzņēmuma dati. Izstrādājot nenovērojamus datus, uzņēmums var sākt ar saviem paša datiem un tad tos koriģēt, ja pamatoti pieejamā informācija norāda, ka citi tirgus dalībnieki izmantos atšķirīgus datus, vai ja ar uzņēmumu ir saistīts kāds īpašs faktors, kas nav pieejams tirgus dalībniekiem (piem., uzņēmumam raksturīga sinerģija). Uzņēmumam nav jāpārcenšas, iegūstot informāciju par tirgus dalībnieku pieņēmumiem. Tomēr tas ņem vērā pamatoti pieejamo informāciju par tirgus dalībnieku pieņēmumiem. Uzskata, ka nenovērojamie dati, kurus izstrādā iepriekš aprakstītajā veidā, ir tirgus dalībnieku pieņēmumi un tie atbilst patiesās vērtības novērtēšanas mērķim.

90. Standarta B36 punktā aprakstīta trešā līmeņa datu izmantošana noteiktiem aktīviem un saistībām.

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

91. Uzņēmums atklāj informāciju, kas tā finanšu pārskatu lietotājiem palīdz novērtēt abus šādus aspektus:

- a) par aktīviem un saistībām, ko atkārtoti vai vienreiz novērtē patiesajā vērtībā finansiālā stāvokļa pārskatā pēc sākotnējās atzišanas, atklāj vērtēšanas paņēmienus un datus, kuri izmantoti novērtējuma sagatavošanai;
- b) par atkārtotu patiesās vērtības novērtēšanu, kuru veic, izmantojot svarīgus nenovērojamus datus (trešā līmeņa datus), atklāj novērtējuma ietekmi uz peļņu vai zaudējumiem vai citiem vispārējiem ienākumiem perioda laikā.

92. Lai sasniegtu 91. punktā noteikto mērķi, uzņēmums apsver šādu informāciju:

- a) cik sāka informācija nepieciešama informācijas atklāšanas prasību izpildei;
- b) kādā mērā uzsverama katra atšķirīgā prasība;
- c) kādā mērā informācija apkopojama vai sadalāma;
- d) vai finanšu pārskatu lietotājiem nepieciešama papildinformācija, lai novērtētu atklāto kvantitatīvo informāciju.

Ja informācija, kas atklāta atbilstīgi šim SFPS un citiem SFPS, nav pietiekama 91. punktā noteikto mērķu sasniegšanai, uzņēmums atklāj papildinformāciju, kas nepieciešama šī mērķa sasniegšanai.

93. Lai sasniegtu 91. punktā noteikto mērķi, uzņēmums atklāj vismaz šādu informāciju par katru aktīvu un saistību grupu (informāciju par to, kā noteikt attiecīgo aktīvu un saistību grupu, skatīt 94. punktā), kuru novērtē patiesajā vērtībā (tostarp novērtējumus, kuru pamatā ir patiesā vērtība šā SFPS darbības jomas ietvaros) finansiālā stāvokļa pārskatā pēc sākotnējās atzišanas:

- a) par atkārtotiem un vienreizējiem patiesās vērtības novērtējumiem, patiesās vērtības novērtējumiem pārskata perioda beigās un vienreizējiem patiesās vērtības novērtējumiem atklāj apsvērumus novērtējuma veikšanai. Atkārtota aktīvu vai saistību patiesās vērtības novērtēšana ir tāda novērtēšana, kuru citi SFPS prasa vai ļauj veikt finansiālā stāvokļa pārskatā katra pārskata perioda beigās. Vienreizēja aktīvu vai saistību patiesās vērtības novērtēšana ir tāda novērtēšana, kuru citi SFPS prasa vai ļauj veikt finansiālā stāvokļa pārskatā noteiktos apstākļos (piem., kad atbilstīgi 5. SFPS „Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības” uzņēmums novērtē aktīvu, ko tas tur pārdošanai, patiesajā vērtībā, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, jo aktīva patiesā vērtība, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, ir mazāka par tā uzskaites vērtību);
- b) par atkārtotiem un vienreizējiem patiesās vērtības novērtējumiem atklāj patiesās vērtības hierarhijas līmeni (pirmais, otrais vai trešais līmenis), kurā iedalīts patiesās vērtības novērtējums kopumā;
- c) par aktīviem vai saistībām, ko tur pārskata perioda beigās un atkārtoti novērtē patiesajā vērtībā, atklāj summas, kas tiek pārvestas no patiesās vērtības hierarhijas pirmā līmeņa uz otro līmeni, šādas pārvešanas iemeslus un uzņēmuma politiku, nosakot, kad šādu pārvešanu no viena līmeņa uz citu uzskata par notikušu (sk. 95. punktu). Summas, kas tiek pārvestas uz katru līmeni un no katra līmeņa, atklāj un apraksta atsevišķi;
- d) par atkārtotiem un vienreizējiem patiesās vērtības novērtējumiem, ko iedala patiesās vērtības hierarhijas otrajā un trešajā līmenī, atklāj aprakstu par vērtēšanas paņēmieni (paņēmieniem) un datiem, kas izmantoti patiesās vērtības novērtējumam. Ja vērtēšanas paņēmieni ir mainīti (piem., no tirgus metodes uz ienākumu pieeju, vai izmantots papildu vērtēšanas paņēmieni), uzņēmums atklāj informāciju par šo pārmaiņu un pārmaiņas veikšanas iemeslu (iemeslus). Ja patiesās vērtības novērtējums iedalīts patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, uzņēmums atklāj kvantitatīvu informāciju par svarīgiem nenovērojamiem datiem, kas izmantoti patiesās vērtības novērtēšanai. Uzņēmumam nav obligāti jārada kvantitatīva informācija, lai nodrošinātu atbilstību prasībai atklāt informāciju, ja uzņēmums nav izstrādājis kvantitatīvus nenovērojamus datus, kad tas novērtējis patieso vērtību (piem., ja uzņēmums izmanto iepriekšēju darījumu cenas vai informāciju par trešo personu noteiktām cenām, neveicot korekciju). Tomēr, atklājot šādu informāciju, uzņēmums nevar neņemt vērā kvantitatīvus nenovērojamus datus, kuri ir svarīgi patiesās vērtības novērtējumam un ir pamatoti pieejami;

- e) par atkārtotiem patiesās vērtības novērtējumiem, kas iedalīti patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, atklāj saskaņošanu starp sākuma atlikumu un beigu atlikumu, atklājot atsevišķi informāciju par pārmaiņām perioda laikā, ko attiecina uz:
- i) kopējiem guvumiem vai zaudējumiem perioda laikā, kas atzīti peļņā vai zaudējumos, un rindas posteni (posteņus) peļņā vai zaudējumos, kuros šie guvumi vai zaudējumi atzīti;
 - ii) kopējiem guvumiem vai zaudējumiem perioda laikā, kas atzīti citos vispārīgos ienākumos, un rindas posteni (posteņus) vispārīgos ienākumos, kuros šie guvumi vai zaudējumi atzīti;
 - iii) pirkšanu, pārdošanu, emisijām un norēķiniem (katru šādu pārmaiņu atklāj atsevišķi);
 - iv) summām, kas tiek pārvestas uz patiesās vērtības hierarhijas trešo līmeni un no trešā līmeņa, šādas pārvešanas iemeslus un uzņēmuma politiku, nosakot, kad šādu pārvešanu uzskata par notikušu (sk. 95. punktu). Summas, kas tiek pārvestas uz trešo līmeni un no trešā līmeņa, atklāj un apraksta atsevišķi;
- f) par atkārtotiem patiesās vērtības novērtējumiem, kas iedalīti patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, kopējo guvumu vai zaudējumu summas perioda laikā, kas noteiktas e) apakšpunkta i) daļā un iekļautas peļņā vai zaudējumos, ko attiecina uz pārmaiņām nerealizētos guvumos vai zaudējumos saistībā ar šādiem aktīviem un saistībām, ko tur pārskata perioda beigās, un rindas posteni (posteņus), kurā (kuros) šādi nerealizēti guvumi vai zaudējumi atzīti;
- g) par atkārtotiem un vienreizējiem patiesās vērtības novērtējumiem, kas iedalīti patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, atklāj aprakstu par vērtēšanas procesiem, ko uzņēmums izmantojis (tostarp, piem., kā uzņēmums izšķiries par vērtēšanas politiku un procedūrām un analīzes maiņu patiesās vērtības novērtējumā periodu griezumā);
- h) par atkārtotiem patiesās vērtības novērtējumiem, kas iedalīti patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, atklāj:
- i) attiecībā uz visiem novērtējumiem — aprakstu par patiesās vērtības novērtējuma jutīgumu pret nenovērojamu datu pārmaiņām, ja šādu datu pārmaiņas attiecībā uz citu summu var radīt ievērojami augstāku vai zemāku patiesās vērtības novērtējumu. Ja pastāv savstarpēja sasaiste starp šādiem datiem un citiem nenovērojamiem datiem, kurus izmanto patiesās vērtības novērtēšanai, uzņēmums sniedz aprakstu par šādu sasaisti un kā tā var palielināt vai mazināt ietekmi, ko rada nenovērojamu datu pārmaiņas uz patiesās vērtības novērtējumu. Lai nodrošinātu atbilstību informācijas atklāšanas prasībai, aprakstā par jutīgumu pret nenovērojamu datu pārmaiņām ietver vismaz nenovērojamus datus, par kuriem informācija atklāta, nodrošinot atbilstību d) apakšpunktam;
 - ii) attiecībā uz finanšu aktīviem un finanšu saistībām — ja tiek mainīti viens vai vairāki nenovērojami dati, tad, lai parādītu, kā pamatoti iespējami alternatīvi pieņēmumi būtiski mainītu patieso vērtību, uzņēmums norāda maiņas faktu un atklāj informāciju par šādu pārmaiņu ietekmi. Uzņēmums atklāj, kā pārmaiņa ietekmē pamatoti iespējama alternatīva pieņēmuma aprēķinu. Šim nolūkam novērtē būtiskumu attiecībā uz peļņu vai zaudējumiem un kopējiem aktīviem vai kopējām saistībām, vai — kad patiesās vērtības pārmaiņas tiek atzītas citos vispārīgos ienākumos — attiecībā uz kopējo pašu kapitālu;
 - i) par atkārtotiem un vienreizējiem patiesās vērtības novērtējumiem — ja nefinanšu aktīva plašākā un labākā izmantošana atšķiras no tā pašreizējās izmantošanas — uzņēmums atklāj šo faktu un norāda, kāpēc nefinanšu aktīvs tiek izmantots veidā, kas atšķiras no tā visplašākās un vislabākās izmantošanas.

94. Uzņēmums nosaka atbilstīgu aktīvu un saistību grupu, pamatojoties uz:

- a) aktīva vai saistības veidu, iezīmēm un riskiem;
- b) patiesās vērtības hierarhijas līmeni, kādā iedalīts patiesās vērtības novērtējums.

Var būt, ka grupu skaitam jābūt lielākam tādiem patiesās vērtības novērtējumiem, kuri iedalīti patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, jo šādiem novērtējumiem piemīt lielāka nenoteiktība un subjektivitāte. Nosakot atbilstīgo aktīvu un saistību grupu, par kuru jāatklāj informācija saistībā ar patiesās vērtības novērtēšanu, jāveic vērtēšana. Aktīvu un saistību grupai bieži nepieciešams sadalīt informāciju vairāk nekā tikai rindas posteņos finansiālā stāvokļa pārskatā. Tomēr uzņēmuma sniegtajai informācijai jābūt pietiekamai, lai varētu saskaņot rindas posteņus finansiālā stāvokļa pārskatā. Ja cits SFPS precizē aktīva vai saistības grupu, uzņēmums var izmantot šo grupu, atklājot šajā SFPS noteikto informāciju, ja šī grupa atbilst šī punkta prasībām.

95. Uzņēmums atklāj informāciju un konsekventi ievēro politiku, lai noteiktu, kad pārvešanu no viena patiesās vērtības hierarhijas līmeņa uz citu uzskata par notikušu atbilstīgi 93. punkta c) apakšpunktam un e) apakšpunkta iv) daļai. Politika pārvešanas laika atzīšanai ir tāda pati kā politika pārvešanai uz kādu līmeni un pārvešanai no kāda līmeņa. Piemēram, politika pārvešanas laika noteikšanai sevī ietver:
- a) notikuma vai pārmaiņas datumu apstākļos, kuri izraisījuši pārvešanu;
 - b) pārskata perioda sākumu;
 - c) pārskata perioda beigas.
96. Ja uzņēmums pieņem grāmatvedības politikas lēmumu, lai izmantotu 48. punktā noteikto izņēmumu, tas šo faktu atklāj.
97. Katrai aktīvu un saistību grupai, kura netiek novērtēta patiesajā vērtībā finansiālā stāvokļa pārskatā, bet par kuru patiesā vērtība tiek atklāta, uzņēmums atklāj 93. punkta b), d) un i) apakšpunktā prasīto informāciju. Tomēr uzņēmumam nav obligāti jāatklāj kvantitatīva informācija par svarīgiem nenovērojamiem datiem, kurus izmanto patiesās vērtības novērtējumam, kas iekļauts patiesās vērtības hierarhijas trešajā līmenī, kā noteikts 93. punkta d) apakšpunktā. Par šādiem aktīviem un saistībām uzņēmumam nav jāatklāj cita šajā SFPS prasītā informācija.
98. Par saistību, ko novērtē patiesajā vērtībā un emitē kopā ar neatdalāmu trešās personas kredīta kvalitātes uzlabošanu, emitents atklāj šādas kredīta kvalitātes uzlabošanas esību un to, vai tā tiek atspoguļota saistības patiesās vērtības novērtējumā.
99. Uzņēmums atklāj šajā SFPS prasīto kvantitatīvo informāciju tabulas veidā, ja vien cits formāts nav atbilstīgāks.

A pielikums

Terminu definīcijas

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa

aktīvs tirgus	Tirgus, kurā darījumi ar aktīvu vai saistību tiek veikti pietiekami bieži un pietiekamā apjomā, lai pastāvīgi tiktu nodrošināta cenas noteikšanai nepieciešamā informācija.
izmaksu metode	Vērtēšanas paņēmiens, kas atspoguļo summu, kas būtu nepieciešama noteiktā laikā, lai aizstātu aktīva kalpošanas kapacitāti (bieži sauktu par kārtējām aizstāšanas izmaksām).
darījuma uzsākšanas cena	Cena, kādu maksā, iegādājoties aktīvu, vai saņem, uzņemoties saistību, apmaiņas darījumā.
darījuma pabeigšanas cena	Cena, kādu saņem par aktīva pārdošanu vai maksā par saistības nodošanu.
plānotā naudas plūsma	Vidējais ar iespējamību svērtais rādītājs (t. i., sadales līdzeklis) par iespējamajām nākotnes naudas plūsmām.
patiesā vērtība	Cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā.
visplašākā un vislabākā izmantošana	Nefinanšu aktīva izmantošana, ko nodrošina tirgus dalībnieki, pēc iespējas palielinot aktīva vērtību vai tādas aktīvu un saistību grupas (piem., uzņēmējdarbības) vērtību, kuras ietvaros aktīvs tiks izmantots.
ienākumu metode	Vērtēšanas paņēmiens, kurā nākotnes summas (piem., naudas plūsmas vai ienākumi un izdevumi) tiek konvertētas vienā kārtējā (t. i., diskontētā) summā. Patieso vērtību novērtē, pamatojoties uz vērtību, uz kādu norāda kārtējās tirgus prognozes saistībā ar šādām nākotnes summām.

dati	Pieņēmumi, kurus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu, tostarp pieņēmumi par risku, piem.: a) risku, kas piemīt noteiktam vērtēšanas paņēmienam, ko izmanto patiesās vērtības novērtēšanai (piem., cenas noteikšanas modelim); b) risku, kas piemīt datiem vērtēšanas paņēmienā. Dati var būt novērojami vai nenovērojami.
pirmā līmeņa dati	Identisku aktīvu vai saistību kotētas (nekorīgētas) cenas aktīvā tirgū, kuram uzņēmums var piekļūt novērtēšanas datumā.
otrā līmeņa dati	Dati, kas nav pirmajā līmenī iekļautas kotētas cenas, kurus tieši vai netieši novēro aktīvam vai saistībai.
trešā līmeņa dati	Nenovērojami dati par aktīvu vai saistību.
tirgus metode	Vērtēšanas paņemiens, kurā izmanto cenas un citu nozīmīgu informāciju, ko rada tirgus darījumi, kuros iesaistīti identiski vai salīdzināmi (t. i., līdzīgi) aktīvi, saistības vai aktīvu un saistību grupa, piem., uzņēmējdarbība.
tirgus apstiprināti dati	Dati, kurus iegūst galvenokārt no atskaites tirgus datiem vai kurus apstiprina atskaites tirgus dati, veicot korelāciju vai izmantojot citus līdzekļus.
tirgus dalībnieki	Pircēji un pārdevēji galvenajā (vai visizdevīgākajā) aktīva vai saistības tirgū, kuriem piemīt visas šādas iezīmes: a) tie ir savstarpēji neatkarīgi, t. i., tie nav saistītas puses, kā definēts 24. SGS, kaut gan saistītu pušu darījuma cenu var izmantot par datiem patiesās vērtības novērtējumam, ja uzņēmumam ir apliecinājums tam, ka darījums tika veikts, pamatojoties uz tirgus nosacījumiem; b) tie ir zinoši un tiem piemīt saprātīga izpratne par aktīvu vai saistību un darījumu, jo tie izmanto pieejamo informāciju, tostarp informāciju, kuru var iegūt, veicot parastu un tradicionālu izpēti; c) tie var veikt darījumu ar aktīvu vai saistību; d) tie vēlas veikt darījumu ar aktīvu vai saistību, t. i., tiem ir motivācija, bet tie nav spiesti vai citādi pakļauti obligātam nosacījumam veikt darījumu.
visizdevīgākais tirgus	Tirgus, kurā tiek pēc iespējas palielināta summa, kādu saņems, pārdodot aktīvu, un pēc iespējas samazināta summa, kādu maksās, nododot saistību, ņemot vērā darījuma izmaksas un transportēšanas izmaksas.
pienākuma nepildīšanas risks	Risks, ka uzņēmums nepildīs pienākumu. Pienākuma nepildīšanas risks sevī ietver paša uzņēmuma kredītrisku, bet tas var nebūt vienīgais ietvertais risks.
novērojamie dati	Dati, kurus iegūst, izmantojot tirgus datus, piem., publiski pieejamu informāciju par faktiskajiem notikumiem vai darījumiem, un kuri atspoguļo pieņēmumus, kurus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu.

ierindas darījums	Darījums, kura rezultātā veidojas pakļautība tirgum periodā pirms novērtēšanas datuma, lai varētu reklamēt darbības, kuras parasti un tradicionāli veic saistībā ar darījumiem, kuros iesaistīti šādi aktīvi un saistības; šāds darījums nav piespiedu darījums (piem., piespiedu likvidācija vai piespiedu pārdošana).
galvenais tirgus	Aktīva vai pasīva tirgus ar vislielāko apjomu un augstāko aktivitātes līmeni.
riska prēmija	Kompensācija, kādu tirgus dalībnieki, kuri nevēlas uzņemties risku, cenšas saņemt par aktīva vai saistības naudas plūsmai piemītošu nenoteiktību. To sauc arī par "korekciju, ņemot vērā risku".
darījuma izmaksas	Tādas izmaksas par aktīva pārdošanu vai saistības nodošanu aktīva vai saistības galvenajā (vai visizdevīgākajā) tirgū, kuras ir tieši attiecināmas uz aktīva atsavināšanu vai saistības nodošanu un atbilst šādiem diviem kritērijiem: a) tās rodas tieši darījuma rezultātā un ir nozīmīgas konkrētajam darījumam; b) uzņēmumam tās neveidotos, ja tas nebūtu pieņēmis lēmumu pārdot aktīvu vai nodot saistību (līdzīgi kā 5. SFPS definētās pārdošanas izmaksas).
transportēšanas izmaksas	Izmaksas, kādas rodas, lai transportētu aktīvu no tā kārtējās atrašanās vietas uz tā galveno (vai visizdevīgāko) tirgu.
uzskaites vienība	Līmenis, kādā aktīvs vai saistība tiek apkopoti vai sadalīti kādā SFPS atzīšanas nolūkā.
nenovērojami dati	Dati, par kuriem nav tirgus datu un kurus izstrādā, izmantojot labāko pieejamo informāciju par pieņēmumiem, kurus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu.

B pielikums

Norādes par piemērošanu

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa. Tajā raksturota 1.–99. punkta piemērošana, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām.

- B1 Dažādās vērtēšanas situācijās var piemērot atšķirīgu novērtējumu. Šajā pielikumā aprakstīts novērtējums, kādu uzņēmums var piemērot, kad tas novērtē patieso vērtību dažādās vērtēšanas situācijās.

PATIESĀS VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMA METODE

- B2 Patiesās vērtības novērtēšanu izmanto, lai aplēstu cenu, par kādu ierindas darījums, kas ir aktīva pārdošana vai saistības nodošana, tiks veikts starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos. Lai novērtētu patieso vērtību, uzņēmumam jānosaka:

- konkrētais aktīvs vai saistība, kas tiks novērtēta (atbilstīgi attiecīgajai uzskaites vienībai);
- attiecībā uz nefinanšu aktīvu jānosaka vērtēšanas priekšnoteikums, kas ir atbilstīgs novērtējumam (atbilstīgi visplašākajai un vislabākajai izmantošanai);
- aktīva vai saistības galvenais (vai visizdevīgākais) tirgus;
- novērtējumam atbilstošs vērtēšanas paņēmieni (paņēmieni), ņemot vērā pieejamos datus, kurus izmanto tādu datu izstrādei, kuri rāda tirgus dalībnieku izmantotos pieņēmumus aktīva vai saistības cenas noteikšanai, un patiesās vērtības hierarhijas līmenis, kurā dati iedalīti.

NEFINANŠU AKTĪVA VĒRTĒŠANAS PRIEKŠNOTEIKUMS (31.–33. PUNKTS)

B3 Novērtējot tāda nefinanšu aktīva patieso vērtību, kuru izmanto apvienojumā ar citiem aktīviem kā grupu (kas uzstādīta vai citādi konfigurēta izmantošanai) vai apvienojumā ar citiem aktīviem un saistībām (piem., uzņēmējdarbību), vērtēšanas priekšnoteikuma radītā ietekme ir atkarīga no apstākļiem. Piemēram:

- a) aktīva patiesā vērtība var būt tāda pati, neatkarīgi no tā, vai aktīvu izmanto kā atsevišķu aktīvu vai apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām. Tā var būt gadījumā, ja aktīvs ir uzņēmējdarbība, kuru tirgus dalībnieki turpinās veikt. Šādā gadījumā darījums sevī ietver uzņēmējdarbības kā kopuma vērtēšanu. Izmantojot aktīvus kā grupu nepārtrauktā uzņēmējdarbībā, tiktu radīta tirgus dalībniekiem pieejama sinerģija (t. i., tirgus dalībnieku sinerģijas, kuras tādējādi ietekmēs aktīva patieso vērtību neatkarīgi no tā, vai tas būs kā atsevišķs aktīvs vai tiks apvienots ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām);
- b) aktīva izmantošana apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām var būt ietverta patiesās vērtības novērtējumā, izmantojot tāda aktīva patiesās vērtības korekcijas, kuru izmanto kā atsevišķu aktīvu. Tā var būt gadījumā, kad aktīvs ir iekārta un patieso vērtību novērtē, izmantojot novērojamu cenu par līdzīgu iekārtu (kas nav uzstādīta vai citādi konfigurēta izmantošanai), kuru koriģē, ņemot vērā transportēšanas un uzstādīšanas izmaksas tā, ka patiesās vērtības novērtējums rāda iekārtas (kas uzstādīta un konfigurēta izmantošanai) pašreizējo stāvokli un atrašanās vietu;
- c) aktīva izmantošana apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām var būt ietverta patiesās vērtības novērtējumā, izmantojot tirgus dalībnieku pieņēmumus, kurus izmanto aktīva patiesās vērtības novērtēšanai. Piemēram, ja aktīvs ir vienreizēji nepabeigtās ražošanas krājumi un tirgus dalībnieki krājumus pārvērtīs pabeigtās precēs, krājumu patiesās vērtības nolūkā pieņems, ka tirgus dalībnieki iegādājušies vai iegādāsies speciālas iekārtas, kas nepieciešamas krājumu pārvēršanai pabeigtās precēs;
- d) aktīva izmantošana apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām var būt ietverta vērtēšanas paņēmienā, ko izmanto aktīva patiesās vērtības novērtēšanai. Tā var būt gadījumā, ja nemateriālā aktīva patiesās vērtības novērtēšanai izmanto daudzperiodu pārsnieguma peļņas metodi, jo vērtēšanas paņmiens īpaši ņem vērā ieguldījumu, kādu dod papildaktīvi un to attiecīgās saistības grupā, kurā izmantos šādu nemateriālo aktīvu;
- e) ierobežotā skaitā gadījumu, kad uzņēmums aktīvu izmanto aktīvu grupā, uzņēmums var novērtēt aktīvu par summu, kas ir aptuveni līdzīga tā patiesajai vērtībai, attiecinot aktīvu grupas patieso vērtību uz atsevišķiem grupas aktīviem. Tā var būt gadījumā, kad vērtēšana sevī ietver nekustamo īpašumu un uzlabota īpašuma patiesā vērtība (t. i., aktīvu grupa) tiek attiecināta uz to veidojošiem aktīviem (piem., zemi un uzlabojumiem).

PATIESĀ VĒRTĪBA, VEICOT SĀKOTNĒJO ATZĪŠANU (57.–60. PUNKTS)

B4 Nosakot, vai patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, ir vienāda ar darījuma cenu, uzņēmums ņem vērā darījumam un aktīvam vai saistībai raksturīgus faktorus. Piemēram, darījuma cena var nerādīt aktīva vai saistības patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, ja pastāv kāds no šādiem apstākļiem:

- a) darījums tiek veikts starp saistītām pusēm, kaut gan saistītu pušu darījuma cenu var izmantot kā datus patiesās vērtības novērtēšanai, ja uzņēmumam ir apliecinājums tam, ka darījums veikts, pamatojoties uz tirgus nosacījumiem;
- b) darījums notiek piespiedu kārtā vai pārdevējs ir spiests pieņemt darījuma cenu. Tā var būt, piem., gadījumā, kad pārdevējam ir finansiālas grūtības;
- c) uzskaites vienība, ko rāda darījuma cena, atšķiras no tāda aktīva vai saistības uzskaites vienības, kam tiek novērtēta patiesā vērtība. Tā var būt, piem., gadījumā, ja aktīvs vai saistība, kam tiek novērtēta patiesā vērtība, ir tikai viens darījuma elements (piem., uzņēmējdarbības apvienošana), darījums sevī ietver neizsludinātas tiesības un privilēģijas, kuras tiek novērtētas atsevišķi saskaņā ar citu SFPS, vai darījuma cenā ietvertas darījuma izmaksas;
- d) tirgus, kurā darījums tiek veikts, nav galvenais (vai visizdevīgākais) tirgus. Piemēram, tirgus var atšķirties, ja uzņēmums ir dīleris, kas veic darījumus ar klientiem mazumtirdzniecības tirgū, bet galvenais (vai visizdevīgākais) tirgus darījuma pabeigšanas darījumam ir ar citiem dīleriem dīleru tirgū.

VĒRTĒŠANAS PAŅĒMIENI (61.–66. PUNKTS)

Tirgus metode

- B5 Saskaņā ar tirgus metodi izmanto cenas un citu nozīmīgu informāciju, ko rada tirgus darījumi, kuros iesaistīti identiski vai salīdzināmi (t. i., līdzīgi) aktīvi, saistības, aktīvu un saistību grupa, piem., uzņēmējdarbība.
- B6 Piemēram, vērtēšanas paņēmienos, kuri atbilst tirgus metodei, bieži tiek izmantoti tirgus koeficienti, kurus iegūst no salīdzināmu rādītāju kopuma. Koeficienti var būt diapazonos, un katram salīdzināmajam rādītājam var būt atšķirīgs koeficients. Lai izvēlētos atbilstīgu koeficientu noteikta diapazona ietvaros, jāveic vērtējums, ņemot vērā novērtējumam raksturīgos kvalitatīvos un kvantitatīvos faktorus.
- B7 Vērtēšanas paņēmieni, kuri atbilst tirgus metodei, sevī ietver cenas noteikšanas matricu. Cenas noteikšanas matrica ir matemātisks paņēmiens, kuru izmanto dažu finanšu instrumentu veidu vērtēšanai, piem., parāda vērtspapīriem, pārmērīgi nepaļaujoties uz šādu īpašu vērtspapīru kotētām cenām, bet drīzāk paļaujoties uz vērtspapīru sasaisti ar citiem kotētiem standarta vērtspapīriem.

Izmaksu metode

- B8 Izmaksu metode rāda summas, kādas būs noteiktā laikā nepieciešamas, lai aizstātu aktīva kalpošanas kapacitāti (to bieži sauc par kārtējām aizstāšanas izmaksām).
- B9 No tirgus dalībnieka, kas ir pārdevējs, viedokļa cena, kādu saņems par aktīvu, pamatojas uz tirgus dalībnieka, kas ir pircējs, izmaksām, lai iegādātos vai izveidotu aizstājējaktīvu ar salīdzināmu derīgumu, kuru korigē, ņemot vērā novecošanos. Tas ir tāpēc, ka tirgus dalībnieks, kas ir pircējs, maksās par aktīvu tikai tādu summu, par kādu tas var aizstāt attiecīgā aktīva kalpošanas kapacitāti. Novecošanās sevī ietver fizisku kvalitātes pasliktināšanos, funkcionālu (tehnoloģisku) novecošanos un ekonomisku (ārēju) novecošanos, un tā ir plašāka nekā nolietojums finanšu pārskatu sniegšanas nolūkā (tā attiecinā vēsturiskās izmaksas) vai nodokļu nolūkā (tā izmanto noteiktus kalpošanas laikus). Daudzos gadījumos izmanto kārtējo aizstāšanas izmaksu metodi, lai novērtētu tādu materiālo aktīvu patieso vērtību, kurus izmanto apvienojumā ar citiem aktīviem vai citiem aktīviem un saistībām.

Ienākumu metode

- B10 Saskaņā ar ienākumu metodi nākotnes summas (piem., naudas plūsmas vai ienākumi un izdevumi) tiek konvertēti vienā kārtējā (t. i., diskontētā) summā. Izmantojot ienākumu metodi, patiesās vērtības novērtējums rāda kārtējās tirgus prognozes par šādām nākotnes summām.

- B11 Šādi vērtēšanas paņēmieni sevī ietver, piemēram:

- a) pašreizējās vērtības paņēmienus (sk. B12–B30 punktu);
- b) iespējas līgumu cenu noteikšanas modeļus, piem., Bleka–Šolla–Mertona (*Black-Scholes-Merton*) formulu vai binomālu modeli (t. i., režģa modeli), kurā ietverti pašreizējās vērtības paņēmieni un kurš rāda iespējas līguma laika vērtību un iekšējo vērtību;
- c) daudzperiodu peļņas pārsnieguma metodi, kuru izmanto dažu nemateriālo aktīvu patiesās vērtības novērtēšanai.

Pašreizējās vērtības paņēmieni

- B12 Standarta B13–B30 punktā aprakstīta pašreizējās vērtības paņēmieni izmantošana patiesās vērtības novērtēšanai. Minētajos punktos uzmanība koncentrēta uz diskonta likmes korekcijas paņēmieni un *plānotās naudas plūsmas* (plānotās pašreizējās vērtības) paņēmieni. Šajos punktos netiek noteikta viena konkrēta pašreizējās vērtības paņēmiena izmantošana un netiek ierobežota pašreizējās vērtības paņēmieni izmantošana patiesās vērtības novērtēšanai, nosakot tikai konkrētos apskatītos paņēmienus. Patiesās vērtības novērtēšanai izmantotais pašreizējās vērtības paņmiens ir atkarīgs no novērtētajam aktīvam vai saistībai raksturīgiem faktiem un apstākļiem (piem., vai tirgū var novērot salīdzināmu aktīvu vai saistību cenas) un tā, vai pieejamie dati ir pietiekami.

Pašreizējās vērtības novērtējuma sastāvdaļas

- B13 Pašreizējā vērtība (t. i., ienākumu metodes izmantošana) ir instruments, ar kura palīdzību nākotnes summas (piem., naudas plūsmas vai vērtības) tiek sasaistītas ar pašreizējām summām, izmantojot diskonta likmi. Aktīva vai saistības patiesās vērtības novērtējums, izmantojot pašreizējās vērtības paņēmieni, aptver visus šādus elementus no tirgus dalībnieku viedokļa novērtēšanas datumā:

- a) aplēsi par novērtējamā aktīva vai saistības nākotnes naudas plūsmām;

- b) prognozes par iespējamām pārmaiņām tādu naudas plūsmu summās un laikā, kuras rāda naudas plūsmām piemītošu nenoteiktību;
- c) naudas laika vērtību, ko rāda tādu bezrisku monetāru aktīvu likme, kuru termiņa beigās un ilgums sakrīt ar naudas plūsmu aptvertajiem periodiem un nerada ne nenoteiktību saistībā ar laiku, ne saistību neizpildes risku turētājam (t. i., bezrisku procentu likmi);
- d) cenu par naudas plūsmām piemītošas nenoteiktības turēšanu (t. i., riska prēmiju);
- e) citus faktorus, kurus tirgus dalībnieki ņems vērā noteiktajos apstākļos;
- f) attiecībā uz saistību — pienākuma nepildīšanas risku attiecībā uz šo saistību, tostarp uzņēmuma (t. i., pildītāja) paša kredītrisku.

Vispārīgi principi

B14 Pašreizējās vērtības paņēmieni atšķiras pēc tā, kā tie aptver B13 punktā noteiktos elementus. Tomēr ikviens pašreizējās vērtības paņēmieni, ar kuru tiek novērtēta patiesā vērtība, tiek piemērots, pamatojoties uz šādiem vispārīgiem principiem:

- a) naudas plūsmas un diskonta likmes atspoguļo pieņēmumus, kurus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot aktīva vai saistības cenu;
- b) naudas plūsmas un diskonta likmes ņem vērā tikai tādus faktorus, kurus attiecina uz novērtējamo aktīvu vai saistību;
- c) lai nepieļautu dubultuzskaiti vai riska faktoru radīto ietekmi, diskonta likmes rāda pieņēmumus, kuri atbilst naudas plūsmām piemītošajiem pieņēmumiem. Piemēram, diskonta likme, kas atspoguļo nenoteiktību saistībā ar prognozēm par saistību neizpildi nākotnē, ir atbilstīga, ja tiek izmantotas aizdevuma līgumiskās naudas plūsmas (t. i., diskonta likmes korekcijas paņēmieni). Tādu pašu likmi nevar izmantot, ja izmanto plānotas (t. i., ar iespējamību svērtas) naudas plūsmas (t. i., plānotās pašreizējās vērtības paņēmieni), jo plānotās naudas plūsmas jau rāda pieņēmumus par nenoteiktību attiecībā uz saistību neizpildi nākotnē; tās vietā izmanto diskonta likmi, kas ir samērīga ar plānotajām naudas plūsmām piemītošo risku;
- d) pieņēmumiem par naudas plūsmām un diskonta likmēm jābūt iekšēji atbilstīgiem. Piemēram, nominālas naudas plūsmas, kas sevī ietver inflācijas radīto ietekmi, tiek diskontētas, izmantojot likmi, kura sevī ietver inflācijas radīto ietekmi. Nominālā bezrisku procentu likme sevī ietver inflācijas radīto ietekmi. Reālās naudas plūsmas, kas sevī neietver inflācijas radīto ietekmi, tiek diskontētas, izmantojot likmi, kura sevī neietver inflācijas radīto ietekmi. Līdzīgi naudas plūsmas pēc nodokļu nomaksas tiek diskontētas, izmantojot diskonta likmi pēc nodokļu nomaksas. Naudas plūsmas pirms nodokļu nomaksas tiek diskontētas, izmantojot likmi, kas atbilst šādām naudas plūsmām;
- e) diskonta likmes atbilst pamatā esošajiem ekonomikas faktoriem valūtā, kurā ir naudas plūsmas.

Risks un nenoteiktība

B15 Patiesās vērtības novērtējums, izmantojot pašreizējās vērtības paņēmienus, tiek veikts nenoteiktības apstākļos, jo izmantotās naudas plūsmas ir drīzāk aplēstas, nevis zināmas summas. Daudzos gadījumos naudas plūsmu apjoms un laiks nav noteikts. Pat līgumā noteiktas summas, piem., aizdevuma maksājumi, nav noteiktas, ja pastāv saistību neizpildes risks.

B16 Tirgus dalībnieki vispārīgi mēģina saņemt kompensāciju (t. i., riska prēmiju) par to, ka tie uzņemas aktīva vai saistības naudas plūsmām piemītošu nenoteiktību. Patiesās vērtības novērtējums sevī ietver riska prēmiju, kas rāda summu, kādu tirgus dalībnieki pieprasīs kā kompensāciju par naudas plūsmām piemītošu nenoteiktību. Pretējā gadījumā novērtējums ticami nerādīs patieso vērtību. Dažos gadījumos var būt grūti noteikt atbilstīgu riska prēmiju. Tomēr grūtības pakāpe pati par sevi nav pietiekams iemesls riska prēmijas izslēgšanai.

B17 Pašreizējās vērtības paņēmieni atšķiras ar to, kā tie veic korekcijas, ņemot vērā risku, un kāda veida naudas plūsmas izmanto. Piemēram:

- a) diskonta likmes korekcijas paņēmienā (sk. B18–B22 punktu) tiek izmantota diskonta likme, kuru koriģē, ņemot vērā risku, un līgumā noteikta, apsoluta vai visiespējamākā naudas plūsma;

- b) plānotās pašreizējās vērtības paņēmiena pirmā metode (sk. B25 punktu) izmanto plānotas naudas plūsmas, kuras tiek koriģētas, ņemot vērā risku, un bezriskā likmi;
- c) plānotās pašreizējās vērtības paņēmiena otrā metode (sk. B26 punktu) izmanto plānotās naudas plūsmas, kuras netiek koriģētas, ņemot vērā risku, un diskonta likmi, kas ir koriģēta, tajā ietverot tirgus dalībnieku pieprasītu riska prēmiju. Šī likme atšķiras no likmes, kuru izmanto diskonta likmes korekcijas paņēmienā.

Diskonta likmes korekcijas paņēmieni

- B18 Diskonta likmes korekcijas paņēmienā tiek izmantots viens naudas plūsmu kopums no iespējami aplēstu summu diapazona, neatkarīgi no tā, vai tās ir līgumā noteiktas vai apsolītas (kā, piemēram, gadījumos ar obligāciju) vai visiespējamākās naudas plūsmas. Jebkurā gadījumā šādas naudas plūsmas ir atkarīgas no noteiktu notikumu īstenošanās (piem., līgumā noteiktas vai apsolītas naudas plūsmas ir atkarīgas no parādnieka saistību izpildes notikuma īstenošanās). Saskaņā ar diskonta likmes korekcijas paņēmieni izmanto diskonta likmes, kuras tiek iegūtas, izmantojot novērojamas atdeves likmes salīdzināmiem tirgū tirgotiem aktīviem vai saistībām. Attiecīgi līgumā noteiktas, apsolītas vai visiespējamākās naudas plūsmas tiek diskontētas, izmantojot novērotu vai aplēstu tirgus likmi šādām nosacītām naudas plūsmām (t. i., tirgus atdeves likmi).
- B19 Saskaņā ar diskonta likmes korekcijas paņēmieni jāveic salīdzināmu aktīvu vai saistību tirgus datu analīze. Salīdzināmību nosaka, ņemot vērā naudas plūsmu raksturu (piem., vai naudas plūsmas ir līgumā noteiktas vai nav un vai tās vienādi reaģēs uz ekonomikas apstākļu pārmaiņām), kā arī citus faktorus (piem., kredītvācokli, nodrošinājumu, ilgumu, ierobežojošus līgumus un likviditāti). Tāpat, ja viens salīdzināms aktīvs vai saistība patiesi neatspoguļo novērtējama aktīva vai saistības naudas plūsmai piemītošu risku, var pastāvēt iespēja iegūt diskonta likmi, izmantojot datus par vairākiem salīdzināmiem aktīviem vai saistībām kopā ar bezriskā ienesīguma likni (t. i., izmantojot t. s. „izveidošanas” metodi).
- B20 Lai ilustrētu izveidošanas metodi, pieņem, ka A aktīvs ir līgumā noteiktas tiesības saņemt 800 VV ⁽¹⁾ vienā gadā (t. i., nepastāv nenoteiktība saistībā ar laiku). Ir izveidots tirgus salīdzināmiem aktīviem, un ir pieejama informācija par šādiem aktīviem, tostarp informācija par cenu. No šādiem salīdzināmiem aktīviem:
- a) B aktīvs ir līgumā noteiktas tiesības saņemt 1 200 VV vienā gadā, un tā tirgus cena ir 1 083 VV. Tādējādi nosacītā gada atdeves likme (t. i., viena gada tirgus atdeves likme) ir 10,8 procenti $[(1\,200\text{ VV}/1\,083\text{ VV}) - 1]$;
- b) C aktīvs ir līgumā noteiktas tiesības saņemt 700 VV divos gados, un tā tirgus cena ir 566 VV. Tādējādi nosacītā gada atdeves likme (t. i., divu gadu tirgus atdeves likme) ir 11,2 procenti $[(700\text{ VV}/566\text{ VV})^{0,5} - 1]$;
- c) visi trīs aktīvi ir salīdzināmi attiecībā uz risku (t. i., iespējamo izmaksu un kredīta dispersija).
- B21 Pamatojoties uz līgumā noteikto maksājumu saņemšanas laiku A aktīvam salīdzinājumā ar B aktīvu un C aktīvu (t. i., viens gads B aktīva gadījumā salīdzinājumā ar diviem gadiem C aktīva gadījumā), uzskata, ka B aktīvs ir vairāk salīdzināms ar A aktīvu. Izmantojot līgumā noteiktu maksājumu, kas jāsaņem par A aktīvu (800 VV) un viena gada tirgus likmi, ko iegūst no B aktīva (10,8 procenti), A aktīva patiesā vērtība ir 722 VV $(800\text{ VV}/1,108)$. Tāpat, ja nav pieejama tirgus informācija par B aktīvu, viena gada tirgus likmi var iegūt no C aktīva, izmantojot izveidošanas metodi. Šādā gadījumā divu gadu tirgus likme, uz kuru norāda C aktīvs (11,2 procenti), tiks koriģēta līdz viena gada tirgus likmei, izmantojot bezriskā ienesīguma liknes terminstruktūru. Var būt nepieciešama papildinformācija un analīze, lai noteiktu, vai riska prēmijas viena gada un divu gadu aktīviem ir vienas un tās pašas. Ja nosaka, ka riska prēmijas viena gada un divu gadu aktīviem nav vienas un tās pašas, divu gadu tirgus atdeves likmi turpina koriģēt, ņemot vērā šo ietekmi.
- B22 Ja diskonta likmes korekcijas paņēmieni piemēro nemainīgām saņemamām summām vai maksājumiem, korekciju, ņemot vērā novērtējamā aktīva vai saistības naudas plūsmām piemītošo risku, iekļauj diskonta likmē. Dažreiz, piemērojot diskonta likmes korekcijas paņēmieni naudas plūsmām, kas nav nemainīgas saņemamas summas vai maksājumi, var būt nepieciešama naudas plūsmu korekcija, lai panāktu salīdzināmību ar novēroto aktīvu vai saistību, kam iegūst diskonta likmi.

⁽¹⁾ Šajā SFPS monetārās summas izteiktas „valūtas vienībās (VV)”.

Plānotās pašreizējās vērtības paņēmieni

B23 Plānotās pašreizējās vērtības paņēmienā par sākumpunktu tiek izmantots tādu naudas plūsmu kopums, kas rāda ar iespējamību svērtu vidējo rādītāju par visām iespējamām nākotnes naudas plūsmām (t. i., plānotās naudas plūsmas). Rezultātā iegūtās aplēses ir identiskas plānotajai vērtībai, kura statistikas izteiksmē ir diskrēta nejausa mainīga rādītāja iespējamās vērtības vidējais svērtais rādītājs, svērumam izmantojot attiecīgu iespējamību. Tā kā visas iespējamās naudas plūsmas ir svērtas ar iespējamību, rezultātā iegūtās plānotās naudas plūsmas nav atkarīgas no kāda noteikta notikuma īstenošanās (atšķirībā no naudas plūsmām, kuras izmanto diskonta likmes korekcijas paņēmienā).

B24 Pieņemot lēmumu ieguldīt, tirgus dalībnieki, kuri nevēlas uzņemties risku, ņems vērā risku, ka faktiskās un plānotās naudas plūsmas var atšķirties. Saskaņā ar portfeļa teoriju tiek nodalīti divu veidu riski:

- a) nesistemātisks (diversificējams) risks, kas ir konkrētam aktīvam vai saistībai raksturīgs risks;
- b) sistemātisks (nediversificējams) risks, kas ir parasts risks un ir kopīgs aktīvam vai saistībai un citiem posteņiem diversificētā portfeli.

Saskaņā ar portfeļa teoriju līdzsvarotā tirgū tirgus dalībnieki tiks kompensēti tikai par naudas plūsmām piemītoša sistemātiska riska uzņemšanos. (Tirgos, kuri nedarbojas efektīvi vai kuros nav līdzsvara, var pastāvēt citas atdeves vai kompensācijas formas.)

B25 Plānotās pašreizējās vērtības pirmā metode koriģē aktīva plānotās naudas plūsmas, ņemot vērā sistemātisku (t. i., tirgus) risku, atskaitot naudas riska prēmiju (t. i., plānotās naudas plūsmas, kuras tiek koriģētas, ņemot vērā risku). Šādas plānotās naudas plūsmas, kuras tiek koriģētas, ņemot vērā risku, rāda noteiktībai pielīdzināmu naudas plūsmu, kura tiek diskontēta, izmantojot bezrisku procentu likmi. Noteiktībai pielīdzināma naudas plūsma attiecas uz plānotu naudas plūsmu (saskaņā ar definīciju), kura tiek koriģēta, ņemot vērā risku, un rezultātā tirgus dalībnieks nereaģē uz noteiktas naudas plūsmas tirdzniecību apmaiņā pret plānotu naudas plūsmu. Piemēram, ja tirgus dalībnieks vēlas tirgot plānotu naudas plūsmu 1 200 VV apmērā apmaiņā pret noteiktu naudas plūsmu 1 000 VV apmērā, 1 000 VV ir 1 200 VV noteiktības ekvivalents (t. i., 200 VV rāda naudas riska prēmiju). Šādā gadījumā tirgus dalībnieks nereaģē uz turēto aktīvu.

B26 Pretstatā tam, plānotās pašreizējās vērtības paņēmiena otrā metode koriģē sistemātisko (t. i., tirgus) risku, piemērojot riska prēmiju bezriskā procentu likmei. Attiecīgi plānotās naudas plūsmas tiek diskontētas, izmantojot likmi, kura atbilst plānotajai likmei, kas saistīta ar naudas plūsmām, kuras svērtas ar iespējamību (t. i., plānoto atdeves likmi). Modeļus, kurus izmanto riskantu aktīvu cenas noteikšanai, piem., kapitāla aktīvu cenas noteikšanas modeli, var izmantot plānotās atdeves likmes aplēsei. Tā kā diskonta likmes korekcijas paņēmienā izmantotā diskonta likme ir atdeves likme, kura attiecas uz nosacītām naudas plūsmām, tā var būt augstāka nekā diskonta likme, kuru izmanto plānotās pašreizējās vērtības paņēmiena otrajā metodē, kas ir plānotā atdeves likme, kura attiecas uz plānotām vai ar iespējamību svērtām naudas plūsmām.

B27 Lai ilustrētu pirmo un otro metodi, pieņem, ka aktīvam ir plānotas naudas plūsmas 780 VV apmērā vienā gadā, ko nosaka, pamatojoties uz iespējamām naudas plūsmām un iespējamību, kā parādīts turpmāk. Piemērojamā bezriskā procentu likme naudas plūsmām viena gada ietvaros ir pieci procenti un sistemātiskā riska prēmija aktīvam ar tādu pašu riska profilu ir trīs procenti.

Iespējamās naudas plūsmas	Iespējamība	Ar iespējamību svērtas naudas plūsmas
500 VV	15 %	X75 VV
800 VV	60 %	480 VV
900 VV	25 %	225 VV
Plānotās naudas plūsmas		780 VV

B28 Šajā vienkāršajā piemērā plānotās naudas plūsmas (780 VV) rāda vidējo ar iespējamību svērtu rādītāju trim iespējamajiem iznākumiem. Reālākā situācijā var būt iespējami daudzi iznākumi. Tomēr, lai piemērotu plānotās pašreizējās vērtības paņēmieni, ne vienmēr jāņem vērā visu iespējamo naudas plūsmu sadali, izmantojot sarežģītus modeļus un paņēmienus. Tā vietā var izstrādāt nelielu diskrētu scenāriju un iespējamību skaitu, aptverot visdažādākās naudas plūsmas. Piemēram, uzņēmums var izmantot realizētas naudas plūsmas par kādu nozīmīgu iepriekšēju periodu, kuras tiek koriģētas, ņemot vērā vēlāk īstenojušās apstākļu pārmaiņas (piem., pārmaiņas ārējos faktorus, tostarp ekonomikas vai tirgus apstākļos, rūpniecības tendences un konkurenci, kā arī pārmaiņas iekšējos faktorus, kuras ietekmē uzņēmumu īpašākā veidā), ņemot vērā tirgus dalībnieku pieņēmumus.

B29 Teorētiski aktīva naudas plūsmu pašreizējā vērtība (t. i., patiesā vērtība) ir tāda pati, neatkarīgi no tā, kuru metodi (pirmo vai otro) nolemj izmantot:

- a) izmantojot pirmo metodi, plānotās naudas plūsmas tiek koriģētas, ņemot vērā sistemātisko (t. i., tirgus) risku. Ja nav tirgus datu, kuri tieši norāda riska korekcijas summas, šādu korekciju var iegūt no modeļa aktīvu cenas noteikšanai, izmantojot varbūtības ekvivalentu koncepciju. Piemēram, riska korekciju (t. i., naudas riska prēmiju 22 VV apmērā) var noteikt, izmantojot sistemātisku riska prēmiju trīs procentu apmērā ($780 \text{ VV} - [780 \text{ VV} \times (1,05/1,08)]$), un rezultātā iegūst plānotu naudas plūsmu, kas koriģēta, ņemot vērā risku, 758 VV apmērā ($780 \text{ VV} - 22 \text{ VV}$). Rādītājs 758 VV ir rādītāja 780 VV varbūtības ekvivalents, un to diskontē, izmantojot bezrisku procentu likmi (kas ir pieci procenti). Aktīva pašreizējā vērtība (t. i., patiesā vērtība) ir 722 VV ($758 \text{ VV}/1,05$).
- b) izmantojot otro metodi, plānotās naudas plūsmas netiek koriģētas, ņemot vērā sistemātisko (t. i., tirgus) risku. Korekcija, ņemot vērā šo risku, drīzāk ietverta diskonta likmē. Tādējādi plānotās naudas plūsmas tiek diskontētas, izmantojot plānoto atdeves likmi, kas ir astoņi procenti (t. i., bezrisku procentu likme pieci procenti, kam pieskaitīta sistemātiskā riska prēmija trīs procenti). Aktīva pašreizējā vērtība (t. i., patiesā vērtība) ir 722 VV ($780 \text{ VV}/1,08$).

B30 Izmantojot plānotās pašreizējās vērtības paņēmieni patiesās vērtības novērtēšanai, var izmantot pirmo vai otro metodi. Metodes izvēle atkarīga no novērtējamam aktīvam vai saistībai raksturīgiem faktiem un apstākļiem, tiktāl, kādā apjomā pieejami pietiekami dati un kādi ir izmantotie novērtējumi.

PAŠREIZĒJĀS VĒRTĪBAS PAŅĒMIENA PIEMĒROŠANA SAISTĪBĀM UN PAŠA UZŅĒMUMA KAPITĀLA INSTRUMENTIEM, KURUS CITAS PERSONAS NETUR KĀ AKTĪVUS (40.–41. PUNKTS)

B31 Izmantojot pašreizējās vērtības paņēmieni tādas saistības patiesās vērtības novērtēšanai, kuru cita persona netur kā aktīvu (piem., likvidācijas saistības), uzņēmums cita starpā aplēs nākotnes izejošās naudas plūsmas, kādas tirgus dalībnieki plāno uzņemties saistībā ar pienākuma izpildi. Šādas nākotnes izejošās naudas plūsmas sevī ietver tirgus dalībnieku prognozes par izmaksām saistībā ar pienākuma izpildi un prasīto kompensāciju par pienākuma uzņemšanos. Kompensācija sevī ietver atdevi, kādu tirgus dalībnieki pieprasītu:

- a) par kādas darbības veikšanu (t. i., pienākuma izpildes vērtību, piem., izmantojot resursus, kurus varētu izmantot citām darbībām);
- b) par riska uzņemšanos saistībā ar pienākumu (t. i., riska prēmiju, kura rāda risku, ka faktiskās izejošās naudas plūsmas var atšķirties no plānotajām izejošajām naudas plūsmām; sk. B33 punktu).

B32 Piemēram, nefinanšu saistība sevī neietver līgumā noteiktu atdeves likmi, un šādai saistībai nav novērojams tirgus ienesīgums. Dažos gadījumos tirgus dalībnieku pieprasītās atdeves sastāvdaļas nav savstarpēji nodalāmas (piem., izmantojot cenu, kādu trešās personas līgumslēdzējs prasīs par fiksētu maksu par pakalpojumiem). Citos gadījumos uzņēmumam vajadzēs veikt aplēses par katru sastāvdaļu atsevišķi (piem., izmantojot cenu, kādu trešās personas līgumslēdzējs prasīs, pamatojoties uz izmaksām ar uzcenojumu, jo šajā gadījumā līgumslēdzējs neuzņemas risku par izmaksu pārmaiņām nākotnē).

B33 Uzņēmums var ietvert riska prēmiju tādas saistības vai tāda paša uzņēmuma kapitāla instrumenta patiesās vērtības novērtējumā, kuru cita persona netur kā aktīvu, vienā no šādiem veidiem:

- a) koriģējot naudas plūsmas (t. i., kā izejošo naudas plūsmu summas palielinājumu);
- b) koriģējot likmi, kuru izmanto nākotnes naudas plūsmas diskontam līdz to pašreizējai vērtībai (t. i., kā diskonta likmes samazinājumu).

Uzņēmums nodrošina, ka riska korekcija netiek uzskaitīta divreiz vai netiek izlaista. Piemēram, ja aplēstās naudas plūsmas tiek palielinātas, ņemot vērā kompensāciju par riska uzņemšanos saistībā ar pienākumu, diskonta likmi nekorrigē, lai rādītu šādu risku.

VĒRTĒŠANAS PAŅĒMIENOS IZMANTOTIE DATI (61.–71. PUNKTS)

B34 Piemēram, tirgus, kurā var novērot datus par dažiem aktīviem un saistībām (piem., finanšu instrumentiem), ir:

- a) *valūtu tirgus*. Valūtas tirgū cenas dienas beigās ir viegli pieejamas un tās vispārīgi rāda patieso vērtību. Šāds tirgus ir, piem., Londonas birža;

- b) *dāleru tirgus*. Dāleru tirgū dāleri ir gatavi veikt tirdzniecību (pirkt vai pārdot uz sava rēķina), tāpēc tie nodrošina likviditāti, izmantojot savu kapitālu, lai to turējumā būtu tādu posteņu krājumi, kuriem tie nosaka tirgu. Parasti solītā cena un prasītā cena (kas attiecīgi rāda cenu, par kādu dāleris vēlas pirkt, un cenu, par kādu tas vēlas pārdot) ir vieglāk pieejamas nekā darījumu cenas dienas beigās. Ārpusbiržas tirgus (cenas šādā tirgū ir publiski pieejamas) ir dāleru tirgus. Dāleru tirgus pastāv arī citiem aktīviem un saistībām, tostarp dažiem finanšu instrumentiem, precēm un fiziskiem aktīviem (piem., lietotām iekārtām);
- c) *brokeru tirgus*. Brokeru tirgū brokeri cenšas savest kopā pircējus ar pārdevējiem, bet nav gatavi veikt tirdzniecību uz sava rēķina. Citiem vārdiem sakot, brokeri neizmanto savu pašu kapitālu, lai turētu krājumā posteņus, kuriem tie nosaka tirgu. Brokeri zina attiecīgo pušu solītās un prasītās cenas, bet katra puse parasti nezina otras puses prasības attiecībā uz cenu. Dažreiz pieejamas noslēgtu darījumu cenas. Brokeru tirgus ir, piem., elektroniskās saziņas tīkli, kuros pirkšanas rīkojumi atbilst pārdošanas rīkojumiem, komerciālā un dzīvojamā nekustamā īpašuma tirgus;
- d) *tirgus, kurā pilnvarotāji veic savstarpējus darījumus*. Šādā tirgū par darījumiem, kas ir gan iniciēšanas darījumi, gan atkārtota pārdošana, vienojas patstāvīgi, bez starpnieka. Par šādiem darījumiem sabiedrībai var būt pieejama neliela informācija.

PATIESĀS VĒRTĪBAS HIERARHIJA (72.–90. PUNKTS)

Otrā līmeņa dati (81.–85. punkts)

B35 Otrā līmeņa dati noteiktiem aktīviem un saistībām ir, piemēram:

- a) *procentu likmju mijmaiņas darījumi, kuros saņem fiksētu summu, bet maksā mainīgu summu, un kuru pamatā ir Londonas starpbanku tirgus likmes (LIBOR) mijmaiņas darījumiem*. Otrā līmeņa dati ir LIBOR mijmaiņas darījumiem, ja šāda likme ir novērojama vispārīgi kotētos intervālos būtībā visā mijmaiņas līguma termiņā;
- b) *procentu likmju mijmaiņas darījumi, kuros saņem fiksētu summu, bet maksā mainīgu summu, un kuru pamatā ir ienesīguma likne ārvalstu valūtā*. Otrā līmeņa dati ir mijmaiņas darījumu likme, kuras pamatā ir ienesīguma likne ārvalstu valūtā, ko var novērot vispārīgi kotētos intervālos būtībā visā mijmaiņas līguma termiņā. Tā būtu gadījumos, kad mijmaiņas līguma termiņš ir 10 gadu un likme ir novērojama vispārīgi kotētos intervālos deviņus gadus, ja ienesīguma līknes pamatota ekstrapolācija desmitajā gadā nav būtiska, novērtējot patieso vērtību mijmaiņas līgumam kopumā;
- c) *procentu likmju mijmaiņas darījumi, kuros saņem fiksētu summu, bet maksā mainīgu summu, un kuru pamatā ir īpaša bankas primārā likme*. Otrā līmeņa dati ir bankas primārā likme, kuru iegūst, izmantojot ekstrapolāciju, ja ekstrapolētās vērtības tiek apvienotas ar atskaites tirgus datiem, piem., korelācijā ar procentu likmi, kas novērojama būtībā visā mijmaiņas darījuma termiņa laikā;
- d) *triju gadu iespējas līgums ar biržā tirgotām akcijām*. Otrā līmeņa dati ir ietvertais svārstīgums akcijām, kuru iegūst, izmantojot ekstrapolāciju līdz trešajam gadam, ja pastāv šādi divi nosacījumi:
- i) ir novērojamas cenas par viena gada un divu gadu iespējas līgumiem ar akcijām;
 - ii) ekstrapolētais ietvertais svārstīgums triju gadu iespējas līgumam ir apvienots ar atskaites tirgus datiem būtībā visā iespējas līguma termiņa laikā.

Šādā gadījumā ietvērto svārstīgumu var iegūt, veicot ekstrapolāciju no ietvertā svārstīguma viena gada un divu gadu iespējas līgumiem ar akcijām un apvienojot ar ietvērto svārstīgumu triju gadu iespējas līgumiem ar salīdzināmu uzņēmumu akcijām, ja ir izveidota šāda korelācija ar viena gada un divu gadu ietvērto svārstīgumu;

- e) *licencēšanas vienošanās*. Attiecībā uz licencēšanas vienošanos, kuru iegūst uzņēmējdarbības apvienošanā un par kuru pārņemtais uzņēmums (licencēšanas vienošanās procesā iesaistīta puse) nesēn veicis sarunas ar nesaistīto pusi, otrā līmeņa dati ir autoratlīdzības likme līgumā ar nesaistīto pusi vienošanās sākumā;

- f) *gatavo preču krājums mazumtirdzniecības pārdošanas vietā.* Attiecībā uz gatavu preču krājumu, kuru iegūst uzņēmējdarbības apvienošanā, otrā līmeņa dati būs vai nu mazumtirdzniecības cena klientiem, vai vairumtirdzniecības cena mazumtirgotājiem, kuru koriģē, ņemot vērā atšķirības starp krājumu posteņa un salīdzināma (t. i., līdzīga) krājumu posteņa stāvokli un atrašanās vietu, lai patiesās vērtības novērtējums rādītu cenu, kādu saņemts darījumā, pārdojot krājumu citam mazumtirgotājam, kas pabeigs nepieciešamo pārdošanas darbu. Konceptuāli patiesās vērtības novērtējums būs tāds pats, neatkarīgi no tā, vai korekcijas veiktas mazumtirdzniecības cenai (lejupvērstā korekcija) vai vairumtirdzniecības cenai (augšupvērstā korekcija). Vispārīgi runājot, patiesās vērtības novērtējumam izmanto cenu, kura subjektīvi jākoriģē vismazāk;
- g) *turētās un izmantotās ēkas.* Otrā līmeņa dati būs cena par kvadrātmētru šādā ēkā (vērtēšanas koeficients), kuru iegūst no atskaites tirgus datiem, piem., koeficienti, kurus iegūst no cenām novērotos darījumos, kuros ietvertas salīdzināmas (t. i., līdzīgas) ēkas ar tādu pašu atrašanās vietu;
- h) *naudu ienesošas vienības.* Otrā līmeņa dati ir vērtēšanas koeficients (piem., peļņas vai ieņēmumu vai līdzīgu darbības rezultātu novērtējuma koeficients), kuru iegūst no atskaites tirgus datiem, piem., koeficienti, kurus iegūst no cenām novērotos darījumos, kas saistīti ar salīdzināmu (t. i., līdzīgu) uzņēmējdarbību, ņemot vērā darbības, tirgus, finanšu un nefinanšu faktorus.

Trešā līmeņa dati (86.–90. punkts)

B36 Trešā līmeņa dati noteiktiem aktīviem un saistībām ir, piemēram:

- a) *valūtas mijmaiņas darījums ar ilgu termiņu.* Trešā līmeņa dati būs procentu likme noteiktā valūtā, kas ir novērojama un kuru nevar apvienot ar atskaites tirgus datiem vispārīgi kotētos intervālos vai citādi būtībā visā valūtas mijmaiņas darījuma termiņā. Procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumā ir mijmaiņas darījumu likme, ko aprēķina no attiecīgo valstu ienesīguma līknēm;
- b) *triju gadu iespējas līgums ar biržā tirgotām akcijām.* Trešā līmeņa dati būs vēsturiskais svārstīgums, t. i., svārstīgums attiecībā uz akcijām, kuru iegūst no akciju vēsturiskās cenas. Vēsturiskais svārstīgums nerāda kārtējās tirgus dalībnieku prognozes par nākotnes svārstīgumu, pat ja tā ir vienīgā informācija, kas ir pieejama, lai noteiktu iespējas līguma cenu;
- c) *procentu likmju mijmaiņas darījums.* Trešā līmeņa dati būs korekcija vidējai tirgus konsensa (nesaistošai) cenai mijmaiņas darījumam, kuru izstrādā, izmantojot datus, kuri nav tieši novērojami un kurus nevar citādi apvienot ar atskaites tirgus datiem;
- d) *likvidācijas saistības, kas izveidojas uzņēmējdarbības apvienošanā.* Trešā līmeņa dati būs kārtējā aplēse, izmantojot paša uzņēmuma datus par nākotnes izejošām naudas plūsmām, kuras maksās, izpildot pienākumu (tostarp tirgus dalībnieku prognozes par izmaksām saistībā ar pienākuma izpildi, un kompensāciju, kādu tirgus dalībnieki pieprasīs, ņemoties pienākumu demontēt aktīvu), ja nav pamatoti pieejamas informācijas, kura norādītu, ka tirgus dalībnieki izmantos citus pieņēmumus. Šādus trešā līmeņa datus izmantos pašreizējās vērtības pārņemienā kopā ar citiem datiem, piem., kārtējo bezriskā procentu likmi vai kredītkoriģētu bezriskā likmi, ja uzņēmuma kredīstāvokļa ietekme uz saistības patieso vērtību atspoguļojas diskonta likmē, nevis aplēsēs par nākotnes izejošām naudas plūsmām;
- e) *naudu ienesošas vienības.* Trešā līmeņa dati būs finanšu prognozes (piem., par naudas plūsmām, peļņu vai zaudējumiem), ko izstrādās, izmantojot paša uzņēmuma datus, ja nav pamatoti pieejamas informācijas, kas norādītu, ka tirgus dalībnieki izmantos citādus pieņēmumus.

PATIESĀS VĒRTĪBAS NOVĒRTĒŠANA, IEVĒROJAMI SAMAZINOTIES AKTĪVA VAI SAISTĪBAS AKTIVITĀTES APJOMAM VAI LĪMENIM

B37 Aktīva vai saistības patieso vērtību var ietekmēt šī aktīva vai saistības aktivitātes apjoma vai līmeņa būtiska samazināšanās salīdzinājumā ar šāda aktīva vai saistības (vai līdzīga aktīva vai saistības) parasto tirgus aktivitāti. Lai noteiktu, vai, pamatojoties uz pieejamo apliecinājumu, aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis ir būtiski samazinājies, uzņēmums novērtē, cik būtiski un nozīmīgi ir, piem., šādi faktori:

- a) nesen veikti tikai daži darījumi;

- b) kotētās cenas nav izstrādātas, izmantojot kārtējo informāciju;
- c) kotētās cenas būtiski atšķiras vai nu laika gaitā, vai starp tirgus organizētājiem (piem., dažos brokeru tirgos);
- d) indeksi, kuri iepriekš bija lielā mērā korelēti ar aktīva vai saistības patieso vērtību, ir acīm redzami nekorelēti ar jaunākajām norādēm par aktīva vai saistības patieso vērtību;
- e) būtiski palielinājušās ietvertās likviditātes riska prēmijas, ienesīguma vai darbības rezultātu rādītāji (piem., nolaišanas gadījumu skaits vai zaudējumu smagums) novērotiem darījumiem vai kotētām cenām, salīdzinot ar uzņēmuma aplēsēm par plānotajām naudas plūsmām, ņemot vērā visus pieejamos tirgus datus par kredītrisku un citu pienākuma nepildīšanas risku saistībā ar aktīvu vai saistību;
- f) pastāv ievērojama starpība starp prasīto un piedāvāto cenu vai būtiski palielinājusies šāda starpība;
- g) aktīva vai saistības vai līdzīgu aktīvu vai saistību jaunu emisiju tirgū (t. i., primārajā tirgū) pastāv ievērojams aktivitātes kritums vai šāda tirgus nav;
- h) publiski pieejama tikai neliela informācija (piem., par darījumiem, kuri tiek veikti tirgū, kurā pilnvarotāji veic savstarpējus darījumus).

B38 Ja uzņēmums secina, ka aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis ievērojami samazinājies, salīdzinot ar aktīva vai saistības (vai līdzīgu aktīvu vai saistību) parasto tirgus aktivitāti, jāveic turpmāka darījumu vai kotēto cenu analīze. Tas, ka samazinās aktivitātes apjoms vai līmenis, pats par sevi nenorāda, ka darījuma cena vai kotētā cena nerāda patieso vērtību vai ka darījums attiecīgajā tirgū nav ierindas darījums. Tomēr, ja uzņēmums nosaka, ka darījums vai kotētā cena nerāda patieso vērtību (piem., var būt, ka veiktie darījumi nav ierindas darījumi), jāveic darījumu vai kotēto cenu korekcija, ja uzņēmums izmanto šādas cenas par pamatu patiesās vērtības novērtēšanai un šāda korekcija var būt būtiska patiesās vērtības novērtējumam kopumā. Korekcijas arī var būt nepieciešamas citos apstākļos (piem., ja cena par līdzīgu aktīvu būtiski jākoriģē, lai tā būtu salīdzināma ar novērtējamo aktīvu, vai ja cena ir iesaldēta).

B39 Šis SFPS nenosaka metodoloģiju būtisku korekciju veikšanai darījumiem vai kotētām cenām. Skatīt 61.–66. un B5–B11 punktu par vērtēšanas paņēmieni izmantošanu patiesās vērtības novērtēšanai. Neatkarīgi no izmantotā vērtēšanas paņēmiena uzņēmums iekļauj atbilstīgu korekciju, ņemot vērā risku, tostarp riska prēmiju, kas rāda summu, kādu tirgus dalībnieki pieprasīs kā kompensāciju par aktīva vai saistības naudas plūsmai piemītošo nenoteiktību (sk. B17 punktu). Pretējā gadījumā novērtējums ticami nerādīs patieso vērtību. Dažos gadījumos var būt grūti noteikt atbilstīgu korekciju, ņemot vērā risku. Tomēr grūtības pakāpe pati par sevi nav pietiekams iemesls, lai izslēgtu korekciju, kuru veic, ņemot vērā risku. Korekcijai, kuru veic, ņemot vērā risku, jāatspoguļo ierindas darījums starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos.

B40 Ja būtiski samazinājies aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis, var būt atbilstīgi mainīt vērtēšanas paņēmieni vai izmantot vairākus vērtēšanas paņēmienus (piem., izmantot tirgus metodi un pašreizējās vērtības paņēmieni). Nosakot svērumu norādēm par patieso vērtību, ko iegūst, izmantojot vairākus vērtēšanas paņēmienus, uzņēmums apsver patiesās vērtības novērtējumu diapazona pamatotību. Mērķis ir noteikt punktu šajā diapazonā, kurš visrepresentatīvāk rāda patieso vērtību esošajos tirgus apstākļos. Plašs patiesās vērtības novērtējumus diapazons var norādīt uz nepieciešamību veikt turpmāku analīzi.

B41 Pat ja ievērojami samazinājies aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis, patiesās vērtības novērtēšanas mērķis paliek nemainīgs. Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā (t. i., darījumā, kas nav piespiedu likvidācija vai piespiedu pārdošana) starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos.

B42 Aplēse par cenu, par kādu tirgus dalībnieki vēlēties veikt darījumu novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos, ja aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis būs būtiski samazinājies, ir atkarīga no faktiem un apstākļiem novērtēšanas datumā un no novērtējuma. Uzņēmuma nodoms turēt aktīvu vai veikt norēķinu vai citādi izpildīt saistību nav nozīmīgs, novērtējot patieso vērtību, jo patiesā vērtība ir uz tirgu balstīts novērtējums, nevis uzņēmumam raksturīgs novērtējums.

Darījumu, kas nav ierindas darījumi, noteikšana

B43 Noteikt, vai darījums ir ierindas darījums (vai nav ierindas darījums), ir grūtāk tad, ja aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis ir būtiski samazinājies, salīdzinot ar aktīva vai saistības (vai līdzīgu aktīvu vai saistību) parasto tirgus aktivitāti. Šādos gadījumos nav atbilstīgi secināt, ka neviens darījums šādā tirgū nav ierindas darījums (t. i., ka visi darījumi ir piespiedu likvidācija vai piespiedu pārdošana). Apstākļi, kuri var norādīt, ka darījums nav ierindas darījums, ir, piemēram, šādi:

- a) nav bijusi pietiekama pakļautība tirgum periodā pirms novērtēšanas datuma, lai varētu veikt reklāmas darbību, kas ir parasta un tradicionāla darījumiem, kuri ietver šādus aktīvus vai saistības esošajos tirgus apstākļos;
- b) bijis parasts un tradicionāls reklāmas periods, bet pārdevējs reklamējis aktīvu vai saistību vienam tirgus dalībniekam;
- c) pārdevējs ir bankrotējis vai ir tuvu bankrotam vai pārņemšanai (t. i., pārdevējs ir spiests veikt darījumu);
- d) pārdevējam tiek prasīts veikt pārdošanu, lai tas izpildītu regulējošas vai juridiskas prasības (t. i., pārdevējs ir spiests veikt pārdošanu);
- e) darījuma cena ir netradicionāla, salīdzinot ar citiem nesen veiktiem darījumiem ar tādu pašu vai līdzīgu aktīvu vai saistību.

Uzņēmums novērtē apstākļus, lai noteiktu, vai, ņemot vērā visus pieejamos apliecinājumus, darījums ir ierindas darījums.

B44 Uzņēmums apsver visus šādus faktorus, novērtējot patieso vērtību vai aplēšot tirgus riska prēmijas:

- a) ja apliecinājumi norāda, ka darījums nav ierindas darījums, uzņēmums darījuma cenai piešķir nelielu nozīmi (ja vispār piešķir) salīdzinājumā ar citiem norādījumiem par patieso vērtību;
- b) ja apliecinājums norāda, ka darījums ir ierindas darījums, uzņēmums ņem vērā darījuma cenu. Tas, kādu nozīmi uzņēmums piešķirs darījuma cenai, salīdzinot ar citām norādēm par patieso vērtību, būs atkarīgs no, piem., šādiem faktiem un apstākļiem:
 - i) darījuma apjoma;
 - ii) darījuma salīdzināmības ar novērtējamo aktīvu vai saistību;
 - iii) darījuma tuvuma novērtēšanas datumam;
- c) ja uzņēmumam nav pietiekamas informācijas, lai secinātu, ka darījums ir ierindas darījums, tas ņem vērā darījuma cenu. Tomēr šāda darījuma cena var neatspoguļot patieso vērtību (t. i., darījuma cena ne vienmēr ir vienīgais vai primārais pamats patiesās vērtības novērtēšanai vai tirgus riska prēmiju aplēšanai). Ja uzņēmumam nav pietiekamas informācijas, lai secinātu, ka konkrētais darījums ir ierindas darījums, uzņēmums šādiem darījumiem piešķir mazāku nozīmi, salīdzinot ar citiem darījumiem, par kuriem ir skaidri zināms, ka tie ir ierindas darījumi.

Uzņēmumam nav jāpārcenšas, lai noteiktu, vai darījums ir ierindas darījums, bet tas nedrīkst ignorēt pamatoti pieejamu informāciju. Ja uzņēmums ir darījuma partneris, pieņem, ka tam ir pietiekama informācija, lai secinātu, ka darījums ir ierindas darījums.

Trešo personu nodrošinātu kotētu cenu izmantošana

B45 Šis SFPS neliedz izmantot trešo personu nodrošinātās kotētas cenas, piem., cenu noteikšanu pakalpojumiem vai brokeriem, ja uzņēmums konstatējis, ka trešo personu nodrošinātās kotētas cenas ir izstrādātas atbilstīgi šim SFPS.

B46 Ja aktīva vai saistības aktivitātes apjoms vai līmenis būtiski samazinājies, uzņēmums novērtē, vai trešo personu nodrošinātās kotētās cenas izstrādātas, izmantojot kārtējo informāciju, kas rāda ierindas darījumus, vai vērtēšanas paņēmieni, kas rāda tirgus dalībnieka pieņēmumus (tostarp pieņēmumus par risku). Novērtējot kotētu cenu kā datus patiesās vērtības novērtēšanai, uzņēmums kotētām cenām, kas nerāda darījumu rezultātus, piešķir mazāku nozīmi (salīdzinot ar citām norādēm par patieso vērtību, kas rāda darījumus rezultātus).

B47 Turklāt, novērtējot pieejamos apliecinājumus, ņem vērā kotēto cenu raksturu (piem., vai kotētā cena ir norādoša cena vai saistošs piedāvājums), lielāku nozīmi piešķirot trešo personu kotētām cenām, kas rāda saistošus piedāvājumus.

C pielikums

Spēkā stāšanās datums un pāreja

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šī SFPS daļām.

C1 Uzņēmums piemēro šo SFPS pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. To drīkst piemērot arī pirms šī datuma. Ja uzņēmums piemēro šo SFPS pirms iepriekš noteiktā datuma, tas šo faktu atklāj.

C2 Šo SFPS piemēro perspektīvi, sākot no tā pārskata perioda sākuma, kurā to sāk piemērot.

C3 Šajā SFPS noteikto informācijas atklāšanu nepiemēro salīdzināmai informācijai, kuru sniedz par periodiem, kuri ir pirms šī SFPS sākotnējās piemērošanas.

D pielikums

Grozījumi citos SFPS

Šajā pielikumā noteikti grozījumi citos SFPS, kurus noteica valdes izdots 13. SFPS. Uzņēmums piemēro grozījumus pārskatu periodiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šī datuma. Ja uzņēmums piemēro 13. SFPS pirms norādītā datuma, tas piemēro grozījumus, sākot no tā paša agrākā perioda. Grozījumi punktos norādīti, jauno tekstu pasvītrotot un dzēsto tekstu pārsvītrotot.

PĀRMAIŅAS DEFINĪCIJĀS

D1 1., 3.–5. un 9. SFPS (izdots 2010. gada oktobrī) termina „patiesā vērtība” definīciju aizstāj ar šādu definīciju:

Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS.)

2., 16., 18.–21., 32. un 40. SGS termina „patiesā vērtība” definīciju aizstāj ar šādu definīciju:

Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”.)

1. SFPS. Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmā pieņemšana (grozīts 2010. gada septembrī)

D2 Standarta 19. punktu svītrot.

D3 Pievieno šādu 39J punktu:

39J Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” tiek svītrots 19. punkts, grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija A pielikumā un D15 un D20 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D4 Standarta D15 un D20 punktu groza šādi:

D15 Ja pirmreizējs piemērotājs novērtē šādu ieguldījumu izmaksās saskaņā ar 27. SGS, tas savā atsevišķajā atbilstoši SFPS sagatavotajā sākuma finansiālā stāvokļa pārskatā novērtē šo ieguldījumu kā vienu no šādām summām:

[...]

b) domātās izmaksas. Šāda ieguldījuma domātās izmaksas ir tā:

i) patiesā vērtība uzņēmuma pārejas datumā uz SFPS tā atsevišķajos finanšu pārskatos;

[...]

D20 Neskatoties uz 7. un 9. punkta prasībām, uzņēmums drīkst piemērot 39. SGS AG76 punkta a) apakšpunkta prasības vienā no šādiem veidiem:

[...]

2. SFPS. Akciju maksājumi

D5 Pievieno šādu 6A punktu:

6A Šajā SFPS termina „patiesā vērtība” izmantošana dažos aspektos atšķiras no termina „patiesā vērtība” definīcijas 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*”. Tāpēc, piemērojot 2. SFPS, uzņēmums novērtē patieso vērtību atbilstīgi šim SFPS, nevis 13. SFPS.

3. SFPS. Uzņēmējdarbības apvienošana

D6 Standarta 20., 29., 33. un 47. punktu groza šādi:

20. Standarta 24.–31. punktā norādīti identificējamu aktīvu un saistību veidi, kuri sevī ietver posteņus, uz kuriem saskaņā ar šo SFPS attiecas ierobežoti atbrīvojumi no novērtēšanas principa.

29. Atpirktu tiesību, kas atzītas kā nemateriāls aktīvs, vērtību pircējs nosaka, pamatojoties uz atbilstošā līguma atlikušo darbības termiņu, neatkarīgi no tā, vai tirgus dalībnieki, nosakot to patieso vērtību, ņemtu vērā līguma atjaunošanas iespējamību. Atbilstošie norādījumi par piemērošanu ietverti B35 un B36 punktā.

33. Lai noteiktu nemateriālās vērtības apjomu uzņēmējdarbības apvienošanā, kurā atlīdzība netiek nodota, pircējs izmanto pircēja līdzdalības iegādātajā uzņēmumā patieso vērtību iegādes datumā, nevis nodotās atlīdzības patieso vērtību iegādes datumā (32. punkta a) apakšpunkta i) daļa). [...]

47. Piemēram, ja vien nevar identificēt notikumu, kas mainījis aktīva patieso vērtību, tā pārdošana trešajai personai neilgi pēc iegādes datuma par summu, kas būtiski atšķiras no tā provizoriskās patiesās vērtības, kas novērtēta šajā datumā, visticamāk, norāda uz kļūdu provizoriskās summas noteikšanā.

D7 Pievieno šādu 64F punktu:

64F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*” tiek grozīts 20., 29., 33. un 47. punkts, termina „patiesā vērtība” definīcija A pielikumā un B22, B40, B43–B46, B49 un B64 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D8 B pielikuma B22, B40, B43–B46, B49 un B64 punktu groza šādi:

B22 Tā kā konsolidētie finanšu pārskati ir juridiskā meitasuzņēmuma finanšu pārskatu turpinājums, izņemot tā kapitāla struktūru, konsolidētie finanšu pārskati atspoguļo:

[...]

d) summu, kas konsolidētajos finanšu pārskatos atzīta kā emitētā līdzdalība pašu kapitālā un noteikta, pieskaitot emitēto līdzdalību juridiskā meitasuzņēmuma (uzskaites pircēja) pašu kapitālā tieši pirms uzņēmējdarbības apvienošanas juridiskā mātesuzņēmuma (uzskaites iegādātā uzņēmuma) patiesajai vērtībai. Tomēr [...]

[...]

B40 Identificējamības kritēriji nosaka, vai nemateriālo aktīvu atzīst atsevišķi no nemateriālās vērtības. Tomēr šie kritēriji nesniedz norādījumus par nemateriālā aktīva patiesās vērtības novērtēšanu un arī neierobežo nemateriālā aktīva patiesās vērtības novērtēšanā izmantotos pieņēmumus. Piemēram, novērtējot patieso vērtību, pircējs ņemtu vērā pieņēmumus, ko izmantos tirgus dalībnieki, nosakot nemateriālā aktīva cenu, piem., līguma termiņa turpmākas pagarināšanas izredzes. [...]

- B43 Lai nosargātu savu konkurētspējas pozīciju vai citu iemeslu dēļ pircējs var plānot, ka tas neizmantos iegādāto nefinanšu aktīvu vai nenodrošinās tā visplašāko un vislabāko izmantošanu. Piemēram, tā var būt, ja iegādāto pētniecības un attīstības nemateriālo aktīvu pircējs plāno izmantot kā aizsardzību, neļaujot to izmantot citiem. Tomēr pircējam jānovērtē nefinanšu aktīva patiesā vērtība, pieņemot, ka tirgus dalībnieki nodrošina tā visplašāko un vislabāko izmantošanu saskaņā ar atbilstīgu vērtēšanas priekšnoteikumu, gan sākotnēji, gan novērtējot patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, turpmākai vērtības samazināšanās testēšanai.
- B44 Šis SFPS ļauj pircējam novērtēt nekontrolējošo līdzdalību iegādātajā uzņēmumā atbilstoši tās patiesajai vērtībai iegādes datumā. Dažkārt pircējs varēs novērtēt nekontrolējošās līdzdalības patieso vērtību iegādes datumā, pamatojoties uz kotētām cenām aktīvā tirgū kapitāla akcijām (t. i., kas neatrodas pircēja turējumā). Tomēr dažās situācijās kapitāla akciju kotētā cena aktīvā tirgū nebūs pieejama. Šādās situācijās pircējs novērtēs nekontrolējošās līdzdalības patieso vērtību, izmantojot citus vērtēšanas paņēmienus.
- B45 Pircēja līdzdalības iegādātajā uzņēmumā patiesā vērtība un nekontrolējošās līdzdalības par akciju patiesā vērtība var atšķirties. Visticamāk, galveno atšķirību izraisa kontroles uzcenojuma iekļaušana pircēja līdzdalības iegādātajā uzņēmumā akcijas patiesajā vērtībā vai, tieši pretēji, diskonta iekļaušana par kontroles trūkumu (to sauc arī par nekontrolējošās līdzdalības diskontu) nekontrolējošās līdzdalības akcijas patiesajā vērtībā, ja tirgus dalībnieki ņems vērā šādu uzcenojumu vai diskontu, nosakot nekontrolējošās līdzdalības cenu.
- B46 Uzņēmējdarbības apvienošanā, kas veikta, nenododot atlīdzību, pircējam ir jāaizstāj tā līdzdalības iegādātajā uzņēmumā patiesā vērtība iegādes datumā ar nodotās atlīdzības patieso vērtību iegādes datumā, lai novērtētu nemateriālo vērtību vai guvumu no darījuma, kas noslēgts savstarpējas vienošanās ceļā (sk. 32.–34. punktu).
- B49 Kopējā uzņēmuma patiesās vērtības novērtējumā jāietver tirgus dalībnieku pieņēmumi par kopējā uzņēmuma dalībnieku priekšrocībām nākotnē, kā arī visi citi atbilstošie tirgus dalībnieku pieņēmumi par kopējo uzņēmumu. Piemēram, kopējā uzņēmuma patiesās vērtības novērtēšanai var izmantot pašreizējās vērtības paņēmieni. Naudas plūsmām, ko izmanto par modeļa datiem, jāpamatojas uz paredzamām kopējā uzņēmuma naudas plūsmām, kas, visticamāk, atspoguļo atskaitītās dalībnieku priekšrocības, piem., samazinātu maksu par precēm vai pakalpojumiem.
- B64 Lai sasniegtu 59. punktā norādīto mērķi, pircējs par katru pārskata periodā notikušu uzņēmējdarbības apvienošanas gadījumu atklāj šādu informāciju:
- [...]
- f) kopējās nodotās atlīdzības patieso vērtību iegādes datumā un katras lielākās atlīdzības grupas patieso vērtību iegādes datumā, piemēram:
- [...]
- iv) pircēja līdzdalību pašu kapitālā, tajā skaitā emitēto vai emitējamo instrumentu vai līdzdalības daļu skaitu un metodi šo instrumentu vai līdzdalības patiesās vērtības novērtēšanai;
- [...]
- o) par katru uzņēmējdarbības apvienošanas gadījumu, kur iegādes datumā pircēja turējumā ir mazāk nekā 100 procenti līdzdalības iegādātā uzņēmuma pašu kapitālā:
- [...]
- ii) par katru nekontrolējošo līdzdalību iegādātajā uzņēmumā, ko novērtē patiesajā vērtībā, vērtēšanas paņēmieni (paņēmienus) un būtiskus datus, kas izmantoti šīs vērtības novērtēšanā.
- [...]

4. SFPS. *Apdrošināšanas līgumi*

D9 Pievieno šādu 41E punktu:

- 41E Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*” tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija A pielikumā. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

5. SFPS. Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības

D10 Pievieno šādu 44H punktu:

- 44H Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija A pielikumā. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

7. SFPS. Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana (grozīts 2009. gada oktobrī)

D11 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D12 Standarta 3. punktu groza šādi:

3. Šo SFPS piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
- a) [...] šādos gadījumos uzņēmumi piemēro šī SFPS prasības, un līdzdalībai, kuru novērtē patiesajā vērtībā, piemēro 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” prasības. [...]
- [...]

D13 Standarta 27.–27B punktu svīturo.

D14 Standarta 28. punktu groza šādi:

28. Dažos gadījumos uzņēmums neatzīst guvumus vai zaudējumus, veicot finanšu aktīva vai finanšu saistības sākotnējo atzīšanu, jo par patieso vērtību neliecina identiska aktīva vai saistības kotēta cena aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa dati) un to nepamato vērtēšanas paņēmieni, kurā izmanto tikai atskaites tirgus datus (sk. 39. SGS AG76 punktu). Šādos gadījumos uzņēmums atklāj informāciju pa finanšu aktīva vai finanšu saistības grupām:
- a) tā grāmatvedības politiku, atzīstot peļņu vai zaudējumus starpību starp patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, un darījuma cenu, lai rādītu tādu faktoru (tostarp laika) pārmaiņas, kurus tirgus dalībnieki ņem vērā, nosakot aktīva vai saistības cenu (sk. 39. SGS AG76 punkta b) apakšpunktu),
- [...]
- c) kāpēc uzņēmums secinājis, ka darījuma cena nav labākais patiesās vērtības apliecinājums, tostarp aprakstu par apliecinājumu, kas pamato patieso vērtību.

D15 Standarta 29. punktu groza šādi:

29. Informācijas atklāšana par patieso vērtību nav nepieciešama:

[...]

- b) ieguldījumam kapitāla instrumentos, kuru identiskam instrumentam nav kotētas ~~tirgus~~ cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu), vai ar šādiem kapitāla instrumentiem saistītos atvasinātos finanšu instrumentos, kuru novērtē izmaksās saskaņā ar 39. SGS, jo citādi tā patieso vērtību nevar ticami novērtēt;

[...]

D16 Pievieno šādu 44P punktu:

- 44P Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 3., 28., 29., B4 un B26 punkts un A pielikums un svītrots 27.–27B punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D17 Standarta A pielikumā termina „citu cenu risks” definīciju groza šādi:

citu cenu risks Risks, ka finanšu instrumenta patiesā vērtība vai nākotnes naudas plūsmas svārstīsies tirgus cenu izmaiņu dēļ (kas nav tās, kas rodas no **procentu likmes riska** vai **valūtas riska**), vienalga, vai šīs izmaiņas rada faktori, kas ir specifiski atsevišķam finanšu instrumentam vai tā emitentam, vai faktori, kas ietekmē visus līdzīgos tirgū tirgotos finanšu instrumentus.

9. SFPS. Finanšu instrumenti (izdots 2009. gada novembrī)

D18 Standarta 5.1.1. punktu groza šādi:

5.1.1. **Veicot sākotnējo atzīšanu, uzņēmums novērtē finanšu aktīvu patiesajā vērtībā, kam — ja finanšu aktīvs netiek vērtēts patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, — pieskaita darījuma izmaksas, kuras tieši attiecinā uz finanšu aktīva iegādi.**

D19 Pievieno šādu 5.1.1.A punktu:

5.1.1.A **Tomēr, ja finanšu aktīva patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, atšķiras no darījuma cenas, uzņēmums piemēro B5.1. punktu un 39. SGS AG76 punktu.**

D20 Standarta 5.2.1., 5.3.2., 8.2.5. un 8.2.11. punktu groza šādi:

5.2.1. **Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums novērtē finanšu aktīvu atbilstīgi 4.1.–4.5. punktam patiesajā vērtībā vai amortizētās izmaksas.**

5.3.2. **Ja saskaņā ar 4.9. punktu uzņēmums pārklassificē finanšu aktīvu tā, ka tas tiek novērtēts patiesajā vērtībā, aktīva patieso vērtību novērtē pārklassificēšanas datumā. Ikvienu guvumu vai zaudējumu, ko rada starpība starp iepriekšējo uzskaites vērtību un patieso vērtību, atzīst peļņā vai zaudējumos.**

8.2.5. **Ja uzņēmums novērtē hibrīdlīgumu patiesajā vērtībā saskaņā ar 4.4. vai 4.5. punktu, bet hibrīdlīguma patiesā vērtība nav novērtēta salīdzināmos pārskatu periodos, hibrīdlīguma patiesā vērtība salīdzināmos pārskatu periodos ir sastāvdaļa (t. i., pamatinstrumenta, kas nav atvasināts finanšu instruments, un iegultā atvasinātā finanšu instrumenta) patieso vērtību summa katra salīdzināmā pārskata perioda beigās.**

8.2.11. **Ja uzņēmums iepriekš uzskaitījis ieguldījumu kapitāla instrumentā, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu) (vai atvasinātā finanšu instrumentā, kas ir saistīts ar šāda kapitāla instrumenta piegādi un par kuru norēķins jāveic, piegādājot šādu kapitāla instrumentu), izmaksas saskaņā ar 39. SGS, tas novērtē šādu instrumentu patiesajā vērtībā sākotnējās piemērošanas datumā. [...]**

D21 Pievieno šādu 8.1.3. punktu:

8.1.3. **Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 5.1.1., 5.2.1., 5.3.2., 8.2.5., 8.2.11., B5.1., B5.4., B5.5., B5.7., C8, C20, C22, C27 un C28 punkts un pievienots 5.1.1.A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.**

D22 Standarta A pielikumā ievadtekstu groza šādi:

Šādi termini definēti 32. SGS „Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana” 11. punktā: 39. SGS 9. punktā vai 13. SFPS A pielikumā un šajā SFPS tie izmantoti 32. SGS, 39. SGS vai 13. SFPS nozīmē: [...]

D23 Standarta B pielikuma B5.1. punktu, virsrakstu pirms B5.5. punkta un B5.5. un B5.7. punkta groza šādi:

- B5.1. Finanšu aktīva patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, parasti ir darījuma cena (t. i., samaksātās atbildības patiesā vērtība, sk. arī 13. SFPS un 39. SGS AG76 punktu). Tomēr, ja atbildības daļa samaksāta par ko citu, nevis finanšu instrumentu, uzņēmums novērtē finanšu instrumenta patieso vērtību. Piemēram, bezprocentu ilgtermiņa aizdevuma vai debitora parāda patieso vērtību var novērtēt kā visu nākotnē saņemamo naudas summu pašreizējo vērtību, ko diskontē, izmantojot dominējošu tirgus procentu likmi (dominējošas tirgus procentu likmes) par līdzīgu instrumentu (līdzīgu attiecībā uz valūtu, termiņu, procentu likmes veidu un citiem faktoriem) ar līdzīgu kredītreitingu. Ikvienu papildus aizdota summa ir izdevums vai ienākumu samazinājums, ja vien to nevar atzīt par citu aktīvu veidu.

Ieguldījumi kapitāla instrumentos (un līgumi par šādiem ieguldījumiem)

- B5.5. [...] Tā var būt gadījumos, kad pieejamā jaunākā informācija nav pietiekama, lai novērtētu patieso vērtību, vai ja pastāv plašs patiesās vērtības novērtējumu diapazons un izmaksas rāda labāko aplēsi par patieso vērtību šajā diapazonā.

- B5.7. [...] Šādos gadījumos uzņēmums novērtē patieso vērtību.

D24 Standarta C pielikuma C8 punktā grozījumi 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana” 29. pantā tiek grozīti šādi:

29. Informācijas atklāšana par patieso vērtību nav nepieciešama:

[...]

- b) ar ieguldījumam pašu kapitālā saistītiem atvasinātiem finanšu instrumentiem, kuru identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu), kuru novērtē izmaksās saskaņā ar 39. SGS, jo citādi tā patieso vērtību nevar ticami novērtēt;

[...]

D25 Standarta C20 punktā grozījumi 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē” 1. punktā tiek grozīti šādi:

1. Šo standartu piemēro, uzskaitot ieguldījumus asociētajos uzņēmumos. Tomēr tas neattiecas uz ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos, kurus tur:

- a) vai nu riska kapitāla organizācijas;

- b) vai arī kopējie fondi, kopējo ieguldījumu fondi vai līdzīgi uzņēmumi, ieskaitot ar ieguldījumiem saistītus apdrošināšanas fondus,

kurus novērtē patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, atbilstīgi 9. SFPS „Finanšu instrumenti” un 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”. Uzņēmums, kas tur šādus ieguldījumus, atklāj 37. punkta f) apakšpunktā prasīto informāciju.

D26 Standarta C22 punktā grozījumi 31. SGS „Līdzdalība kopuzņēmumos” 1. punktā tiek grozīti šādi:

1. Šo standartu piemēro, lai uzskaitītu līdzdalību kopuzņēmumos un uzrādītu kopuzņēmuma aktīvus, saistības, ienākumus un uzdevumus kopuzņēmuma dalībnieku un ieguldītāju finanšu pārskatos neatkarīgi no kopuzņēmuma darbības struktūras vai veida. Tomēr tas neattiecas uz kopuzņēmuma dalībnieku līdzdalību kopīgi kontrolētos uzņēmumos, kuru tur:

- a) vai nu riska kapitāla organizācijas;

b) vai arī kopējie fondi, kopējo ieguldījumu fondi vai līdzīgi uzņēmumi, ieskaitot ar ieguldījumiem saistītus apdrošināšanas fondus,

kurus novērtē patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, atbilstīgi 9. SFPS „Finanšu instrumenti” un 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”. Uzņēmums, kas tur šādu līdzdalību, atklāj 55. un 56. punktā prasīto informāciju.

D27 Standarta C27 punktā grozījumi 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana” 9., 13. un 88. punktā tiek grozīti šādi:

9. [...]

Jāatzīmē, ka 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” noteiktas prasības finanšu saistības patiesās vērtības novērtēšanai atbilstoši noteikšanai vai citādi vai kuras patiesā vērtība tiek atklāta.

[...]

13. Ja uzņēmums nevar ticami novērtēt iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patieso vērtību, pamatojoties uz tā nosacījumiem, iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patiesā vērtība ir starpība starp hibrīda (saliktā) instrumenta patieso vērtību un galvenā līguma patieso vērtību. Ja uzņēmums nevar novērtēt iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patieso vērtību, izmantojot šo metodi, piemērojams 12. punkts, un hibrīda (saliktais) instruments tiek noteikts patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus.

88. **Riska ierobežošanas attiecības var uzskaitīt kā riska ierobežošanu saskaņā ar 89.–102. punktu tikai un vienīgi tad, ja tiek izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:**

[...]

d) **riska ierobežošanas efektivitāti var ticami novērtēt, t. i., var ticami novērtēt posteņa, kura risks tiek ierobežots, patieso vērtību vai naudas plūsmas, kuras attiecināmas uz ierobežoto risku, un riska ierobežošanas instrumenta patieso vērtību.**

[...]

D28 Standarta C28 punktā grozījumi 39. SGS AG64, AG80, AG81 un AG96 punktā tiek grozīti šādi:

AG64 Finanšu saistības patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, parasti ir darījuma cena (t. i., saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, sk. arī AG76 punktu un 13. SFPS). Tomēr, ja atlīdzības daļa, kas ir samaksāta vai saņemta par ko citu, nevis finanšu saistību, uzņēmums novērtē finanšu saistības patieso vērtību.

AG80 Tādu atvasinātu finanšu instrumentu patieso vērtību, kuri ir saistīti ar tādu kapitāla instrumentu piegādi un par kuriem norēķinās, piegādājot tādus kapitāla instrumentus, kuru identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu) (sk. 47. punkta a) apakšpunktu), var ticami novērtēt, ja a) mainīgums pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazonā attiecībā uz šo instrumentu nav būtisks vai b) dažādu aplēšu iespējamību noteiktā diapazonā var pamatoti novērtēt un izmantot, novērtējot patieso vērtību.

AG81 Ir daudz situāciju, kurās mainīgums pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazonā attiecībā uz atvasinātiem finanšu instrumentiem, kas ir saistīti ar tādu kapitāla instrumentu piegādi, un par kuriem norēķinu veic, piegādājot tādus kapitāla instrumentus, kuru identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu) (sk. 47. punkta a) apakšpunktu), var nebūt nozīmīgs. Parasti ir iespējams novērtēt šādu atvasinātu finanšu instrumentu patieso vērtību, kurus uzņēmums ir iegādājies no ārējas puses. Tomēr, ja pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazons ir liels un dažādo aplēšu iespējamību nevar pamatoti novērtēt, uzņēmumam ir aizliegts instrumentu novērtēt patiesajā vērtībā.

AG96 Atvasināts finanšu instruments, kas ir saistīts ar tādu kapitāla instrumentu piegādi un par ko norēķins jāveic, piegādājot tādu kapitāla instrumentus, kuru identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu), un kas nav uzskaitīts patiesajā vērtībā, jo tā patieso vērtību citādi nevar ticami novērtēt (sk. 47. punkta a) apakšpunktu), nevar tikt noteikts kā riska ierobežošanas instruments.

9. SFPS. Finanšu instrumenti (izdots 2010. gada oktobrī)

D29 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D30 Standarta 3.2.14., 4.3.7. un 5.1.1. punktu groza šādi:

3.2.14. Kad uzņēmums veic lielāka finanšu aktīva iepriekšējās uzskaites vērtības sadali starp daļu, kuras atzīšana tiek turpināta, un daļu, kuras atzīšana tiek pārtraukta, novērtē tās daļas patieso vērtību, kuras atzīšana tiek turpināta. Ja uzņēmums iepriekš pārdevis daļas, kas ir līdzīgas daļai, kuras atzīšana tiek turpināta, vai saistībā ar šādām daļām pastāv citi darījumi tirgū, jaunākās cenas par faktiskajiem darījumiem nodrošina vislabāko aplēsi par daļas patieso vērtību. [...]

4.3.7. Ja uzņēmums nevar ticami novērtēt iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patieso vērtību, pamatojoties uz tā nosacījumiem, iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patiesā vērtība ir starpība starp hibrīdlīguma patieso vērtību un galvenā līguma patieso vērtību. Ja uzņēmums nevar novērtēt iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patieso vērtību, izmantojot šo metodi, piemērojams 4.3.6. punkts, un hibrīdlīgums tiek noteikts patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus.

5.1.1. **Veicot sākotnējo atzīšanu, uzņēmums novērtē finanšu aktīvu vai finanšu saistību patiesajā vērtībā, kurai — ja finanšu aktīvs vai finanšu saistība netiek vērtēta patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, — pieskaita vai no kuras atņem darījuma izmaksas, kuras tieši attiecinā uz finanšu aktīva vai finanšu saistības iegādi vai emisiju.**

D31 Pievieno šādu 5.1.1.A punktu:

5.1.1.A **Tomēr, ja, veicot sākotnējo atzīšanu, finanšu aktīva vai finanšu saistības patiesā vērtība atšķiras no darījuma cenas, uzņēmums piemēro B5.1.2.A punktu.**

D32 Standarta 5.2.1. punktu groza šādi:

5.2.1. **Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums novērtē finanšu aktīvu atbilstīgi 4.1.1.–4.1.5. punktam patiesajā vērtībā vai amortizētās izmaksās (sk. 9. punktu un 39. SGS AG5–AG8 punktu).**

D33 Virsrakstu pirms 5.4.1. punkta un 5.4.1.–5.4.3. punktu svītro.

D34 Standarta 5.6.2., 7.2.5., 7.2.11. un 7.2.12. punktu groza šādi:

5.6.2. **Ja saskaņā ar 4.4.1. punktu uzņēmums pārklassificē finanšu aktīvu tā, ka tas tiek novērtēts patiesajā vērtībā, aktīva patieso vērtību novērtē pārklassificēšanas datumā. Ikvienu guvumu vai zaudējumu, ko rada starpība starp iepriekšējo uzskaites vērtību un patieso vērtību, atzīst peļņā vai zaudējumos.**

7.2.5. Ja uzņēmums novērtē hibrīdlīgumu patiesajā vērtībā saskaņā ar 4.1.4. vai 4.1.5. punktu, bet hibrīdlīguma patiesā vērtība nav novērtēta salīdzināmos pārskatu periodos, hibrīdlīguma patiesā vērtība salīdzināmos pārskatu periodos ir sastāvdaļa (t. i., galvenā instrumenta, kas nav atvasināts finanšu instruments, un iegultā atvasinātā finanšu instrumenta) patieso vērtību summa katra salīdzināmā pārskata perioda beigās.

7.2.11. Ja uzņēmums iepriekš uzskaitījis ieguldījumu kapitāla instrumentā, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu) (vai atvasinātā finanšu instrumentā, kas ir saistīts ar šāda kapitāla instrumenta piegādi un par kuru norēķins jāveic, piegādājot šādu kapitāla instrumentu), tā izmaksas saskaņā ar 39. SGS, tas novērtē šādu instrumentu patiesajā vērtībā sākotnējās piemērošanas datumā. [...]

- 7.2.12. Ja uzņēmums iepriekš uzskaitījis atvasināta finanšu instrumenta saistības, kas ir saistīts ar tāda kapitāla instrumenta piegādi un par kuru norēķins jāveic, piegādājot tādu kapitāla instrumentu, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu) izmaksās saskaņā ar 39. SGS, tas novērtē šāda atvasināta finanšu instrumenta saistības patiesajā vērtībā sākotnējās piemērošanas datumā. [...]

D35 Pievieno šādu 7.1.3. punktu:

- 7.1.3. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” tiek grozīts 3.2.14., 4.3.7., 5.1.1., 5.2.1., 5.4.1., 5.6.2., 7.2.5., 7.2.11. un 7.2.12. punkts, grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija A pielikumā, grozīts B3.2.11., B3.2.17., B5.1.1., B5.2.2., B5.4.8., B5.4.14., B5.4.16., B5.7.20., C3, C11, C26, C28, C30, C49 un C53 punkts, svītrots 5.4.2. un B5.4.1.–B5.4.13. punkts un pievienots 5.1.1.A, B5.1.2.A un B5.2.2.A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D36 Standarta B pielikuma B3.2.11., B3.2.17., B5.1.1. un B5.2.2. punktu groza šādi:

- B3.2.11. Novērtējot tās daļas patieso vērtību, kuras atzīšana tiek turpināta, un tās daļas patieso vērtību, kuras atzīšana tiek pārtraukta, lai piemērotu 3.2.13. punktu, uzņēmums piemēro patiesās vērtības novērtēšanas prasības, kas papildus 3.2.14. punktam noteiktas 13. SFPS.

- B3.2.17. Šajā punktā ilustrēta pastāvīgas iesaistīšanās metodes piemērošana, kad uzņēmuma pastāvīga iesaistīšanās ir finanšu aktīva daļa.

Pieņem, ka uzņēmumam ir priekšapmaksas aizdevumu portfelis. Aizdevumu patiesā vērtība darījuma datumā ir 10 VV un 100 VV, un pārsnieguma starpības, kas ir 0,5 procenti, patiesā vērtība ir 40 VV.

[...]

Uzņēmums aprēķina guvumus vai zaudējumus no 90 procentu naudas plūsmu pārdošanas. Pieņemot, ka 90 procentu nodotās un 10 procentu saglabātās patiesās vērtības atsevišķās daļas nav pieejamas nodošanas datumā, saskaņā ar 3.2.14. punktu uzņēmums sadala aktīva uzskaites vērtību šādā veidā:

	Patiesā vērtība	Procenti	Sadalītā uzskaites vērtība
Nodotā daļa	9 090	90 %	9 000
Saglabātā daļa	1 010	10 %	1 000
Kopā	10 100		10 000

[...]

- B5.2.2. Finanšu instrumenta patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, parasti ir darījuma cena (t. i., samaksātās vai saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, sk. arī B5.1.2.A punktu un 13. SFPS). Tomēr, ja atlīdzības daļa samaksāta vai saņemta par ko citu, nevis finanšu instrumentu, uzņēmums novērtē finanšu instrumenta patieso vērtību. Piemēram, ilgtermiņa aizdevuma vai debitoru parāda, kam nav procentu, patieso vērtību var novērtēt kā visu nākotnes naudas ieņēmumu pašreizējo vērtību, ko diskontē, izmantojot dominējošu tirgus procentu likmi (dominējošās tirgus procentu likmes) līdzīgam instrumentam (līdzīgam attiecībā uz valūtu, termiņu, procentu likmes veidu un citiem faktoriem) ar līdzīgu kredītreitingu. Jebkura papildu aizdevuma summa ir izdevums vai ienākuma samazinājums, ja vien tas neatbilst atzīšanai kā kāds cita veida aktīvs.

D37 Pievieno šādu B5.1.2.A un B5.2.2.A punktu:

- B5.1.2A Labākais apliecinājums par finanšu instrumenta patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, parasti ir darījuma cena (t. i., samaksātās vai saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, sk. arī 13. SFPS). Ja uzņēmums nosaka, ka patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, atšķiras no 5.1.1.A punktā minētās darījuma cenas, uzņēmums uzskaita šādu instrumentu minētajā datumā šādi:

- a) saskaņā ar novērtējumu, kā noteikts 5.1.1. punktā, ja šādu patieso vērtību apliecina identiska aktīva vai saistības kotēta cena aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa dati) vai pamatojoties uz vērtēšanas paņēmieni, kurā izmanto tikai atskaides tirgus datus. Starpību starp patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, un darījuma cenu uzņēmums atzīst par guvumiem vai zaudējumiem;
- b) visos citos gadījumos saskaņā ar novērtējumu, kā noteikts 5.1.1. punktā, ko koriģē, lai atliktu starpību starp patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, un darījuma cenu. Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums atzīst šādu atlikto starpību par guvumiem vai zaudējumiem tikai tiktāl, ciktāl tā rodas no kāda faktora (tostarp laika) pārmaiņām, kuru tirgus dalībnieki ņems vērā, nosakot aktīva vai saistības cenu.

B5.2.2A Finanšu aktīva vai finanšu saistības turpmāka novērtēšana un guvumu un zaudējumu turpmāka atzīšana aprakstīta B5.1.2.A punktā, un tā atbilst šī SFPS prasībām.

D38 Standarta B5.4.1.–B5.4.13. punktu un attiecīgos virsrakstus svīturo.

D39 Virsrakstu pirms B5.4.14. punkta un B5.4.14., B5.4.16. un B5.7.20. punktu groza šādi:

Ieguldījumi kapitāla instrumentos (un līgumi par šādiem ieguldījumiem)

B5.4.14. [...] Tā var būt gadījumos, kad pieejamā jaunākā informācija nav pietiekama, lai novērtētu patieso vērtību, vai pastāv plašs iespējamo patiesās vērtības novērtējumu diapazons un izmaksas rāda labāko aplēsi par patieso vērtību šajā diapazonā.

B5.4.16. [...] Ja pastāv šādi nozīmīgi faktori, tie var norādīt, ka izmaksas var nerādīt patieso vērtību. Šādos gadījumos uzņēmums novērtē patieso vērtību.

B5.7.20. Tāpat kā visos patiesās vērtības novērtējumos arī uzņēmuma novērtēšanas metodē, ar kuru tas nosaka to saistības patiesās vērtības pārmaiņas daļu, kuru attiecina uz kredītriska pārmaiņām, pēc iespējas vairāk izmanto svarīgus novērojamus datus un pēc iespējas mazāk izmanto nenovērojamus datus.

D40 Standarta C pielikuma C3 punktā grozījumi 1. SFPS „*Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmā piemērošana*” D15 un D20 punktā tiek grozīti šādi:

D15 Ja pirmreizējs piemērotājs novērtē šādu ieguldījumu izmaksās saskaņā ar 27. SGS, tas savā atsevišķajā atbilstoši SFPS sagatavotajā sākuma finansiālā stāvokļa pārskatā novērtē šo ieguldījumu kā vienu no šādām summām:

[...]

b) domātām izmaksām. Šāda ieguldījuma domātās izmaksas ir tā:

i) patiesā vērtība uzņēmuma pārejas datumā uz SFPS tā atsevišķajos finanšu pārskatos;

[...]

D20 Neskatoties uz 7. un 9. punkta prasībām, uzņēmums drīkst piemērot 9. SFPS B5.1.2.A punkta b) apakšpunkta prasības vienā no šādiem veidiem:

...

D41 Standarta C11 punktā grozījumi 7. SFPS „*Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana*” 28. pantā tiek grozīti šādi:

28. Dažos gadījumos uzņēmums neatzīst guvumus vai zaudējumus, veicot finanšu aktīva vai finanšu saistības sākotnējo atzīšanu, jo par patieso vērtību neliecina identiska aktīva vai saistības kotēta cena aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa dati) un to nepamato vērtēšanas paņēmieni, kurā izmanto tikai atskaides tirgus datus (sk. 9. SFPS B5.1.2.A punktu). Šādos gadījumos uzņēmums atklāj informāciju par finanšu aktīva vai finanšu saistības grupām:

- a) grāmatvedības politiku, atzīstot peļņu vai zaudējumus starpību starp patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, un darījuma cenu, lai rādītu tādu faktoru (tostarp laika) pārmaiņas, kurus tirgus dalībnieki ņem vērā, nosakot aktīva vai saistības cenu (sk. 9. SFPS B5.1.2.A punkta b) apakšpunktu);

[...]

- c) kāpēc uzņēmums secinājis, ka darījuma cena nav labākais patiesās vērtības apliecinājums, tostarp aprakstu par apliecinājumu, kas pamato patieso vērtību.

D42 Standarta C26 punktā grozījumi 28. SGS „Asociētajos uzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē” 1. punktā tiek grozīti šādi:

1. **Šo standartu piemēro, uzskaitot ieguldījumus asociētajos uzņēmumos. Tomēr tas neattiecas uz ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos, kurus tur:**

a) **vai nu riska kapitāla organizācijas;**

b) **vai arī kopējie fondi, kopējo ieguldījumu fondi vai līdzīgi uzņēmumi, ieskaitot ar ieguldījumiem saistītus apdrošināšanas fondus,**

kurus novērtē patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, atbilstīgi 9. SFPS „Finanšu instrumenti”. Uzņēmums, kas tur šādus ieguldījumus, atklāj 37. punkta f) apakšpunktā prasīto informāciju.

D43 Standarta C28 punktā grozījumi 31. SGS „Līdzdalība kopuzņēmumos” 1. punktā tiek grozīti šādi:

1. **Šo standartu piemēro, lai uzskaitītu līdzdalību kopuzņēmumos un uzrādītu kopuzņēmuma aktīvus, saistības, ienākumus un uzdevumus kopuzņēmuma dalībnieku un ieguldītāju finanšu pārskatos neatkarīgi no kopuzņēmuma darbības struktūras vai veida. Tomēr tas neattiecas uz kopuzņēmuma dalībnieku līdzdalību kopīgi kontrolētos uzņēmumos, kuru tur:**

a) **vai nu riska kapitāla organizācijas;**

b) **vai arī kopējie fondi, kopējo ieguldījumu fondi vai līdzīgi uzņēmumi, ieskaitot ar ieguldījumiem saistītus apdrošināšanas fondus,**

kurus novērtē patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, atbilstīgi 9. SFPS „Finanšu instrumenti”. Kopuzņēmuma dalībnieks, kas tur šādu līdzdalību, atklāj 55. un 56. punktā prasīto informāciju.

D44 Standarta C30 punktā grozījumi 32. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana” 23. punktā tiek grozīti šādi:

23. [...] Viens piemērs ir uzņēmuma pienākums saskaņā ar nestandartizētu nākotnes līgumu pirkt tā paša kapitāla instrumentus par naudu. Finanšu saistību sākotnēji atzīst (izpirkšanas summas pašreizējā vērtībā), un tā tiek pārklasificēta no pašu kapitāla. [...]

D45 Standarta C49 punktā grozījumi 2. SFPIK „Kooperatīvo uzņēmumu dalībnieku akcijas un līdzīgi instrumenti” A8 punktā tiek grozīti šādi:

- A8 Dalībnieku akcijas, kuras pārsniedz izpirkšanas aizliegumu, ir finanšu saistības. Kooperatīvais uzņēmums šīs finanšu saistības novērtē patiesajā vērtībā, veicot sākotnējo atzīšanu. Tā kā šīs akcijas ir izpērkamas pēc pieprasījuma, kooperatīvais uzņēmums šādu finanšu saistību patieso vērtību novērtē saskaņā ar 13. SFPS 47. punktu, kurā noteikts: „Patiesā vērtība finanšu saistībai ar pieprasījuma iezīmi (piem., pieprasījuma noguldījumam) nedrīkst būt mazāka par summu, kas jāmaksā pēc pieprasījuma [...]”. Attiecīgi kooperatīvs uzņēmums klasificē finanšu saistības maksimālās summas, kas jāmaksā pēc pieprasījuma saskaņā ar izpirkšanas nosacījumiem.

D46 Standarta C53 punktā grozījumi 19. SFPIK „Finanšu saistību dzēšana ar kapitāla instrumentiem” 7. punktā tiek grozīti šādi:

7. Ja emitēto kapitāla instrumentu patieso vērtību nevar ticami novērtēt, tad, lai noteiktu dzēstās finanšu saistības patieso vērtību, jāvērtē kapitāla instrumenti. Novērtējot tādas dzēstās finanšu saistības patieso vērtību, kas ietver pieprasījuma iezīmes (piem., pieprasījuma noguldījumu), 13. SFPS 47. punktu nepiemēro.

1. SGS. Finanšu pārskatu sniegšana

D47 Standarta 128. un 133. punktu groza šādi:

128. Standarta 125. punktā nav prasīta informācijas atklāšana par aktīviem un saistībām ar nozīmīgu risku, ka to uzskaites vērtība varētu būtiski mainīties nākamajā finanšu gadā, ja pārskata perioda beigās tos novērtē patiesajā vērtībā, kas balstās uz identisku aktīvu vai saistību kotētām cenām aktīvā tirgū. Šādas patiesās vērtības var būtiski mainīties nākamajā finanšu gadā, bet šādas pārmaiņas neradīsies no pieņēmumiem vai citiem aplēses nenoteiktības avotiem pārskata perioda beigās.
133. Citu SFPS kontekstā tiek pieprasīta dažu pieņēmumu atklāšana, ko citādi pieprasītu saskaņā ar 125. punktu. Piemēram, 37. SGS konkrētos apstākļos pieprasa informācijas atklāšanu par galvenajiem pieņēmumiem attiecībā uz nākotnes notikumiem, kas ietekmē uzkrājumu grupas. Saskaņā ar 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” jāatklāj informācija par nozīmīgiem pieņēmumiem (tostarp vērtēšanas paņēmieni (paņēmieniem) un datiem), kādus uzņēmums izmanto, novērtējot tādu aktīvu un saistību patieso vērtību, kuri tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā.

D48 Pievieno šādu 139I punktu:

- 139I Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 128. un 133. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

2. SGS. Krājumi

D49 Standarta 7. punktu groza šādi:

7. Neto pārdošanas vērtība attiecas uz neto summu, ko uzņēmums plāno saņemt, pārdodot krājumus parastā uzņēmējdarbības gaitā. Patiesā vērtība rāda cenu, par kādu tirgus dalībnieki veiktu ierindas darījumu, pārdodot tādus pašus krājumus šādu krājumu galvenajā (vai visizdevīgākajā) tirgū novērtēšanas datumā. Pirmā ir uzņēmumam raksturīga vērtība, otrā tāda nav. Krājumu neto pārdošanas vērtība var nebūt vienāda ar patieso vērtību, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas.

D50 Pievieno šādu 40C punktu:

- 40C Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 6. punktā un 7. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

8. SGS. Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas

D51 Standarta 52. punktu groza šādi:

52. Tāpēc, retrospektīvi piemērojot jaunu grāmatvedības politiku vai koriģējot iepriekšējā perioda kļūdu, nepieciešama atsevišķa informācija, kas:
 - a) nodrošina pierādījumus par apstākļiem, kas bija spēkā datumā (datumos), kurā (kuros) notika darījums, cits notikums vai apstākļi;
 - b) būtu pieejama brīdī, kad finanšu pārskati par to iepriekšējo periodu tika apstiprināti publiskošanai,

no citas informācijas. Dažiem aplēšu veidiem (piem., patiesās vērtības novērtējumam, kuram tiek izmantoti svarīgi nenovērojami dati) nav iespējams nošķirt šādus informācijas veidus. Ja retrospektīvai piemērošanai vai retrospektīvai atkārtotai uzrādīšanai nepieciešama nozīmīga aplēse, attiecībā uz kuru ir neiespējami nošķirt šos divus informācijas veidus, nav iespējams retrospektīvi piemērot jauno grāmatvedības politiku vai retrospektīvi korigēt iepriekšējā perioda kļūdu.

D52 Pievieno šādu 54C punktu:

- 54C Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” tiek grozīts 52. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

10. SGS. Notikumi pēc pārskata perioda beigām

D53 Standarta 11. punktu groza šādi:

11. Nekoriģējošs notikums pēc pārskata perioda beigām ir, piemēram, ieguldījumu tirgus vērtības samazinājums starp pārskata perioda beigām un datumu, kad finanšu pārskatus apstiprina publiskošanai. Patiesās vērtības samazinājums parasti nav saistīts ar ieguldījumu stāvokli pārskata perioda beigās, bet atspoguļo apstākļus, kas ir radušies vēlāk. [...]

D54 Pievieno šādu 23A punktu:

- 23A Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 11. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

16. SGS. Pamatlīdzekļi

D55 Standarta 26. punktu groza šādi:

26. Aktīva patieso vērtību var ticami novērtēt, ja a) mainīgums pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazonā attiecībā uz konkrēto aktīvu nav būtisks vai b) dažādu aplēšu iespējamību noteiktā diapazonā var pamatoti novērtēt un izmantot, novērtējot patieso vērtību. Ja uzņēmums spēj pamatoti novērtēt saņemtā vai nodotā aktīva patieso vērtību, tad nodotā aktīva patieso vērtību izmanto, lai novērtētu saņemtā aktīva izmaksas, ja vien saņemtā aktīva patiesā vērtība nav skaidrāk redzama.

D56 Standarta 32. un 33. punktu svītiro.

D57 Standarta 35. un 77. punktu groza šādi:

35. Ja pamatlīdzekļu posteni novērtē atkārtoti, uzkrāto nolietojumu atkārtotas novērtēšanas datumā traktē vienā no šādiem veidiem:

- a) atkārtoti uzrāda proporcionāli aktīva bruto uzskaites vērtības izmaiņām tā, lai aktīva uzskaites vērtība pēc atkārtotas novērtēšanas būtu vienāda ar tā atkārtoti novērtēto summu.

Šo metodi bieži lieto, ja aktīvu atkārtoti novērtē, piemērojot indeksu, lai noteiktu tā aizstāšanas izmaksas (sk. 13. SFPS).

[...]

77. Ja pamatlīdzekļu posteni uzrāda atkārtoti novērtētās summās, papildus 13. SFPS prasītajai informācijai atklāj arī šādu informāciju:

[...]

c) [svīturo]

d) [svīturo]

[...]

D58 Pievieno šādu 81F punktu:

- 81F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 6. punktā un 26., 35. un 77. punkts un svītrots 32. un 33. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

17. SGS. *Noma*

D59 Pievieno šādu 6A punktu:

- 6A 17. SGS termina „patiesā vērtība” izmantošana dažos aspektos atšķiras no termina „patiesā vērtība” definīcijas 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*”. Tāpēc, piemērojot 17. SGS, uzņēmums novērtē patieso vērtību atbilstīgi 17. SGS, nevis 13. SFPS.

18. SGS. *Ieņēmumi*

D60 Pievieno šādu 42. punktu:

42. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 7. punktā. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

19. SGS. *Darbinieku pabalsti*

D61 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D62 Standarta 50. un 102. punktu groza šādi:

50. Noteiktu pabalstu plānu uzskaitē uzņēmumā sastāv no šādiem posmiem:
- [...]
- c) jebkuru plāna aktīvu patiesās vērtības novērtēšana (sk. 102.–104. punktu);
- [...]
102. Jebkuru plāna aktīvu patieso vērtību atskaita, nosakot summu, kuru finansiālā stāvokļa pārskatā atzīst atbilstīgi 54. punktam.

D63 Pievieno šādu 162. punktu:

162. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 7. punktā un 50. un 102. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

20. SGS. *Valsts dotāciju uzskaitē un informācijas atklāšana par valsts palīdzību*

D64 Pievieno šādu 45. punktu:

45. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 3. punktā. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

21. SGS. *Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme*

D65 Standarta 23. punktu groza šādi:

23. **Katra pārskata perioda beigās:**
- [...]
- c) **nemonetārie posteņi, kuri novērtēti patiesajā vērtībā ārvalstu valūtā, jāpārreķina, izmantojot tā datuma valūtas kursu, kurā tika novērtēta patiesā vērtība; [...]**

D66 Pievieno šādu 60G punktu:

- 60G Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 8. punktā un 23. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

28. SGS. Asociētajos uzņēmumos veikto ieguldījumu uzskaitē (grozīts 2009. gada oktobrī)

D67 Standarta 1. un 37. punktu groza šādi:

1. Šo standartu piemēro, uzskaitot ieguldījumus asociētajos uzņēmumos. Tomēr tas neattiecas uz ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos, kurus tur:

- a) vai nu riska kapitāla organizācijas;
- b) vai arī kopējie fondi, kopējo ieguldījumu fondi vai līdzīgi uzņēmumi, ieskaitot ar ieguldījumiem saistītus apdrošināšanas fondus,

kuri, veicot sākotnējo atzīšanu, tiek noteikti patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, vai tiek klasificēti kā turēti tirdzniecībai un uzskaitīti saskaņā ar 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”. Attiecībā uz šādiem ieguldījumiem uzņēmums atzīst patiesās vērtības pārmaiņas peļņā vai zaudējumos periodā, kurā notikusi pārmaiņa. Uzņēmums, kas tur šādus ieguldījumus, atklāj 37. punkta f) apakšpunktā prasīto informāciju.

37. Jāatklāj šāda informācija:

- a) tādu ieguldījumu asociētajos uzņēmumos patiesā vērtība, kuriem ir kotētas tirgus cenas;

[...]

D68 Pievieno šādu 41G punktu:

- 41G Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 1. un 37. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

31. SGS. Līdzdalība kopuzņēmumos (grozīts 2009. gada oktobrī)

D69 Standarta 1. punktu groza šādi:

1. Šo standartu piemēro, lai uzskaitītu līdzdalību kopuzņēmumos un uzrādītu kopuzņēmuma aktīvus, saistības, ienākumus un uzdevumus kopuzņēmuma dalībnieku un ieguldītāju finanšu pārskatos neatkarīgi no kopuzņēmuma darbības struktūras vai veida. Tomēr tas neattiecas uz kopuzņēmuma dalībnieku līdzdalību kopīgi kontrolētos uzņēmumos, kuru tur:

- a) vai nu riska kapitāla organizācijas;
- b) vai arī kopējie fondi, kopējo ieguldījumu fondi vai līdzīgi uzņēmumi, ieskaitot ar ieguldījumiem saistītus apdrošināšanas fondus,

kuri, veicot sākotnējo atzīšanu, tiek noteikti patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, vai tiek klasificēti kā turēti tirdzniecībai un uzskaitīti saskaņā ar 39. SGS „Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”. Attiecībā uz šādiem ieguldījumiem uzņēmums atzīst patiesās vērtības pārmaiņas peļņā vai zaudējumos periodā, kurā notikusi pārmaiņa. Kopuzņēmuma dalībnieks, kas tur šādu līdzdalību, atklāj 55. un 56. punktā prasīto informāciju.

D70 Pievieno šādu 58F punktu:

- 58F Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” tiek grozīts 1. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

32. SGS. Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana (grozīts 2010. gada septembrī)

D71 Standarta 23. punktu groza šādi:

23. [...] Finanšu saistību sākotnēji atzīst (izpirkšanas summas pašreizējā vērtībā), un tā tiek pārklasificēta no pašu kapitāla. [...]

D72 Pievieno šādu 97J punktu:

- 97J Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīta termina „patiesā vērtība” definīcija 11. punktā un 23. un AG31 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D73 Sadaļā „Piemērošanas norādījumi” AG31 punktu groza šādi:

- AG31 Saliktā finanšu instrumenta parastā forma ir parāda instruments ar iegultu konvertācijas iespēju, piemēram, obligācija, kas ir konvertējama parastās emitenta akcijās, un bez jebkādam citām iegulta atvasināta finanšu instrumenta īpašībām. 28. punkts pieprasa, lai šāda finanšu instrumenta emitents saistību sastāvdaļu un pašu kapitāla sastāvdaļu uzrādītu finansiālā stāvokļa pārskatā atsevišķi šādi:

[...]

- b) kapitāla instruments ir iegulta iespēja konvertēt saistības emitenta pašu kapitālā. Veicot sākotnējo atzīšanu, šim iespējas līgumam ir vērtība, pat ja tā ir negatīva patiesā vērtība.

33. SGS. Peļņa par akciju

D74 Standarta 8. un 47A punktu groza šādi:

8. 32. SGS „Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana” definētie termini šajā standartā tiek lietoti 32. SGS 11. punktā dotajās nozīmēs, ja nav norādīts citādi. 32. SGS definē finanšu instrumentu, finanšu aktīvu, finanšu saistību un kapitāla instrumentu un sniedz norādījumus par šo definīciju piemērošanu. 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” definēts termins „patiesā vērtība” un noteiktas prasības šīs definīcijas piemērošanai.

- 47A Akciju iespējas līgumiem un citiem vienošanās dokumentiem par maksājumiem ar akcijām, uz kurām attiecas 2. SFPS „Maksājumi ar akcijām”, 46. punktā minētajā emisijas cenā un 47. punktā minētajā izmantošanas cenā ietver tādu preču vai pakalpojumu patieso vērtību (kas novērtēta saskaņā ar 2. SFPS), kurus uzņēmumam nākotnē piegādās saskaņā ar akcijas iespējas līgumu vai citu vienošanos par maksājumu ar akcijām.

D75 Pievieno šādu 74C punktu:

- 74C Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 8., 47A un A2 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D76 Standarta A pielikumā A2 punktu groza šādi:

- A2 Parasto akciju emisija potenciālo parasto akciju izmantošanas vai konvertēšanas brīdī parasti nerada prēmijas elementu. Tas ir tādēļ, ka potenciālās parastās akcijas parasti tiek emitētas patiesajā vērtībā, un rezultātā proporcionāli mainās uzņēmumam pieejamie resursi. Tomēr tiesību emisijā izmantošanas cena bieži ir zemāka par akciju patieso vērtību. Teorētisko akcijas patieso vērtību pēc tiesību izmantošanas aprēķina, saskaitot akciju kopējo patieso vērtību tieši pirms tiesību izmantošanas un ieņēmumus no tiesību izmantošanas, un dalot ar apgrozībā esošo akciju skaitu pēc tiesību izmantošanas. Ja tiesības un akcijas tiks tirgotas atsevišķi pirms izmantošanas datuma, patieso vērtību novērtē tās pēdējās dienas beigās, kurā akcijas tiek tirgotas kopā ar tiesībām.

34. SGS. Starpperioda finanšu pārskatu sniegšana (grozīts 2010. gada maijā)

D77 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D78 Pievieno šādu 16A punkta j) apakšpunktu:

- 16A **Papildus informācijas atklāšanai par būtiskiem notikumiem un darījumiem saskaņā ar 15.-15C punktu uzņēmums starpperioda finanšu pārskatu piezīmēs iekļauj turpmāk minēto informāciju, ja šī informācija starpperioda finanšu pārskatā nav ietverta citur. Informācija parasti jāsniedz, pamatojoties uz datiem par finanšu gadu no tā sākuma līdz konkrētajam datumam.**

[...]

j) attiecībā uz finanšu instrumentiem informācija par patieso vērtību jāatklāj atbilstīgi 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana” 91.–93. punkta h) apakšpunkta, 94.–96., 98. un 99. punkta prasībām un 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana” 25., 26. un 28.–30. punkta prasībām.

D79 Pievieno šādu 50. punktu:

50. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek pievienots 16A punkta j) apakšpunkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

36. SGS. Aktīvu vērtības samazināšanās

D80 Standarta 5. punktu groza šādi:

5. Šis standarts neattiecas uz finanšu aktīviem 39. SGS darbības jomā, ieguldījumu īpašumu, kas novērtēts patiesajā vērtībā 40. SGS darbības jomā vai bioloģiskajiem aktīviem, kas saistīti ar lauksaimniecisko darbību un novērtēti patiesajā vērtībā, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, 41. SGS darbības jomā. Tomēr šis standarts attiecas uz aktīviem, kas uzskaitīti atkārtoti novērtētajā summā (t. i., patiesajā vērtībā atkārtotās novērtēšanas datumā, no kuras atskaitīts turpmāk uzkrāts nolietojums un turpmāk uzkrāti zaudējumi par vērtības samazināšanos) atbilstīgi citiem SFPS, piem., atkārtotas novērtēšanas modeli 16. SGS „Pamatlīdzekļi” un 38. SGS „Nemateriālie aktīvi”. Vienīgā starpība starp aktīva patieso vērtību un patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, ir uz aktīva atsavināšanu attiecināmās tiesās papildizmaksas.

- a) i) ja atsavināšanas izmaksas ir nenozīmīgas, atkārtoti novērtētā aktīva atgūstamā summa noteikti ir tuva atkārtoti novērtētajai summai vai lielāka par to. Tādā gadījumā pēc tam, kad ir piemērotas atkārtotas novērtēšanas prasības, ir maz ticams, ka atkārtoti novērtētā aktīva vērtība ir samazinājusies, un atgūstamā summa nav jāaplēš;

ii) [svīturo]

- b) [svīturo]

- c) Ja atsavināšanas izmaksas ir nenozīmīgas, patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, noteikti ir mazāka par patieso vērtību. Tādējādi atkārtoti novērtētā aktīva vērtība tiks samazināta, ja tā vērtība izmantošanas laikā ir mazāka par atkārtoti novērtēto summu. Tādā gadījumā pēc tam, kad ir piemērotas atkārtotas novērtēšanas prasības, uzņēmums piemēro šo standartu, lai noteiktu, vai aktīva vērtība var būt samazinājusies.

D81 Standarta 6. punktu groza šādi (atbilstīgi termina „patiesā vērtība, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas” definīcijas grozījumam visas atsaucis uz terminu „patiesā vērtība, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas” 36. SGS tiek aizstātas ar terminu „patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas”):

6. Šajā standartā lietoto terminu nozīme ir šāda:

[svīturo]

a) [svītros]

b) [svītros]

c) [svītros]

Patiesā vērtība ir cena, kādu saņemtu, pārdodot aktīvu, vai maksātu, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”).

D82 Standarta 12., 20. un 22. punktu groza šādi:

12. **Novērtējot, vai pastāv kādas norādes par aktīva vērtības iespējamo samazināšanos, uzņēmums apsver vismaz šādas norādes:**

Ārējie informācijas avoti

- a) **pastāv novērojamas norādes, ka, laikam ejot vai parastas lietošanas dēļ, aktīva ~~tirgus~~ vērtība perioda laikā samazinājusies daudz būtiskāk nekā varēja plānot;**

[...]

20. Patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, var noteikt arī tad, ja identiskam aktīvam nav kotētas cenas aktīvā tirgū. Tomēr dažreiz nebūs iespējams novērtēt patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, jo nav pamata, lai ticami aplēstu cenu, par kādu ierindas darījums, kas ir aktīva pārdošana, tiktu veikts starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā esošajos tirgus apstākļos. Šādā gadījumā uzņēmums var izmantot aktīva lietošanas vērtību kā tā atgūstamo summu.

22. Atgūstamo summu nosaka atsevišķam aktīvam [...], ja vien nav tā, ka:

[...]

- b) aktīva lietošanas vērtība ir lēšama tuvu tā patiesajai vērtībai, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, un var novērtēt patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas;

D83 Standarta 25.–27. punktu svītros.

D84 Standarta 28. punktu groza šādi:

28. Atsavināšanas izmaksas, kas nav izmaksas, kuras jau ir atzītas par saistībām, atskaita, novērtējot patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas. Šīs izmaksas ir, piemēram, [...]

D85 Pievieno šādu 53A punktu:

- 53A Patiesā vērtība atšķiras no aktīva lietošanas vērtības. Patiesā vērtība rāda tirgus dalībnieku izmantotos pieņēmumus, nosakot aktīva cenu. Savukārt lietošanas vērtība rāda tādu faktoru ietekmi, kuri ir raksturīgi uzņēmumam un kurus nepiemēro uzņēmumiem kopumā. Piemēram, patiesā vērtība nerāda nevienu no šādiem faktoriem, ja tie nav vispārīgi pieejami tirgus dalībniekiem:

- a) papildvērtību, ko iegūst, grupējot aktīvus (piem., veidojot portfeli, kurā ir ieguldījumu īpašumi dažādās vietās);

- b) sinerģiju starp novērtējamajiem un citiem aktīviem;

- c) juridiskas tiesības vai juridiskus ierobežojumus, kas raksturīgi tikai kārtējam aktīva īpašniekam;
- d) nodokļu atvieglojumus vai nodokļu slogus, kas raksturīgi kārtējam aktīva īpašniekam.

D86 Standarta 78., 105., 111., 130. un 134. punktu groza šādi:

78. Lai noteiktu naudu ienesošās vienības atgūstamo summu, var būt nepieciešams ņemt vērā dažas atzītās saistības. Tas var notikt gadījumā, ja, atsavinot naudu ienesošo vienību, ir nepieciešams, lai pircējs pārņemtu saistību. Tādā gadījumā naudu ienesošās vienības patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas (vai aplēstā naudas plūsma, kas rodas, galīgi atsavinot aktīvu), ir cena, par kādu pārdos naudu ienesošās vienības aktīvus kopā ar saistību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas. Lai pienācīgi salīdzinātu naudu ienesošās vienības uzskaites vērtību un tās atgūstamo summu, nosakot naudu ienesošās vienības lietošanas vērtību un uzskaites vērtību, atskaita saistību uzskaites vērtību.
105. **Sadalot zaudējumus no vērtības samazināšanās saskaņā ar 104. punktu, uzņēmums nedrīkst samazināt aktīva uzskaites vērtību, lai tā būtu mazāka par kādu no šādiem lielumiem, atkarībā no tā, kurš no tiem ir lielāks:**
- a) patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas (ja tās var novērtēt);
- [...]
111. **Novērtējot, vai nav kādu norāžu, ka zaudējumi no vērtības samazināšanās, kas iepriekšējos periodos atzīti aktīvam, kas nav nemateriālā vērtība, varētu vairs nepastāvēt vai varētu būt samazinājušies, uzņēmums apsver vismaz šādas norādes:**
- Ārējie informācijas avoti
- a) **pastāv novērojamas norādes, ka attiecīgajā periodā aktīva ~~tirgus~~ vērtība ir būtiski palielinājusies;**
- [...]
130. **Par katru būtisku zaudējumu no vērtības samazināšanās, kas atzīts vai apvērsts perioda laikā atsevišķam aktīvam, tostarp nemateriālajai vērtībai, vai naudu ienesošai vienībai uzņēmums atklāj šādu informāciju:**
- [...]
- f) **ja atgūstamā summa ir patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, uz kādas bāzes tika novērtēta patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas (piem., vai patiesā vērtība tika novērtēta, atsaucoties uz identiska aktīva kotētu cenu aktīvā tirgū). Uzņēmumam nav jāatklāj 13. SFPS prasītā informācija;**
134. **Uzņēmumam jāatklāj informācija, kas norādīta a)–f) apakšpunktā, par katru naudu ienesošo vienību (vienību grupu), kuras nemateriālās vērtības vai nemateriālo aktīvu ar nenoteiktu lietošanas laiku uzskaites vērtība, kas attiecināta uz šo vienību (vienību grupu), ir ievērojama salīdzinājumā ar uzņēmuma kopējo nemateriālās vērtības vai nemateriālo aktīvu ar nenoteiktu lietošanas laiku uzskaites vērtību:**
- [...]
- c) **vienības (vienību grupas) atgūstamā summa un bāze, saskaņā ar kuru vienības (vienību grupas) atgūstamā summa noteikta (t. i., lietošanas vērtība vai patiesā vērtība, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas);**
 - d) **ja vienības (vienību grupas) atgūstamā summa pamatojas uz lietošanas vērtību:**
 - i) **katrs galvenais pieņēmums, uz kura vadība balsta naudas plūsmas prognozes par periodu, kas ietverts jaunākajos budžetos/prognozēs. Galvenie pieņēmumi ir tādi pieņēmumi, attiecībā uz kuriem vienības (vienību grupas) atgūstamā summa ir visjutīgākā;**
- [...]

e) ja vienības (vienību grupas) atgūstamā summa pamatojas uz patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, vērtēšanas paņēmieni (paņēmieni), ko izmanto patiesās vērtības, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, novērtēšanai. Uzņēmumam nav jāatklāj 13. SFPS prasītā informācija. Ja patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, nenovērtē, izmantojot identiskas vienības (vienību grupas) kotētu cenu, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

i) katru galveno pieņēmumu, uz kura vadība balsta savu novērtējumu par patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas. Galvenie pieņēmumi ir tādi pieņēmumi, attiecībā uz kuriem vienības (vienību grupas) atgūstamā summa ir visjutīgākā;

[...]

iiA) patiesās vērtības hierarhijas līmeni (sk. 13. SFPS), kurā iedalīts patiesās vērtības novērtējums kopumā (neņemot vērā novērojamās „atsavināšanas izmaksas”);

iiB) vai ir mainīts vērtēšanas paņēmieni, šādas pārmaiņas un to iemesls (iemesli).

Ja patieso vērtību, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, novērtē, izmantojot diskontētas naudas plūsmas prognozes, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

iii) periodu, kurā vadība ir prognozējusi naudas plūsmas;

iv) pieauguma likmi, kas izmantota naudas plūsmas prognožu ekstrapolācijai;

v) diskonta likmi (likmes), kas izmantota (izmantotas) naudas plūsmas prognozēs.

[...]

D87 Pievieno šādu 140I punktu:

140I Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS grozīts 5., 6., 12., 20., 78., 105., 111., 130. un 134. punkts, svītrots 25.–27. punkts un pievienots 25A un 53A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

38. SGS. Nemateriālie aktīvi

D88 Standarta 8. punktu groza šādi:

8. Šajā standartā lietoto terminu nozīme ir šāda:

[svīturo]

a) [svīturo]

b) [svīturo]

c) [svīturo]

[...]

Patiesā vērtība ir cena, kādu sapems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”).

D89 Standarta 33. punktu groza šādi:

33. Saskaņā ar 3. SFPS „Uzņēmējdarbības apvienošana”, ja nemateriālais aktīvs ir iegādāts uzņēmējdarbības apvienošanā, šī nemateriālā aktīva izmaksas ir tā patiesā vērtība iegādes datumā. Nemateriālā aktīva patiesā vērtība atspoguļo tirgus dalībnieku prognozes iegādes datumā par iespējamību, ka aktīvā ietvertie plānotie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdīs uzņēmumā. [...]

D90 Virsrakstu pirms 35. punkta groza šādi:

Uzņēmējdarbības apvienošanā iegādāts nemateriālais aktīvs

D91 Standarta 39.–41. punktu svītro.

D92 Standarta 47., 50., 75., 78., 82., 84. un 100. punktu groza šādi:

47. 21. punkta b) apakšpunkts nosaka, ka nemateriāla aktīva atzīšanas nosacījums ir tāds, ka aktīva izmaksas var ticami novērtēt. Nemateriāla aktīva patieso vērtību var ticami novērtēt, ja a) mainīgums pamatotu patiesās vērtības aplēšu diapazonā attiecībā uz konkrēto aktīvu nav būtisks vai b) dažādu aplēšu iespējamību noteiktā diapazonā var pamatoti novērtēt un izmantot, novērtējot patieso vērtību. Ja uzņēmums spēj pamatoti novērtēt saņemtā vai nodotā aktīva patieso vērtību, tad nodotā aktīva patieso vērtību izmanto, lai novērtētu saņemtā aktīva izmaksas, ja vien saņemtā aktīva patiesā vērtība nav skaidrāk redzama.

50. Atšķirības starp uzņēmuma patieso vērtību un tā identificējamo neto aktīvu uzskaites vērtību jebkurā laikā var norādīt uz daudziem faktoriem, kas ietekmē uzņēmuma patieso vērtību. Tomēr šādas atšķirības nerāda uzņēmuma kontrolēta nemateriāla aktīva izmaksas.

75. [...] **Lai veiktu atkārtotu novērtēšanu saskaņā ar šo standartu, patieso vērtību novērtē, ņemot vērā aktīvo tirgu.** [...]

78. Situācija, kad nemateriālam aktīvam pastāvētu aktīvs tirgus, ir neparasta, lai gan tā var notikt. [...]

82. **Ja atkārtoti novērtēta nemateriāla aktīva patieso vērtību vairs nevar noteikt, ņemot vērā aktīvo tirgu, aktīva uzskaites vērtība ir tā atkārtoti novērtētā summa pēdējās atkārtotās novērtēšanas datumā, ņemot vērā aktīvo tirgu, no kuras atskaitīta turpmāk uzkrātā amortizācija un turpmāk uzkrātie zaudējumi no vērtības samazināšanās.**

84. Ja aktīva patieso vērtību var novērtēt, ņemot vērā aktīvo tirgu turpmākā novērtēšanas datumā, sākot no šā datuma, piemēro atkārtotas novērtēšanas modeli.

100. **Pieņem, ka nemateriālā aktīva ar noteiktu izmantošanas laiku atlikusī vērtība ir nulle, ja vien:**

[...]

b) šādam aktīvam nepastāv aktīvs tirgus (kā definēts 13. SFPS) un:

[...]

D93 Standarta 124. punktu groza šādi:

124. **Ja nemateriālie aktīvi ir uzskaitīti atkārtoti novērtētās summās, uzņēmumam jāatklāj šāda informācija:**

a) **katrai nemateriālo aktīvu grupai:**

[...]

iii) **uzskaites vērtība [...], izmantojot 74. punktā noteikto izmaksu modeli;**

b) **atkārtotas novērtēšanas rezerves summa [...]** akcionāriem;

c) [svītro]

D94 Standarta 130E punktu svītro.

D95 Pievieno šādu 130G punktu:

130G Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS grozīts 8., 33., 47., 50., 75., 78., 82., 84., 100. un 124. punkts, svītrots 39.–41. un 130E punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

39. SGS. Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana (grozīts 2009. gada oktobrī)

D96 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D97 Standarta 9. punktu groza šādi:

9. Šajā standartā lietoto terminu nozīme ir šāda:

[...]

Jāatzīmē, ka 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*” noteiktas prasības patiesās vērtības novērtēšanai vai nu noteiktam vai citādam finanšu aktīvam vai finanšu saistībai vai finanšu aktīvam vai finanšu saistībai, kuras patiesā vērtība tiek atklāta.

[...]

Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS.)

[...]

Zemsvītras piezīmi termina „patiesā vērtība” definīcijai svītro.

D98 Standarta 13. un 28. punktu groza šādi:

13. Ja uzņēmums nevar ticami novērtēt iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patieso vērtību, pamatojoties uz tā nosacījumiem (piem., tādēļ, ka iegultā atvasinātā finanšu instrumenta pamatā ir kapitāla instruments, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu)), iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patiesā vērtība ir starpība starp hibrīda (saliktā) instrumenta patieso vērtību un galvenā līguma patieso vērtību. Ja uzņēmums nevar noteikt iegultā atvasinātā finanšu instrumenta patieso vērtību, izmantojot šo metodi, piemērojams 12. punkts, un hibrīda (saliktais) instruments tiek noteikts patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus.

28. Kad uzņēmums veic lielāka finanšu aktīva iepriekšējās uzskaites vērtības sadali starp daļu, kuras atzīšana tiek turpināta, un daļu, kuras atzīšana tiek pārtraukta, novērtē tās daļas patieso vērtību, kuras atzīšana tiek turpināta. [...]

D99 Pievieno šādu 43A punktu:

43A Tomēr, ja, veicot sākotnējo atzīšanu, finanšu aktīva vai finanšu saistības patiesā vērtība atšķiras no darījuma cenas, uzņēmums piemēro AG76 punktu.

D100 Standarta 47. punktu groza šādi:

47. Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums novērtē visas finanšu saistības amortizētās izmaksās, izmantojot faktiskās procentu likmes metodi, izņemot šādos gadījumos:

a) finanšu saistības patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus. Šādas saistības, ieskaitot atvasinātus finanšu instrumentus, kas ir saistības, novērtē patiesajā vērtībā, izņemot atvasinātu finanšu saistību, kura ir saistīta ar tāda kapitāla instrumenta piegādi un par ko norēķinu veic, piegādājot tādu kapitāla instrumentu, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (pirmā līmeņa datu), kuras patieso vērtību citādi nevar ticami novērtēt un kuru novērtē izmaksās.

[...]

D101 Standarta 48.–49. punktu svītro.

D102 Standarta 88. punktu groza šādi:

88. **Riska ierobežošanas attiecības var uzskaitīt kā riska ierobežošanu saskaņā ar 89.–102. punktu tikai un vienīgi tad, ja tiek izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:**

[...]

- d) **riska ierobežošanas efektivitāti var ticami novērtēt, t. i., ticami var novērtēt posteņa, kura risks tiek ierobežots, patieso vērtību vai naudas plūsmas, kuras attiecināmas uz ierobežoto risku, un riska ierobežošanas instrumenta patieso vērtību;**

[...]

D103 Pievieno šādu 103Q punktu:

- 103Q Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS groza 9., 13., 28., 47., 88., AG46, AG52, AG64, AG76, AG76A, AG80, AG81 un AG96 punktu, pievieno 43A punktu un svītro 48.–49., AG69–AG75, AG77–AG79 un AG82 punktu. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D104 Standarta A pielikumā AG46 un AG52 punktu groza šādi:

- AG46 Novērtējot tās daļas patieso vērtību, kuras atzīšana tiek turpināta, un tās daļas patieso vērtību, kuras atzīšana tiek pārtraukta, lai piemērotu 27. punktu, uzņēmums piemēro patiesās vērtības novērtēšanas prasības, kas papildus 28. punktam izklāstītas 13. SFPS.

- AG52 Šajā punktā ilustrēta pastāvīgas iesaistīšanās metodes piemērošana, kad uzņēmuma pastāvīga iesaistīšanās ir finanšu aktīva daļa.

Pieņem, ka uzņēmumam ir priekšapmaksas aizdevumu portfelis. Aizdevumu patiesā vērtība darījuma datumā ir 10 VV un 100 VV, un pārsnieguma starpības, kas ir 0,5 procenti, patiesā vērtība ir 40 VV.

[...]

Uzņēmums aprēķina guvumus vai zaudējumus no 90 procentu naudas plūsmu pārdošanas. Pieņemot, ka 90 procentu nodotās un 10 procentu saglabātās patiesās vērtības atsevišķās daļas nav pieejamas nodošanas datumā, saskaņā ar 28. punktu uzņēmums sadala aktīva uzskaites vērtību šādā veidā:

	<i>Patiesā vērtība</i>	<i>Procenti</i>	<i>Sadalītā uzskaites vērtība</i>
Nodotā daļa	9 090	90 %	9 000
Saglabātā daļa	1 010	10 %	1 000
Kopā	10 100		10 000

[...]

D105 Standarta AG64 punktu groza šādi:

AG64 Finanšu instrumenta patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, parasti ir darījuma cena (t. i., samaksātās vai saņemtās atlīdzības patiesā vērtība; sk. arī 13. SFPS un AG76 punktu). Tomēr, ja atlīdzības daļa samaksāta vai saņemta par ko citu, nevis finanšu instrumentu, uzņēmums novērtē finanšu instrumenta patieso vērtību. Piemēram, ilgtermiņa aizdevuma vai debitoru parāda, kam nav procentu, patieso vērtību var novērtēt kā visu nākotnes naudas ieņēmumu pašreizējo vērtību, ko diskontē, izmantojot dominējošu tirgus procentu likmi (dominējošas tirgus procentu likmes) līdzīgam instrumentam (līdzīgam attiecībā uz valūtu, termiņu, procentu likmes veidu un citiem faktoriem) ar līdzīgu kredītreitingu. Jebkura papildu aizdevuma summa ir izdevums vai ienākuma samazinājums, ja vien tas neatbilst atzīšanai kā kāds cita veida aktīvs.

D106 Standarta AG69–AG75 punktu un attiecīgos virsrakstus svītro.

D107 Standarta AG76 punktu groza šādi:

AG76 Labākais apliecinājums finanšu instrumenta patiesajai vērtībai, veicot sākotnējo atzīšanu, parasti ir darījuma cena (t. i., samaksātās vai saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, sk. arī 13. SFPS). Ja uzņēmums nosaka, ka patiesā vērtība, veicot sākotnējo atzīšanu, atšķiras no 43A punktā minētās darījuma cenas, uzņēmums uzskaita šādu instrumentu minētājā datumā šādi:

- a) saskaņā ar novērtējumu, kā noteikts 43. punktā, ja šādu patieso vērtību apliecina identiska aktīva vai saistības kotēta cena aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa dati) vai tā pamatojas uz vērtēšanas papēmienu, kurā izmanto tikai atskaites tirgus datus. Starpību starp patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, un darījuma cenu uzņēmums atzīst guvumos vai zaudējumos;
- b) visos citos gadījumos saskaņā ar novērtējumus, kā noteikts 43. punktā, ko koriģē, lai atliktu starpību starp patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, un darījuma cenu. Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums atzīst šādu atlikto starpību par guvumiem vai zaudējumiem tikai tiktāl, ciktāl tā rodas no kāda faktora (tostarp laika) pārmaiņām, kuru tirgus dalībnieki ņems vērā, nosakot aktīva vai saistības cenu.

D108 Standarta AG76A punktu groza šādi:

AG76A Finanšu aktīva vai finanšu saistības turpmāka novērtēšana un guvumu un zaudējumu turpmāka atzīšana veicama atbilstīgi šī standarta prasībām.

D109 Standarta AG77–AG79 punktu svītro.

D110 Standarta AG80 un AG81 punktu groza šādi:

AG80 Ieguldījumu pašu kapitālā, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu), un atvasinātu finanšu instrumentu, kas ir saistīti ar kapitāla instrumentu piegādi un par ko norēķinās, piegādājot kapitāla instrumentus (sk. 46. punkta c) apakšpunktu un 47. punktu), patieso vērtību var ticami novērtēt, ja a) mainīgums pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazonā attiecībā uz šādu instrumentu nav būtisks vai b) dažādu aplēšu iespējamību noteiktā diapazonā var pamatoti novērtēt un izmantot, novērtējot patieso vērtību.

AG81 Ir daudz situāciju, kurās mainīgums pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazonā attiecībā uz ieguldījumiem kapitāla instrumentos, kuru identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu), un atvasinātiem finanšu instrumentiem, kas ir saistīti ar kapitāla instrumentu piegādi un par ko norēķinu veic, piegādājot kapitāla instrumentus (sk. 46. punkta c) apakšpunktu un 47. punktu), var nebūt būtisks. Parasti ir iespējams novērtēt tādu atvasinātu finanšu instrumentu patieso vērtību, kurus uzņēmums ir iegādājies no ārējas puses. Tomēr, ja pamatoto patiesās vērtības novērtējumu diapazons ir liels un dažādo aplēšu iespējamību nevar pamatoti novērtēt, uzņēmumam ir aizliegts instrumentu novērtēt patiesajā vērtībā.

D111 Virsrakstu pirms AG82 punkta un AG82 punktu svītro.

D112 Standarta AG96 punktu groza šādi:

AG96 Ieguldījumu kapitāla instrumentā, kura identiskam instrumentam nav kotētas cenas aktīvā tirgū (t. i., pirmā līmeņa datu), ko neuzskaita patiesajā vērtībā, jo tā patieso vērtību citādi nevar ticami novērtēt, vai atvasinātu finanšu instrumentu, kas ir saistīts ar šāda kapitāla instrumenta piegādi un par ko norēķinu veic, piegādājot šādu kapitāla instrumentu (sk. 46. punkta c) apakšpunktu un 47. punktu), nevar noteikt kā riska ierobežošanas instrumentu.

40. SGS. Ieguldījuma īpašums

D113 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D114 Standarta 26., 29. un 32. punktu groza šādi:

26. [...] Norādes par īpašuma daļas patiesās vērtības novērtēšanu saskaņā ar patiesās vērtības modeli izklāstītas 33.–52. punktā un 13. SFPS. Šīs norādes attiecas arī uz patiesās vērtības novērtēšanu gadījumos, kad sākotnējās atzīšanas nolūkā šī vērtība tiek izmantota kā izmaksas.
29. Aktīva patieso vērtību var ticami novērtēt, ja a) mainīgums pamatotu patiesās vērtības aplēšu diapazonā attiecībā uz konkrēto aktīvu nav būtisks vai b) dažādu aplēšu iespējamību noteiktā diapazonā var pamatoti novērtēt un izmantot, novērtējot patieso vērtību. Ja uzņēmums spēj pamatoti novērtēt saņemtā vai nodotā aktīva patieso vērtību, tad nodotā aktīva patieso vērtību izmanto, lai novērtētu saņemtā aktīva izmaksas, ja vien saņemtā aktīva patiesā vērtība nav skaidrāk redzama.
32. Šis standarts pieprasa, lai visi uzņēmumi novērtētu ieguldījuma īpašuma patieso vērtību vai nu novērtēšanas nolūkā (ja uzņēmums izmanto patiesās vērtības modeli), vai informācijas atklāšanas nolūkā (ja tas izmanto izmaksu modeli). Uzņēmumam iesaka, bet nepieprasa novērtēt ieguldījuma īpašuma patieso vērtību, pamatojoties uz tāda neatkarīga vērtētāja veiktu novērtējumu, kuram ir atzīta un attiecīga profesionālā kvalifikācija un kuram ir nesena pieredze saistībā ar novērtējamā ieguldījuma īpašuma atrašanās vietu un kategoriju

D115 Standarta 36.–39. punktu svītro.

D116 Standarta 40. punktu groza šādi:

40. Novērtējot ieguldījuma īpašuma patieso vērtību saskaņā ar 13. SFPS, uzņēmums nodrošina, ka patiesā vērtība cita starpā atspoguļo nomas ienākumus un citus pieņēmumus, kurus tirgus dalībnieki izmantos, nosakot ieguldījuma īpašuma cenu esošajos tirgus apstākļos.

D117 Standarta 42.–47., 49. un 51. punktu un 75. punkta d) apakšpunktu svītro.

D118 Standarta 48. punktu groza šādi:

48. Izņēmuma gadījumos ir skaidri pierādījumi, ka tad, kad uzņēmums pirmo reizi iegādājas ieguldījuma īpašumu (vai kad esošais īpašums pirmo reizi kļūst par ieguldījuma īpašumu pēc lietošanas veida maiņas), mainīgums pamatotu patiesās vērtības novērtējumu diapazonā būs tik liels un dažādu rezultātu iespējamību būs tik grūti novērtēt, ka tiek noliegts patiesās vērtības vienas aplēses lietderīgums. Tas var norādīt, ka īpašuma patieso vērtību pastāvīgi nevar ticami novērtēt (sk. 53. punktu).

D119 Virsrakstu pirms 53. punkta un 53. un 53B punktu groza šādi:

Nespēja ticami novērtēt patieso vērtību

53. Pastāv atspēkojams pieņēmums, ka uzņēmums var pastāvīgi ticami novērtēt ieguldījuma īpašuma patieso vērtību. Tomēr izņēmuma gadījumos ir skaidri pierādījumi, ka tad, kad uzņēmums pirmo reizi iegādājas ieguldījuma īpašumu (vai kad esošais īpašums pirmo reizi kļūst par ieguldījuma īpašumu pēc lietošanas veida maiņas), ieguldījuma īpašuma patieso vērtību pastāvīgi nevar ticami novērtēt. Tas ir tikai tad, ja tirgus salīdzināmiem īpašumiem nav aktīvs (piem., pēdējā laikā veikti

tikai daži darījumi, kotētās cenas nav noteiktas konkrētajā brīdī vai novērojamās darījuma cenas norāda, ka pārdevējs bijis spiests pārdot) un nav pieejami alternatīvi ticami patiesās vērtības novērtējumi (piem., pamatojoties uz diskontētas naudas plūsmas prognozēm). Ja uzņēmums nosaka, ka būvētā ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība nav ticami novērtējama, bet plāno ticami novērtēt īpašuma patieso vērtību pēc būvniecības beigām, tas novērtē šādu būvētu ieguldījuma īpašumu izmaksās, kamēr kļūst iespējams ticami novērtēt patieso vērtību vai kamēr tiks pabeigta būvniecība (atkarībā no tā, kas notiks agrāk). Ja uzņēmums nosaka, ka ieguldījuma īpašuma (kas nav būvētais ieguldījuma īpašums) patiesā vērtība nav pastāvīgi ticami novērtējama, uzņēmums novērtē šādu ieguldījuma īpašumu, izmantojot 16. SGS noteikto izmaksu modeli. Pieņem, ka ieguldījuma īpašuma atlikusī vērtība ir nulle. Uzņēmums piemēro 16. SGS līdz ieguldījuma īpašuma atsavināšanai.

- 53B [...] Uzņēmums, kas novērtējis būvēta ieguldījuma īpašuma objektu patiesajā vērtībā, var nesecināt, ka pabeigta ieguldījuma īpašuma patieso vērtību nevar ticami novērtēt.

D120 Standarta 75. punkta d) apakšpunktu svīturo.

D121 Standarta 78.–80. punktu groza šādi:

78. Izņēmuma gadījumos, uz kuriem dotas norādes 53. punktā, kad uzņēmums novērtē ieguldījuma īpašumu, izmantojot 16. SGS noteikto izmaksu modeli, veicot 76. punktā prasīto salīdzināšanu, summas, kuras ir saistītas ar šo ieguldījuma īpašumu, un summas, kuras ir saistītas ar citu ieguldījuma īpašumu, atklāj atsevišķi. Papildus uzņēmums atklāj šādu informāciju:

[...]

- b) paskaidrojumu, kādēļ nevar ticami novērtēt patieso vērtību;

[...]

79. Papildus 75. punktā prasītās informācijas atklāšanai uzņēmums, kurš piemēro 56. punktā noteikto izmaksu modeli, atklāj arī šādu informāciju:

[...]

- e) ieguldījuma īpašuma patieso vērtību. Izņēmuma gadījumos, kas aprakstīti 53. punktā, kad uzņēmums nevar ticami novērtēt ieguldījuma īpašuma patieso vērtību, tas atklāj arī šādu informāciju:

[...]

- ii) paskaidrojumu, kādēļ nevar ticami novērtēt patieso vērtību;

[...]

80. Uzņēmums, kas iepriekš piemērojis 40. SGS (2000. gada variantu) un izvēlas pirmo reizi klasificēt un uzskaitīt atsevišķas vai visas nosacījumiem atbilstošās īpašuma daļas, kas tiek turētas saskaņā ar operatīvo nomu kā ieguldījuma īpašums, atzīst šīs izvēles radīto ietekmi kā nesadalītās peļņas sākuma atlikuma korekciju periodā, kurā šī izvēle pirmo reizi ir izdarīta. Turklāt:

- a) ja uzņēmums iepriekš publiskojis (finanšu pārskatos vai citādi) šādu īpašuma daļu patieso vērtību agrākos periodos (kuras novērtējuma pamats atbilst 13. SFPS termina „patiesā vērtība” definīcijai), uzņēmumam iesaka, bet nepieprasa:

[...]

D122 Standarta 85B punktu groza šādi:

- 85B [...] Uzņēmumam ir atļauts piemērot grozījumus būvējamam ieguldījuma īpašumam sākot no jebkura datuma pirms 2009. gada 1. janvāra, ja būvējamo ieguldījuma īpašumu patiesās vērtības novērtētas šādos datumos. [...]

D123 Pievieno šādu 85C punktu:

- 85C Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS groza termina „patiesā vērtība” definīciju 5. punktā un 26., 29., 32., 40., 48., 53., 53B, 78.–80. un 85B punktu un svītro 36.–39., 42.–47., 49. un 51. punktu un 75. punkta d) apakšpunktu. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

41. SGS. Lauksaimniecība

D124–125 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D126 Standarta 8., 15. un 16. punktu groza šādi:

8. Šajā standartā lietoto terminu nozīme ir šāda:

[svītro]

a) [svītro]

b) [svītro]

c) [svītro]

[...]

Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”).

15. Bioloģiskā aktīva vai lauksaimniecības produkta patiesās vērtības novērtējumu var sekmēt, grupējot bioloģiskos aktīvus vai lauksaimniecības produktus pēc nozīmīgām īpašībām, piemēram, vecuma vai kvalitātes. [...]
16. Uzņēmumi bieži slēdz līgumus par bioloģisko aktīvu vai lauksaimniecības produktu pārdošanu nākotnes datumā. Līgumcenas ne vienmēr ir svarīgas, novērtējot patieso vērtību, jo patiesā vērtība atspoguļo kārtējos tirgus apstākļus, kuros tirgus dalībnieki, kas ir pircēji un pārdevēji, noslēgs darījumu. [...]

D127 Standarta 9., 17.–21. un 23. punktu svītro.

D128 Standarta 25. un 30. punktu groza šādi:

25. [...] Uzņēmums var izmantot informāciju par apvienotajiem aktīviem, lai novērtētu bioloģisko aktīvu patieso vērtību. [...]
30. **Pastāv pieņēmums, ka bioloģiskā aktīva patieso vērtību var ticami novērtēt. Tomēr šo pieņēmumu var atspēkot tikai, veicot sākotnējo atzišanu bioloģiskam aktīvam, kuram nav pieejamas kotētas tirgus cenas un kura patiesās vērtības alternatīvais novērtējums izrādījies tāds, uz kuru noteikti nevar paļauties. [...]**

D129 Standarta 47. un 48. punktu svītro.

D130 Pievieno šādu 61. punktu:

61. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS groza 8., 15., 16., 25. un 30. punktu un svītro 9., 17.–21., 23., 47. un 48. punktu. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

2. SFPIK interpretācija. Kooperatīvo uzņēmumu dalībnieku akcijas un līdzīgi instrumenti (grozīts 2009. gada oktobrī)

D131 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D132 Pēc virsraksta „Atsauces” pievieno atsauci uz 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”.

D133 Pievieno šādu 16. punktu:

16. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts A8 punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

D134 Standarta pielikuma A8 punktu groza šādi:

- A8 Dalībnieku akcijas, kuras pārsniedz izpirkšanas aizliegumu, ir finanšu saistības. Kooperatīvais uzņēmums šīs finanšu saistības novērtē patiesajā vērtībā, veicot sākotnējo atzīšanu. Tā kā šīs akcijas ir izpērkamas pēc pieprasījuma, kooperatīvais uzņēmums šādu finanšu saistību patieso vērtību novērtē saskaņā ar 13. SFPS 47. punktu, kurā noteikts: „Patiesā vērtība finanšu saistībai ar pieprasījuma iezīmi (piem., pieprasījuma noguldījumam) nedrīkst būt mazāka par summu, kas jāmaksā pēc pieprasījuma [...]” Attiecīgi kooperatīvs uzņēmums klasificē finanšu saistības maksimālās summas, kas jāmaksā pēc pieprasījuma saskaņā ar izpirkšanas nosacījumiem.

4. SFPIK interpretācija. Noteikšana, vai vienošanās ietver nomu

D135 Pēc virsraksta „Atsauces” pievieno atsauci uz 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”.

D136 Standarta 15. punkta a) apakšpunktā termina „patiesā vērtība” definīcijai pievieno šādu zemsvītras piezīmi:

- * 17. SGS termina „patiesā vērtība” izmantošana dažos aspektos atšķiras no termina „patiesā vērtība” definīcijas 13. SFPS. Tādēļ, piemērojot 17. SGS, uzņēmums novērtē patieso vērtību atbilstīgi 17. SGS, nevis 13. SFPS.

13. SFPIK interpretācija. Klientu lojalitātes programmas

D137 Pēc virsraksta „Atsauces” pievieno atsauci uz 13. SFPS „Patiesās vērtības novērtēšana”.

D138 Standarta 6. punktu groza šādi:

6. Atlīdzību, kas attiecināma uz bonuspunktiem, novērtē, pamatojoties uz patieso vērtību.

D139 Pievieno šādu 10B punktu:

- 10B Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 6. un AG1–AG3 punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 13. SFPS.

D140 Sadaļā „Piemērošanas norādījumi” AG1–AG3 punktu groza šādi:

- AG1 Komisijas viedokļa 6. punktā noteikts, ka atlīdzība, kas attiecināma uz bonuspunktiem, novērtējama, pamatojoties uz patieso vērtību. Ja identiskiem bonuspunktiem nav kotētas tirgus cenas, patieso vērtību novērtē, izmantojot citu vērtēšanas paņēmieni.

- AG2 Uzņēmums drīkst novērtēt bonuspunktu patieso vērtību, pamatojoties uz to piešķirumu patieso vērtību, par kuru tos varētu izpirkt. Attiecībā uz piešķirto bonuspunktu patieso vērtību attiecīgi ņem vērā:

- a) atlaizu vai procentu summu, ko pretējā gadījumā piedāvās klientiem, kas nav ieguvuši bonuspunktus no sākotnējās pārdošanas;

b) to bonuspunktu proporcionālo attiecību, kurus saskaņā ar prognozēm klienti neizpirks;

c) pienākuma nepildīšanas risku.

Ja klienti var izvēlēties dažāda veida atlīdzības, bonuspunktu patiesā vērtība atspoguļo pieejamā atlīdzību klāsta patiesās vērtības, izsvērtas proporcionāli sagaidāmajam biežumam, ar kādu katra atlīdzība tiks izvēlēta.

AG3 Atsevišķās situācijās var izmantot citus vērtēšanas paņēmienus. Piemēram, ja trešā persona nodrošina balvas un uzņēmums maksā trešajai personai par katru piešķirto bonuspunktu, tas var novērtēt bonuspunktu patieso vērtību, pamatojoties uz summu, kādu tas maksā trešajai personai, pieskaitot saprātīgu peļņas procentu. Lai izvēlētos un piemērotu vērtēšanas paņēmieni, kas apmierina komisijas viedokļa 6. punkta prasības un ir visatbilstīgākais konkrētajā situācijā, nepieciešams vērtējums.

17. SFPIK interpretācija. *Nenaudas aktīvu sadale īpašniekiem*

D141 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D142 Pēc virsraksta „Atsauces” pievieno atsauci uz 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*”.

D143 Standarta 17. punktu groza šādi:

17. Ja uzņēmums paziņo par nenaudas aktīva izmaksu dividendēs pēc pārskata perioda beigām, bet pirms finanšu pārskati ir apstiprināti publicēšanai, tas atklāj šādu informāciju:

[...]

c) pārskata perioda beigās sadalāmā aktīva patieso vērtību, ja tā atšķiras no uzskaites vērtības, un informāciju par metodi (metodēm), kas izmantota (izmantotas) šīs patiesās vērtības novērtēšanai, kā pieprasīts 13. SFPS 93. punkta b), d), g) un i) apakšpunktā.

D144 Pievieno šādu 20. punktu:

20. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 17. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

19. SFPIK interpretācija. *Finanšu saistību dzēšana ar kapitāla instrumentiem (grozīts 2010. gada septembrī)*

D145 [Nepiemēro attiecībā uz prasībām]

D146 Pēc virsraksta „Atsauces” pievieno atsauci uz 13. SFPS „*Patiesās vērtības novērtēšana*”.

D147 Standarta 7. punktu groza šādi:

7. Ja emitēto kapitāla instrumentu patieso vērtību nevar ticami novērtēt, tad, lai noteiktu dzēstās finanšu saistības patieso vērtību, jāvērtē kapitāla instrumenti. Novērtējot tādas dzēstās finanšu saistības patieso vērtību, kas ietver pieprasījuma iezīmes (piem., pieprasījuma noguldījumu), 13. SFPS 47. punktu nepiemēro.

D148 Pievieno šādu 15. punktu:

15. Atbilstīgi 2011. gada maijā izdotajam 13. SFPS tiek grozīts 7. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 13. SFPS.

SFPIK 20. INTERPRETĀCIJA***Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā*****ATSAUCES**

— *Finanšu pārskatu sagatavošanas konceptuālais pamats*

— 1. SGS *Finanšu pārskatu sniegšana*

— 2. SGS *Krājumi*

— 16. SGS *Pamatlīdzekļi*

— 38. SGS *Nemateriālie aktīvi*

KONTEKSTS

- 1 Veicot izrakteņu ieguves virszemes darbības, uzņēmumi var uzskatīt par nepieciešamu atbrīvoties no raktuvju atkritumiem ("segkārtas"), lai piekļūtu minerālu rūdas atradnēm. Šo darbību, ar kuru atbrīvojas no atkritumiem, apzīmē kā "segkārtas noņemšanu".
- 2 Raktuvju attīstības posmā (pirms izstrādes sākuma), segkārtas noņemšanas izmaksas parasti tiek kapitalizētas kā daļa no raktuvju izveides, attīstības un būvniecības nolietojuma izmaksām. Šo kapitalizēto izmaksu vērtību regulāri samazina jeb amortizē — parasti, pēc izstrādes sākšanas izmantojot ražošanas vienību metodi.
- 3 Izrakteņu ieguves uzņēmums raktuvju izstrādes posmā var turpināt noņemt segkārtu, un tam var rasties segkārtas noņemšanas izmaksas.
- 4 Izstrādes posmā noņemtie materiāli ne vienmēr 100 % gadījumā ir atkritumi; bieži vien tā ir rūdas un atkritumu kombinācija. Rūdas un atkritumu attiecība var būt no neekonomiski zemas līdz pat peļņu nesošai augstai procentuālajai attiecībai. Noņemot materiālu ar zemu rūdas procentuālo daļu, var tikt iegūti daži rūpnieciski izmantojami materiāli, kas var noderēt krājuma izveidei. Veicot šādu noņemšanu, var tikt gūta arī piekļuve dziļākiem materiāla slāņiem, kam ir augstāka rūdas attiecība pret atkritumiem. Tādējādi uzņēmums, veicot segkārtas noņemšanas darbību, var gūt divējādu labumu: rūpnieciski izmantojamo rūdu var izmantot, lai izveidotu krājumu un lai uzlabotu piekļuvi lielākiem materiāla daudzumiem, kas tiks iegūti raktuvēs turpmākos periodos.
- 5 Šajā interpretācijā tiek aplūkots, kad un kā atsevišķi uzskaitīt šos divus ieguvumus, kas rodas, veicot segkārtas noņemšanas darbību, un kā veikt šos ieguvumu sākotnējo un turpmāku novērtēšanu.

DARBĪBAS JOMA

- 6 Šī interpretācija attiecas uz atkritumu aizvākšanas izmaksām, kas rodas izrakteņu ieguves virszemes darbībās raktuvju izstrādes posmā ("izstrādes posma segkārtas noņemšanas izmaksas").

JAUTĀJUMI

- 7 Šajā interpretācijā aplūkoti šādi jautājumi:

- (a) izstrādes posma segkārtas noņemšanas izmaksu kā aktīva atzīšana;
- (b) segkārtas noņemšanas darbības aktīva sākotnējā novērtēšana un
- (c) segkārtas noņemšanas darbības aktīva turpmāka novērtēšana.

VIENPRĀTĪBA***Izstrādes posma segkārtas noņemšanas izmaksu kā aktīva atzīšana***

- 8 Ciktāl no segkārtas noņemšanas darbības gūtais labums tiek realizēts kā radītais krājums, uzņēmums uzskaita segkārtas noņemšanas darbības izmaksas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2. SGS *Krājumi*. Ciktāl gūtais labums ir uzlabota piekļuve rūdai, uzņēmums atzīst šīs izmaksas kā ilgtermiņa aktīvu, ja ir spēkā turpmāk 9. punktā minētie nosacījumi. Šajā interpretācijā ilgtermiņa aktīvs tiek apzīmēts kā "segkārtas noņemšanas darbības aktīvs".

- 9 Uzņēmums atzīst segkārtas noņemšanas darbības aktīvu tikai tad, ja ir spēkā visi turpmāk minētie nosacījumi:
- (a) ir ticams, ka uzņēmumā ietilpst ar segkārtas noņemšanas darbību saistītie nākotnes saimnieciskie labumi (labāka piekļuve rūdai);
 - (b) uzņēmums spēj identificēt rūdas komponentu, kuram ir uzlabojusies piekļuve; un
 - (c) izmaksas, kas saistītas ar segkārtas noņemšanas darbību saistībā ar šo komponentu, var ticami novērtēt.
- 10 Segkārtas noņemšanas darbības aktīvu uzskaita kā esoša aktīva papildinājumu vai uzlabojumu. Tas nozīmē, ka segkārtas noņemšanas darbības aktīvu uzskaita kā *daļu* no esoša aktīva.
- 11 Segkārtas noņemšanas darbības aktīva kā materiāla vai nemateriāla aktīva klasificēšana ir atkarīga no jau esošā aktīva klasificēšanas. Tas nozīmē, ka no esošā aktīva veida atkarīgs, vai uzņēmums klasificē segkārtas noņemšanas darbības aktīvu kā materiālu vai nemateriālu aktīvu.

Segkārtas noņemšanas darbības aktīva sākotnējā novērtēšana

- 12 Uzņēmums veic segkārtas noņemšanas darbības aktīva sākotnējo novērtējumu, aprēķinot to izmaksas. Tās ir uzkrātās izmaksas, kas tieši saistītas ar segkārtas noņemšanas darbības veikšanu, uzlabojot piekļuvi identificētajam rūdas komponentam, kam pieskaitīta to netiešo izmaksu daļa, kuras tieši attiecināmas uz aktīvu. Vienlaikus izstrādes posma segkārtas noņemšanas darbībai var tikt veiktas dažas papildu darbības, kuras nav nepieciešamas izstrādes posma segkārtas noņemšanas darbības plānotajai turpināšanai. Ar šādām papildu darbībām saistītās izmaksas neiekļauj segkārtas noņemšanas darbības aktīva izmaksas.
- 13 Ja segkārtas noņemšanas darbības aktīva un izveidotā krājuma izmaksas nav atsevišķi identificējamas, uzņēmums attiecina izstrādes posma segkārtas noņemšanas darbības izmaksas gan uz izveidotā krājuma izmaksām, gan segkārtas noņemšanas darbības aktīva izmaksām, izmantojot tādu attiecināšanas pamatojumu, kas balstīts uz attiecīgajiem izstrādes datiem. Šos izstrādes datus aprēķina identificētajam rūdas komponentam un to izmanto kā kritēriju, lai noteiktu, cik lielā mērā ir notikusi papildu darbība, kas var radīt labumu nākotnē. Šādi izstrādes dati ir, piemēram:
- (a) izveidotā krājuma izmaksas salīdzinājumā ar sagaidāmajām izmaksām;
 - (b) aizvāko atkritumu apjoms salīdzinājumā ar sagaidāmo apjomu attiecībā uz noteiktu iegūtās rūdas apjomu un
 - (c) iegūtās rūdas minerāla saturs salīdzinājumā ar sagaidāmo iegūstamo minerāla saturu attiecībā uz noteiktu iegūtās rūdas daudzumu.

Segkārtas noņemšanas darbības aktīva turpmāka novērtēšana

- 14 Pēc sākotnējās atzīšanas segkārtas noņemšanas darbības aktīvu iegrāmato vai nu pēc tā izmaksām vai pēc tā pārvērtētās summas, atskaitot amortizāciju un zaudējumus no vērtības samazināšanās, tāpat kā esošo aktīvu, kura daļa tas ir.
- 15 Segkārtas noņemšanas darbības aktīvu sistemātiski amortizē konstatētā rūdas komponenta, kuram segkārtas noņemšanas darbības rezultātā gūta labāka piekļuve, paredzamajā lietderīgas lietošanas laikā. Piemēro ražošanas vienību metodi, ja vien piemērotāka nav kāda cita metode.
- 16 Identificētā rūdas komponenta paredzamais lietderīgas lietošanas laiks, ko izmanto segkārtas noņemšanas darbības aktīva amortizēšanai, atšķirsies no paredzamā lietderīgas lietošanas laika, ko izmanto, lai amortizētu pašu raktuvju vērtību un saistītos aktīvus ar tādu pašu lietderīgas lietošanas laiku. Uzņēmums attiecas uz reto gadījumu, kad segkārtas noņemšanas darbības rezultātā uzlabojas piekļuve visai atlikušajai rūdai. Tas var notikt, piemēram, raktuvju lietderīgas lietošanas laika beigās, kad identificētais komponents ir iegūstamās rūdas pēdējā daļa.

A papildinājums

Spēkā stāšanās datums un pārejas noteikumi

Šis papildinājums ir interpretācijas neatņemama sastāvdaļa un tam ir tāds pats spēks kā citām šīs interpretācijas daļām.

- A1 Uzņēmums piemēro šo interpretāciju gada periodiem, kuri sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma. Ir atļauts sākt interpretācijas piemērošanu agrāk. Ja uzņēmums piemēro šo interpretāciju agrākam periodam, šis fakts ir jāatklāj.

- A2 Uzņēmums piemēro šo interpretāciju izstrādes posma segkārtas noņemšanas izmaksām, kas radušās visagrākā uzrādītā perioda sākumā vai vēlāk.
- A3 Sākot no visagrākā uzrādītā perioda sākuma, jebkuru iepriekš atzīta aktīva bilanci, kas iegūta izstrādes posmā veiktas segkārtas noņemšanas darbības rezultātā (iepriekš atzītais segkārtas noņemšanas darbības aktīvs), klasificē kā daļu no esoša aktīva, ar kuru bijusi saistīta segkārtas noņemšanas darbība, ciktāl vēl paliek identificējams rūdas komponents, ar ko var saistīt iepriekš atzīto segkārtas noņemšanas darbības aktīvu. Šādas bilances amortizē par atlikušo tā rūdas identificētā komponenta paredzamo lietderīgas lietošanas laiku, uz kuru attiecas katra iepriekš atzīta segkārtas noņemšanas darbības aktīva balance.
- A4 Ja nav identificējama rūdas komponenta, uz kuru attiektos iepriekš atzīts segkārtas noņemšanas darbības aktīvs, to atzīst visagrākā uzrādītā perioda sākuma bilances nesadalītajā peļņā.

B papildinājums

Šajā papildinājumā ietvertos grozījumus piemēro gada periodiem, kuri sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma. Ja uzņēmums piemēro šo interpretāciju agrākam periodam, šos grozījumus piemēro šim agrākajam periodam.

Grozījumi 1. SFPS Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā piemērošana

B1 Šādi groza D papildinājuma D1. punktu:

D1 Uzņēmums var izlemt izmantot vienu vai vairākus šādus atbrīvojumus:

- (a) maksājumi ar akcijām (D2. un D3. punkts);
- ...
- (m) finanšu aktīvi vai nemateriālie aktīvi, ko uzskaita saskaņā ar 12. SFPIK Vienošanās par pakalpojumu koncesiju (D22. punkts);
- (n) aizņemšanās izmaksas (D23. punkts);
- (o) klientu aktīvu pārvietojumi (D24. punkts);
- (p) finanšu saistību dzēšana, izmantojot pašu kapitāla instrumentus (D25. punkts);
- (q) smaga hiperinflācija (D26.–D30. punkts);
- (r) kopīgas struktūras (D31. punkts) un
- (s) segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā (D32. punkts).

B2 Aiz D31. punkta pievieno virsrakstu un D32. punktu:

Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā

D32 Pirmreizējs piemērotājs var piemērot pārejas noteikumus, kas izklāstīti SFPIK 20. interpretācijā *Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā* A1. līdz A4. punktā. Minētajā punktā atsauci uz spēkā stāšanās datumu interpretē kā 2013. gada 1. janvāri vai pirmā SFPIK pārskata perioda sākumu, izvēloties vēlāko no šiem datumiem.

B3 Aiz 39.L punkta pievieno 39.M punktu:

39M Ar SFPIK 20. interpretāciju *Segkārtas noņemšanas izmaksas virszemes raktuvju izstrādes posmā* tika pievienots D.32 punkts un grozīts D.1 punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro SFPIK 20. interpretāciju.

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1256/2012

(2012. gada 13. decembris),

ar kuru attiecībā uz 7. starptautisko finanšu pārskatu standartu un 32. starptautisko grāmatvedības standartu groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008 ⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.

(2) Starptautiskā grāmatvedības standartu padome (IASB) 2011. gada 16. decembrī publicēja grozījumus 7. starptautiskajā finanšu pārskatu standartā (SFPS) *Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana – Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana* un 32. starptautiskajā grāmatvedības standartā (SGS) *Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana – Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana*. 7. SFPS grozījuma mērķis ir pieprasīt sniegt papildu kvantitatīvo informāciju, lai lietotāji varētu labāk salīdzināt un saskaņot finanšu datus, kas sniegti saskaņā ar SFPS un Amerikas Savienoto Valstu vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem (VGP). Turklāt IASB grozīja 32. SGS, lai sniegtu papildu vadlīnijas, kuru mērķis ir mazināt standarta nekonsekventu piemērošanu praksē.

(3) Grozījumus 7. SFPS *Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana – Finanšu aktīvu pārvedumi* pieņēma ar Komisijas 2011. gada 22. novembra Regulu (ES) Nr. 1205/2011, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem noteiktus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, attiecībā uz 7. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) ⁽³⁾, pēc tam, kad 2011. gada jūnijā tos apstiprināja Grāmatvedību regulējošā komiteja

(ARC). Taču 7. SFPS 13. punkta svīturošana nejausi tika izlaista. Ar šo regulu minētā kļūda tiktu labota. Efektīvātes labad šis noteikums būtu jāpiemēro no 2011. gada 1. jūlija. Piemērošana ar atpakaļejošo spēku ir vajadzīga tāpēc, lai nodrošinātu attiecīgiem emitentiem juridisko noteiktību.

(4) Apspriešanās ar Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas (EFRAG) tehnisko ekspertu grupu (TEG) apstiprina, ka grozījumi 7. SFPS un 32. SGS atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem pieņemšanas tehniskajiem kritērijiem.

(5) Tādēļ attiecīgi būtu jāgroza Regula (EK) Nr. 1126/2008.

(6) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumu groza šādi:

(1) 7. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) *Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana* groza, kā izklāstīts šīs regulas pielikumā;

(2) 32. starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) *Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana* groza saskaņā ar 7. SFPS grozījumiem, kā izklāstīts šīs regulas pielikumā;

(3) 32. SGS *Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana* groza, kā izklāstīts šīs regulas pielikumā;

(4) virsrakstu pirms 7. SFPS 13. punkta un pašu 13. punktu svītro saskaņā ar grozījumiem 7. SFPS *Informācijas atklāšana – finanšu aktīvu pārvedumi*, kas pieņemti ar Regulu (ES) Nr. 1205/2011.

⁽¹⁾ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 305, 23.11.2011., 16. lpp.

2. pants

1. Ikviens uzņēmums piemēro 1. panta 1. un 2. punktā minētos grozījumus no dienas, kurā sākas tā pirmais finanšu gads, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai vēlāk.

2. Ikviens uzņēmums piemēro 1. panta 3. punktā minētos grozījumus vēlākais no dienas, kurā sākas tā pirmais finanšu gads, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai vēlāk.

3. Ikviens uzņēmums piemēro 1. panta 4. punktā minētos grozījumus no dienas, kurā sākas tā pirmais finanšu gads, kas sākas 2011. gada 1. jūlijā vai vēlāk.

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2012. gada 13. decembrī.

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
José Manuel BARROSO

PIELIKUMS

STARPTAUTISKIE GRĀMATVEDĪBAS STANDARTI

7. SFPS	Grozījumi 7. SFPS <i>Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana – Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana</i>
32. SGS	Grozījumi 32. SGS <i>Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana – Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana</i>

"Pavairošana atļauta Eiropas ekonomikas zonā. Visas esošās tiesības saglabātas ārpus EEZ, izņemot tiesības pavairot personīgai lietošanai vai cita godīga darījuma nolūkā. Papildu informāciju var saņemt no Starptautisko grāmatvedības standartu padomes šādā tīmekļa vietnē: www.iasb.org".

Grozījumi 7. SFPS *Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana un sniegšana*

Pēc 13. punkta iekļauj virsrakstu un 13.A–13.F punktu.

Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana

- 13A 13B–13E punktā noteiktās informācijas atklāšanas prasības papildina citas šā SFPS informācijas atklāšanas prasības un attiecas uz visiem atzītiem finanšu instrumentiem, kas ieskaitīti saskaņā ar 32. SGS 42. punktu. Minētās prasības tiek piemērotas arī atzītiem finanšu instrumentiem, uz kuriem attiecas saistošā ģenerālvienošānās par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, neatkarīgi no tā, vai tie ieskaitīti saskaņā ar 32. SGS 42. punktu vai nē.
- 13B Uzņēmums atklāj informāciju, kas tā finanšu pārskatu lietotājiem ļauj novērtēt, kā vienošanās par neto norēķiniem pašlaik ietekmē vai turpmāk potenciāli ietekmēs uzņēmuma finanšu stāvokli. Tostarp runa ir arī par pašreizējo vai potenciālo ietekmi, ko rada ieskaita tiesības, kuras saistītas ar uzņēmuma atzītiem finanšu aktīviem un atzītām finanšu saistībām, uz ko attiecas 13A punkta darbības joma.
- 13C Lai izpildītu 13B punktā noteikto prasību, pārskata perioda beigās uzņēmums atklāj turpmāk minēto kvantitatīvo informāciju atsevišķi par atzītiem finanšu aktīviem un atsevišķi par atzītām finanšu saistībām, uz ko attiecas 13A punkta darbības joma:
- (a) atzīto finanšu aktīvu un atzīto finanšu saistību bruto summas;
 - (b) saskaņā ar 32. SGS 42. punkta kritērijiem ieskaitītās summas, nosakot neto summas, kas sniegtas pārskatā par finanšu stāvokli;
 - (c) neto summas, kas sniegtas pārskatā par finanšu stāvokli;
 - (d) summas, uz kurām attiecas saistošā ģenerālvienošānās par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, bet kuras nav iekļautas 13C punkta b) apakšpunktā, tostarp:
 - (i) summas, kas saistītas ar atzītiem finanšu instrumentiem, kas neatbilst atsevišķiem vai visiem 32. SGS 42. punktā minētajiem ieskaita kritērijiem, un
 - (ii) summas, kas saistītas ar finanšu nodrošinājumu (tostarp nodrošinājumu naudā), un
 - (e) neto summa, kas iegūta, no c) apakšpunktā minētajām summām atskaitot d) apakšpunktā minētās summas.
- Šajā punktā prasīto informāciju iesniedz tabulas formātā (ja vien kāds cits formāts nav piemērotāks) atsevišķi par atzītiem finanšu aktīviem un atsevišķi par atzītām finanšu saistībām.
- 13D Saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunktu atklātā kopsumma attiecībā uz konkrētu instrumentu nedrīkst pārsniegt 13C punkta c) apakšpunktā norādīto summu attiecībā uz šo pašu instrumentu.
- 13E Sniedzot informāciju par ieskaita tiesībām, kas saistītas ar uzņēmuma atzītiem finanšu aktīviem un atzītām finanšu saistībām, uz kurām attiecas saistošā ģenerālvienošānās par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, kas tiek atklāta saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunktu, uzņēmums pievieno minēto tiesību aprakstu un precizē to būtību.
- 13F Ja 13B–13E punktā prasītā informācija tiek sniegta vairāk nekā vienā finanšu pārskata piezīmē, uzņēmums iekļauj savstarpējas atsauces uz šīm piezīmēm.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJAS NOTEIKUMI

Pievieno 44R punktu.

- 44R Ar 2011. gada decembra publikāciju *Informācijas atklāšana un sniegšana — Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana* (grozījumi 7. SFPS) pievienots IN9., 13A–13F un B40–B53. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus pārskata gadiem, kas sākas 2013. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma, kā arī šo pārskata gadu starposmiem. Uzņēmums sniedz šajos grozījumos prasīto informāciju retrospektīvi.

Pēc B39 punkta pievieno virsrakstus un B40–B53 punktu.

Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana**(13A–13F punkts)***Darbības joma (13A punkts)*

B40 13B–13E punktā noteiktās informācijas atklāšanas prasības attiecas uz visiem atzītiem finanšu instrumentiem, kas ieskaitīti saskaņā ar 32. SGS 42. punktu. 13B–13E punktā noteikto informācijas atklāšanas prasību darbības jomā ietilpst arī finanšu instrumenti, uz kuriem attiecas saistošā ģenerālvienošana par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, kurā iekļauti līdzīgi finanšu instrumenti un darījumi, neatkarīgi no tā, vai finanšu instrumenti ir ieskaitīti saskaņā ar 32. SGS 42. punktu vai nē.

B41 13A un B40 punktā minēto līdzīgo vienošanos kategorijā ietilpst vienošanās par atvasinājumu ieskaitu [*derivative clearing agreements*], globālās ģenerālvienošana par atpiršanu [*global master repurchase agreements*], globālās ģenerālvienošana par vērtspapīru aizdevumiem [*global master securities lending agreements*] un jebkuras blakustiesības uz finanšu nodrošinājumu. B40 punktā minēto līdzīgo finanšu instrumentu un darījumu kategorijā ietilpst atvasinājumu līgumi, pārdošanas un atpiršanas līgumi, līgumi par pirkšanu ar atpārdošanu, vērtspapīru aizdevuma un aizņēmuma līgumi. Finanšu instrumenti, uz kuriem neattiecas 13A punkta darbības joma, ir aizdevumi un klientu noguldījumi vienā un tajā pašā iestādē (ja vien tikai tie nav ieskaitīti pārskatā par finanšu stāvokli) un finanšu instrumenti, uz kuriem attiecas vienkārši nodrošinājuma līgums.

Kvantitatīvās informācijas atklāšana par atzītiem finanšu aktīviem un atzītām finanšu saistībām, uz kurām attiecas 13A punkta darbības joma (13C punkts)

B42 Dažādiem finanšu instrumentiem, par kuriem informācija tiek atklāta saskaņā ar 13C punktu, var tikt piemērotas dažādas novērtēšanas prasības (piemēram, parāds saistībā ar atpiršanas līgumu var tikt novērtēts pēc amortizēto izmaksu vērtības, savukārt atvasinājums — pēc patiesās vērtības). Uzņēmums norāda instrumentu atzītās summas un precīzē saistītās novērtēšanas metodes atšķirības.

To atzītu finanšu aktīvu un atzītu finanšu saistību bruto summu atklāšana, uz kurām attiecas 13A punkta darbības joma (13C punkta a) apakšpunkts)

B43 13C punkta a) apakšpunktā minētās summas attiecas uz atzītiem finanšu instrumentiem, kas ieskaitīti saskaņā ar 32. SGS 42. punktu. 13C punkta b) apakšpunktā minētās summas attiecas uz atzītiem finanšu instrumentiem, par kuriem noslēgta saistošā ģenerālvienošana par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, neatkarīgi no tā, vai tie atbilst ieskaita kritērijiem vai nē. Savukārt 13C punkta a) apakšpunktā minētās informācijas atklāšanas prasības neattiecas uz tām summām, kas izriet no nodrošinājuma līgumiem un kas neatbilst 32. SGS 42. punktā noteiktajiem ieskaita kritērijiem. Šīs summas jāatklāj saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunktu.

Saskaņā ar 32. SGS 42. punkta kritērijiem ieskaitīto summu atklāšana (13C punkta b) apakšpunkts)

B44 13C punkta b) apakšpunktā paredzēts, ka, nosakot neto summas, kuras sniegtas pārskatā par finanšu stāvokli, uzņēmumi atklāj summas, kas ieskaitītas saskaņā ar 32. SGS 42. punktu. Atzīto finanšu aktīvu un atzīto finanšu saistību summas, uz kurām attiecas viena un tā pati vienošanās par ieskaitu, tiek atklātas gan informācijā par finanšu aktīviem, gan informācijā par finanšu saistībām. Tomēr atklātās summas (piemēram, tabulā atklātās summas) nedrīkst pārsniegt summas, uz kurām attiecas ieskaits. Pieņemsim, ka uzņēmumam ir atzītais atvasinātais aktīvs un atzītā atvasinātā saistība, kas (gan aktīvs, gan saistība) atbilst 32. SGS 42. punktā minētajiem ieskaita kritērijiem. Ja atvasinātā aktīva bruto summa ir lielāka par atvasinātās saistības bruto summu, tabulā attiecībā uz finanšu aktīvu tiks iekļauta atvasinātā aktīva kopsumma (saskaņā ar 13C punkta a) apakšpunktu) un atvasinātās saistības kopsumma (saskaņā ar 13C punkta b) apakšpunktu). Savukārt tabulā attiecībā uz finanšu saistību tiks iekļauta atvasinātās saistības kopsumma (saskaņā ar 13C punkta a) apakšpunktu) un tikai tā atvasinātā aktīva summa (saskaņā ar 13C punkta b) apakšpunktu), kura ir vienāda ar atvasinātās saistības summu.

Pārskatā par finanšu stāvokli sniegto neto summu atklāšana (13C punkta c) apakšpunkts)

B45 Gadījumā, ja uzņēmumam ir instrumenti, uz kuriem attiecas šā standarta informācijas atklāšanas prasības (kā norādīts 13A punktā), bet kuri neatbilst 32. SGS 42. punktā minētajiem ieskaita kritērijiem, tad summas, kas jāatklāj saskaņā ar 13C punkta c) apakšpunktu, atbilst summām, kas jāatklāj saskaņā ar 13C punkta a) apakšpunktu.

B46 Summas, kas jāatklāj saskaņā ar 13C punkta c) apakšpunktu, ir jāsaskaņo ar finanšu stāvokļa pārskata konkrēta posteņa summām. Piemēram, ja uzņēmums nosaka, ka finanšu stāvokļa pārskata konkrēta posteņa summu

apvienošana vai sadalīšana sniedz atbilstīgāku informāciju, tam jāaskāņo apvienotās vai sadalītās summas, kas atklātas saskaņā ar 13C punkta c) apakšpunktu, ar finanšu stāvokļa pārskata konkrēta posteņa summām.

To summu atklāšana, uz kurām attiecas saistošā ģenerālvienošanās par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, bet kuras nav iekļautas 13C punkta b) apakšpunktā (13C punkta d) apakšpunkts)

- B47 13C punkta d) apakšpunktā paredzēts, ka uzņēmumi atklāj summas, uz kurām attiecas saistošā ģenerālvienošanās par neto norēķiniem vai līdzīga vienošanās, bet kuras nav iekļautas 13C punkta b) apakšpunktā. 13C punkta d) apakšpunkta i) punktā ir minētas summas, kuras saistītas ar atzītiem finanšu instrumentiem, kas neatbilst atsevišķiem vai visiem 32. SGS 42. punktā minētajiem ieskaita kritērijiem (piemēram, pašreizējās tiesības veikt ieskaitu, kas neatbilst 32. SGS 42. punkta b) apakšpunkta kritērijiem, vai nosacītas tiesības veikt ieskaitu, kuras kļūst saistošas un izmantojamas tikai tad, ja kāds darījuma partneris nepilda saistības vai ir maksātnespējīgs jeb bankrotē).

- B48 13C punkta d) apakšpunkta ii) punktā ir minētas summas, kas saistītas ar finanšu nodrošinājumu, tostarp nodrošinājumu naudā (runa ir gan par saņemto, gan par nodoto ķīlā nodrošinājumu). Uzņēmums atklāj patiesā vērtībā finanšu instrumentus, kas nodoti vai saņemti ķīlā kā nodrošinājums. Saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunkta ii) punktu atklātās summas attiecas uz pašreizējo saņemto vai nodoto ķīlā nodrošinājumu, nevis uz attiecīgajām kreditoru vai debitoru saistībām, kas atzītas saistībā ar šāda nodrošinājuma atgriešanu vai atgūšanu.

Saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunktu atklāto summu ierobežojumi (13D punkts)

- B49 Veicot summu atklāšanu saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunktu, attiecībā uz katru finanšu instrumentu jāņem vērā ietekme, ko rada nodrošinājuma apjoms attiecībā pret aizdevumu [over-collateralisation]. Tāpēc vispirms no summām, kas atklātas saskaņā ar 13C punkta c) apakšpunktu, uzņēmums atskaita summas, kas atklātas saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunkta i) punktu. Tad attiecībā uz saistīto finanšu instrumentu uzņēmumam jāierobežo summas, kas atklātas saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunkta i) punktu, līdz atlikušai summai, kas minēta 13C punkta c) apakšpunktā. Tomēr, ja tiesības uz nodrošinājumu kļūst saistošas attiecībā uz finanšu instrumentu kopumu, tās var būt iekļautas informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13D punktu.

Apraksts attiecībā uz ieskaita tiesībām, kas izriet no saistošās ģenerālvienošanās par neto norēķiniem vai līdzīgas vienošanās (13E punkts)

- B50 Uzņēmums apraksta to ieskaita tiesību un to citu līdzīgu vienošanos veidus, kas atklātas saskaņā ar 13C punkta d) apakšpunktu, tostarp uzņēmums precizē šo tiesību būtību. Piemēram, uzņēmums apraksta savas nosacītas tiesības. Attiecībā uz instrumentiem, uz ko attiecas tiesības veikt ieskaitu, kuras nav atkarīgas no nākotnes notikumiem un kuras neatbilst 32. SGS 42. punkta pārējiem kritērijiem, uzņēmums norāda, kāpēc attiecīgie instrumenti neatbilst kritērijiem. Attiecībā uz ikvienu finanšu nodrošinājumu, kas saņemts vai nodots ķīlā, uzņēmums apraksta nodrošinājuma līguma noteikumus (piemēram, kad nodrošinājumam ir noteikti ierobežojumi).

Informācijas atklāšana pēc finanšu instrumenta veida un pēc darījuma partnera

- B51 13C punkta a)–e) apakšpunktā minētā kvantitatīva informācija var būt sagrupēta pēc finanšu instrumenta vai darījuma veida (piemēram, atvasinājumu līgumi, atpirkšanas līgumi, līgumi par pirkšanu ar atpārdošanu vai vērtspapīru aizdevuma un aizņēmuma līgumi).

- B52 Turklāt uzņēmums var sagrupēt 13C punkta a)–c) apakšpunktā prasīto kvantitatīvo informāciju pēc finanšu instrumenta veida, savukārt 13C punkta c)–e) apakšpunktā prasīto kvantitatīvo informāciju pēc darījuma partnera. Ja uzņēmums sadala prasīto informāciju pēc darījuma partnera, tam nav jāprecizē darījuma partneru nosaukumi/uzvārdi. Tomēr darījumu partneru aprakstam (darījuma partneris A, darījuma partneris B, darījuma partneris C utt.) jābūt vienādam katru finanšu gadu, par kuru attiecīgā informācija tiek sniegta, lai saglabātu iespēju salīdzināt datus. Uzņēmumam jābūt gatavam sniegt papildu kvalitatīvu informāciju par darījumu partneru kategorijām. Ja 13C punkta a)–e) apakšpunktā minētā informācija ir sagrupēta pēc darījuma partnera, tad atsevišķas summas, kas ir lielas (ja salīdzina ar kopsummu, kura attiecas uz konkrētu darījuma partneri), atklāj atsevišķi, savukārt nelielas atsevišķas summas attiecībā uz konkrētu darījuma partneri sagrupē viena posteņa ietvaros.

Cits

- B53 13C–13E punkta prasības attiecībā uz specifisku informāciju ir minimālas. Lai izpildītu 13B punkta mērķi, uzņēmumam, iespējams, būs jāsniedz papildu (kvalitatīva) informācija atkarībā no saistošo ģenerālvienošanās par neto norēķiniem vai saistīto vienošanos noteikumiem, tostarp informācija par ieskaita tiesību būtību un to pašreizējo vai potenciālo ietekmi uz uzņēmuma finanšu stāvokli.

Pielikums

Grozījums 32. SGS Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana un sniegšana

Groza 43. punktu.

- 43 Šis standarts uzliek par pienākumu uzrādīt finanšu aktīvus un finanšu saistības pēc neto principa, ja tas atspoguļo uzņēmuma sagaidāmās nākotnes naudas plūsmas, veicot norēķinu par diviem vai vairāk atsevišķiem finanšu instrumentiem. Ja uzņēmumam ir tiesības saņemt vai maksāt vienu neto summu un tas plāno to darīt, tam faktiski ir tikai viens vienīgs finanšu aktīvs vai finanšu saistība. Citos apstākļos finanšu aktīvus un finanšu saistības uzrāda atsevišķi vienu no otra atbilstīgi to īpašībām, proti, atbilstīgi tam, vai runa ir par uzņēmuma līdzekļiem vai pienākumiem. Uzņēmums atklāj 7. SFPS 13B–13E punktā prasīto informāciju par atzītiem finanšu instrumentiem, uz kuriem attiecas 7. SFPS 13A punkta darbības joma.

Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana**Grozījumi 32. SGS Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana**

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJAS NOTEIKUMI

Pievienots 97L punkts.

- 97L Ar 2011. gada decembra publikāciju *Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana* (grozījumi 32. SGS) svītrots AG38. punkts un pievienots AG38A—AG38F punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus pārskata gadiem, kas sākas 2014. gada 1. janvārī vai pēc tā. Uzņēmums piemēro šos grozījumus retrospektīvi. Tos drīkst piemērot arī no agrāka datuma. Ja uzņēmums piemēro šos grozījumus no agrāka datuma, tas atklāj šo faktu un veic arī 2011. gada decembra publikācijā *Informācijas atklāšana un sniegšana — Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana* (grozījumi 7. SFPS) noteikto informācijas atklāšanu.

Piemērošanas norādījumi

Tūlīt pēc virsraksta "Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitīšana (42.—50. punkts)", svītro AG38. punktu. Pievieno virsrakstus un AG38A—AG38F punktu.

Kritērijs, ka uzņēmums "pašreiz ir juridiski tiesīgs veikt atzīto summu ieskaitu" (42. punkta a) apakšpunkts)

AG38A Tiesības veikt ieskaitu var būt pieejamas pašreiz, vai tās var būt atkarīgas no nākotnes notikuma (piemēram, tiesības var tikt ierosinātas vai kļūt izmantojamas vienīgi kāda nākotnes notikuma gadījumā, tāda kā viena darījuma partnera saistību neizpilde, maksātnespēja vai bankrots). Pat ja tiesības veikt ieskaitu nav atkarīgas no nākotnes notikuma, tās var būt juridiski īstenojamas tikai viena vai visu darījuma partneru parastās uzņēmējdarbības gaitā vai saistību neizpildes gadījumā, vai maksātnespējas vai bankrota gadījumā.

AG38B Lai izpildītu 42. punkta a) apakšpunkta kritēriju, uzņēmumam pašreiz jābūt juridiski īstenojamām tiesībām veikt ieskaitu. Tas nozīmē, ka tiesības veikt ieskaitu:

- (a) nedrīkst būt atkarīgas no nākotnes notikuma un
- (b) tām jābūt juridiski īstenojamām visos turpmāk minētajos apstākļos:
 - (i) parastās uzņēmējdarbības gaitā;
 - (ii) saistību neizpildes gadījumā un
 - (iii) maksātnespējas vai bankrota gadījumā;

un tas attiecas uz uzņēmumu un visiem darījuma partneriem.

AG38C Tiesību veikt ieskaitu būtība un apmērs, tostarp visi nosacījumi, kas saistīti ar tiesību izmantošanu, un tas, vai tiesības saglabātos saistību neizpildes vai maksātnespējas vai bankrota gadījumā, dažādās jurisdikcijās var atšķirties. Tādējādi nevar pieņemt, ka tiesības veikt ieskaitu ir automātiski pieejamas ārpus parastās uzņēmējdarbības gaitas. Piemēram, jurisdikcijā spēkā esošie noteikumi par bankrotu vai maksātnespēju dažos apstākļos var aizliegt vai ierobežot tiesības veikt ieskaitu bankrota vai maksātnespējas gadījumā.

AG38D Noteikumi, ko piemēro attiecībām starp pusēm (piemēram, pusēm piemērojamie līgumu noteikumi, tiesību akti, kas reglamentē līgumus, vai tiesību akti par saistību neizpildi, maksātnespēju vai bankrotu), jāņem vērā, lai pārlicinātos, vai tiesības veikt ieskaitu ir īstenojamas uzņēmuma un visu darījuma partneru parastās uzņēmējdarbības gaitā, saistību neizpildes gadījumā un maksātnespējas vai bankrota gadījumā (kā norādīts AG38B punkta b) apakšpunktā).

Kritērijs, ka uzņēmums "paredz norēķināties neto vai vienlaicīgi realizēt aktīvu un nokārtot saistības" (42. punkta b) apakšpunkts)

AG38E Lai izpildītu 42. punkta b) apakšpunkta kritēriju, uzņēmumam jāparedz vai nu norēķināties neto, vai vienlaicīgi realizēt aktīvu un nokārtot saistības. Lai gan uzņēmumam var būt tiesības norēķināties neto, tas var arī atsevišķi realizēt aktīvu un nokārtot saistības.

AG38F Ja uzņēmums var norēķināties par summām tādā veidā, ka rezultāts ir faktiski līdzvērtīgs norēķinam neto, uzņēmums izpildīs 42. punkta b) apakšpunktā noteikto kritēriju par norēķināšanos neto. Tas notiks tikai un vienīgi tad, ja bruto norēķinu mehānismam ir iezīmes, kas novērš kredītrisku un likviditātes risku vai kuru darbības rezultātā minētie riski ir nenozīmīgi, un ja kreditoru un debitoru parādi tiks apstrādāti vienā norēķinu procesā vai ciklā. Piemēram, bruto norēķinu sistēma, kurai piemīt visas turpmāk minētās iezīmes, atbilstu 42. punkta b) apakšpunktā noteiktajam kritērijam par norēķināšanos neto:

- (a) finanšu aktīvi un finanšu saistības, par ko ir tiesības veikt ieskaitu, tiek iesniegti apstrādei vienlaicīgi;
 - (b) ja finanšu aktīvi un finanšu saistības ir iesniegti apstrādei, puses ir apņēmušās izpildīt norēķināšanās pienākumu;
 - (c) nav iespējas, ka naudas plūsmas, kuras izriet no aktīviem un saistībām, varētu mainīties, ja aktīvi un saistības ir iesniegti apstrādei (izņemot gadījumus, kad veikt apstrādi nav iespējams – sk. d) apakšpunktu turpmāk);
 - (d) par aktīviem un saistībām, kas nodrošināti ar vērtspapīriem, norēķini tiks veikti ar vērtspapīru nodošanu vai līdzīgu sistēmu (piemēram, piegāde pret apmaksu), lai gadījumā, kad vērtspapīru nodošanu veikt nav iespējams, nebūtu arī iespējams apstrādāt saistīto kreditoru vai debitoru parādu, kas nodrošināts ar vērtspapīriem (un otrādi);
 - (e) visus darījumus, kurus veikt nav iespējams (kā norādīts d) apakšpunktā), atkārtoti nodos apstrādei, līdz par tiem izdosies veikt norēķinu;
 - (f) norēķini notiek ar vienas un tās pašas norēķinu iestādes (piemēram, norēķinu bankas, centrālās bankas vai centrālā vērtspapīru depozitārija) starpniecību, un
 - (g) ir ieviests vienas dienas kredītmehānisms, kas nodrošinās pietiekamas pārtēriņa summas, lai norēķinu dienā būtu iespējams apstrādāt visu pušu maksājumus, un faktiski ir skaidrs, ka gadījumā, ja vienas dienas kredītmehānisma izmantošana būs vajadzīga, attiecīgās saistības tiks izpildītas.
-

Abonementa cenas 2012. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, papīra formātā + DVD, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 310 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 840 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, DVD, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 100 gadā
ES Oficiālā Vēstneša pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, DVD, viens izdevums nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija – Konkursi	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu DVD formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>



Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV